

Еразъм+

РЪКОВОДСТВО ПО ПРОГРАМАТА

***В случай на противоречие между отделни езикови версии
версията на английски език има предимство!***

Версия 3 (2015): 16/12/2014

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	6
ЧАСТ А: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“	9
Какви са целите и съществените характеристики на програмата „Еразъм+“?	12
Каква е структурата на програмата „Еразъм+“?	17
Какъв е бюджетът?	19
Кой изпълнява програмата „Еразъм+“?	20
Кой може да участва в програмата „Еразъм+“?	25
ЧАСТ Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО	29
Образование и обучение	30
Младеж	32
Три ключови дейности	33
Ключова дейност 1: Образователна мобилност за граждани	34
Какви възможности се финансират?	34
Проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта	36
Какви са целите на проектите за мобилност?	36
Какво представляват проектите за мобилност?	36
Проекти за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции	38
Образователна мобилност на обучаеми и персонал в системата на ПОО	56
Проекти за мобилност на учители и персонал в областта на училищното образование	65
Проекти за мобилност на персонал, работещ в сферата на образованието на възрастни	72
Проекти за мобилност на младежи и младежки работници	80
Мащабни събития, свързани с Европейската доброволческа служба	95
Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“	102
Заеми за магистърска програма „Еразъм+“	112
Ключова дейност 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	113
Какви възможности се финансират?	113
Стратегически партньорства в областта на образованието, обучението и младежта	115
Алианси на познанията	136
Секторни алианси на уменията	146
Изграждане на капацитет в областта на висшето образование	160
Изграждане на капацитет в областта на младежта	184
Ключова дейност 3: Подкрепа за реформиране на политиките	197
Какви дейности се подкрепят?	197
Структурен диалог: срещи между младежи и лица, отговорни за вземането на решения в областта на младежта	199
Дейности по програмата „Жан Моне“	206
Възможности за получаване на финансова подкрепа:	206
Модули „Жан Моне“	208
Катедри „Жан Моне“	213
Центрове за високи постижения „Жан Моне“	218
Какво представляват центровете за високи постижения „Жан Моне“?	218
Какви дейности се подкрепят по центровете за високи постижения „Жан Моне“?	218
Каква е ролята на организациите, участващи в център за високи постижения „Жан Моне“?	218
Въз основа на какви критерии се оценяват центровете за високи постижения „Жан Моне“?	219
Финансиране по програмата „Жан Моне“ за институции и сдружения	223
Мрежи „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност)	232
Проекти „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност)	236

Спорт.....	245
Какви дейности се финансират?.....	245
Партньорства за сътрудничество.....	246
Европейски спортни събития с нестопанска цел.....	252

ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ..... 257

Как се подават кандидатури по програма „Еразъм+“?.....	257
Стъпка 1: Регистрация в портала за участниците.....	257
Стъпка 2: Проверка за съответствие с критериите по програмата.....	258
Стъпка 3: Проверка за съответствие с финансовите условия.....	261
Стъпка 4: Попълване и подаване на формуляра за кандидатстване.....	265
Каква е процедурата след подаване на заявлението?.....	266
Какво следва след одобряването на заявлението?.....	267
Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане.....	270
Други важни договорни разпоредби.....	272

ПРИЛОЖЕНИЕ I: СПЕЦИФИЧНИ ПРАВИЛА И ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С МОБИЛНОСТТА, СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА И ИЗГРАЖДАНЕТО НА КАПАЦИТЕТ ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ..... 276

ПРИЛОЖЕНИЕ II: РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ 331

ПРИЛОЖЕНИЕ III – РЕЧНИК НА ОСНОВНИТЕ ТЕРМИНИ..... 338

ПРИЛОЖЕНИЕ IV: ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ И КОНТАКТИ 348

СЪКРАЩЕНИЯ

- **ГД ЕАС:** генерална дирекция „Образование и култура“
- **ЕАСЕА:** Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура
- **ЕСАС:** Система на Европейската комисия за автентификация
- **ХВОЕ:** Харта за висше образование „Еразъм“
- **ЕCTS:** Европейска система за трансфер и натрупване на кредити
- **ЕСVET:** Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение
- **ЕПВО:** Европейско пространство за висше образование
- **ЕИБ:** Европейска инвестиционна банка
- **ЕИЗ:** Европейски езиков знак
- **EQAR:** Европейски регистър за осигуряване на качество
- **EQAVET:** Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение
- **ЕП:** Европейски парламент
- **ЕКР:** Европейска квалификационна рамка
- **ESCO:** Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите
- **ЕС:** Европейски съюз
- **ФР:** Финансов регламент
- **ВУИ:** Висша учебна институция
- **HERE:** Експерти по реформата на висшето образование
- **ИКТ:** Информационни и комуникационни технологии
- **ИПУ:** интензивна програма за обучение
- **СМСЕМ** Съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“
- **НА:** Национална агенция
- **NARIC:** Национален информационен център за академично признаване
- **НБЕ** Национално бюро на програма „Еразъм+“
- **НКР** Национална квалификационна рамка
- **ОИСР:** Организация за икономическо сътрудничество и развитие
- **ОРСД:** образователни ресурси със свободен достъп
- **ОМК:** Отворен метод на координация
- **ИНУ:** Идентификационен номер на участник
- **СЕР:** Система за единна регистрация
- **ПОО:** Професионално образование и обучение

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото програмно ръководство е създадено за всички, които желаят да получат подробна информация за програма „Еразъм+“. Документът е предназначен за тези, които желаят да бъдат:

- участващи организации, т.е. организации, институции и органи, които организират дейности, подкрепяни от програмата;
- участници, т.е. физическите лица (студенти, стажанти, чиракуващи, ученици, възрастни учещи, младежи, доброволци или университетски преподаватели, учители, инструктори, специалисти, работещи с младежи, специалисти в областта на образованието, обучението, младежта, спорта и т.н.), които участват в дейности, организирани от участващите организации.

Всяка година организации от цяла Европа внасят хиляди проекти, за да получат финансова подкрепа по програма „Еразъм+“. Поради това Комисията въведе прозрачна процедура за оценяване, чиято цел е безвъзмездните средства да бъдат отпуснати на най-добрите проекти:

- за по-голямата част от действията по програмата всички правила и условия за отпускане на безвъзмездни средства по програмата са посочени в настоящото ръководство за програмата;
- за други действия, които са само споменати в настоящото ръководство за програмата, правилата и условията за отпускане на безвъзмездни средства са определени в специалните покани за представяне на предложения, публикувани от, или от името на Европейската комисия.

Потенциалните участващи организации, които планират да подадат заявление, могат да получат идеи и информация също и от други справочни документи; някои от тези документи са изброени в приложение IV към настоящото ръководство.

КАК ДА СЕ ЧЕТЕ РЪКОВОДСТВОТО ЗА ПРОГРАМАТА?

Ръководството за програмата се състои от три основни части:

- в част А е направен общ преглед на програмата. Тази част съдържа информация за целите, приоритетите и основните характеристики на програмата, държавите по програмата, изпълнителните структури и общия наличен бюджет. Тази част от документа е предназначена за читателите, които желаят да получат обща информация за обхвата и структурата на програмата;
- част Б съдържа конкретна информация за действията по програмата, които са обхванати от настоящото ръководство. Тази част е предназначена най-вече за читателите, които се нуждаят от по-подробна информация за видовете проекти, които се подкрепят от програмата. Информацията, предоставена в тази част, е допълнително конкретизирана в приложение I към настоящото ръководство;
- в част В е предоставена подробна информация относно процедурите за кандидатстване за безвъзмездни средства и за подбор на проекти, както и относно финансовите и административните разпоредби, свързани с отпускането на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“. Тази част е предназначена за всички, които желаят да подадат проектно предложение по програма „Еразъм+“.

Наред с горното настоящото ръководство съдържа следните приложения:

- приложение I: Допълнителни правила и информация, свързани с действията, обхванати от ръководството за програмата
- приложение II: Насоки за разпространение на информация за бенефициерите
- приложение III: Речник на основните термини, използвани в настоящото ръководство
- приложение IV: Полезни връзки и данни за контакт

ЧАСТ А: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

„Еразъм+“ е програмата на ЕС в областите на образованието, обучението, младежта и спорта за периода 2014—2020 г.¹ Образованието, обучението, младежта и спорта могат да допринесат съществено за справяне със социално-икономическите промени — основните предизвикателства, пред които ще бъде изправена Европа до края на десетилетието, и за подкрепа на прилагането на стратегията „Европа 2020“ за растеж, създаване на работни места, социално равенство и приобщаване.

Твърде много младежи напускат преждевременно училище и са изложени на по-висок риск от безработица и социално маргинализиране. Борбата с повишаващите се равнища на безработица, особено сред младежите, се превърна в една от най-важните задачи пред европейските правителства. На същия риск са изложени и много нискоквалифицирани възрастни. Технологиите променят начина, по който функционира обществото, и съществува необходимост да се гарантира, че те се използват по най-добрия начин. Предприятията от ЕС трябва да станат по-конкурентоспособни чрез талант и иновации. Наличието на ефективни системи за образование и обучение и на политики за младежта може да способства за преодоляване на тези предизвикателства, предоставяйки на хората уменията, които са им необходими за реализация на пазара на труда и в икономиката, като същевременно им дава възможност да имат активна роля в обществото и да постигнат личностна реализация. Реформите в областта на образованието, обучението и младежта могат да засилят напредъка за постигането на тези цели въз основа на споделена визия между лицата, определящи политиката, и заинтересованите страни, солидни доказателства и сътрудничество в различни области и на различни равнища.

Друго предизвикателство е свързано с изграждането на социален капитал сред младежите, увеличаването на капацитета и способностите им да участват активно в обществото в съответствие с разпоредбите на Договора от Лисабон за „насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот на Европа“. Мерките в тази област могат да включват и обучителни дейности в сферата на неформалното образование, насочени към усъвършенстване на уменията и компетентностите на младежите и засилване на тяхното активно гражданско участие.

Наред с това е необходимо на организациите и специалистите, работещи с младежи, да се предоставят възможности за обучение и сътрудничество с цел повишаване на професионалния им капацитет и засилване на европейското измерение в работата с младежи.

Програма „Еразъм+“ е разработена с цел да подпомага усилията на държавите по програмата да оползотворяват ефективно потенциала на европейския човешки талант и социален капитал, като утвърждава принципа на учене през целия живот посредством предоставяне на подкрепа за формално, неформално и самостоятелно учене във всички области на образованието, обучението и младежта. Освен това програмата разширява възможностите за сътрудничество и мобилност с държавите партньори, по-специално в областите на висшето образование и младежта.

В съответствие с един от новите елементи, въведени с Договора от Лисабон, програма „Еразъм+“ подпомага и дейности, насочени към развиване на европейското измерение в спорта, чрез насърчаване на сътрудничеството между органи, отговарящи за спорта. Програмата насърчава създаването и развитието на европейски мрежи, предоставящи възможности за сътрудничество между заинтересованите страни и обмен и трансфер на знания и ноу-хау в различни области, свързани със спорта и физическата активност. Това засилено сътрудничество ще окаже положително въздействие по-специално върху развитието на потенциала на европейския човешки капитал, като способства за намаляване на социалната и икономическата цена на липсата на физическа активност.

Като цяло програмата подпомага дейности, сътрудничество и инструменти, съответстващи на целите на стратегията „Европа 2020“ и нейните водещи инициативи като „Младежта в движение“ и Програмата за нови умения и работни места. Програмата също така допринася за постигане — чрез отворените методи на координация — на целите на Стратегическата рамка за образование и обучение и на Европейската стратегия за младежта.

¹ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1288/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 декември 2013 г. за създаване на „Еразъм +“ — програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:BG:PDF>)

Тези инвестиции в знания, умения и компетентности ще облагодетелстват физически лица, институции, организации и обществото като цяло, като допринасят за растежа и осигуряват благоденствие и социално приобщаване в Европа и извън нейните граници.

Ръководството за програма „Еразъм+“ е изготвено в съответствие с приетата от Европейската комисия годишна работна програма за „Еразъм+“ и във връзка с това може да бъде изменено, с цел да отрази приоритетите и действията, предвидени в работните програми, които ще бъдат приети през следващите години. Изпълнението на настоящото ръководство зависи и от наличието на предвидените в проектобюджета бюджетни кредити след приемането на бюджета за годината от бюджетния орган или както е предвидено в системата на временните дванадесети части.

НАДГРАЖДАНЕ НА ОПИТА ОТ МИНАЛОТО, С ПОГЛЕД КЪМ БЪДЕЩЕТО

Програма „Еразъм+“ развива постиженията на изпълняваните в продължение на повече от 25 години европейски програми в областите на образованието, обучението и младежта, като включва както вътрешноевропейско, така и международно измерение на сътрудничество. „Еразъм+“ е резултат от интегрирането на следните европейски програми, изпълнявани от Комисията през периода 2007—2013 г.:

- програма „Учене през целия живот“;
- програма „Младежта в действие“;
- програма „Еразмус Мундус“;
- програма „Темпус“;
- програма „Alfa“;
- програма „Edulink“;
- програмите за сътрудничество с индустриализираните държави в областта на висшето образование.

В рамките на тези програми се подпомагаха дейности в областите на висшето образование (включително неговото международно измерение), професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта (включително съответното международно измерение).

Програма „Еразъм+“ се стреми да надхвърли обхвата на тези програми, като насърчава единодействията и полезните взаимодействия между всички аспекти на областите на образованието, обучението и младежта, да премахне изкуствените граници между отделните действия и проектни формати, да стимулира нови идеи, да привлече нови участници от професионалния живот и гражданското общество и да поощри нови форми на сътрудничество. „Еразъм+“ има за цел да бъде по-ефективен инструмент за удовлетворяване на истинските потребности от развитие на човешкия и социалния капитал в и извън Европа.

Поради това е особено важно новата програма да изгради свой стабилен имидж, ползващ се с широка известност. Поради тази причина всички действия и дейности, подпомагани от програмата, трябва да бъдат популяризираны преди всичко чрез използване на наименованието „Еразъм+“. За да могат обаче участниците и бенефициентите от предишни програми да се ориентират по-лесно в „Еразъм+“, за целите на комуникацията и разпространението на информация се допуска използването на следните наименования на дейности, насочени към отделни сектори, в допълнение към общото наименование „Еразъм+“:

- „Еразъм+: Коменски“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на училищното образование;
- „Еразъм+: Еразъм“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на висшето образование и насочени към програмни страни;
- „Еразъм+: Еразмус Мундус“ — във връзка със съвместните магистърски степени „Еразмус Мундус“;
- „Еразъм+: Леонардо да Винчи“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на професионалното образование и обучение;
- „Еразъм+: Грюндвиг“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на обучението за възрастни;
- „Еразъм+: Младежта в действие“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на неформалното и самостоятелно учене на младежите;
- „Еразъм+: Жан Моне“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с обучението, свързано с темите на Европейския съюз;
- „Еразъм+: Спорт“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на спорта.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И СЪЩЕСТВЕНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

ОБЩА ЦЕЛ

Програма „Еразъм+“ допринася за постигането на:

- целите на стратегията „Европа 2020“, включително водещата цел в областта на образованието²;
- целите на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“), включително съответните критерии;
- устойчивото развитие на държавите партньори в областта на висшето образование;
- общите цели на обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.);
- целта за развиване на европейското измерение в спорта, по-специално масовия спорт, в съответствие с работния план на Европейския съюз за спорта;
- популяризирането на европейските ценности в съответствие с член 2 от Договора за Европейския съюз³.

СЪЩЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Посочените по-долу характеристики на програма „Еразъм+“ заслужават специално внимание. Някои от тях са разгледани по-подробно на уебсайта на Комисията.

ПРИЗНАВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА УМЕНИЯ И КВАЛИФИКАЦИИ

Програма „Еразъм+“ подкрепя инструментите на ЕС за прозрачност и признаване на умения и квалификации, и по-специално „Европас“, „Youthpass“, европейската квалификационна рамка (ЕКР), Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS), Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET), Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET), Европейския регистър за осигуряване на качество (EQAR), Европейската асоциация за осигуряване на качество във висшето образование (ENQA), както и мрежите на европейско равнище в областта на образованието и обучението, които подкрепят тези инструменти, и по-специално националните информационни центрове за академично признаване (NARIC), мрежите „Euroguidance“, националните центрове „Европас“ и националните координационни звена на ЕКР.

Общата цел на тези инструменти е да гарантират по-лесното признаване и по-доброто разбиране на уменията и квалификациите в рамките на националните граници и през тях във всички подсистеми за образование и обучение, както и на пазара на труда, независимо от това дали те са придобити чрез формално образование и обучение или чрез друг вид учене (например професионален опит; доброволческа дейност, онлайн обучение). Освен това инструментите целят да гарантират, че политиките в областите на образованието, обучението и младежта допринасят за постигане на залегналите в стратегията „Европа 2020“ цели за конкурентоспособност, заетост и растеж, осигурявайки по-успешно интегриране на пазара на труда и повече мобилност, както и за постигане на водещите цели на стратегията в областите на образованието и заетостта.

За да бъдат постигнати тези цели, е необходимо да се използват подходящи инструменти. Тези инструменти трябва да са приложими и спрямо нови явления като интернационализацията на образованието и разрастващото се използване на ученето с помощта на цифровите технологии, както и да подпомагат разработването на гъвкави модели за обучение, съответстващи на потребностите и целите на учащите. Това означава, че в бъдеще може да се наложи използваните инструменти да еволюират. Тази еволюция следва да доведе до по-голяма съгласуваност и общо опростяване на инструментите, както и да

² Съгласно водещата цел в областта на образованието, до 2020 г. делът на преждевременно напусналите училище трябва да намалее под равнището от 10 %, а делът на завършилите висше образование трябва да нарасне до минимум 40 %.

³ Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите членки в общество, чиито характеристики са плурализъм, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете.

подпомага създаването на истинско европейско пространство за умения и квалификации, където учащите се и работниците могат да се движат свободно, за да се възползват от възможности за работа или допълнително учене.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_bg.htm

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТИТЕ

Разпространението и използването на резултатите е един от най-важните елементи от жизнения цикъл на проектите по програма „Еразъм+“. Той предоставя на участващите организации възможност да споделят резултатите и продуктите от реализираните проекти и да информират за тях, с което да разширят въздействието от тези проекти, повишавайки ефекта от резултатите и обосновавайки европейската добавена стойност на програма „Еразъм+“. За да могат организациите, участващи в проекти по програма „Еразъм+“, да разпространят и използват успешно резултатите от проектите, те се приканват да отделят съответното внимание на дейностите за разпространение и използване на резултатите на етапите на разработване и изпълнение на техните проекти. Нивото и интензивността на тези дейности следва да са пропорционални на целите, обхвата и целевите групи на отделните дейности в рамките на програма „Еразъм+“. Резултатите, постигнати в рамките на конкретен проект, може да са приложими и интересни и в области, които не са включени в обхвата на проекта, като отговорност на отделните проекти е да разработят стратегии и методи, позволяващи на други участници лесен достъп до реализираните резултати. В приложение II към настоящото ръководство за програмата са поместени конкретни указания в това отношение.

ИЗИСКВАНЕ ЗА СВОБОДЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАТЕЛНИТЕ МАТЕРИАЛИ, ДОКУМЕНТИ И АУДИОВИЗУАЛНИ ПРОДУКТИ, ИЗГОТВЕНИ ЧРЕЗ ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Програма „Еразъм+“ насърчава свободния достъп до изготвените в рамките на проекти, финансирани от програмата, материали, документи и аудиовизуални продукти, които могат да намерят приложение за учене, преподаване, обучение и работа с младежи. Бенефициентите на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“, които са изготвили такива материали, документи и аудиовизуални продукти в рамките на финансирани проекти, трябва да ги направят свободно достъпни за обществеността чрез интернет в цифров вид въз основа на отворени лицензи. Въпреки това бенефициентите са свободни да определят най-подходящото ниво на свободен достъп, което включва и възможни ограничения (например забрана на използване за търговски цели от трети страни), ако това е обосновано във връзка с характера на проекта и вида на материалите. Изискването за свободен достъп не засяга правата на интелектуална собственост на бенефициентите на безвъзмездни средства.

МЕЖДУНАРОДНО ИЗМЕРЕНИЕ

Програма „Еразъм+“ включва силно застъпено международно измерение (т.е. сътрудничество с държави партньори), по-специално в областите на висшето образование и младежта.

В областта на висшето образование програма „Еразъм+“ подпомага следните основни действия, насочени към сътрудничество с държави партньори:

- **международна мобилност за образователни кредити на физически лица и съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“** (в рамките на ключова дейност 1), насърчаващи мобилността на учащи и персонал от и към държави партньори;
- проекти за **изграждане на капацитет** във висшето образование (в рамките на ключова дейност 2), насърчаващи сътрудничество и партньорства, които оказват въздействие върху модернизиранието и интернационализацията на институции и системи за висше образование в държави партньори със специален акцент върху държавите партньори, съседни на ЕС;
- подпомагане на **политическия диалог** (в рамките на ключова дейност 3) посредством мрежата на експертите по реформата на висшето образование в държавите партньори, съседни на ЕС, международната асоциация на завършилите студенти, политически диалог с държавите партньори и международни събития за повишаване на привлекателността и популяризиране;
- дейности по инициативата **„Жан Моне“**, организирани с цел насърчаване на преподаването, научните изследвания и анализа в областта на изучаването на Европейския съюз в целия свят.

В областта на младежта чрез програма „Еразъм+“ се подпомагат следните основни дейности:

- **мобилност на младежи и младежки работници** (в рамките на ключова дейност 1) за насърчаване на дейности за младежки обмен, дейности в рамките на Европейската доброволческа служба и дейности за мобилност на младежки работници, в сътрудничество с държавите партньори, съседни на ЕС;
- проекти за **изграждане на капацитет** в областта на младежта (в рамките на ключова дейност 2), насърчаващи дейности за сътрудничество и мобилност, които оказват положително въздействие върху качествено развитие на работата с младежи, политиките и системите в областта на младежта, както и върху признаването на неформалното образование в държавите партньори, по-специално в държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, азиатските и латиноамериканските държави;
- участие на младежи и младежки организации от държави партньори, съседни на ЕС, в **структурен диалог** за младежта (в рамките на ключово действие 3) чрез включването им в международни срещи, конференции и събития, които насърчават диалога между младежите и лицата, отговорни за младежката политика.

Наред с горното и други дейности по програмата (стратегически партньорства, алианси на познанията, секторни алианси на уменията, партньорства за сътрудничество) също са отворени за участие на организации от държави партньори, ако е изпълнено условието тяхното участие да носи добавена стойност за съответния проект (повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство).

МНОГОЕЗИЧИЕ

Многоезицието е една от основите на европейския проект и е ярък символ на стремежа на ЕС към единство в многообразието. Владенето на чужди езици заема важно място сред уменията, които са необходими на хората, за да се подготвят по-добре за пазара на труда и да се възползват най-пълноценно от съществуващите възможности. ЕС си е поставил за цел всеки гражданин да има възможност да изучава поне два чужди езика от много ранна възраст.

Насърчаването на изучаването на езици и езиковото многообразие е една от специфичните цели на програмата. Липсата на езикови компетентности е една от основните пречки пред участието в европейски образователни, обучителни и младежки програми. Предвидените възможности за предоставяне на езикова подкрепа имат за цел повишаване на ефективността и ефикасността на дейностите за мобилност, както и ефективността на ученето, с което ще допринесат за постигането на специфичната цел на програмата.

Езикова подкрепа се предоставя за езика, използван от участниците за обучение, провеждане на стаж или доброволческа дейност в чужбина в рамките на дългосрочни дейности за мобилност, подпомагани по ключова дейност 1. Езиковата подкрепа ще се предоставя основно онлайн, тъй като електронното обучение има определени предимства по отношение на изучаването на езици, които са свързани с достъпа и гъвкавостта. Предоставяната онлайн подкрепа включва задължително оценяване на езиковите компетентности и незадължителни езикови курсове. Оценяването на езиковите умения е елемент от инициативата с решаващо значение за осигуряване на подходяща подготовка на всеки участник и събиране на данни за езиковите умения на участниците в дейности за мобилност в ЕС. С оглед на това участниците в дейности за мобилност ще се подложат на оценяване на езиковите им умения преди началото на периода на мобилност и след неговото приключване, с цел да се наблюдава развитието на техните езикови компетентности. Независимо какви са резултатите от тестовете за оценяване на езиковите умения, положени от участниците преди заминаването им, тези резултати няма да бъдат пречка лицата да вземат участие в дейността за мобилност.

Преди капацитетът на онлайн инструментите да бъде развит, така че те да обхващат всички езици, на бенефициентите по проекти за мобилност ще се отпуска финансиране с цел предоставяне на езикова подкрепа по езиците, които все още не са обхванати от онлайн услугата, предлагана от Комисията.

В рамките на ключова дейност 2 ще бъдат стимулирани стратегически партньорства в областта на преподаването и изучаването на езици. Иновациите и добрите практики, които стимулират усъвършенстването на езиковите умения, могат да включват например методи на преподаване и оценяване, разработване на педагогически материали, научни изследвания, изучаване на езици с помощта на компютри и предприемачески дейности с използване на чужди езици. Освен това финансиране за езикова подкрепа може да бъде предоставено, когато от такава подкрепа се нуждаят бенефициенти или стратегически партньорства, които организират дългосрочни дейности за обучение или преподаване за персонал, младежки работници, и учаци.

Що се отнася до присъждането на европейския езиков знак (ЕИЗ), националните агенции се насърчават да организират (на доброволни начала) редовни (ежегодни или на две години) национални конкурси в държавите по програмата. Присъждането на ЕИЗ следва да изпълнява функцията на стимул за използване и разпространение на реализираните високи постижения в областта на многоезичието, както и да стимулира интереса на обществеността към изучаването на езици.

РАВНОПОСТАВЕНОСТ И ПРИОБЩАВАНЕ

Програма „Еразъм+“ има за цел да стимулира равнопоставеността и приобщаването, като предоставя улеснен достъп на учащи с неравностоен социален произход и с по-малко възможности в сравнение с техните връстници. Тези лица са в неравностойно положение поради лични трудности или пречки, които ограничават или възпрепятстват участието им в транснационални проекти. Пречките или трудностите, пред които са изправени те, са категоризирани по-долу:

- увреждания (т.е. участници със специални потребности): хора с умствени (интелектуални, когнитивни, обучителни), физически, сетивни или други увреждания;
- образователни затруднения: младежи с обучителни трудности, преждевременно напуснали училище, нискоквалифицирани лица, младежи с ниски резултати в училище;
- икономически затруднения: лица с нисък жизнен стандарт, ниски доходи, зависими от системата за социално подпомагане, младежи, които са продължително безработни или бедни, бездомни лица, лица, които имат дългове или финансови проблеми;
- културни различия: имигранти, бежанци или потомци на семейства на имигранти или бежанци, представители на национални или етнически малцинства, хора, които изпитват трудности, свързани с езиковото им адаптиране или културното им интегриране;
- здравни проблеми: хора с хронични здравни проблеми, тежки или психиатрични заболявания;
- социални пречки: хора, които се сблъскват с дискриминация на основание на техния пол, възраст, етническа принадлежност, религия, сексуална ориентация, увреждане и т.н.; хора с ограничени социални умения или антисоциално или рисково поведение, хора в несигурно положение, (бивши) правонарушители, (бивши) употребяващи наркотици или алкохол, млади и/или самотни родители, сираци;
- географски пречки: хора от отдалечени или селски райони, хора, живеещи на малки острови или в периферни региони; хора, живеещи в проблемни градски райони или в райони със слабо развити услуги (ограничен обществен транспорт, неразвита инфраструктура).

В областта на младежта Стратегията за приобщаване и многообразие е разработена като обща рамка за подкрепа на участието и включването на млади хора с по-малко възможности в програма „Еразъм+“. Стратегията е налична на уебсайта на Европейската комисия.

ЗАЩИТА И БЕЗОПАСНОСТ НА УЧАСТНИЦИТЕ

Защитата и безопасността на участниците в проектите по програма „Еразъм+“ са важни принципи на програмата. Всички лица, които участват в програма „Еразъм+“, следва да могат да се възползват пълноценно от възможностите за лично и професионално развитие и учене. Това може да бъде постигнато само в безопасна среда, гарантираща зачитането и защитата на правата на всички лица.

За тази цел всички организации, които участват в програма „Еразъм+“, трябва да прилагат ефективни процедури и механизми за повишаване и гарантиране на безопасността и защитата на участниците в изпълняваните от тях проекти. С оглед на това всички студенти, стажанти, чиракуващи, ученици, възрастни учащи, младежи, служители и доброволци, които участват в дейности за мобилност по ключови дейности 1 или 2 на програма „Еразъм+“, трябва да бъдат застраховани срещу рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Освен във връзка с Европейската доброволческа служба, за която е приета специална политика за застраховане (вж. приложение I към настоящото ръководство), в рамките на програма „Еразъм+“ не е предвиден единен формат за застраховане, нито се препоръчват определени застрахователни дружества. Програмата дава свобода на участващите организации да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провежданата дейност и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците имат застрахователно покритие по договори, сключени от организациите, изпълняващи проекта.

Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие:

- когато е уместно, застраховки за пътуване (включително повреда или загуба на багаж);
- гражданска отговорност (включително, когато е уместно, професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди);

- злополука или тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност);
- смърт (включително репатриране в случай на смърт при проекти, изпълнявани в чужбина).

Ако е приложимо, настоятелно се препоръчва участниците в транснационални проекти да имат издадена европейска здравноосигурителна карта. Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някоя от 28-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

Ако в проектите участват младежи на възраст до 18 години, участващите организации трябва да получат предварително разрешение за участието им от техните родители или лицата, които ги представляват.

КАКВА Е СТРУКТУРАТА НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

За да постигне поставените цели, програма „Еразъм+“ включва изпълнението на следните действия:

Ключова дейност 1: Образователна мобилност за граждани

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- **мобилност на учащи и членове на персонала:** възможности за студенти, стажанти, младежи и доброволци, както и за университетски преподаватели, учители, инструктори, младежки работници, служители на образователни институции и организации на гражданското общество да предприемат периоди на учене и/или професионален опит в друга държава;
- **съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“:** интегрирани на високо ниво международни програми за обучение, провеждани от консорциуми от висши учебни институции, които отпускат пълни стипендии за придобиване на образователни степени на най-добрите студенти от целия свят, обучаващи се в магистърски програми;
- **заеми за магистърска степен „Еразъм+“:** студенти във висши учебни институции от държави по програмата могат да получат гарантиран от програмата заем, за да заминат на обучение в чужбина за придобиване на магистърска образователна степен. Студентите следва да се обръщат към националните банки или агенции за студентски заеми.

Ключова дейност 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики

В рамките на тази ключова дейност се предоставя подкрепа за:

- транснационални **стратегически партньорства**, насочени към разработване на инициативи, свързани с една или повече от областите на образованието, обучението и младежта, и насърчаване на иновациите и обмена на опит и ноу-хау между различни видове организации, ангажирани в областите на образованието, обучението и младежта или в други съответни области. Предоставя се и подкрепа за дейности за мобилност, доколкото тези дейности допринасят за постигане на целите на проектите;
- **алианси на познанията** между висши учебни институции и предприятия, чиято цел е да насърчат иновациите, предприемачеството, творчеството, пригодността за заетост, обмена на знания и/или мултидисциплинарното преподаване и учене;
- **секторни алианси на уменията**, подкрепящи разработване и предоставяне на съвместни учебни планове, програми и методики за преподаване и учене в областта на професионалното образование при използване на данни за тенденциите в отделни икономически сектори и за необходимите умения за успешна реализация в една или повече професионални области;
- проекти за **изграждане на капацитет**, подкрепящи сътрудничество с държави партньори в областите на висшето образование и младежта. Проектите за изграждане на капацитет имат за цел да подкрепят процеса на модернизиране и интернационализация на организации/институции и системи. В определени допустими държави партньори се предоставя подкрепа за дейности за мобилност, доколкото тези дейности допринасят за постигане на целите на проекта;
- информационни платформи за поддръжка като **платформата за електронно побратимяване (eTwinning)**, **Европейската платформа за учене за възрастни (EPALE)** и **Европейския младежки портал**, предоставящи виртуални пространства за сътрудничество, бази данни, съдържащи информация за възможности, общности на практикуващи специалисти и други предоставяни онлайн услуги за преподаватели, инструктори и практикуващи специалисти в областта на училищното образование и образованието за възрастни, както и за младежи, доброволци и младежки работници, от цяла Европа и от други региони.

Ключов дейност 3: Подкрепа за реформиране на политиките

В рамките на тази ключова дейност се предоставя подкрепа за:

- **знания в областите на образованието, обучението и младежта** за основано на факти определяне на политиката и мониторинг в рамките на стратегията „Европа 2020“, и по-конкретно:

- специфичен за отделни държави и тематичен анализ, включително осъществяван посредством сътрудничество с академични мрежи;
 - взаимно обучение и оценяване въз основа на отворения метод на координация в областите на образованието, обучението и младежта;
- **инициативи за иновации в политиката**, чиято цел е насърчаване разработването на иновативни политики сред заинтересованите страни и даване възможност на публичните органи да проверят ефективността на иновативните политики чрез пробно прилагане, основано на надеждни методики за оценяване;
 - **предоставяне на подкрепа за инструменти на европейската политика** с цел насърчаване на прозрачността и признаването на уменията и квалификацията, както и на трансфера на кредити, стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на валидирането на неформалното и самостоятелното учене, управлението на уменията и ориентирането. Това действие включва също и предоставяне на подкрепа за мрежи, които улесняват дейности за трансевропейски обмен, мобилност на физически лица с цел учене и работа, както и развитието на гъвкави модели за обучение между различни области на образованието, обучението и младежта;
 - **сътрудничество с международни организации** с широко признат експертен и аналитичен капацитет (като ОИСР и Съвета на Европа) с цел засилване на въздействието и добавената стойност на политиките в областта на образованието, обучението и младежта;
 - ангажирането на публичните органи, доставчиците на услуги и заинтересованите страни в областите на образованието, обучението и младежта в **диалог със заинтересованите страни и дейности за популяризиране на политики и програми** е необходимо с оглед повишаване на осведомеността за стратегията „Европа 2020“, стратегическата рамка „Образование и обучение 2020“, Европейската стратегия за младежта и други европейски програми за политики в съответните сектори, както и за външното измерение на политиките на ЕС в областта на образованието, обучението и младежта. Те са от съществено значение за развиване на капацитета на заинтересованите страни за конкретна подкрепа на изпълнението на политиките чрез стимулиране на ефективното използване на резултатите от програмата и генериране на осезаемо въздействие.

ДЕЙНОСТИ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Чрез дейностите по инициативата „Жан Моне“ ще се предоставя подкрепа за:

- **академични модули, катедри и центрове за високи постижения** с цел по-задълбочено преподаване в областта на европейската интеграция, изразено в официална учебна програма на висша учебна институция, както и изследване, наблюдение и надзор върху учебното съдържание, свързано с ЕС, също и за други образователни равнища като обучение на преподаватели и задължително образование. Наред с горното тези дейности имат за цел осигуряване на задълбочено преподаване по въпроси на европейската интеграция за бъдещи специалисти в професионални области, чието търсене на пазара на труда нараства, и същевременно са насочени към насърчаване, консултиране и наставничество на младото поколение преподаватели и изследователи, работещи в областите, свързани с европейската интеграция;
- **политически дебати с представители на академичната общност**, подпомагани посредством: а) **мрежи** за подобряване на сътрудничеството между отделните университети в Европа и в света, насърчаване на сътрудничеството и създаване на платформа за обмен на задълбочени знания с участието на публични органи и службите на Комисията по актуални теми, свързани с ЕС; б) **проекти** за иновации и полезни взаимодействия и за разпространение на свързано с ЕС учебно съдържание с цел насърчаване на обсъждания, анализ на въпроси, свързани с ЕС, и обогатяване на знанията за ЕС и неговите процедури;
- **подкрепа на институции и сдружения** с цел организиране и провеждане на предвидени в закона дейности на сдружения, занимаващи се с изследвания и въпроси, свързани с ЕС, и популяризиране на факти за ЕС сред широката общественост с цел стимулиране на активното европейско гражданство. В рамките на дейностите по инициативата „Жан Моне“ се отпускат и безвъзмездни средства за оперативни разходи на определени институции, преследващи цел от европейски интерес;
- **проучвания и конференции**, чиято цел е предоставяне на нова информация и конкретни предложения на определящите политиката лица въз основа на критични независими академични мнения, както и анализ на текущи проблеми в ЕС, по-конкретно в рамките на ежегодна посветена на теми с политически характер международна конференция с участието определящи политиката лица,

гражданското общество и представители на академичната общност на най-високо ниво.

СПОРТ

Чрез действията в областта на спорта ще се предоставя подкрепа за:

- **партньорства за сътрудничество**, целящи насърчаване на почтеността в спорта (антидопинг, борба срещу уговарянето на мачове, защита на малолетните и непълнолетните лица), подкрепа на иновативните подходи за прилагане на принципите на ЕС за добро управление в спорта, стратегиите на ЕС в областите на социалното приобщаване и равните възможности, насърчаване на участието в спорт и физическа активност (подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС за физическата активност, доброволческата дейност, заетостта в спорта, както и образованието и обучението в областта на спорта), както и подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите;
- **европейски спортни събития с нестопанска цел**, като чрез това действие ще бъдат подпомагани отделни организации, които отговарят за подготовката и организирането на дадено спортно събитие, както и за провеждането на последващи дейности. Подпомаганите дейности включват организиране на дейности за обучение на спортисти и доброволци на етапа на подготовка на спортното събитие, церемонии по откриване и закриване на събитието, състезания, дейности, съпътстващи събитието (конференции, семинари), както и изпълнение на последващи дейности като оценки или последващи действия;
- **подобряване на фактологичната основа, необходима за разработване на политики**, посредством проучвания, събиране на данни, обзори, мрежи, конференции и семинари, чрез които се осъществява разпространение на добри практики от държавите по програмата и спортни организации и укрепване на мрежите на равнище ЕС, така че националните членове на тези мрежи да се възползват от полезни взаимодействия и обмен със своите партньори;
- **диалог със съответните заинтересовани страни в Европа**, осъществяван главно в рамките на ежегодния Спортен форум на ЕС, и подпомагане на спортни събития на председателството, организирани от държавите — членки на ЕС, които са поели председателството на ЕС. Когато е необходимо, може да бъдат организирани и други ad-hoc срещи и семинари, които способстват за осигуряване на оптимален диалог със заинтересованите страни в областта на спорта;

КАКЪВ Е БЮДЖЕТЪТ?

Общият индикативен финансов пакет на програмата е определен на 14,774 млрд. EUR по бюджетно перо 1 и на 1,680 млрд. EUR по бюджетно перо 4 от бюджета на ЕС за седемгодишния период (2014—2020 г.). Годишният бюджет се приема от бюджетния орган. Актуална информация за отделните стъпки в процедурата по приемане на бюджета на ЕС може да се намери на адрес: http://ec.europa.eu/budget/documents/budget_current_year_en.htm

За информация относно наличния бюджет по дейности, планирания брой на проектите, на които ще бъдат отпуснати безвъзмездни средства, както и относно индикативните средни размери на безвъзмездните средства, моля разгледайте годишната работна програма на „Еразъм+“ за 2015 г. ⁴ (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

⁴ Подкрепа се предоставя и за действия в областта на висшето образование, насочени към мобилност и сътрудничество с държави партньори, със средства по функция 4, определени с годишната работна програма за 2014 г. (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

КОЙ ИЗПЪЛНЯВА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Европейската комисия носи цялостната отговорност за изпълнението на програма „Еразъм+“. Комисията осъществява текущото управление на бюджета и определя приоритетите, целите и критериите на програмата. Наред с това тя ръководи и осъществява мониторинг върху общото изпълнение, последващите дейности и оценката на програмата на европейско равнище. Европейската комисия носи и цялостната отговорност за надзора и координацията на структурите, на които е възложено изпълнението на програма на национално равнище.

На европейско равнище отговорността за изпълнението на централизираните действия по програма „Еразъм+“ се носи от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура на Европейската комисия („Изпълнителната агенция“). Изпълнителната агенция отговаря за управлението на пълния жизнен цикъл на тези проекти — от популяризирането на програмата, анализа на заявленията за безвъзмездни средства и осъществяването на мониторинг на място върху проектите до разпространението на резултатите от проектите и програмата. Тя е натоварена и с обявяването на специални покани за представяне на предложения, свързани с някои дейности по програмата, които не са включени в обхвата на настоящото ръководство.

Европейската комисия отговаря, по-специално чрез Изпълнителната агенция, и за:

- провеждане на проучвания в областите, подкрепяни от програмата;
- провеждане на научни изследвания и основани на факти дейности чрез мрежата „Евридика“;
- подобряване на видимостта и системното въздействие на програмата посредством дейности за разпространение и използване на резултатите от програмата;
- осигуряване на управлението на договорите и финансирането на органите и мрежите, подпомагани от програма „Еразъм+“;
- управление на покани за подаване на оферти за предоставяне на услуги в рамките на програмата.

НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Изпълнението на програма „Еразъм+“ се осъществява основно посредством непряко управление, което означава, че Европейската комисия възлага задачите по изпълнение на бюджета на националните агенции. Основанието за този подход е управлението на програма „Еразъм+“ да се осъществява възможно най-близо до бенефициентите на програмата и да бъде адаптирано към многообразните особености на националните системи за образование, обучение и работа с младежи. За тази цел всяка от държавите по програмата е определила една или повече национални агенции (данни за контакт с тези агенции можете да намерите в приложение IV към настоящото ръководство). Тези национални агенции популяризират и изпълняват програмата на национално равнище и действат като звена за връзка между Европейската комисия и участващите организации на местно, регионално и национално равнище. Техните задачи включват:

- предоставяне на подходяща информация за програма „Еразъм+“;
- провеждане на справедливи и прозрачни процедури по подбор на проектите, които ще бъдат финансирани в съответните държави;
- мониторинг и оценяване на изпълнението на програмата в съответните държави;
- предоставяне на подкрепа на вносителите на проекти и на участващите организации през целия жизнен цикъл на проектите;
- осъществяване на ефективно сътрудничество с мрежата на националните агенции и Европейската комисия;
- осигуряване на видимостта на програмата;
- стимулиране на разпространението и използването на резултатите от програмата на местно и национално равнище.

Наред с горното, националните агенции изпълняват важната функция на междинни структури във връзка с качествено развитие на програма „Еразъм+“ посредством:

- изпълнение на дейности, различни от задачите, свързани с управлението на жизнения цикъл на проектите, които подпомагат качествено изпълнение на програмата и/или стимулират развитието на политиките в областите, подпомагани от програмата;
- предоставяне на подкрепа на новите участници и целевите групи в неравностойно положение с цел отстраняване на пречките за пълноценно участие в програмата;

- търсене на възможности за сътрудничество с външни структури с цел повишаване на въздействието на програмата в съответните държави.

Предоставяната от националните агенции подкрепа има за цел участниците в програмата да бъдат насочвани на всички етапи на своето участие — от първия им контакт с програмата през процедурата за кандидатстване до изпълнението на проекта и окончателната оценка. Този принцип не противоречи на изискванията за справедливост и прозрачност на процедурите по подбор. Той е основан на идеята, че за да бъдат гарантирани равни възможности за всички, е необходимо на някои целеви групи по програмата да бъде предоставено по-активно подпомагане, изразяващо се в системи за съвети, консултиране, мониторинг и наставничество, съобразени с техните потребности.

КАКВИ ДРУГИ ОРГАНИ УЧАСТВАТ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА?

Освен изброените по-горе органи, в изпълнението на програма „Еразъм+“ със своя експертен капацитет участват и следните структури:

МРЕЖА „ЕВРИДИКА“

Мрежата „Евридика“ осигурява информация предимно за начина на структуриране и организиране на образованието в Европа на всички нива и има за цел да допринесе за по-добро взаимно разбиране на системите в Европа. Мрежата предоставя на органите, носещи отговорност за образователните системи и политики в Европа, сравнителни анализи на европейско равнище и информация за отделните държави в областите на образованието, обучението и младежта, в помощ на осъществявания от тях процес на вземане на решения.

Мрежата „Евридика“ изготвя голям обем информация, включително подробни описания и прегледи на националните образователни системи („Национални образователни системи и политики“), сравнителни тематични доклади, посветени на конкретни теми от интерес за Общността („Тематични доклади“), показатели и статистически данни (поредица „Ключови данни“) и поредица публикации, съдържащи факти и данни, свързани с образованието, например относно националните образователни структури, календара на учебната година в училищата, сравнителни данни за заплатите на преподавателите и за задължителния хорариум в отделните държави и образователни равнища (поредица „Факти и данни“).

Мрежата се състои от централно координационно звено в структурата на Изпълнителната агенция и национални звена, функциониращи във всички държави по програма „Еразъм+“, както и в Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора и Сърбия.

Повече информация ще намерите на уебсайта на Изпълнителната агенция.

ЗВЕНА ЗА КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА ETWINNING

Учителите и училищата, които участват в проекти за електронно побратимяване (eTwinning), получават подкрепа от съответните национални звена за координация. Тези организации са определени да изпълняват съответните функции от компетентните национални органи. Те оказват съдействие на училищата във връзка с регистрирането, намирането на партньори и изпълнението на дейностите по проектите, популяризират дейността, връчват награди и знаци за качество и организират дейности за професионално развитие на учители.

Дейността на националните звена за координация се координира от централното звено за координация, което отговаря и за развитието на интернет платформата eTwinning и за организирането на дейности за професионално развитие на учители на европейско равнище.

Повече информация и подробен списък на предлаганите услуги можете да намерите на следния адрес:
http://www.etwinning.net/en/pub/get_support/contact.htm

ЕВРОПЕЙСКА ПЛАТФОРМА ЗА УЧЕНЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ (EPALE)

Електронната платформа за учене за възрастни в Европа — известна като EPALE — е нова инициатива, финансирана по програма „Еразъм+“. Тя е отворена за учители, инструктори и доброволци, както и за лица, определящи политиката, изследователи и представители на академичната общност, занимаващи се с учене за възрастни. Сайтът предлага интерактивни мрежи, позволяващи на потребителите да се свързват с други потребители от цяла Европа, да участват в дискусии и да обменят добри практики.

Календар с европейски и национални събития предоставя на потребителите актуална информация относно възможностите за професионално развитие и може да бъде полезен инструмент за подготовката на дейности за мобилност. Функционалностите за търсене на партньори също могат да подпомогнат изготвянето на проекти за сътрудничество. Чрез библиотеката с ресурси, новини и статии от водещи експерти в областта на ученето за възрастни се гарантира, че последните дебати и политики по отношение образованието за възрастни са достъпни за потребителите на EPALe. EPALe се реализира от Централно звено за координация и мрежа от национални звена за координация в държави по програма „Еразъм+“, които отговарят за идентифициране на интересна информация и насърчаване на заинтересованите лица да използват и да допринасят за платформата. Достъпът до EPALe може да бъде осъществен на адрес: <http://ec.europa.eu/epale>.

НАЦИОНАЛНИ БЮРА НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Националните бюра „Еразъм+“ (НБЕ) в съответните държави партньори (Западните Балкани, държавите от Източното и Южното Средиземноморие, Русия и Централна Азия) подпомагат работата на Комисията, Изпълнителната агенция и местните органи по изпълнението на програмата „Еразъм+“. Те изпълняват функциите на фокусни точки в тези държави за заинтересованите страни, участващи в изпълнението на програма „Еразъм+“ в областта на висшето образование. Те допринасят за повишаване на осведомеността, видимостта, относимостта, ефективността и въздействието на международното измерение на програма „Еразъм+“.

Отговорностите на националните бюра „Еразъм+“ включват:

- предоставяне на информация за дейностите по програма „Еразъм+“, които са отворени за участие за съответните държави в областта на висшето образование;
- предоставяне на съвети и съдействие на потенциалните кандидати;
- мониторинг на проектите по програма „Еразъм+“;
- координиране на работата на местния екип експерти по реформата на висшето образование;
- мониторинг на резултатите от програма „Темпус IV“ (2007—2013 г.);
- участие в организирането на проучвания и събития;
- предоставяне на подкрепа за провеждане на диалог относно политиката;
- поддържане на контакти с местните органи и делегациите на ЕС;
- проследяване развитието на политиката в областта на висшето образование в съответните държави.

МРЕЖА НА ЕКСПЕРТИТЕ ПО РЕФОРМАТА НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Национални екипи от експерти по реформата на висшето образование в съответните държави партньори (Западните Балкани, държавите от Източното и Южното Средиземноморие, Русия и Централна Азия) предоставят на разположение на местните органи и на заинтересованите страни експертен капацитет с цел стимулиране на реформите и ускоряване на развитието в областта на висшето образование. Те участват в дейности по разработване на политики в областта на висшето образование в съответната държава. Дейностите на екипите експерти по реформата на висшето образование се основават на контакти между равнопоставени партньори. Всеки национален екип се състои от между петима и петнадесет членове. Членовете на екипите са експерти в областта на висшето образование (ректори, заместник-ректори, декани, високопоставени представители на академичната общност, служители по международните отношения, студенти и др.).

Мисията на експертите по реформата на висшето образование включва предоставяне на подкрепа за:

- разработване на политики в съответните държави посредством подпомагане на модернизирането, процесите на реформи и стратегии в областта на висшето образование в тясно сътрудничество с компетентните местни органи;
- осъществяване на диалог с ЕС относно политиките в областта на висшето образование;
- дейности за обучение и консултиране на местни заинтересовани страни, и по-специално висши учебни институции и техни служители;
- проекти по програма „Еразъм+“ (и по-специално проекти, изпълнявани в рамките на действието за изграждане на капацитет) посредством разпространение на резултатите от проектите, и по-специално на най-добри практики и иновативни инициативи, и използване на тези резултати за целите на обучението.

МРЕЖА „EUROGUIDANCE“

„Euroguidance“ е европейска мрежа от национални ресурсни и информационни центрове. Всички центрове на „Euroguidance“ споделят две общи цели:

- да насърчават европейското измерение в ориентирането по отношение на образованието и професионалното обучение;
- да предоставят висококачествена информация за целите на ориентирането по отношение на ученето през целия живот и мобилността с цел учене.

Основната целева група на „Euroguidance“ са практикуващите специалисти в областта на ориентирането и лицата, определящи политиката, както от сектора на образованието, така и от сектора на заетостта във всички европейски държави.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://euroguidance.eu/>.

НАЦИОНАЛНИ ЦЕНТРОВЕ „ЕВРОПАС“

„Европас“ има за цел да подпомага физически лица да представят и документират своите умения и квалификации по разбираем и прозрачен начин в цяла Европа. Тази инициатива улеснява комуникацията между търсещите работа и работодателите, както и мобилността с цел работа или учене.

Във всички държави (държавите от Европейския съюз и Европейското икономическо пространство плюс бивша югославска република Македония и Турция) действат национални центрове „Европас“, които координират всички дейности, свързани с документите „Европас“. Центровете са първото място за контакт за всеки гражданин или организация, желаещи да използват документите „Европас“ или да научат повече за тях.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://europass.cedefop.europa.eu/bg/about/national-europass-centres>

НАЦИОНАЛНИ ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ ЗА АКАДЕМИЧНО ПРИЗНАВАНЕ (NARIC)

Мрежата „NARIC“ предоставя информация относно признаване на дипломи и периоди на обучение, предприети в други европейски държави, както и съвети относно чуждестранни дипломи за висше образование в държавата, където е установен съответният център NARIC. Мрежата „NARIC“ предоставя компетентни съвети на всички лица, които пътуват в чужбина с цел работа или по-нататъшно образование, както и на институции, студенти, съветници, родители, преподаватели и бъдещи работодатели.

Европейската комисия подпомага дейността на мрежата „NARIC“ посредством обмен на информация и опит между държавите, идентифициране на добри практики, сравнителен анализ на системи и политики в тази област и обсъждане и анализ на въпроси на политиката в областта на образованието, представляващи общ интерес.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: www.enic-naric.net

МРЕЖА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ЕКИПИ ОТ ЕКСПЕРТИ НА ECVET

Националните екипи от експерти на ECVET предоставят своя експертен капацитет в подкрепа на реализирането на Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET). Те подпомагат приемането, прилагането и използването на ECVET в държавите по програмата и предоставят консултации на органи и институции, компетентни в областта на професионалното образование и обучение.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://www.ecvet-team.eu/> и http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_bg.htm

МЛАДЕЖКИ РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ SALTO

Целта на Младежките ресурсни центрове SALTO е да съдействат за повишаване качеството на проектите по програма „Еразъм+“ в областта на младежта. Посредством техния тематичен (Участие, Приобщаване, Обучение и сътрудничество, Информация, Културно многообразие) или географски фокус (държавите от Източното партньорство и Русия, Южното Средиземноморие, Западните Балкани) те предоставят ресурси, информация и обучение в конкретни области на националните агенции и други действащи лица в областта на работата с младежи, и стимулират признаването на неформалното и самостоятелното учене.

Тяхната работа включва:

- организиране на курсове за обучение, учебни посещения, форуми и дейности за изграждане на партньорства;
- разработване и документиране на методи и инструменти за обучение и работа с младежи;
- изготвяне на общ преглед на европейски дейности за обучение, достъпни за специалисти, работещи с младежи, чрез Европейския календар за обучение;
- издаване на практически публикации;
- предоставяне на актуална информация за европейската работа с младежи и съответните приоритети;
- изготвяне на база данни за инструктори и лица, занимаващи се с ресурси в областта на работата с младежи и обучението;
- координиране на изпълнението на „Youthpass“;
- акредитация на организациите, участващи в ЕДС, в държавите партньори, съседни на ЕС.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: www.salto-youth.net.

Otlas — инструмент за търсене на партньори

Един от инструментите, разработени от мрежата на младежките ресурсни центрове SALTO, е Otlas — централизиран онлайн инструмент за търсене на партньори, предназначен за организации, работещи в областта на младежта. Организациите могат да регистрират своите данни за контакт в съответните области на интерес в Otlas, както и да изготвят заявления за търсене на партньори във връзка с конкретни идеи за проекти.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: www.salto-youth.net/otlas или www.otlas.eu.

МРЕЖА „EURODESK“

Мрежата „Eurodesk“ предоставя информационни услуги на младежи и специалисти, работещи с младежи, относно европейски възможности в областите на образованието, обучението и младежта, както и във връзка с участието на младежи в европейски дейности.

Мрежата, която присъства във всички програмни държавии чиято дейност се координира на европейско равнище от „Eurodesk“ Brussels-Link, предлага услуги като: отговори на запитвания, информация за възможности за финансиране, събития и публикации. Наред с горното, мрежата допринася за поддържането на Европейския младежки портал.

Европейският младежки портал предлага европейска и национална информация и възможности, които представляват интерес за младежите, които живеят, учат и работят в Европа. Порталът съдържа информация, организирана в осем основни теми, която обхваща 33 държави и е достъпна на 27 езика.

Европейският младежки портал е достъпен на адрес: http://europa.eu/youth/splash_en. Повече информация за „Eurodesk“ можете да намерите на следния адрес: <http://www.eurodesk.org/edesk/>.

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

Физическите лица: студенти, учащи, чиракуващи, ученици, възрастни учащи, младежи, доброволци, университетски преподаватели, учители, инструктори, младежки работници, специалисти от организации, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, са основната целева група по програмата. Участието на тези лица в програмата обаче се осъществява с посредничеството на организации, институции, органи или групи, които организират такива дейности. От това следва, че условията за достъп до програмата са свързани със следните две групи действащи лица: „участници“ (физически лица, участващи в програмата) и „участващи организации“ (включително групи от поне четирима младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежки организации, наричани също „неформални групи младежи“). Условията за участие, приложими както за участниците, така и за участващите организации, зависят от държавата, където те са установени.

УЧАСТНИЦИ

Общото правило е, че участниците в проекти по програма „Еразъм+“ трябва да са установени в държави по програмата. Някои действия, по-специално в областите на висшето образование и младежта, са отворени и за участници от държави партньори.

Специфичните условия за участие в проекти по програма „Еразъм+“ зависят от конкретното действие.

В общ план:

- за проекти, свързани с областта на висшето образование, основните целеви групи са, както следва: студенти, следващи висше образование (кратък цикъл, първи, втори и трети цикъл), университетски преподаватели и професори, членове на персонала на висши учебни институции, инструктори и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на професионалното образование и обучение, основните целеви групи са, както следва: чиракуващи и учащи в професионални училища, специалисти и инструктори в областта на професионалното обучение, членове на персонала на организации за първоначално професионално образование, инструктори и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на училищното образование, основните целеви групи са, както следва: училищни ръководители, учители и училищен персонал, ученици в предучилищно, начално и средно образование;
- за проекти, свързани с областта на образованието за възрастни, основните целеви групи са, както следва: членове на организации за образование за възрастни, инструктори, персонал и учащи в областта на образованието за възрастни;
- за проекти, свързани с областта на младежта, основните целеви групи са, както следва: младежи на възраст от 13 до 30 години⁵, младежки работници, персонал и членове на организации, работещи в областта на младежта;
- за проекти, свързани с областта на спорта, основните целеви групи са, както следва: професионалисти и доброволци в областта на спорта, спортисти и треньори.

По-подробна информация относно условията за участие във всяко действие можете да намерите в част Б и приложение I към настоящото ръководство.

УЧАСТВАЩИ ОРГАНИЗАЦИИ

Проектите по програма „Еразъм+“ се предлагат и управляват от участващи организации, които представляват участниците. Когато даден проект бъде одобрен за финансиране, кандидатстващата участваща организация става бенефициент на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“. Бенефициерите сключват договор за отпускане на безвъзмездни средства или получават решение за отпускане на безвъзмездни средства, което им дава право да получат финансова подкрепа за

⁵ За отделните видове дейности се прилагат различни възрастови ограничения. Повече информация можете да намерите в част Б и приложение I към настоящото ръководство. Обърнете внимание и на следното:
долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.
горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към крайния срок за кандидатстване.

реализирането на техния проект (договори за отпускане на безвъзмездни средства не се сключват с индивидуални участници). Някои дейности по програмата са отворени за участие и за неформални групи младежи.

Общото правило е, че организациите, участващи в проекти по програма „Еразъм+“, трябва да са установени в програмни държави. Някои дейности са отворени и за участващи организации от държави партньори, по-специално в областите на висшето образование и младежта.

Специфичните условия за участие в проекти по програма „Еразъм+“ зависят от конкретната дейност, подпомогната от програмата. Като общо правило програмата е отворена за участие за всички организации, работещи в областите на образованието, обучението, младежта и спорта. Няколко дейности са отворени за участие и за други организации, развиващи дейност на пазара на труда.

Повече информация можете да намерите в част Б и приложение I към настоящото ръководство.

ДОПУСТИМИ ДЪРЖАВИ

Програма „Еразъм+“ е отворена за участие за следните държави:

ПРОГРАМНИ ДЪРЖАВИ

Следните държави имат право на пълноправно участие във всички действия по програма „Еразъм+“:

Държави — членки на Европейския съюз (ЕС) ()⁶			
Белгия	Гърция	Литва	Португалия
България	Испания	Люксембург	Румъния
Чешка република	Франция	Унгария	Словения
Дания	Хърватия	Малта	Словакия
Германия	Италия	Нидерландия	Финландия
Естония	Кипър	Австрия	Швеция
Ирландия	Латвия	Полша	Обединено кралство
Програмни държави, които не са членки на ЕС			
бивша югославска република Македония	Исландия Лихтенщайн	Норвегия Турция	

ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Следните държави могат да участват в някои дейности по програмата, ако са изпълнени определени критерии или условия (повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство). Финансирането ще се отпуска за организации в държавите в рамките на техните територии, така както са признати от международното право. Кандидатите и участниците трябва да спазват всички ограничения по отношение на външната помощ от ЕС, наложени от Европейския съвет. Кандидатурите трябва да бъдат в съответствие с общите ценности на ЕС за човешко достойнство, свобода, демокрация, равенство, върховенство на закона и уважение към човешките права, включително правата на принадлежащите към малцинства, както е предвидено в Член 2 на Договора за Европейския съюз.

⁶ Съгласно член 33, параграф 3 от Решение 2013/755/ЕС* на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, прието на 25 ноември 2013 г. (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:344:0001:0118:BG:PDF>), Съюзът гарантира, че физически лица и организации от или към отвъдморски страни и територии (ОСТ) могат да участват в програмата „Еразъм+“ съгласно правилата на програмата и условията, приложими за държавите членки, с които тези ОСТ са свързани. Съответните ОСТ са посочени в приложение II към ДФЕС.

ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ, СЪСЕДНИ НА ЕС⁷

Западните Балкани (регион 1)	Държави от Източното партньорство (регион 2)	Държави от Южното Средиземноморие (регион 3)	Руска федерация (регион 4)
Албания Босна и Херцеговина Косово ⁸ Черна гора Сърбия	Армения Азербайджан Беларус Грузия Молдова територията на Украйна, както е призната от международното право	Алжир Египет Израел Йордания Ливан Либия Мароко Палестина ⁹ Сирия Тунис	територията на Русия, както е призната от международното право

ДРУГИ ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Някои дейности на програмата са отворени за всяка от държавите партньори в света, посочени по-долу. Географският обхват на други дейности не е толкова широк.

Държавите партньори по-долу са прегрупирани в съответствие с финансовите инструменти на външната дейност на ЕС.

регион 5	Андора, Монако, Сан Марино, Град държава Ватикан, Швейцария
регион 6¹⁰ Азия	Афганистан, Бангладеш, Бутан, Камбоджа, Китай, Народнодемократична република Корея, Индия, Индонезия, Лаос, Малайзия, Малдиви, Монголия, Мианмар, Непал, Пакистан, Филипините, Шри Ланка, Тайланд и Виетнам
регион 7¹¹ Централна Азия	Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан
регион 8¹² Латинска Америка	Аржентина, Боливия, Бразилия, Чили, Колумбия, Коста Рика, Куба, Еквадор, Ел Салвадор, Гватемала, Хондурас, Мексико, Никарагуа, Панама, Парагвай, Перу, Уругвай, Венецуела
регион 9¹³	Иран, Ирак, Йемен
регион 10¹⁴	Южна Африка
регион 11¹⁵ Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн	Ангола, Антигуа и Барбуда, Белиз, Кабо Верде, Коморски острови, Бахамите, Барбадос, Бенин, Ботсуана, Буркина Фасо, Бурунди, Камерун, Централноафриканска република, Чад, Конго (Бразавил), Конго (Киншаса), Острови Кук, Кот д'Ивоар, Джибути, Доминика, Доминиканската република, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Гана, Гренада, Република Гвинея, Гвинея-Бисау, Екваториална Гвинея, Гвиана, Хаити, Ямайка, Кения, Кирибати, Лесото, Либерия, Мадагаскар, Малави, Мали, Маршалови острови, Мавритания,

⁷ Критериите за допустимост, формулирани в Известие на Комисията № 2013/C-205/05 (ОВ C-205 от 19.7.2013 г., стр. 9—11), се прилагат към всички дейности, изпълнявани въз основа на настоящото ръководство за програмата, включително по отношение на трети страни, които получават финансова подкрепа в случаите, когато съответната дейност включва финансова подкрепа за трети страни от бенефициенти на безвъзмездни средства в съответствие с член 137 от Финансовия регламент на ЕС.

⁸ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

⁹ Това название не се тълкува като признаване на палестинската държава и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

¹⁰ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за сътрудничество за развитие (ИСП).

¹¹ Както по-горе.

¹² Както по-горе.

¹³ Както по-горе.

¹⁴ Както по-горе.

¹⁵ Класификация, използвана в рамките на Европейския фонд за развитие (ЕФР).

	Мавриций, Микронезия, Мозамбик, Намибия, Науру, Нигер, Нигерия, Ниуе, Палау, Папуа Нова Гвинея, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Соломонови острови, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Сомалия, Южен Судан, Судан, Суринам, Свазиленд, Танзания, Източен Тимор, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тувалу, Уганда, Вануату, Замбия, Зимбабве.
регион 12¹⁶ Индустриализирани: Държави от Съвета за сътрудничество в Персийския залив	Бахрейн, Кувейт, Оман, Катар, Саудитска Арабия, Обединени арабски емирства.
регион 13¹⁷ Други индустриализирани държави	Австралия, Бруней, Канада, Хонг Конг, Япония, (Република) Корея, Макао, Нова Зеландия, Сингапур, Тайван, Съединени американски щати.

Повече информация можете да намерите в подробното описание на дейностите по програмата в част Б от настоящото ръководство.

ИЗИСКВАНИЯ, ОТНОСНО НЕОБХОДИМИТЕ ВИЗИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРЕБИВАВАНЕ

Възможно е участниците в проекти по програма „Еразъм+“ да се нуждаят от виза, за да пребивават в програмната държава или държавата партньор, която организира дейността. Отговорност на всички участващи организации е да гарантират, че изискваните разрешения (визи за краткосрочен или дългосрочен престой или разрешения за пребиваване) са уредени, преди да бъде предприета планираната дейност. Сериозно се препоръчва всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко седмици. Националните агенции и Изпълнителната агенция могат да предоставят допълнителни съвети и съдействие относно визите, разрешителните за пребиваване, социалното осигуряване и др. Порталът на ЕС за имиграцията съдържа обща информация относно визите и разрешенията за пребиваване, както за краткосрочен, така и за дългосрочен престой: [http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7\\$en](http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7$en).

¹⁶ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за партньорство (ИП).

¹⁷ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за партньорство (ИП).

ЧАСТ Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО

Част Б: Информация за дейностите, обхванати от настоящото ръководство

- В тази част читателите ще намерят следната информация за всички действия и дейности по програма „Еразъм+“:
- описание на техните цели и очакваното въздействие;
- описание на дейностите, за които се предоставя подкрепа; таблици, в които са представени критериите, използвани за оценяване на проектните предложения;
- допълнителна полезна информация относно видовете подкрепяни проекти;
- описание на правилата за финансиране.

Съветваме кандидатите, преди да подадат своите заявления, да прочетат внимателно целия раздел, посветен на съответната дейност, по която желаят да кандидатстват. Освен това съветваме кандидатите да прочетат внимателно допълнителната информация, предоставена в приложение I към настоящото ръководство.

ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Възможности в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, училищното образование и образованието за възрастни.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В раздели „Ключова дейност 1“, „Ключова дейност 2“ и „Ключова дейност 3“ по-долу са представени конкретни дейности, които са разработени с оглед постигане на целите на програмата в областта на образованието и обучението. Дейностите, които са свързани предимно, но не изключително с областта на образованието и обучението, са както следва:

- проекти за мобилност на учащи и персонал във висшето образование и професионалното образование и обучение (ПОО);
- проекти за мобилност на персонал в училищното образование и образованието за възрастни;
- съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“;
- заем за магистърска степен „Еразъм+“;
- стратегически партньорства;
- алианси на познанията;
- секторни алианси на уменията;
- изграждане на капацитет в областта на висшето образование.

Разделът „Ключова дейности 3“ съдържа информация и относно дейностите, свързани с анализа на политиката и учене сред равнопоставени партньори, бъдещи инициативи за иновации в политиката, инструменти и мрежи, сътрудничество с международни организации и диалог с лица, определящи политиката, заинтересовани страни и техни организации, които ще бъдат популяризираны в рамките на програма „Еразъм+“ в подкрепа на системите за образование и обучение. Тези дейности ще бъдат реализирани посредством специални покани за представяне на предложения, управлявани пряко от Европейската комисия или от нейната Изпълнителна агенция. За повече информация моля посетете уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ?

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Специфичните цели на програма „Еразъм+“ в областта на образованието и обучението са, както следва:

- да се подобри равнището на ключовите компетентности и умения, особено по отношение на тяхната адекватност на пазара на труда и приноса им за сплотено общество, по-специално чрез по-големи възможности за образователна мобилност, както и чрез засилено сътрудничество между сектора на образованието и обучението и пазара на труда;
- на равнището на образователните и обучителните институции да се насърчи подобряването на качеството, иновациите, високите постижения и интернационализацията, по-специално чрез засилено транснационално сътрудничество между доставчиците на услуги в сферата на образованието и обучението и други заинтересовани страни;
- да се насърчи развитието на европейско пространство за учене през целия живот и да се повиши информираността във връзка с това с цел да се допълнят реформите на политиките на национално равнище и да се подкрепи модернизацията на системите на образование и обучение, по-специално чрез засилено сътрудничество в областта на политиките, по-добро използване на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване и разпространението на добри практики;
- да се засили международното измерение на образованието и обучението, по-специално чрез сътрудничество между институции на държави по програмата и държави партньори в областта на професионалното образование и обучение и на висшето образование, чрез увеличаване на

привлекателността на европейските институции за висше образование и подкрепа на външните действия на Съюза, включително неговите цели за развитие, посредством насърчаване на мобилността и сътрудничеството между институциите за висше образование в държавите по програмата и държавите партньори и целенасочено изграждане на капацитет в държави партньори;

- да се подобри преподаването и изучаването на езици и да се насърчава широкото езиково многообразие в Съюза и межкултурната осведоменост.

МЛАДЕЖ

Възможности за неформално и самостоятелно учене в областта на младежта

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В разделите „Ключова дейност 1“, „Ключова дейност 2“ и „Ключова дейност 3“ по-долу са представени конкретни дейности, които са разработени с оглед постигане на целите на програмата в областта на младежта. Дейностите, които са свързани предимно, но не изключително с областта на младежта (неформално и самостоятелно учене), са както следва:

- проекти за мобилност на младежи (младежки обмен и Европейска доброволческа служба) и младежки работници;
- мащабни събития, свързани с Европейската доброволческа служба;
- стратегически партньорства;
- изграждане на капацитет в областта на младежта;
- срещи между младежи и лица, отговорни за вземането на решения в областта на младежта.

Разделът „Ключова дейности 3“ съдържа информация и относно дейностите за анализ на политиката и учене сред равнопоставени партньори, бъдещи инициативи, инструменти и мрежи, сътрудничество с международни организации и диалог със заинтересовани страни и техни организации, които ще бъдат популяризиращи в рамките на програма „Еразъм+“ в подкрепа на системите за работа с младежи. Тези дейности ще бъдат реализирани посредством специални покани за представяне на предложения, управлявани от Изпълнителната агенция на Европейската комисия или пряко от Европейската комисия. Повече информация ще намерите на уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ?

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Специфичните цели на програмата „Еразъм+“ в областта на младежта са, както следва:

- да се подобри равнището на ключовите компетентности и умения на младежите, включително на тези с по-малко възможности, както и да се насърчи участието им в демократичния живот на Европа и участието им на пазара на труда, тяхното активно гражданство, межкултурен диалог, социално приобщаване и солидарност, по-специално чрез по-големи възможности за образователна мобилност за младежите, лицата, участващи в работа, свързана с младежи, или младежките организации и лидери, както и чрез укрепване на връзките между областта на младежта и пазара на труда;
- да се насърчи подобряването на качеството в работата, свързана с младежи, по-специално чрез засилено сътрудничество между организации в областта на младежта и/или други заинтересовани страни;
- да се допълват реформите на политиката на местно, регионално и национално равнище и да се подкрепя разработването на основана на знания и доказателства политика за младежта и признаването на неформалното и самостоятелното учене, по-специално чрез засилено сътрудничество в областта на политиката, по-добро използване на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване и разпространението на добри практики;
- да се засили международното измерение на младежките дейности и ролята на специалистите и организациите, работещи с младежи, като структури за подкрепа за младежите, в допълнение към външната дейност на Съюза, по-специално чрез насърчаване на мобилността и сътрудничеството между заинтересовани страни от държави по програмата и държави партньори, и международни организации, както и чрез насочено изграждане на капацитет в държави партньори.

През периода 2014—2020 г. 10 % от бюджета ще бъдат отпуснати в подкрепа на възможности за неформално и самостоятелно учене в областта на младежта.

Три ключови дейности

Действията в областите на образованието, обучението и младежта ще бъдат представени заедно в следващите раздели, тъй като:

- всички тези дейности са организирани в обща рамка, основана на три ключови дейности;
- няколко дейности са разработени като инструменти в подкрепа на целите в областите както на образованието и обучението, така и на младежта;
- програма „Еразъм+“ има за цел да насърчава единодействията, сътрудничеството и полезното взаимодействие между отделните области.

Освен това този подход позволява да се избегнат ненужни повторения в текста на настоящото ръководство.

Ключова дейност 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В рамките на тази ключова дейност се предоставя подкрепа за:

- проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта;
- мащабни събития, свързани с Европейската доброволческа служба;
- съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“;
- заеми за магистърска степен „Еразъм+“.

Дейностите, подкрепяни в рамките на тази ключова дейност, следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия за участниците и за участващите организации, както и за системите за политиката, в рамките на които се провеждат съответните дейности.

Що се отнася до студентите, стажантите, чиракуващите, младежите и доброволците, дейностите за мобилност, подкрепяни в рамките на тази ключова дейност, имат за цел да генерират следните резултати:

- повишена ефективност на ученето;
- повишена пригодност за заетост и подобрени перспективи за професионална реализация;
- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- повишена увереност в собствените възможности и самочувствие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности;
- повишена межкултурна осведоменост;
- по-активно участие в обществото;
- повишена осведоменост за европейския проект и ценностите на ЕС;
- повишена мотивация за участие в бъдещо (формално/неформално) образование и обучение след изтичането на периода на мобилност в чужбина.

Що се отнася до персонала, младежките работници, и специалистите в областта на образованието, обучението и младежта, дейностите за мобилност имат за цел да генерират следните резултати:

- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните им профили (преподаване, обучение, работа с младежи и т.н.);
- по-широко разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението и работата с младежи в различните държави;
- повишен капацитет за провокиране на промени, насочени към модернизиране и отваряне за международно сътрудничество в образователните организации, където работят;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение и пазара на труда;
- повишено качество на тяхната работа и дейности в полза на студентите, стажантите, чиракуващите, учениците, възрастните учащи, младежите и доброволците;
- по-добро разбиране и повишена готовност за реакция на социалното, езиковото и културното многообразие;
- повишени способности за удовлетворяване на потребностите на хората в неравностойно положение;
- по-активна подкрепа и стимулиране на дейности за мобилност на учащи;
- повишени възможности за професионално и кариерно развитие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности;
- повишена мотивация и удовлетвореност от ежедневната им работа.

Дейностите, подкрепяни в рамките на това действие, следва да генерират и следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за работа на равнище ЕС/национално равнище: усъвършенствани управленски умения и стратегии за интернационализация, активизирано сътрудничество с партньори от други държави, отпускане на повече финансови ресурси (различни от средства от фондовете на ЕС) за организиране на европейски/международни проекти, повишено качество на подготовката, изпълнението и мониторинга на европейски/международни проекти и последващите ги дейности;
- иновативни и усъвършенствани подходи за работа с техните целеви групи, например чрез осигуряване на: по-привлекателни програми за студентите, стажантите, чиракуващите, младежите и доброволците, съобразени с техните потребности и очаквания, повишени квалификации на преподавателския

персонал, усъвършенствани процедури за признаване и валидиране на компетентности, придобити в рамките на периоди на учене в чужбина, по-ефективни дейности в полза на местните общности, усъвършенствани методи и практики за работа с младежи, насочени към активно ангажиране на младежите и/или решаване на проблеми на групите в неравностойно положение и т.н.;

- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: готовност за интегриране на добри практики и нови методи в текущите дейности, отвореност за единодействия с организации, работещи в различни области в социалната и образователната сфера и в сферата на заетостта, стратегическо планиране на професионалното развитие на техните служители във връзка с индивидуалните потребности и целите на организацията, и ако е приложимо, потенциал за привличане на отлични студенти и академичен персонал от целия свят.

В дългосрочен план съчетаният ефект от няколко хиляди проекта, подкрепени по тази ключова дейност, се очаква да окаже въздействие върху системите за образование, обучение и работа с младежи в участващите държави, с което да стимулира реформите на политиката и да привлече нови ресурси за възможности за мобилност във и извън Европа.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Дейностите в областта на образованието, обучението и младежта имат решаваща роля за това хората на всички възрасти да получат необходимите им възможности да участват активно на пазара на труда и в обществения живот като цяло. Проектите в рамките на тази дейност насърчават дейности за транснационална мобилност, насочени към учащи (студенти, стажанти, чиракуващи, младежи и доброволци) и персонал (университетски преподаватели, учители, инструктори, специалисти, работещи с младежи, и хора, работещи в организации, осъществяващи дейност в областите на образованието, обучението и младежта), преследващи следните цели:

- да предоставят на учащи подкрепа за придобиване на компетентности (знания, умения и нагласи) с оглед подобряване на тяхното лично развитие и пригодността им за заетост на европейския пазар на труда и извън него;
- да подкрепят професионалното развитие на работещите в областите на образованието, обучението и младежта с цел стимулиране на иновациите и повишаване на качеството на преподаването, обучението и работата с младежи в цяла Европа;
- да се усъвършенстват по-конкретно на чуждоезиковите компетентности на участниците;
- да се повиши разбирането и осведомеността на участниците за други култури и страни, като им бъдат предоставена възможност да изградят мрежи от международни контакти, да участват активно в обществения живот и да развият чувство за европейско гражданство и идентичност;
- да повишат капацитета, привлекателността и международното измерение на организациите, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, за да могат последните да предоставят дейности и програми, които отговарят по-добре на потребностите на хората във и извън Европа;
- да увеличат единодействията и преминаването между формалното и неформалното образование, професионалното обучение, заетостта и предприемачеството;
- да гарантират по-добро признаване на компетентностите, придобити в резултат на периоди на учене в чужбина.

В рамките на тази дейност се подкрепят и дейности за международна мобилност от или към държави партньори в областите на висшето образование и младежта. Това действие също така допринася за сътрудничеството между ЕС и допустимите държави партньори и отразява целите, приоритетите и принципите на външната дейност на ЕС:

- да се повиши привлекателността на висшето образование в Европа и да се подпомагат европейските висши учебни институции в конкуренцията на световния пазар на висшето образование;
- да се подкрепят приоритетите, посочени в съобщенията „Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна“¹⁸ и „Европейското висше образование в световен план“¹⁹.
- да се подкрепи интернационализацията, привлекателността, качеството, равноправния достъп и модернизацията на висшите учебни институции извън Европа, с цел да се стимулира развитието на държавите партньори;
- да се насърчават целите и принципите на политиката за развитие и външната политика, включително и националната ангажираност, социалното сближаване, равенството, подходящият географски баланс и многообразието. Специално внимание ще бъде отделено на най-слабо развитите държави, както и на студентите в неравностойно положение, произхождащи от недобра социално-икономическа среда, и на студентите със специални нужди.
- да се стимулира неформалното учене и сътрудничеството в областта на младежта с държавите партньори.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Организациите, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, ще получават подкрепа от програма „Еразъм+“, за да изпълняват проекти, стимулиращи различни видове мобилност. Проектите за мобилност включват следните етапи:

- подготовка (включително практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения

¹⁸ Съобщение от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите, Брюксел, 13.10.2011 г., COM(2011) 637 окончателен

¹⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, Брюксел, 11.7.2013 г., COM(2013) 499 final

с партньори и участници, езикова/междуккултурна/свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);

- изпълнение на дейностите за мобилност;
- последващи дейности (включително оценки на дейностите, формално признаване (когато е приложимо) на резултатите от обучението на участниците по време на дейността, както и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Важно нововъведение в програма „Еразъм+“ в сравнение с много дейности за мобилност по други инфекции програми е, че „Еразъм+“ засилва подкрепата, предоставяна на участниците в дейности за мобилност за подобряване на техните чуждоезикови компетентности преди и по време на престоя им в чужбина. През 2014 г. Европейската комисия започна да въвежда постепенно европейска онлайн услуга за езикова подкрепа. Услугата предоставя на участниците в дългосрочни дейности за мобилност възможност да оценяват своето познаване на езика, който ще използват за своето обучение, работа или доброволческа дейност в чужбина, както и да преминат онлайн езиков курс, за да усъвършенстват своите компетентности (по-подробна информация относно предоставяната подкрепа за изучаване на езици можете да намерите в приложение I).

Освен това, програма „Еразъм+“ ще предостави, в по-голяма степен, отколкото предишните програми, пространство за разработване на дейности за мобилност с участието на организации партньори с различен опит и работещи в различни области или социално-икономически сектори (например стажове в предприятия, неправителствени организации (НПО) или публични органи за студенти или ученици в професионални училища; записване на учители в курсове за професионално развитие, провеждани в дружества или центрове за обучение; провеждане от бизнес експерти на лекции или дейности за обучение във висши учебни институции, дружества, участващи в доброволчески инициативи за развиване на корпоративната социална отговорност, осъществявани съвместно с сдружения и социални предприятия и т.н.).

Трета важна характеристика на дейностите за мобилност, обуславяща техния иновативен характер и качество, е обстоятелството, че организациите, участващи в програма „Еразъм+“, ще имат възможност да организират дейности за мобилност в по-широка стратегическа рамка и в средносрочен план. С едно заявление за безвъзмездни средства, обхващащо период до две години, координаторът на проект за мобилност ще може да организира няколко дейности за мобилност, даващи възможност на много физически лица да заминат в различни държави. Благодарение на това в рамките на програма „Еразъм+“ кандидатстващите организации ще могат да планират своите проекти съобразно потребностите на участниците, но също така и с оглед на своите вътрешни планове за интернационализация, изграждане на капацитет и модернизиране.

В зависимост от профила на включените участници, в рамките на ключова дейност 1 от програма „Еразъм+“ се предоставя подкрепа за следните видове проекти за мобилност:

- в областта на образованието и обучението:
 - проект за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции;
 - проект за мобилност на учащи и персонал в областта на професионалното образование и обучение;
 - проект за мобилност на училищен персонал;
 - проект за мобилност на образователен персонал (възрастни).
- в областта на младежта:
 - проект за мобилност на младежи и специалисти, работещи с младежи.

Дейности за дългосрочна мобилност на персонал, краткосрочна и дългосрочна мобилност на ученици, както и за смесен тип мобилност на възрастни учащи ще бъдат подкрепяни чрез стратегически партньорства в рамките на ключова дейност 2.

Следващите раздели съдържат подробна информация за критериите и условията, приложими към отделните видове проекти за мобилност.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПЕРСОНАЛ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ

Този проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на студенти:

- **период на обучение** в чужбина в партньорска висша учебна институция (ВУИ);
- **стаж (работа с цел обучение)** в чужбина в предприятие или на друго подходящо работно място²⁰.

Период на обучение в чужбина може да включва и стаж.

За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие върху студента, дейността за мобилност трябва да съответства на потребностите му с оглед на неговата специалност и на личното му развитие. Периодът на обучение в чужбина трябва да е елемент от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен въз основа на кратък цикъл, първи цикъл (бакалавърска или равностойна степен), втори цикъл (магистърска или равностойна степен) и трети или докторски цикъл.

Подкрепа се предоставя и за стажове²¹, провеждани в предприятия в чужбина в рамките на кратък, първи, втори или трети цикъл на обучение и не по-късно от една година след дипломирането на студента. Това включва и „асистентските стажове“ за университетски преподаватели.

Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента.

Дейността за мобилност на студенти може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина.

Мобилност на персонал:

- **периоди на преподаване:** тази дейност дава възможност на членове на преподавателския персонал на висши учебни институции или на персонала на предприятия да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина. Дейността за мобилност на персонал с цел преподаване може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина.
- **периоди на обучение:** тази дейност подкрепя професионалното развитие на членове на преподавателския и административния персонал на висши учебни институции под формата на дейности за обучение в чужбина (с изключение на конференции) и обмяна на опит на работното място/периоди на наблюдение/обучение в партньорска висша учебна институция или друга подходяща организация в чужбина.

За периода в чужбина може да се съчетават дейности по преподаване и обучение.

С по-голямата част от бюджета за това действие ще бъдат подкрепяни дейности, включващи мобилност между държавите по програмата. С ограничена сума от наличния бюджет за това действие обаче може се финансират международни дейности между държавите по програмата и всички държави партньори в света, с изключение на региони 5, 9, 11 и 12 (вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- кандидатстваща организация от държава по програмата: отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Кандидатът може да е координатор на консорциум, водещ консорциум за мобилност, състоящ се от организации партньори от една държава, създаден с цел да организира

²⁰ Участието в курс за обучение във висша учебна институция не се счита за стаж.

²¹ Стажове между държави по програмата и държави партньори не са предвидени през 2015 г.

- мобилност на студенти и персонал от всякакъв вид;
- изпращаща организация: отговаря за подбора на студенти/персонал и изпращането им в чужбина. Това включва и плащания на безвъзмездни средства (за тези в държави по програмата), подготовка, мониторинг и признаване във връзка с периода на мобилност.
 - приемаща организация: отговаря за приемането на студентите/членовете на персонала, пристигащи от друга държава, и им предлага програма за обучение/стаж или програма, включваща дейности за обучение, или участие в преподавателска работа;
 - посредническа организация: това е организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и работата с младежи в държава по програмата. Такава организация може да е партньор в национален консорциум за мобилност, но няма качеството на изпращаща организация. Нейният принос може да се състои в поемане на дял от, или улесняване на административните процедури, които са отговорност на изпращащите висши учебни институции, в предоставяне на помощ за правилно подбиране на профилите на студентите с оглед на потребностите на предприятията, когато става дума за стажове, както и в участие в съвместно провеждане на подготовката на участниците.

Само висши учебни институции могат да кандидатстват и да администрират плащанията за входяща и изходяща мобилност за дейностите за мобилност между държави по програмата и държави партньори.

До началото на периода на мобилност изпращащата и приемащата организации трябва да договорят с участието на учащите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат предприети от учащите (със „споразумение за обучение“) или от членовете на персонала (със „споразумение за мобилност“). С тези споразумения се определят планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина, уреждат се условията за формално признаване и се посочват правата и задълженията на всяка от страните. Когато дейността се договаря между две институции (мобилност на студенти с цел обучение и мобилност на персонал с цел преподаване), преди началото на обмена изпращащата и приемащата институции трябва да сключат „междуйнституционално споразумение“.

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, висшите учебни институции се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, включително езиковата подготовка. В тяхна подкрепа през периода на изпълнение на програмата постепенно се въвежда онлайн услуга за езикова подкрепа за всички дългосрочни дейности за мобилност със срок на изпълнение от два месеца или повече. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени чуждоезиковите им компетентности и ще им предложи при необходимост най-подходящите форми на езиково обучение преди и/или по време на периода на мобилност (по-подробна информация можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство). Висшите учебни институции на държава партньор не могат да подписват хартата за висше образование „Еразъм“, от което следва, че подробностите за езиковата подкрепа, предлагана на мобилни участници, следва да бъдат изрично записани в междуйнституционалното споразумение.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за мобилност във висшето образование, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

ОБЩИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ За кандидатстване като отделна ВУИ: висши учебни институции, установени в държава по програмата, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“. Повече информация относно хартата можете да намерите в раздел „Харта за висше образование „Еразъм“ по-долу и в приложение I към настоящото ръководство). ▪ За кандидатстване като национален консорциум за мобилност: координиращи организации, установени в държава по програмата, които координират консорциум, на който е присъден сертификат на консорциум за мобилност в областта на висшето образование. Организации, които не притежават валиден сертификат на консорциум за мобилност, могат да подадат заявления за издаване на такъв сертификат от името на консорциум за мобилност успоредно с подаването на заявлението за безвъзмездни средства за проект за мобилност. Всички участващи висши учебни институции от допустими държави по програмата трябва да притежават харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Тези организации имат право на подкрепа за реализация на проект за мобилност, само ако тяхното заявление за издаване на сертификат на консорциум за мобилност бъде удовлетворено. <p>Студентите и преподавателите във висши учебни институции не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства; критериите за подбор с оглед участие в дейностите за мобилност се определят от висшата учебна институция, в която те се обучават или работят.</p>
<p>Допустими дейности</p>	<p>Проектите за мобилност в областта на висшето образование трябва да включват една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ мобилност на студенти с цел обучение; ▪ мобилност на студенти с цел участие в стажове²²; ▪ мобилност на персонал с цел преподаване; ▪ мобилност на персонал с цел обучение.
<p>Допустими държави</p>	<p>Мобилност между държави по програмата:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка държава по програмата <p>Мобилност между държави по програмата и държави партньори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка държава по програмата; и ▪ всяка държава партньор в света, с изключение на региони 5, 9, 11 и 12 (вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
<p>Брой на участващите организации</p>	<p>Броят на организациите, посочени във формуляра за кандидатстване, е една (кандидатстващата организация). Това може да е отделна ВУИ или координатор на национален консорциум за мобилност, установен в държава по програмата.</p> <p>В процеса на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват поне две организации (поне една изпращаща и поне една приемаща организация) от различни държави по програмата. За проекти за мобилност, в които участват държави партньори, минимумът е една от държава по програмата и една от допустима държава партньор.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Между 16 и 24 месеца. Кандидатът трябва да посочи продължителността на проекта на етапа на кандидатстването въз основа на обхвата на проекта и на вида на планираните дейности.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 4 март, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година.</p>

²² Стажове между държави по програмата и държави партньори не са предвидени през 2015 г.

Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	ВУИ или национален консорциум за мобилност може да кандидатства само веднъж в рамките на един кръг на процедурата по подбор за проект за мобилност между държави по програмата и само веднъж в рамките на един кръг на процедурата по подбор за проект за мобилност между държави по програмата и държави партньори. Една висша учебна институция може обаче да координира или да участва в няколко различни консорциума, кандидатстващи едновременно за подкрепа.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ В ПРОЦЕСА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ

Допустими участващи организации	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мобилност на студенти с цел обучение: Всички участващи организации от държави по програмата (както изпращащи, така и приемащи организации) трябва да бъдат ВУИ, удостоени с харта за висше образование „Еразъм“. Всички организации от държави партньори трябва да са ВУИ и да са подписали междуинституционални споразумения с техните партньори от държавите по програмата преди осъществяването на мобилността. ▪ Мобилност на студенти с цел участие в стажове²³: Изпращащата организация трябва да е висша учебна институция, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“. Приемащата организация може да е²⁴: <ul style="list-style-type: none"> ○ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: <ul style="list-style-type: none"> – публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); ○ организации с нестопанска цел, сдружения, НПО; ○ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги. ○ ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“
--	---

²³ Стажове между държави по програмата и държави партньори не са предвидени през 2015 г.

²⁴ Следните видове организации не могат да изпълняват функциите на приемащи организации, организиращи студентски стажове: институции на ЕС и други органи на ЕС, включително специализирани агенции (изчерпателният списък на тези структури е поместен на адрес: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_bg.htm); организации, които управляват програми на ЕС, например национални агенции (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).

Продължителност на дейността	<p>Периоди на обучение: между 3²⁵ и 12 месеца (включително допълнителен период за стаж, ако е планиран).</p> <p>Стажове: между 2 и 12 месеца.</p> <p>Един студент може да участва в периоди на мобилност с обща продължителност от максимум 12 месеца²⁶ за всеки цикъл на обучение²⁷, независимо от броя и вида на дейностите за мобилност. Участието без получаване на безвъзмездни средства от ЕС също се смята при изчисляването на тази максимална продължителност:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ през първия цикъл на обучение (бакалавърска или равностойна образователна степен) включително кратък цикъл (нива 5 и 6 по ЕКР);▪ през втория цикъл на обучение (магистърска или равностойна образователна степен, ниво 7 по ЕКР); и▪ през третия цикъл на обучение като докторант (докторска степен или ниво 8 по ЕКР). <p>Продължителността на стажа на неотдавна завършилите образованието си студенти се прибавя към максималния 12-месечен срок на цикъла, по време на който те кандидатстват за стажа.</p>
Място (места) на изпълнение на дейността	<p>Студентите трябва да осъществят дейността си за мобилност в държава по програмата или държава партньор, която е различна от държавата на изпращащата организация и от държавата, в която пребивават по време на обучението им.</p>
Допустими участници	<p>Студенти, регистрирани във ВУИ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). В случай на мобилност с цел обучение студентът трябва да е записан минимум за втората година от своя курс на висше образование. За стажове това условие не се прилага.</p> <p>Неотдавна завършили висшето си образование могат да участват в стаж. Неотдавна завършилите висшето си образование трябва да бъдат избрани от висшата учебна институция по време на последната година от обучението им и да проведат и завършат своя стаж в чужбина в срок до една година от дипломирането си.</p>

²⁵ Минималната продължителност на периода на обучение е 3 месеца или един академичен срок или триместър.

²⁶ Предишен опит в рамките на програмата за обучение през целия живот/програма „Еразъм“ се прибавя към 12-месечния срок за един цикъл на обучение.

²⁷ Студенти, които се обучават по програма за обучение, състояща се от един цикъл, като например следващите медицина, могат да участват в дейности за мобилност за срок до 24 месеца.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ В ПРОЦЕСА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ

<p>Допустими участващи организации</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мобилност на персонал с цел преподаване: Приемащата организация трябва да бъде ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, подписала междуинституционално споразумение с изпращащата организация партньор от държава по програмата, преди осъществяването на мобилността. Изпращащата организация трябва да е: <ul style="list-style-type: none"> ○ ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата; или ○ всяка публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: <ul style="list-style-type: none"> – публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); – организации с нестопанска цел, сдружения, НПО; – организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги. ▪ Мобилност на персонал с цел обучение: Изпращащата организация трябва да бъде ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата, преди осъществяването на мобилността. Приемащата организация трябва да е: <ul style="list-style-type: none"> ○ ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата; или ○ всяка публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта. Примери за такива организации можете да намерите на предходната страница.
<p>Продължителност на дейността</p>	<p>Между 2 дни (5 дни от и към държави партньори) и 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване. Във всички случаи преподавателската дейност трябва да включва минимум 8 часа преподаване седмично (това изискване важи и в случаите, когато престоят е по-кратък от една седмица).</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Членовете на персонала трябва да осъществят дейността за мобилност в държава по програмата, която е различна от държавата на изпращащата организация и тяхната държава на пребиваване.</p>

Допустими участници	<p>Мобилност на персонал с цел преподаване: поканени да преподават във ВУИ членове на персонала, назначени във ВУИ в държава по програмата или държава партньор или в публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта (включително докторанти, назначени на трудов договор).</p> <p>Мобилност на персонал с цел преподаване: персонал, назначен във ВУИ в държава по програмата или държава партньор.</p>
----------------------------	---

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ В РАМКИТЕ НА ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА²⁸

Не се извършва качествено оценяване (качеството е било оценено на етапа на кандидатстване за харта за висше образование „Еразъм“ или при подбора на национален консорциум за мобилност), поради което няма критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Всяко допустимо заявление за безвъзмездни средства (което е преминало успешно проверката за допустимост) ще бъде одобрено.

Максималният размер на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- предишни резултати на кандидата, изразяващи се в брой на периоди на мобилност, високо качество на изпълнение на дейностите и добро финансово управление, ако на кандидата са били отпуснати безвъзмездни средства за сходни дейности през предходни години;
- общия национален бюджет, отпуснат за действието за мобилност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА И ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Допустимите заявления за безвъзмездни средства (които са преминали успешно проверката за допустимост) за всеки проект за мобилност с държава партньор ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на стратегията (максимум 30 точки)	Степента, в която планираният проект за мобилност съответства на стратегията за интернационализация на участващите висши учебни институции (както в държавите по програмата, така и в държавите партньори), и обосноваването на избора на персонал и/или студенти за участие в дейност за мобилност.
Качество на договореностите за сътрудничество (максимум 30 точки)	Степента, в която кандидатстващата организация има предишен опит от подобни проекти с висши учебни институции в държавата партньор, и ясното описване на отговорностите, функциите и задачите между партньорите.
Качество на структурата и изпълнението на дейността (максимум 20 точки)	Пълнотата и качеството на процедурите за подбора на участниците, подкрепата, която им се предоставя, и признаването на периода на мобилност (по-специално в държавата партньор).

²⁸ Мобилност и в двете посоки

<p>Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)</p>	<p>Потенциалното въздействие на проекта върху участниците, бенефициерите и организациите партньори на местно, регионално и национално равнище и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта за мобилност на равнището на факултета и институцията, както и извън тях, където е приложимо, в държавите по програмата и държавите партньори.</p>
---	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 70 точки. Освен това те трябва да получат минимум 15 точки за категориите „релевантност на стратегията“ и „качество на договореностите за сътрудничество“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на дейността“ и „въздействие и разпространение“.

Вторични критерии

В допълнение към общите критерии, описани по-горе, когато бюджетният пакет на националната агенция за определен регион или държава партньор е ограничен, агенцията може да реши да ограничи исканията, като добави един или повече вторични критерии от списъка по-долу. В случай че дадена национална агенция избере да прилага вторични критерии, това решение трябва да бъде ясно оповестено и съобщено на всички заинтересовани страни преди крайния срок, по-специално на уебсайта на националната агенция.

- Степен (например ограничаване на заявленията само за един или два цикъла — бакалавърска, магистърска или докторска научна степен);
- Предимство за дейности за мобилност само на персонала или само на студенти;
- Ограничаване на продължителността на периодите на мобилност.

Размерът на действително отпуснатите безвъзмездни средства на висша учебна институция ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- бюджета, определен за дейността за мобилност в съответната държава или регион партньор;
- географския баланс в рамките на даден регион или подрегион.

ОТ КАКВА АКРЕДИТАЦИЯ СЕ НУЖДАЯТ КАНДИДАТИТЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ТОЗИ ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ?

ХАРТА ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ „ЕРАЗЪМ“

Предоставянето на харта за висше образование „Еразъм“ е необходима предпоставка за всички висши учебни институции, установени в държави по програмата, които желаят да участват в проекти за мобилност в областта на висшето образование като самостоятелна висша учебна институция или като член на национален консорциум за мобилност. Всяка година Европейската комисия публикува чрез Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура специална покана за представяне на предложения, в която са изложени подробно условията и качествените критерии, които трябва да са налице, за да бъде предоставена харта за висше образование „Еразъм“. Тази покана за представяне на предложения може да се намери на уебсайта на Изпълнителната агенция.

ВИУ, установени в държава партньор, трябва да бъдат акредитирани от съответната национална организация за акредитация. Тъй като не могат да кандидатстват за харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ), те в допълнение трябва да са сключили междуинституционално споразумение със своя(ите) партньор(и) от държава по програмата, което съдържа принципите на ХВОЕ.

СЕРТИФИКАТ НА КОНСОРЦИУМ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Организация от държава по програмата, която кандидатства от името на национален консорциум за мобилност, трябва да притежава валиден сертификат на консорциум за мобилност. Този сертификат се издава от националната агенция, която оценява заявлението за финансиране на проект за мобилност в областта на висшето образование. Заявленията за акредитация и за отпускане на безвъзмездни средства за проекти за мобилност могат да бъдат подадени едновременно. Безвъзмездни средства за проекти за

мобилност се отпускат обаче само на висши учебни институции и организации, които са приключили успешно процедурата на акредитация. За да бъде издаден сертификат на консорциум за мобилност, трябва да бъдат изпълнени следните условия:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Национален консорциум за мобилност в областта на висшето образование може да се състои от следните участващи организации:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ висши учебни институции, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“ (повече информация относно хартата можете да намерите в раздел „Харта за висше образование „Еразъм“ по-горе и в приложение I към настоящото ръководство); и ▪ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта (примери за допустими участващи организации можете да намерите на предходната страница). <p>Всички участващи организации трябва да са установени в същата държава по програмата.</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка допустима участваща организация може да изпълнява ролята на координатор и да кандидатства от името на всички организации, участващи в консорциума.</p>
<p>Брой на участващите организации</p>	<p>Национален консорциум за мобилност трябва да се състои от минимум три допустими участващи организации, включително две изпращащи ВУИ.</p> <p>Всички организации, участващи в национален консорциум за мобилност, трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за издаване на сертификат на консорциум за мобилност.</p>
<p>Срок на валидност на сертификата</p>	<p>Три последователни годишни покани за представяне на предложения, но не по-късно от 2020—2021 г.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за акредитация не по-късно от 4 март, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година.</p>
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Заявленията на националните консорциуми за мобилност ще се оценяват въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на консорциума (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на действието (вж. раздела „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - с потребностите и целите на участващите в консорциума организации и на индивидуалните участници. ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите в консорциума организации; - да създаде добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени от самостоятелно от отделите ВУИ.
<p>Качество на състава на консорциума и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - консорциумът включва подходящ състав от изпращащи висши учебни институции и, когато е приложимо, допълнителни участващи организации от други социално-икономически сектори със съответен профил, опит и експертен капацитет, за да може успешно да реализира всички аспекти на проекта; - координаторът на консорциума има предишен опит от управление на сходен консорциум или вид проект; - разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; - задачите/ресурсите са обединени и съвместно използвани - отговорностите, свързани с управлението на договорите и финансовите отношения, са ясно определени; - консорциумът включва организации, които досега не са работили по това действие.
<p>Качество на структурата и изпълнението на дейността на консорциума (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности) ▪ Качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа (например относно избор на приемащи организации, подбор на участници, информация, езикова и межкултурна подкрепа, мониторинг) ▪ Качество на сътрудничеството, координацията и комуникацията между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни ▪ Когато е приложимо, качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване ▪ Ако е приложимо, целесъобразност на процедурите по подбор на участниците в дейностите за мобилност и на мерките за стимулиране участието на лица в неравностойно положение в такива дейности

<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите, реализирани от консорциума ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на институционално, местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от реализираните от консорциума дейности във и извън участващите организации и партньори
---	--

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Допълнителни специални правила и критерии, както и допълнителна полезна информация, свързана с това действие, можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Кандидатите, които предлагат проекти за мобилност на университетски студенти и персонал, трябва да попълнят във формуляра за кандидатстване следната информация:

- брой на студентите и членовете на персонала, които се планира да вземат участие в дейностите за мобилност;
- обща продължителност за един участник на планираните дейности за мобилност;
- брой и обща продължителност на дейностите за мобилност (на студенти и членове на персонала), реализирани през предходните две години.

На тази основа националните агенции в държавите по програмата ще отпуснат на кандидатите безвъзмездни средства в подкрепа на определен брой дейности за мобилност, който не превишава максималния брой, заявен от кандидата.

Ако кандидатът представя проекти за мобилност с държави партньори, той попълва отделен формуляр за кандидатстване, посветен на мобилността към държави партньори и от тях. За мобилността с държави партньори се отпускат отделни безвъзмездни средства.

По отношение на финансовата подкрепа за тези дейности се прилагат следните правила:

А) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ВСИЧКИ ДЕЙНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност (с изключение на дневни и пътни разходи на участници)	Единични ставки	до 100 ^{-я} участник: 350 EUR на участник + над 100 ^{-я} участник: 200 EUR на допълнителен участник	Въз основа на броя на участниците в дейности за мобилност
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания (с изключение на пътните и дневните разходи на придружаващите ги лица)	Действително направени разходи	100 % от допустимите разходи, одобрени от националната агенция	Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да бъде мотивирано в специален формуляр за кандидатстване след подбора на участниците

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА ЗА БЕНЕФИЦИЕНТА (ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ ИЛИ КОНСОРЦИИ):

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа са вноска към разходи на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилността на пристигащи и заминаващи студенти и членове на персонала, направени с оглед спазването на хартата за висше образование „Еразъм“ в държави по програмата и на принципите на ХВОЕ, отразени в договорените междуинституционални споразумения в случай на участие на институции от държави партньори. Например:

- организационни договорености с институции партньори, включително посещения на потенциални партньори, с цел договаряне на условията на междуинституционалните споразумения за подбор, подготовка, приемане и интегриране на мобилни участници, и текущо актуализиране на тези междуинституционални споразумения;
- предоставяне на актуализирани каталози с курсове за обучение за студенти, участващи в международна мобилност;
- предоставяне на информация и съдействие на студенти и членове на персонала;
- подбор на студенти и членове на персонала;
- изготвяне на споразумения за обучение с цел гарантиране на пълното признаване на образователните компоненти на студентите; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност за членовете на персонала;
- предоставяне на езикова и межкултурна подготовка както на пристигащите, така и на заминаващите студенти и членове на персонала;
- улесняване интегрирането във висшата учебна институция на пристигащите участници в дейности за мобилност;
- осигуряване на ефективно наставничество и надзор за участниците в дейности за мобилност;
- конкретни мерки за гарантиране на качеството на студентските стажове в предприятия;
- гарантиране признаването на образователните компоненти и свързаните с тях кредити, издаване на академични справки и приложения към дипломата;
- подкрепа на реинтегрирането на участниците в дейности за мобилност и развиване на придобитите от тях нови компетентности в полза на висшата учебна институция и техните колеги.

Висшите учебни институции и в държавите по програмата, и в държавите партньори се задължават да зачитат всички принципи на хартата, насочени към осигуряване на висококачествена мобилност, включително на изложените по-долу: „да се гарантира, че заминаващите участници в дейности за мобилност са добре подготвени за мобилността, включително че владеят съответния език на необходимото ниво“ и „да се предостави подходяща езикова подкрепа на пристигащите участници в дейности за мобилност“. За целта институциите могат да използват инфраструктурата за езиково обучение, с която разполагат. Висшите учебни институции, които имат възможност да организират дейности за мобилност на студенти и членове на персонала с високо качество, включително езикова подкрепа, при ниски разходи (или когато тези дейности са финансирани от източници, разработени от финансирането от ЕС), могат да прехвърлят 50 % от безвъзмездните средства за организационна подкрепа за финансиране на допълнителни дейности за мобилност.

Във всички случаи бенефициерите ще бъдат задължени по договор да предоставят услуги с високо качество, като постигнатите от тях резултати ще бъдат предмет на мониторинг и проверки от националните агенции, които ще вземат предвид също и отзивите на студентите и членовете на персонала, предоставени посредством инструмента за мобилност, до които националните агенции и Комисията имат пряк достъп.

Размерът на безвъзмездните средства за организационна подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички подпомогнати заминаващи участници в дейности за мобилност (включително участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС за целия период на мобилност — вж. по-долу) и на приходящите членове на персонала на предприятия, които преподават във висшата учебна институция, която е бенефициер или член на националния консорциум за мобилност. Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се считат за подпомогнати участници в дейности за мобилност, тъй като те се ползват от рамката и организационните дейности за мобилност. На това основание организационната подкрепа се заплаща и за тези участници.

В случая на национални консорциуми за мобилност се допуска тези безвъзмездни средства да бъдат разпределени между всички национални членове съгласно договорените между тях правила. Безвъзмездните средства за организационна подкрепа за мобилност между държави партньори и държави по програмата се споделят от съответните партньори на взаимно приемлива основа, определена от участващите институции.

УЧАСТНИЦИ В МОБИЛНОСТ, КОИТО НЕ ПОЛУЧАВАТ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ОТ ЕС

Студентите и членовете на персонала, които не получават безвъзмездни средства от ЕС, са участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС за покриване на пътни и дневни разходи, но отговарят на всички останали критерии за студенти и членове на персонала и се ползват от всички предимства, произтичащи от статута на студенти и персонал по програма „Еразъм+“. Те могат да получават регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, покриващи част от техните разходи за мобилност. Броят на участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателя за постигнатите резултати, използван във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави.

ПОДКРЕПА ЗА ЛИЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

Лице със специални потребности е потенциален участник, който, поради своето индивидуално физическо, умствено или здравословно състояние, не би могъл да участва в проекта / действието за мобилност без допълнителна финансова подкрепа. Висши учебни институции, които са избрали за участие студенти и/или членове на персонала със специални потребности, могат да кандидатстват пред националната агенция за допълнителни безвъзмездни средства, с които да покрият допълнителните разходи за участието на тези лица в дейностите за мобилност. Следователно за лица със специални потребности безвъзмездно отпускнатата подкрепа може да надхвърля максималните индивидуални размери на безвъзмездните средства, посочени по-долу. Висшите учебни институции поместват на своите уебсайтове информация за това как студенти и членове на персонала със специални потребности могат да поискат такава допълнителна подкрепа.

Допълнително финансиране за студентите и членовете на персонала със специални потребности може да бъде предоставено и от други източници на местно, регионално и/или национално равнище.

Що се отнася до лицата, придружаващи студенти и членове на персонала със специални потребности, те имат право да получат средства, както е предвидено за дейностите за мобилност на персонал (ако общата продължителност на престоя в чужбина на придружаващото лице е до 60 дни) или както е предвидено за дейностите за мобилност на студенти (ако общата продължителност на престоя в чужбина на придружаващото лице е над 60 дни).

Всяка висша учебна институция, като подписва хартата за висше образование „Еразъм“, се задължава да осигури равен достъп и възможности за участници с всякакъв социален произход. Поради това студентите и членовете на персонала със специални потребности могат да се възползват от услугите за подкрепа, които приемащата институция предлага на своите местни студенти и персонал.

ДРУГИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Студентите и членовете на персонала могат да получават, в допълнение към безвъзмездните средства от ЕС или вместо такова подпомагане (участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС), регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация, различна от националната агенция (например министерство или органи на регионалната администрация). Към такива безвъзмездни средства, които се отпускат от източници на финансиране, различни от бюджета на ЕС, не се прилагат определените в настоящия документ размери и минимални/максимални обхвати.

Б) ПОДПОМАГАНЕ С БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА НА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИ

Безвъзмездни средства от ЕС могат да се отпускат на студенти за покриване на част от техните пътни и дневни разходи през периода на обучение или стаж в чужбина. Размерът на тези безвъзмездни средства се определя от националните агенции след съгласуване с националните органи и/или висшите учебни институции въз основа на обективни и прозрачни критерии, описани по-долу. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и висшите учебни институции.

КРИТЕРИЙ 1: ИЗПРАЩАЩА И ПРИЕМАЩА ДЪРЖАВА НА СТУДЕНТА

Безвъзмездните средства, отпускнати на студентите, ще се определят въз основа на съответния поток мобилност, както следва:

- мобилност към държава със сходни разходи за живот: на студентите ще се отпускат безвъзмездни

- средства от ЕС в средния обхват;
- мобилност към държава с по-високи разходи за живот: на студентите ще се отпускат безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват;
- мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: на студентите ще се отпускат безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват;

Държавите по програмата са разделени в следните три групи:

Група 1 Държави по програмата с по-високи разходи за живот	Дания, Ирландия, Франция, Италия, Австрия, Финландия, Швеция, Обединено кралство, Лихтенщайн, Норвегия
Група 2 Държави по програмата със средни разходи за живот	Белгия, Чешка република, Германия, Гърция, Испания, Хърватия, Кипър, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Словения, Исландия, Турция
Група 3 Държави по програмата с по-ниски разходи за живот	България, Естония, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония

Сумите, определяни от националните агенции, ще бъдат в следните минимални и максимални обхвати:

- Безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват: средният обхват (между **200 и 450 EUR на месец**) ще се прилага към дейности за мобилност към държава със сходни разходи за живот: а) от държава от група 1 към държава от група 1, б) от държава от група 2 към държава от група 2 и в) от държава от група 3 към държава от група 3.
- Безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват: съответства на средния обхват, прилаган от националната агенция плюс минимум 50 EUR и между **250 и 500 EUR на месец**. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-високи разходи за живот: а) от държави от група 2 към държави от група 1 и б) от държави от група 3 към държави от група 1 или 2.
- Безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват: съответства на средния обхват, прилаган от националната агенция минус минимум 50 EUR и между **150 и 400 EUR на месец**. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: а) от държави от група 1 към държави от групи 2 и 3 и б) от държави от група 2 към държави от група 3.

Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчитат два специални критерия:

- наличието и нивото на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото ниво на търсене от студенти, които планират да получат образование или обучение в чужбина.

Националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите учебни институции в съответната държава, като определят обхвати, вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции.

КРИТЕРИЙ 2: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ОПРЕДЕЛЕНИ ЦЕЛЕВИ ГРУПИ, ДЕЙНОСТИ ИЛИ ИЗПРАЩАЩИ ДЪРЖАВИ/РЕГИОНИ

Студенти с неравностоен социален произход (освен тези със специални потребности)

По решение на националните органи, взето съвместно с националните агенции, отговарящи за изпълнението на програма „Еразъм+“ в съответната държава по програмата (на основание на клауза за участие/неучастие, в зависимост от вече предоставената на национално равнище подкрепа), всички висши учебни институции в съответната държава могат да бъдат задължени да допълват предоставяната в рамките на отпуснатите им безвъзмездни средства от ЕС индивидуална подкрепа за студентите с неравностоен социален произход с увеличение в размер **между 100 и 200 EUR на месец**. Конкретните размери на тази помощ и приложимите критерии за отпускането ѝ се определят на национално равнище от националните органи.

Студенти, участващи в стажове

Студентите, които участват в стажове, ще получават допълнително увеличение на финансирането от безвъзмездните средства от ЕС в размер между **100 и 200 EUR на месец**. Точният размер ще бъде

определен от националните агенции и/или висшите учебни институции съобразно нивата на търсене и на съфинансиране на този вид мобилност. Във всеки случай всички студенти от една висша учебна институция следва да получават еднакво увеличение, независимо от евентуални увеличения или вноски в натура, които студентът може да получава от приемащото предприятие. В тези случаи не е приложимо увеличението за студенти с неравностоен социален произход. В случай на участници в дейности за мобилност от държави партньори първият критерий за подбор на студенти са академичните постижения, но при еднакво академично ниво следва да се даде предимство на студенти в неравностойно социално-икономическо положение.

Студенти от най-отдалечените държави и региони по програмата

С оглед на ограниченията, произтичащи от географската отдалеченост от останалите държави по програмата, студентите от най-отдалечените региони, Кипър, Исландия, Малта и отвъдморските страни и територии ще получават следните увеличения към индивидуалната подкрепа:

От	Към	Размер
Най-отдалечени региони, Кипър, Исландия и Малта, отвъдморски страни и територии	Държави от група 1	750 EUR на месец
	Държави от група 2	700 EUR на месец
	Държави от група 3	650 EUR на месец

В допълнение към горепосочените суми за индивидуална подкрепа студентите от тези държави ще получават следните допълнителни суми с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи:

Разстояния за пътуване ²⁹	Размер
Между 100 и 499 км:	180 EUR на участник
Между 500 и 1999 км:	275 EUR на участник
Между 2000 и 2999 км:	360 EUR на участник
Между 3000 и 3999 км:	530 EUR на участник
Между 4000 и 7999 км:	820 EUR на участник
8000 км или повече:	1100 EUR на участник

В тези случаи не са приложими увеличенията за участие в стажове или за студенти с неравностоен социален произход.

Равнище на финансовата подкрепа, определяна от висшите учебни институции

Във всички случаи висшите учебни институции ще бъдат задължени да спазват следните принципи и критерии, когато определят и/или прилагат ставките на ЕС:

- ставките трябва да се определят и/или прилагат чрез обективна и прозрачна процедура, съобразена с описаните по-горе принципи и методика (т.е. като се взема предвид потокът на мобилност, както и допълнителното специфично финансиране);
- на всички студенти, които заминават за държави, принадлежащи към една група, за участие в еднотипни дейности за мобилност (обучение или стажове) трябва да се отпускат безвъзмездни средства в еднакъв размер (с изключение на студентите с неравностоен социален произход или със специални потребности).

Студенти от или към държави партньори

Сумите за индивидуална подкрепа, определяни от националните агенции, ще бъдат определени по следния начин:

От	Към	Размер
Допустими държави партньори	Държави партньори от група 1	850 EUR на месец
	Държави партньори от група 2	800 EUR на месец
	Държави партньори от група 3	750 EUR на месец

²⁹ Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Разстоянието за пътуването в едната посока трябва да бъде използвано, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане.

Държави по програмата	Държави партньори	650 EUR на месец
-----------------------	-------------------	------------------

В допълнение към горепосочените суми за индивидуална подкрепа студентите, отиващи в/идващи от държави партньори, ще получават следните допълнителни суми с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи:

Разстояния за пътуване ³⁰	Размер
Между 100 и 499 км:	180 EUR на участник
Между 500 и 1999 км:	275 EUR на участник
Между 2000 и 2999 км:	360 EUR на участник
Между 3000 и 3999 км:	530 EUR на участник
Между 4000 и 7999 км:	820 EUR на участник
8000 км или повече:	1100 EUR на участник

³⁰ Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Разстоянието за пътуването в едната посока трябва да бъде използвано, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане .

В) ПОДПОМАГАНЕ С БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА НА МОБИЛНОСТТА НА ПЕРСОНАЛА

Безвъзмездни средства от ЕС се отпускат на членове на персонала за покриване на част от техните пътни и дневни разходи по време на престоя им в чужбина, както следва:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Вноска към пътните разходи на участниците от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно	Единични ставки	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържащите от Европейската комисия калкулатор за разстояния ³¹ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ³²
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник	
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците по време на дейността	Единични ставки	до 14 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: <u>A1.1</u> на ден на участник + между 15 ^{-тия} и 60 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 70 % от <u>A1.1</u> на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)

³¹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³² Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

Таблица А: Индивидуална подкрепа (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от приемащата държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните обхвати, посочени в таблицата по-долу. Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчетат, след съгласуване с националните органи, два специални критерия:

- наличието и нивото на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото ниво на търсене от членове на персонала, които планират да преподават или да получат обучение в чужбина.

Еднаква процентна ставка в рамките на съответния обхват следва да се прилага за всички приемачи държави. Не е възможно да се отпусне еднаква сума за всички приемачи държави.

Приемаща държава	Персонал от държави по програмата	Персонал от държави партньори
	Минимална—максимална сума (на ден)	Сума (на ден)
	A1.1	A1.2
Дания, Ирландия, Нидерландия, Швеция, Обединено кралство	80—160	160
Белгия, България, Чешка република, Гърция, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Румъния, Финландия, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Турция	70—140	140
Германия, Испания, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, бивша югославска република Македония	60—120	120
Естония, Хърватия, Литва, Словения	50—100	100
Държави партньори	160	Недопустими

За дейности за мобилност между държави по програмата националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите учебни институции в съответната държава, като определят обхвати, вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и висшите учебни институции.

Образователна мобилност на обучаеми и персонал в системата на професионалното образование и обучение

Проектите в тази сфера могат да включват една или повече от следните дейности:

Мобилност на обучаеми:

- практика в областта на ПОО в чужбина до 12 месеца.

Тази дейност е насочена към лица, преминаващи първоначално професионално образование - ученици в професионалните училища и чираци и дава възможност за провеждане на образователна мобилност в друга държава. Обучението се извършва или на работното място (предприятие или друг вид подходяща организация) или в професионално училище (но задължително съдържащо и периоди на практически занимания в предприятие или друг вид подходяща организация).

За да се гарантира висококачествено изпълнение на дейностите, всяка мобилност се определя и договаря предварително между изпращащата и приемащата организации (напр. чрез сключване на „Споразумение за обучение“). Резултатите от обучението следва да са формално признати и утвърдени на институционално ниво, съдържанието на курсовете да е адаптирано подобаващо, за да се гарантира, че периодът на мобилност в чужбина отговаря на обучението, което ученикът преминава в момента.

С цел да се повиши заетостта на младите хора и да се улесни прехода към пазара на труда, наскоро завършили ученици от професионални гимназии или чираци от фирми, осигуряващи ПОО, също могат да се възползват от тази дейност.

Мобилност на персонала:

- С цел преподаване: тази дейност позволява на персонала в професионалните училища да преподава/обучава в партньорско училище за професионално образование и обучение в чужбина. Също така дейността дава възможност на персонала на предприятията да се обучава в друга организация в сферата на ПОО в чужбина.
- С цел обучение: тази дейност подкрепя професионалното развитие на персонала в ПОО под формата на преподавателска мобилност или обмяна на опит/наблюдение на работното място в чужбина в предприятие или друг вид организация в областта на ПОО.

Програма „Еразъм+“ подкрепя мобилност на персонала с цел обучение, която:

- е структурирана в стратегически подход на участващите организации (целящ модернизирването и интернационализирането на техните цели);
- отговаря на ясно определени потребности за развитие на персонала и е придружена от съответния избор, подготовка и последващи мерки;
- гарантира, че резултатите от обучението на участващите служители са признати, както и че са разпространени и се използват в рамките на организацията.

Организациите, участващи в проекта за мобилност, имат следните функции и задачи:

- Кандидатстваща организация: отговаря за подаването на проект за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на финансова подкрепа и отчитането му. Кандидатът може да бъде координатор на консорциум: ръководи консорциум за мобилност, съставен от партньорски организации от една и съща държава, чиято цел е изпращане на ученици и персонал от сферата на ПОО в чужбина. Координаторът на консорциум може също така да действа като изпращаща организация.
- Изпращаща организация: отговаря за подбора на обучаеми/персонал в ПОО и изпращането им в чужбина.
- Приемаща организация: отговаря за приемането на чуждестранни обучаеми/персонал по ПОО и за предоставянето на работна програма от дейности, или организация, която се възползва от обучение проведено от персонал в областта на ПОО.
- Организация посредник: това е организация, активна на пазара на труда или в сферата на образованието, обучението и младежта. Тази организация е партньор в национален консорциум за мобилност, но не е изпращаща организация. Нейната роля може да се състои в това да споделя и улеснява

административните процедури на изпращащите организации в областта на ПОО и да спомага по-качествения подбор на чираци/ученици, които да отговарят на нуждите на участващите предприятия.

Изпращащата и приемащата организации, заедно с участващите ученици/персонал, следва да са се споразумели за дейностите, които ще бъдат предприети от страна на учениците – т.нар. „Споразумение за обучение“ - или дейностите, които ще бъдат предприети от страна на персонала – „Споразумение за мобилност“ – преди започването на самата мобилност. Тези споразумения определят резултатите от обучението за периода на обучение в чужбина, определят формалните разпоредби за признаване и уточняват правата и задълженията на всяка от участващите организации.

Обучаващите се в сферата на ПОО, които предприемат мобилност от един месец или повече, имат правото да получат финансова подкрепа за езикова подготовка. В процеса на изпълнение на Програмата ще бъде въведена онлайн езикова подготовка. Тя ще бъде предоставена на участниците от Европейската комисия, за да могат те да оценят своите чуждоезикови умения и да им бъде предложено, ако е необходимо, най-подходящото чуждоезиково обучение преди или по време на мобилността (за повече подробности виж Приложение I от настоящото Ръководство).

Какви са критериите, които се използват за оценка в този проект?

По-долу са изброени формалните критерии, които едно проектопредложение за Мобилност на обучаеми и персонал в сферата на ПОО следва да спазва, за да бъде легитимен за финансиране по Програма „Еразъм+“.

Общи критерии за допустимост

<p>Допустими дейности</p>	<p>Проектите за мобилност в сферата на професионалното образование и обучение могат да включват една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Практика за обучаеми в областта на ПОО в институции за професионално образование в чужбина; ▪ Практика за обучаеми в областта на ПОО в предприятия в чужбина; ▪ Мобилност на персонал с цел преподаване в чужбина; ▪ Обучение на персонал в чужбина.
<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с професионалното образование и обучение (организация в сферата на ПОО); или ▪ всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението или младежта. <p>Например, такива организации могат да бъдат:</p> <ul style="list-style-type: none"> – професионални гимназии/институти/центрове за професионално образование; – публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – публичен орган на местно, регионално или национално ниво; – научноизследователски институт; – фондация; – училища/институти/образователни центрове (на всяко ниво — от предучилищно до гимназиално образование, включително образование и обучение за възрастни); – организации с нестопанска цел, сдружения, НПО; – организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги; – органи, отговарящи за политиките в областта на професионалното образование и обучение. <p>Всяка организация трябва да бъде установена в държава участваща в Програма „Еразъм+“.</p>

Кой може да кандидатства?	<ul style="list-style-type: none"> Организация в областта на ПОО, изпращаща обучаеми и персонал в чужбина (Професионална гимназия или Център за професионално обучение); Координаторът на национален консорциум за ПОО <p>Физически лица не могат да кандидатстват пряко за финансова подкрепа.</p>
Брой на участващите организации	<p>Проектите за мобилност са транснационални и трябва да включват минимум две участващи организации (поне една изпращаща и една приемаща организация) от две различни държави.</p> <p>За проекти, реализирани от Национален консорциум за ПОО, всички членове на консорциума трябва да бъдат от една и съща програмна държава и да бъдат идентифицирани по време на подаване на кандидатура за отпускане на финансова подкрепа. Консорциумът трябва да се състои от минимум 3 организации в сферата на ПОО (Професионална гимназия, ЦПО или комбинация от двете).</p>
Продължителност на проекта	1 или 2 години. Продължителността трябва да бъде избрана още на етап кандидатстване, въз основа на целта на проекта и на планираните видове проектни дейности.
Къде се кандидатства?	Към Националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите формуляри не по-късно от 4 март, 13:00 ч. (по обяд, българско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация, отнасяща се до процедурата за кандидатстване може да намерите в част В от настоящото Ръководство.
Други критерии	Организация, в областта на ПОО или Национален консорциум за ПОО може да кандидатства само веднъж за една селекционна година. Въпреки това, организация в сферата на ПОО може да бъде част или да координира няколко различни национални консорциуми за ПОО, които кандидатстват в една и съща селекционна година.

Допълнителни критерии за допустимост за мобилност на обучаеми

Продължителност на дейността	От 2 седмици до 12 месеца.
Място (места) за провеждане на мобилността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна, участника в Програмата.
Допустими участници	<p>Ученици в професионални гимназии (чиято учебна програма обикновено включва практически занимания), обучаеми в ЦПО или чираци, от страната на изпращащата организация. Придружаващи лица на обучаемите (в случай, че същите са със специални нужди, са непълнолетни или в неравностойно положение).</p> <p>Наскоро завършили обучението си в професионална гимназия или в предприятие (например бивши чираци) също могат да се възползват от тази дейност. Наскоро завършилите обучението си трябва да осъществят образователна мобилност с цел практика в чужбина, в срок до една година след дипломирането си.</p>

Допълнителни критерии за допустимост за дейности за мобилност на персонал

Продължителност на дейността	От 2 дни до 2 месеца (без да се включва времето за път)
Място (места) на изпълнение на дейността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участника в Програмата.

Допустими участници	Всяко лице, което работи за организация в областта на ПОО и отговаря за ПОО (напр. учители, обучители, персонал с административни или ръководни функции и др.), работещ в изпращащата(щите) организация(и). Наред с горното, в случай че мобилността е с цел преподаване, възможно е участие и на лица от предприятия, публичния сектор и/или организации на гражданското общество.
----------------------------	---

Кандидатстващите организации ще се оценяват спрямо съответните процедури по оценка и подбор. За повече информация, моля направете справка с Част В от настоящото Ръководство.

Критерии за отпускане на финансова подкрепа

Проектотпредложенията ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението по отношение на: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на Дейността (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност“); - с потребностите и целите на участващите организации и на индивидуалните участници. ▪ Степен, до която предложението е подходящо за: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации.
Качество на проекта и степен на постижимост на целите (максимум 40 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на всички фази на проекта (подготовка, изпълнение на дейностите и последващи дейности) <p>Съответствието между проектните цели и предвидените дейности</p> <p>Качеството на практическите договорености, управлението и различните видове подкрепа</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на подготовката, предоставена на участниците ▪ Качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на Европейски инструменти за прозрачност и признаване ▪ Целесъобразност на процедурите по подбор /селекция на участниците в мобилността ▪ Ако е приложимо, качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни
Въздействие и разпространение на резултатите (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качеството на предвидените мерки за оценяване на резултатите от проекта ▪ Очаквано въздействие на проекта върху: <ul style="list-style-type: none"> - участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; <p>извън рамките на участващите организации и ползватели, на местно, регионално, национално и европейско ниво</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Целесъобразността и качеството на дейностите за разпространение на проектните резултати между участващите организации и извън тях

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

Отпускане на финансова подкрепа

Максималният размер на отпуснатите средства зависи от редица елементи:

- Броят и продължителността на мобилностите, към които е насочена кандидатурата;
- В случай че кандидатът е получавал подобно финансиране в предходни години - предишно представяне на кандидатстващата организация по отношение на броя на мобилностите, качеството на изпълнение на дейностите и доброто финансово управление;
- Общият национален бюджет, отпуснат за дейност за „Мобилност“.

АКРЕДИТАЦИЯ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ПОО — „Харта за мобилност в областта на професионалното образование и обучение по програма „Еразъм+“

През 2014 г. Европейската комисия ще публикува покана за представяне на предложения за кандидатстване за „Харта за мобилност в областта на професионалното образование и обучение по програма „Еразъм+“. Хартата има за цел да насърчи организации, постигнали резултати с доказано качество при организирането на мобилност за обучаеми и персонал в областта на ПОО, да развият допълнително своите европейски стратегии. Хартата има за цел да опрости процедурите, чрез които изпращащите организации кандидатстват за финансиране, организират мобилности за обучаеми и персонал и отчитат дейностите си, като в същото време възнаграждава, насърчава и допълнително развива качеството на мобилностите.

Притежателите на хартата ще бъдат избирани от 2015 селекционна година. и ще получат възможност да кандидатстват по опростен начин по Ключово действие 1 „Мобилност на обучаеми и персонал в областта на ПОО“ през 2016 г. Хартата ще бъде присъждана за целия период на програма „Еразъм+“, но би могла да бъде отнета, ако притежателите ѝ не поддържат стандартите за качество, които са им позволили да я получат.

Какво още трябва да знаете за тази Ключова Дейност?

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, както и примерни проектни идеи по отношение на тази дейност, можете да откриете в Приложение I от настоящото Ръководство. Заинтересованите организации се насърчават да прочетат в детайли съответните раздели на това Приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

Какви са правилата за финансиране?

Бюджетът на проекта за мобилност следва да бъде изготвен в съответствие със следните финансови правила (в евро)::

А) Правила за финансиране, приложими към всички дейности за мобилност

Допустими разходи		Механизъм за финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Финансова подкрепа за покриване на пътните разходи на участниците, включително придружаващите ги лица, от мястото на тръгване до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Единична ставка	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR за участник	Въз основа пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ³³ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуване в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ³⁴ .
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR за участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR за участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR за участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR за участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR за участник	
Организационни разходи	Всеки разход, пряко свързани с изпълнението на дейностите за мобилност (с изключение на издръжка за участници), включително за подготовка (педагогическа, межкултурна, езикова), мониторинг и подкрепа на участниците през периода на мобилност и валидиране на резултатите от обучението	Единична ставка	до 100 ^{тия} участник (включително): 350 EUR за участник + над 100 ^{тия} участник: 200 EUR за всеки следващ участник	Въз основа на броя на участници

³³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³⁴ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

Разходи за хора със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“)	Процент от легитимните разходи	До 100 % от легитимните разходи	Условно Искането за тези разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.
Извънредни разходи	Разходи за подкрепа на обучаващи се участници, които са в неравностойно положение. (с изключение на пътни разходи и индивидуална подкрепа на участници и придружаващи ги лица). Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	Легитимни разходи	Разходи за финансова гаранция: 75% от легитимните разходи Други разходи: 100 % от легитимните разходи	Условно: Искането за тези разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

Б) Допълнително финансиране за мобилност на учащи в професионални училища

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, по време на мобилността.	Единична ставка	до 14 ^{-тия} ден на мобилността: <u>A2.1</u> на ден за участник + от 15 ^{-тия} до 60 ^{-тия} ден на мобилността: 70 % от <u>A2.1</u> на ден за участник + от 61 ^{-я} ден до изтичането на 12 месеца на мобилността: 50 % от <u>A2.1</u> на ден за участник ³⁵	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди мобилността и един ден за пътуване след нея)

³⁵ В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за персонала в областта на ПОО. Вж. бюджетен ред „индивидуална подкрепа“ в раздел В) „Допълнително финансиране за мобилност на членове на персонала на професионални училища“. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60^{-тия} ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „подкрепа за лица със специални потребности“.

<p>Езикова подготовка</p>	<p>Разходи, свързани с подкрепата за участници – преди датата на отпътуване или по време на дейността – с цел подобряване познанията им по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността.</p>	<p>Единична ставка</p>	<p>Само за дейности с продължителност между 1 и 12 месеца: 150 EUR на участник, нуждаещ се от езикова подготовка</p>	<p>Условно: Кандидатите трябва да поискат подкрепа за езика, на който ще се проведе дейността, въз основа на нуждите на участниците по отношение на езици, които не се предлагат от централната онлайн услуга.</p>
----------------------------------	--	------------------------	--	--

В) Допълнително финансиране, приложимо по отношение на дейности за мобилност на персонал в системата на ПОО

Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане	
<p>Индивидуална подкрепа</p>	<p>Разходи, пряко свързани с издръжката и настаняването на ползвателите, включително на придружите ги лица, по време на мобилността</p>	<p>Единична ставка</p>	<p>до 14^{-тия} ден на мобилността: <u>A2.2</u> на ден за участник + между 15^{-тия} и 60^{-тия} ден на мобилността: 70 % от <u>A2.2</u> на ден за участник</p>	<p>Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди мобилността и един ден за пътуване след нея)</p>

Таблица 1: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността. Всяка Национална агенция ще определя, на база обективни и прозрачни критерии, сумите за проекти, подадени в техните държави. Тези суми ще бъдат определени в рамките на минималните и максималните граници посочени в таблицата по-долу. Точните суми ще бъдат публикувани на интернет страницата на Националната агенция.

	Мобилност на обучаеми	Мобилност на персонал (или на придружаващи лица)
	Минимална—максимална сума (на ден)	Минимална—максимална сума (на ден)
	A2.1	A2.2
Белгия	23—92	70—140
България	23—92	70—140
Република Чехия	23—92	70—140
Дания	27—108	80—160
Германия	21—84	60—120
Естония	18—72	50—100
Ирландия	25—100	80—160
Гърция	22—88	70—140
Испания	21—84	60—120
Франция	25—100	70—140
Хърватия	18—72	50—100
Италия	23—92	70—140
Кипър	24—96	70—140
Латвия	21—84	60—120
Литва	18—72	50—100
Люксембург	24—96	70—140
Унгария	22—88	70—140
Малта	21—84	60—120
Холандия	26—104	80—160
Австрия	23—92	70—140
Полша	22—88	70—140
Португалия	20—80	60—120
Румъния	22—88	70—140
Словения	18—72	50—100
Словакия	21—84	60—120
Финландия	24—96	70—140
Швеция	26—104	80—160
Обединено кралство на Великобритания и Северна Ирландия	28—112	80—160
Вивша Югославска Република Македония	21—84	60—120
Исландия	25—100	70—140
Лихтенщайн	22—88	70—140
Норвегия	22—88	70—140
Турция	22—88	70—140

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧИТЕЛИ И ДРУГ УЧИЛИЩЕН ПЕРСОНАЛ В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Тези проекти могат да включват една или повече от следните дейности:

Мобилност на персонал:

- **Мобилност на персонала с цел преподаване:** тази дейност позволява учители или друг училищен персонал да преподават в друго партньорско училище в чужбина.
- **Мобилност на персонала с цел обучение:** тази дейност подкрепя професионалното развитие на учители, директори на училища, или друг училищен персонал под формата на: а) участие в структурирани курсове или обучителни събития; б) период на наблюдение/практика в чужбина в партньорско училище или в друга подобна организация, работеща в областта на училищното образование

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Кандидатстваща организация: отговаря за подаване на формуляр за кандидатстване за проект за мобилност, подписване и управление на споразумението за отпускане на финансова подкрепа и отчитането му. Ако кандидатстващата организация е училище, то тя действа и като изпращаща организация. Кандидатът може да е координатор на консорциум: водещ национален консорциум за мобилност, състоящ се от организации партньори от една държава, създаден с цел да изпраща членове на образователен персонал в училища за участие в дейности в чужбина.
- Изпращаща организация: отговаря за подбора на учители и други членове на образователния персонал в училища и изпращането им в чужбина.
- Приемаща организация: отговаря за приемането на учители или друг училищен персонал и им предлага програма от дейности, или възможност да се възползват от преподавателска дейност.

Специфичната роля на приемащата организация, зависи от вида на дейността и отношенията ѝ с изпращащата организация. Приемащата организация може да бъде:

- доставчик на курсове (в случай на участие в структуриран курс или обучителни събития);
- партньорско училище или подобна организация, работеща в сферата на училищното образование (в случаите на наблюдение или преподаване).

В този случай, изпращащата и приемащата организации, заедно с участниците, следва да изготвят споразумение преди започване на дейността. Това споразумение трябва да дефинира целите и дейностите за периода в чужбина и да определи правата и задълженията на всяка от страните.

Програма „Еразъм+“ подкрепя мобилността с учебна цел на персонала когато мобилността отговаря на следните условия:

- Мобилността е в съответствие с Европейския план за развитие на изпращащата организация (насочена е към модернизация и интернационализация);
- Мобилността отговаря на ясно определени потребности за развитие на персонала;
- Мобилността е съпроводена с подходяща селекция, подготовка и последващи мерки;
- Мобилността гарантира, че резултатите от обучението на участващите служители ще бъдат надлежно признати;
- Мобилността гарантира, че резултатите от обучението ще бъдат широко разпространени и успешно използвани, така че да се постигне максимално въздействие върху неговата организация.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ ЗА ОЦЕНКА В ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които един проект за мобилност на учители и друг училищен персонал в училищното образование трябва да спазва, за да бъде легитимен за финансиране по програма Еразъм +:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Легитимни дейности</p>	<p>Един училищен проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Мобилност на персонала с цел преподаване; ▪ Мобилност на персонала с цел обучение
<p>Легитимни организации за участие в проект за мобилност</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мобилност на персонала с цел преподаване: ▪ Изпращащите и приемащите организации трябва да бъдат училища, от различни страни, участващи в програма Еразъм+. ▪ Мобилност на персонала с цел обучение: ▪ Изпращащата организация трябва да бъде училище (кандидата). Приемашата организация може да бъде: <ul style="list-style-type: none"> ▪ училище; ▪ или ▪ всяка публична или частна организация, действаща активно на пазара на труда, или в областта на образованието, обучението и младежта. Такива организации могат да бъдат: ▪ Професионални училища или училища, предлагащи образование за възрастни/ институт/образователен център; ▪ Висши учебни заведения; ▪ Публично или частно ,малко, средно или голямо предприятие (вкл. социално предприятие); ▪ Социални партньори или представители на сферата на труда, включително стопански камари, занаятчийски сдружения / професионални асоциации и синдикати; ▪ Публични органи на местно, регионално или национално равнище; ▪ Сдружения с нестопанска цел, асоциация, неправителствени организации; ▪ Изследователски институти. ▪ Фондации; ▪ Органи предоставящи информация за професионално ориентиране, професионално консултиране; ▪ Организации предоставящи курсове или обучение <p>За заявления, внесени от национален консорциум за мобилност:</p> <p>Координиращата организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ местна или регионална училищна администрация; или ○ училищен координиращ орган.³⁶ <p>Другите организации, участващи в националния консорциум, трябва да бъдат училища.</p> <p>Всяка организация трябва да бъде регистрирана в страна участваща в програмата.</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Училище (институция, предоставяща общо, професионално или техническо образование на всяко ниво от предучилищното до средното образование), което е регистрирано в страна участничка в програмата. (индивидуално заявление); ▪ Координаторът на национален консорциум за мобилност (заявление на консорциума). <p>Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.</p>

³⁶ Вж. списъка на допустимите организации в отделните държави. За повече информация се свържете с националната агенция в съответната държава.

Брой на участващите организации	<p>Кандидатстващата организация е една. По време на изпълнението на проекта за мобилност, трябва да си партнират най-малко две организации (една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни страни.</p> <p>Приемащите организации не е необходимо да бъдат посочени към момента на кандидатстване за безвъзмездни средства.</p> <p>За проекти, внесени от национален консорциум за мобилност, всички членове на консорциума трябва да са от една и съща държава по програмата и да са идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездни средства. Консорциумът трябва да се състои от минимум 3 организации (координатора и най-малко две училища). Училищата в консорциума трябва да имат организационна връзка с организацията, действаща като координатор на консорциума.</p>
Продължителност на проекта	1 или 2 години. Кандидатът следва да избере продължителността на етап кандидатстване, въз основа целта на проекта, както и от вида на дейностите, планирани във времето.
Продължителност на дейността	От 2 дни до 2 месеца, с изключение на времето за пътуване.
Място на провеждане	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участничка в програмата.
Легитимни участници	Училищен персонал (преподавателски и преподавателски, включително училищни директори и др.), работещи в изпращащото(ите) училище(а), както и друг образователен персонал (училищни инспектори, училищни съветници, педагогически съветници, психолози и др.), участващ в стратегическото развитие на изпращащото(ите) училище(а).
Къде се кандидатства?	Към Националната Агенция на страната, в която кандидатстващата организация е регистрирана. ³⁷
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 4 март, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Дадена организация или даден национален консорциум за мобилност може да кандидатства само веднъж в рамките на една селекционна година. Координаторът на консорциума може обаче да координира няколко различни консорциума, кандидатстващи едновременно за подкрепа.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

³⁷ Обърнете внимание, че училища, работещи под надзора на националните органи на друга държава (например „lycée français“, германски училища, британски училища „Forces“) кандидатстват пред националната агенция на държавата, която упражнява надзор.

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none">▪ Съответствието на предложението:<ul style="list-style-type: none">- с целите на действието (вж. раздела „Какви са целите на проекта за мобилност?“);- с потребностите и целите на участващите организации и на индивидуалните участници, както е посочено в европейския план за развитие.▪ Степен, в която предложението има капацитет:<ul style="list-style-type: none">- да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците;- да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации.
Качество на планиране и изпълнение на проектните дейности (максимум 40 точки)	<ul style="list-style-type: none">▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности)▪ Съответствие между целите на проекта и предложените дейности▪ Качество на европейския план за развитие на кандидатстващата организация▪ Целесъобразност на процедурите по подбор и/или ангажиране на участниците в дейностите за мобилност▪ Качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа▪ Качество на подготовката, предоставена на участниците▪ Качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване
Въздействие и разпространение на резултатите (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none">▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта;▪ Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта;- извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.▪ Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации

Проектпредложенията трябва да имат най-малко 60 точки, за да бъдат финансирани. Освен това, те трябва да имат най-малко половината от максималния брой точки във всяка от категориите критерии, посочени по-горе (т.е. минимум 15 точки за категории "Съответствие на проекта" и "Въздействие и разпространение на резултатите"; 20 точки за категория "Качество на планиране и изпълнение на проектните дейности").

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, свързана с тази дейност, могат да бъдат намерени в приложение I от настоящото ръководство. Заинтересованите организации следва да се запознаят внимателно със съответните раздели на настоящото приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Вноски към пътните разходи на участниците, включително на техните придружители, от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно	Единична ставка	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ³⁸ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ³⁹ .
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник	
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност (с изключение на дневни разходи на участници), включително за подготовка (педагогическа, межкултурна, езикова), мониторинг и подкрепа на участниците през периода на мобилност и валидиране на резултатите от обучението	Единична ставка	до 100-я участник: 350 EUR на участник + над 100-я участник: 200 EUR на допълнителен участник	Въз основа на броя на участниците

³⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³⁹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, по време на дейността	Единична ставка	до 14 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: A3.1 на ден на участник + между 15 ^{-тия} и 60 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 70 % от : A3.1 на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността) Условие: Искането за финансова подкрепа за покриване на курсовите такси, помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Такси за курсове	Разходи, пряко свързани със заплащане на такси за записване в курсове	Единична ставка	70 EUR на участник на ден Максимум 700 EUR на участник в проекта за мобилност	
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“).	Действително направени разходи	100 % от допустимите разходи	
Разходи, финансирани по изключение	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	Действително направени разходи	75% от допустимите разходи	

Таблица 1 - индивидуална подкрепа (размер в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява мобилността. Всяка Национална агенция ще определи - въз основа на обективни и прозрачни критерии - сумите, приложими към проектите, представени в тяхната страна. Тези суми ще бъдат определени в рамките на минималните и максималните граници, предвидени в таблицата по-долу. Точните суми ще бъдат публикувани на интернет страницата на Националната агенция.

Приемаща държава	Мобилност на персонал
	Минимална—максимална сума (на ден)
	A3.1
Дания, Ирландия, Нидерландия, Швеция, Обединено кралство	80—160
Белгия, България, Чешка република, Гърция, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Румъния, Финландия, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Турция	70—140
Германия, Испания, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, бивша югославска република Македония	60—120
Естония, Хърватия, Литва, Словения	50—100

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ, РАБОТЕЦ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ВЪЗРАСТНИ

Тези проекти за мобилност може да включват една или повече от следните дейности:

Мобилност на персонала:

- Мобилност с цел преподаване/обучение: тази дейност дава възможност на персонал, работещ в организации в сферата на образованието за възрастни да преподават или провеждат обучение в партньорски организации в чужбина.
- Мобилност на персонала с цел обучение: тази дейност подкрепя професионалното развитие на персонала в сферата на образованието на възрастни под формата на:
 - а) участие в структурирани курсове или обучителни събития в чужбина
 - б) период на наблюдение на работата/практика в чужбина в партньорска организация, работеща в областта на образованието за възрастни.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, имат следните функции и задачи:

- Кандидатстваща организация: отговаря за подаване на формуляра за кандидатстване за проекта за мобилност, подписване и управление на споразумението за отпускане на финансова подкрепа и отчитането му. Кандидатстващата организация също може да бъде координатор на консорциум: ръководи консорциум за мобилност, съставен от партньорски организации от една и съща държава, чиято цел е изпращане на обучители на възрастни, извършващи различни дейности в чужбина. Кандидатстващата организация също може да бъде и изпращаща организация.
- Изпращаща организация: отговаря за подбора на персонал и специалисти, работещи в сферата на образованието за възрастни и изпращането им в чужбина.
- Приемаша организация: отговаря за приемането на персонала в организации работещи в сферата на образованието за възрастни и им предлага програма от дейности или възможности да се възползват от обученията предоставени от тях.

Специфичната роля на приемащата организация, зависи от вида на дейността и отношенията ѝ с изпращащата организация. Приемашата организация може да бъде:

- доставчик на курсове (в случай на участие в структуриран курс или обучителни събития);
- партньорска или друга сходна организация, работеща в сферата на образованието на възрастни (например в случай на командировки с цел обмяна на опит на работното място или преподаване). В този случай, изпращащата организация, заедно с участниците, следва да изготвят споразумение дефиниращо целите и дейностите за периода в чужбина и да определят правата и задълженията на всяка от страните, преди началото на дейността.

Програма Еразъм + подкрепя мобилността с учебна цел на персонала при условие, че:

- Мобилността е в съответствие с Европейския план за развитие на изпращащата организация (насочена е към модернизация и интернационализация);

- Мобилността отговаря на ясно определени потребности за развитие на персонала;
- Мобилността е съпътстваща с подходяща селекция, подготовка и последващи мерки;
- Мобилността гарантира, че резултатите от обучението на участващите служители ще бъдат надлежно признати и гарантира, че резултатите от обучението ще бъдат широко разпространени и успешно използвани в рамките на организацията.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНКА НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които един проект за мобилност на персонал в сферата на образованието за възрастни трябва да отговаря, за да бъде легитимен за финансиране по програма Еразъм +:

КРИТЕРИИ ЗА ЛЕГИТИМНОСТ:

<p>Допустими дейности</p>	<p>Проектите за мобилност в сферата на образованието за възрастни трябва да включват една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ мобилност с цел преподаване/обучение; ▪ мобилност на персонала с цел обучение .
<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Всяка публична или частна организация, работеща в сферата на образованието за възрастни; • Всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта, като например: <ul style="list-style-type: none"> - Училище предоставящо образование за възрастни, учебна институция или център за обучение на възрастни; - Учебна институция за възрастни със специални потребности; - Висше учебно заведение предоставящо възможности за обучение на възрастни; - Публични или частни организации (малки, средни или големи) включително и социални организации; - Търговски камари, занаятчийски камари, професионални асоциации и синдикати; - Публични органи на местно, регионално или национално равнище; - Изследователски институти; - Фондации; - Организации с нестопанска цел, сдружения, НПО; - Организации работещи в сферата на културата, библиотеки, читалища, музеи; - Организации предоставящи услуги в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационни услуги <p>Всяка организация трябва да бъде регистрирана в страна работеща по Програмата.</p>

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организация предоставяща образование за възрастни, изпращаща своя персонал в чужбина; ▪ Координатор на Национален консорциум за образование на възрастни. <p>Физически лица не могат да кандидатстват индивидуално и директно за финансиране.</p>
<p>Брой на участващите организации</p>	<p>По време на подаване на кандидатурата за отпускане на финансова подкрепа трябва да бъде идентифицирана само изпращащата организация.</p> <p>В случай, че кандидатурата се подава от Национален консорциум за образование на възрастни, всички членове на консорциума трябва да бъдат от една и съща държава, работеща по Програмата и трябва да бъдат идентифицирани по време на подаване на кандидатурата за отпускане на финансова подкрепа.</p> <p>Консорциума трябва да включва минимум три организации, работещи в сферата на образованието за възрастни. В етапа на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват минимум две организации (поне една изпращаща и поне една приемаща организация) от различни държави.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>1 или 2 години. Кандидатът следва да избере продължителността на етап кандидатстване, въз основа целта на проекта, както и от вида на дейностите, планирани във времето.</p>
<p>Продължителност на дейността</p>	<p>От два дни до два месеца, с изключение на времето за пътуване.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участничка в Програмата</p>
<p>Легитимни участници</p>	<p>Членове на персонала от организации работещи в сферата на образованието за възрастни, от държавата на изпращащата организация.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>Към Националната Агенция на страната, в която кандидатстващата организация е регистрирана.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите кандидатури за отпускане на финансова подкрепа до 4 март в 12:00 на обяд (Брюкселско време) за проекти, започващи от 1 юни същата година.</p>
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>За детайли относно кандидатстването, моля, вижте секция „В“ на настоящото ръководство.</p>
<p>Други критерии</p>	<p>Организация предоставяща образование за възрастни или консорциум може да кандидатства само веднъж в рамките на една селекционна година.</p> <p>Организация предоставяща образование за възрастни може да бъде координатор на или част от няколко различни консорциума, кандидатстващи по едно и също време.</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани спрямо съответните критерии за оценка и подбор. За повече информация, моля, направете справка с Част В от настоящото Ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Съответствие на кандидатурата спрямо: <ul style="list-style-type: none"> - целите и приоритетите на дейността (вж. раздел "Какви са целите на проект за мобилност"); - нуждите и целите на участващите организации и на отделните участници. •До каква степен проектопредложението е подходящо за: <ul style="list-style-type: none"> - осъществяване на високо качество на резултатите от обучението за участниците; - Укрепване на капацитета и международния обхват на участващите организации; -
<p>Качество на планиране и изпълнение на проектните дейности (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, цялостност и качество във всички фази на проектното предложение (подготовка, изпълнение на дейностите по проекта за мобилност и проследяване); ▪ Съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ Качество на европейския план за развитие на кандидатстващата организация; ▪ Качество на практическите договорености, управление и форми на подкрепа; ▪ Качество на предоставената подготовка на участниците; ▪ Качество на условията и реда за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и последователното използване на Европейските инструменти за прозрачност и признаване. ▪ Целесъобразност на начините за подбор/селекция и включването на участниците в дейностите на мобилност; ▪ Ако е приложимо, качество на сътрудничество и комуникация между участващите организации, както и с други заинтересовани страни.

**Въздействие и
разпространение на
резултатите
(максимум 30 точки)**

- Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта;
- Потенциално въздействие на проекта:
 - за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта;
 - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.
- Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации.

Проектопредложенията трябва да получат най-малко 60 точки, за да бъдат финансирани. Освен това, те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки във всяка от категориите критерии, посочени по-горе (т.е. минимум 15 точки за категории "Съответствие на проекта" и "Въздействие и разпространение на резултатите"; 20 точки за категория "Качество на планиране и изпълнение на проектните дейности").

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Проектопредложенията трябва да получат най-малко 60 точки, за да бъдат финансирани. Освен това, те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки във всяка от категориите критерии, посочени по-горе (т.е. минимум 15 точки за категории "Съответствие на проекта" и "Въздействие и разпространение на резултатите"; 20 точки за категория "Качество на планиране и изпълнение на проектните дейности").

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проект за мобилност трябва да бъде изготвен в съответствие със следните правила за финансиране (в евро):

Легитимни разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни	Принос към пътните разходи на участниците от мястото на тръгване до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Единична ставка	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁴⁰ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁴¹ .
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник	
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейностите за мобилност (с изключение на разходите за издръжка на участниците), включително за подготовка (педагогическа, межкултурна, езикова), мониторинг и подкрепа на участниците през периода на мобилност и валидиране на резултатите от обучението	Единична ставка	до 100-ния участник (включително): 350 евро за участник + над 100-ния участник: 200 евро за всеки следващ участник	Въз основа на броя на участниците

⁴⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁴¹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, по време на дейността	Единична ставка	до 14 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: <u>A4.1</u> на ден на участник + между 15 ^{-тия} и 60 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 70 % от : <u>A4.1</u> на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността) Условно: искането за финансова подкрепа за покриване на таксите за курсовете, помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Курсова такса	Разходи, пряко свързани със заплащане на такси за записване в курсове	Единична ставка	70 EUR на участник на ден Максимален размер 700 EUR на участник в рамките на един проект за мобилност	
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“)	Реално извършени разходи	100 % от легитимните разходи	
Разходи, финансирани по изключение	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	Реално извършени разходи	75% от легитимните разходи	

Таблица 1: Индивидуална подкрепа (РАЗМЕР В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява мобилността. Всяка Национална агенция ще определи - въз основа на обективни и прозрачни критерии - сумите, приложими към проектите, представени в тяхната страна. Тези суми ще бъдат определени в рамките на минималните и максималните граници, предвидени в таблицата по-долу. Точните суми ще бъдат публикувани на интернет страницата на Националната агенция. .

Приемаща държава	Мобилност на персонал
	Минимална—максимална сума (на ден)
	A4.1
Дания, Ирландия, Холандия , Швеция, Обединено кралство	80—160
Белгия, България, Чешка република, Гърция, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Румъния, Финландия, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Турция	70—140
Германия, Испания, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, бивша югославска република Македония	60—120
Естония, Хърватия, Литва, Словения	50—100

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

Основният бюджет за тази дейност се разпределя за подкрепа на транснационални дейности, включващи организации и участници от Програмни страни. Около 25 % от наличния бюджет за тази дейност може да се финансират международни дейности, включващи организации и участници от Програмни и Партньорски страни, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

Даден проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на младежи:

Младежки обмен:

Дейностите за младежки обмен дават възможност на младежи от различни държави да се срещат и да живеят заедно за срок до 21 дни. Участниците в младежки обмен изпълняват съвместно работна програма (съчетание от семинари, упражнения, дебати, ролеви игри, симулации, дейности на открито и др.), планирана и подготвена от тях преди началото на дейността за обмен. Дейностите за младежки обмен дават възможност на младежи: да развият своите компетентности, да се запознават с важни за обществото теми/тематични области, да се запознават с нови култури, обичаи и начини на живот, най-вече посредством учене сред равнопоставени партньори, да укрепват ценности като солидарност, демокрация, приятелство и т.н. Процесът на учене в рамките на дейностите за младежки обмен се основава на методите на неформалното образование. Дейностите за младежки обмен се основават на транснационално сътрудничество между две или повече участващи организации от различни държави от и извън Европейския съюз.

Следните дейности не са допустими за финансиране в рамките на проекти за младежки обмен: пътувания за академично обучение, дейности за обмен, предприети с цел финансова печалба, дейности за обмен с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета.

Европейска доброволческа служба:

Тази дейност дава възможност на младежи на възраст между 17 и 30 години да изразят своята лична ангажираност посредством неплатена доброволческа служба на пълно работно време за срок до 12 месеца в друга държава в или извън Европейския съюз. Младите доброволци получават възможност да участват в текущата работа на организации, чиято дейност е в областта на информацията за младежи и младежките политики, личното и социално-образователното развитие на младежите, гражданското участие, социалните грижи, приобщаването на хората в неравностойно положение, околната среда, програмите за неформално образование, компютърната и медийната грамотност, културата и творчеството, сътрудничеството за развитие и т.н. В даден проект могат да участват между 1 и 30 доброволци, които могат да изпълняват своята доброволческа служба индивидуално или групово.

Участващите организации отговарят за:

- уреждане на издръжката, настаняването и транспорта на доброволците;
- планиране на задачи и дейности за доброволците, които съответстват на принципите за качество на Европейската доброволческа служба, описани в Хартата на ЕДС;
- предоставяне на текуща свързана със задачите, езикова, лична и административна подкрепа на доброволците през цялата продължителност на дейността.

Участието в дейности в рамките на ЕДС трябва да е безплатно за доброволците, като се допуска те да участват в заплащането на транспортните разходи (ако безвъзмездните средства, отпуснати по програма „Еразъм+“, не покриват изцяло тези разходи), както и да поемат допълнителни разходи, които не са свързани с изпълнението на дейността. Задължителните разходи, свързани с участието в дейността в рамките на ЕДС, се покриват от безвъзмездните средства по програма „Еразъм+“ или чрез други средства, осигурени от участващите организации.

Освен подкрепата, предоставена на доброволците от участващите организации, националните агенции или регионалните центрове SALTO организират цикъл на обучение и оценяване, в който участват всички доброволци и който се състои от: а) обучение при пристигане; б) междинна оценка за доброволчески дейности с продължителност повече от 6 месеца.

Следните дейности не се считат за европейска доброволческа служба в рамките на програма „Еразъм+“: случайна, неструктурирана, почасова доброволческа дейност, стаж в предприятие, платена работа, развлекателна или туристическа дейност, езиков курс, експлоатация на евтина работна ръка, период на обучение или професионално образование в чужбина.

Мобилност на младежки работници:

Обучение и сътрудничество в мрежа на специалисти, работещи с младежи:

Тази дейност подкрепя професионалното развитие на специалисти, работещи с младежи, чрез осъществяването на дейности като например транснационални/международни семинари, курсове за обучение, събития за установяване на контакти, учебни посещения и т.н.; или периоди на обмяна на опит на работното място/наблюдение в чужбина в организация с дейност в областта на младежта. Всички тези дейности се организират от организациите, участващи в проекта.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проект за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Координатор на проект за мобилност на младежи: подава проектопредложение от името на всички организации партньори.
- изпращаща организация: отговаря за изпращането на младежи и младежки работници в чужбина (това включва: организиране на практическите аспекти, подготовка на участниците преди заминаването им, предоставяне на подкрепа на участниците на всички етапи на проекта);
- приемаща организация: осигурява домакинството на дейността, разработва програма на дейностите за участниците в сътрудничество с участниците и партньорските организации, предоставя подкрепа на участниците на всички етапи на проекта.

Младите доброволци, които изпълняват Европейска доброволческа служба с продължителност от два месеца или повече, имат право да получат езикова подкрепа. През периода на изпълнение на Програмата постепенно се въвежда онлайн услуга за езикова подкрепа. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени чуждоезиковите им компетентности и ще им предложи при необходимост най-подходящите форми на езиково обучение преди и/или по време на периода на мобилност (по-подробна информация можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство).

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за мобилност, за да са допустими за финансиране по Програма „Еразъм+“:

ОБЩИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими дейности	Младежният проект за мобилност трябва да включва една или повече от следните дейности: <ul style="list-style-type: none">▪ младежки обмени;▪ Европейска доброволческа служба;▪ обучение и сътрудничество в мрежа на специалисти, работещи с младежи.
---------------------------	--

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организация с стопанска цел, сдружение, НПО; ▪ европейска младежка НПО; ▪ социално предприятие; ▪ публичен орган на местно равнище; ▪ група младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (т.е. неформална група младежи); <p>както и:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на регионално или национално равнище⁴²; ▪ сдружение на региони; ▪ Европейска група за териториално сътрудничество; ▪ организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност, <p>с място на установяване в държава по програмата или съседна на ЕС държава партньор (региони 1—4, вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка участваща организация или неформална група младежи ⁴³, установена в държава по Програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава проектопредложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p> <p>Проектите за мобилност на младежи се финансира по специфичен начин (вж. раздела „Правила за финансиране“), ако кандидатът е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на регионално или национално равнище⁴⁴; ▪ сдружение на региони; ▪ Европейска група за териториално сътрудничество; ▪ организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност.
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Дейността за мобилност е транснационална и трябва да включва поне две участващи организации (изпращаща и приемаща организация) от различни държави. Ако проектът за мобилност на младежи предвижда изпълнение само на една дейност, координаторът трябва да изпълнява и функциите на изпращаща или приемаща организация. Ако проектът за мобилност на младежи предвижда изпълнение на повече от една дейност, координаторът на проекта може — но не е задължително — да изпълнява функциите на изпращаща или приемаща организация. Във всички случаи координаторът не може да е организация от съседна на ЕС държава партньор.</p> <p>Дейности с Програмни страни: всички участващи организации трябва да са установени в държава по Програмата.</p> <p>Дейности, осъществявани съвместно с държави партньори, съседни на ЕС: в изпълнението на дейността трябва да участва поне една организация от държава по Програмата и една организация от държава партньор, съседна на ЕС.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Между 3 и 24 месеца.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В Националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.</p>

⁴² В този контекст публичен орган на национално или регионално равнище се счита за публичен орган, който: 1) предоставя услуги или има административна област на компетентност, обхващаща цялата национална или регионална територия, и 2) има монопол, в смисъл че няма други органи, изпълняващи същите функции в държавата или региона (типични примери: министерства, държавни агенции, регионални публични органи и др.). В този смисъл училища, университети или други органи, дори ако са установени в националното право, са изключени от тази категория и се квалифицират като публични органи на местно равнище.

⁴³ Когато става дума за неформална група, един от членовете на групата, който е поне на 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата.

⁴⁴ Вж. предходната бележка.

Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите проектопредложения не по-късно от следните дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 4 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 май и 30 септември същата година. ▪ 30 април, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 декември същата година. ▪ 1 октомври, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се кандидатства?	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>
Други критерии	<p>График за всяка една от дейностите, планирани в проекта, трябва да бъде приложен към формуляра за кандидатстване.</p>

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА МЛАДЕЖКИ ОБМЕН

Продължителност на дейността	<p>Между 5 и 21 дни, без да се отчита времето за пътуване.</p>
Място (места) на изпълнение на дейността	<p>Дейността трябва да се реализира в държавата на една от участващите организации.</p>
Допустими участници	<p>Младежи на възраст между 13 и 30 години⁴⁵, пребиваващи в държавите на изпращащата и приемащата организации. Лидерите на групи⁴⁶, участващи в младежкия обмен, трябва да бъдат поне на 18 години.</p>
Брой на участниците и състав на националните групи	<p>Минимум 16 и максимум 60 участници (тази бройка не включва лидера (лидерите) на групата (групите).</p> <p>Минимум 4 участници в група (тази бройка не включва лидера (лидерите) на групата (групите).</p> <p>Всяка национална група трябва да има поне един лидер.</p>
Други критерии	<p>Връзка с държавата, финансираща младежкия обмен:</p> <p>С цел да е налице очевидна връзка с държавата на националната агенция, поне една от изпращащите организации или приемащата организация, участващи във всяка дейност, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.</p> <p>Посещение за предварително планиране:</p> <p>Ако в рамките на проекта се предвижда провеждане на посещение за предварително планиране, трябва да бъдат изпълнени следните критерии за допустимост:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ продължителност на посещението за предварително планиране: максимум 2 дни (не се отчитат дните за пътуване); ▪ брой на участниците: 1 участник на група. Броят на участниците може да се увеличи до двама, при условие че поне един от тях е младеж, участващ в дейността.

⁴⁵ Обърнете внимание на следното:

долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.

горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към крайния срок за кандидатстване.

⁴⁶ Ръководител на група е възрастен, който се присъединява към младежите, участващи в младежки обмен, за да гарантира тяхното ефективно учене, защита и безопасност.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

Акредитация	Всички участващи организации включени в дейности за Европейската доброволческа служба, трябва да притежават валидна акредитация за ЕДС (повече информация можете да намерите в раздела „ЕДС“ в приложение I към настоящото ръководство).
Продължителност на дейността	<p>Между 2 и 12 месеца. За да се улесни организирането на въвеждащото обучение, дейността следва да започне в началото на месеца (т.е. през първите седем дни от месеца).</p> <p>В допълнение в случай на дейности, в които участват поне 10 доброволци, които изпълняват своята доброволческа служба заедно (групово изпълнение) или участват младежи с по-малко възможности, Европейската доброволческа служба може да продължи между 2 седмици и 2 месеца (краткосрочна ЕДС).</p>
Място (места) на изпълнение на дейността	<p>Доброволец от държава по Програмата трябва да изпълни своята дейност в друга държава по Програмата или държава партньор, съседна на ЕС.</p> <p>Доброволец от държава партньор, съседна на ЕС, трябва да изпълни своята дейност в държава по Програмата.</p>
Допустими участници	<p>Младежи на възраст между 17 и 30 години⁴⁷, пребиваващи в държавата на изпращащата ги организация.</p> <p>Един доброволец може да вземе участие само в една европейска доброволческа служба⁴⁸. Изключение: доброволци, които изпълняват дейност в проект по ЕДС с продължителност максимум 2 месеца, могат да вземат участие в още една европейска доброволческа служба.</p>
Брой на участниците	Максимум 30 доброволци за целия проект.
Други критерии	<p>С цел да е налице очевидна връзка с държавата на националната агенция, поне една от изпращащите организации или приемащата организация, участващи във всяка дейност, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.</p> <p>Посещение за предварително планиране: само за ЕДС, в която участват младежи с по-малко възможности.</p> <p>Ако в рамките на проекта се предвижда провеждане на посещение за предварително планиране, трябва да бъдат изпълнени следните критерии за допустимост:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ продължителност на посещението за предварително планиране: максимум 2 дни (не се отчитат дните за пътуване); ▪ брой на участниците: 1 участник на група. Броят на участниците може да се увеличи до двама, при условие че поне един от тях е младеж, участващ в дейността.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

Продължителност на дейността	Между 2 дни и 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една от участващите организации.
Допустими участници	Няма възрастови ограничения. Участниците трябва да пребивават в държавата, където е установена изпращащата или приемащата организация.

⁴⁷ Вж. горната бележка относно възрастовите ограничения.

⁴⁸ Това важи за ЕДС в рамките на програма „Еразъм+“ и предходни програми.

Брой на участниците	До 50 участници (включително, когато е приложимо, тренери и фасилитатори) във всяка дейност, планирана по проекта.
Други критерии	С цел да е налице очевидна връзка с държавата на националната агенция, поне една от изпращащите организации или приемащата организация, участващи във всяка дейност, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено проектопредложението.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСИРАНЕ

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на Дейността (вж. раздела „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - с потребностите и целите на участващите организации и на индивидуалните участници. ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации. ▪ Степен на участие в проекта на младежи с по-малко възможности
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности) ▪ Съответствие между целите на проекта и предложените дейности ▪ Качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа ▪ Качество на подготовката, предоставена на участниците ▪ Качество на предложените методи за неформално учене и на активното ангажиране/включване на младежите на всички етапи на проекта ▪ Качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване ▪ Целесъобразност на процедурите по подбор и/или ангажиране на участниците в дейностите за мобилност • Качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни
Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качеството на мерките за оценяване на резултатите от проекта. ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в и извън участващите организации

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, проектопредложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за критериите „съответствие на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 20 точки за критерия „качество на структурата и изпълнението на проекта“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Допълнителни задължителни критерии и полезна информация, свързана с тази дейност, можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

А) МЛАДЕЖКИ ОБМЕН

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Транспортни разходи	Принос към транспортните разходи на участниците, включително на техните придружители, от мястото на пребиваване до мястото на провеждане на дейността и обратно. Освен това, ако е приложимо, са допустими и пътни разходи, свързани с евентуално посещение за предварително планиране.	Единична ставка	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁴⁹ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁵⁰ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 80 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 170 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 270 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 400 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 620 EUR на участник	
За разстояния от 8000 км или повече: 830 EUR на участник				
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност	Единична ставка	A5.1 на ден от дейността на участник ⁵¹	Въз основа на продължителността на дейността на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).

⁴⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁵⁰ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

⁵¹ Включително ръководители на групи и придружаващи лица.

<p>Подкрепа за лица със специални потребности</p>	<p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“)</p>	<p>Реално направени разходи</p>	<p>100 % от допустимите разходи</p>	
<p>Ивънредни разходи</p>	<p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации. Разходи в подкрепа на участието на младежи с по-малко възможности (с изключение на транспортните разходи и организационната подкрепа на участници и придружаващи ги лица). Разходи, свързани с настаняване на участниците по време на посещение за предварително планиране. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p>	<p>Реално направени разходи</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 75% от допустимите разходи Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване</p>

Б) ЕВРОПЕЙСКА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Транспортни разходи	Принос към транспортните разходи на участниците, включително на техните придружители, от мястото на пребиваване до мястото на провеждане на дейността и обратно. Освен това, ако е приложимо, са допустими и транспортни разходи, свързани с евентуално посещение за предварително планиране.	Единична ставка	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁵² . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁵³ .
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник	
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.	Единична ставка	ЕДС с продължителност до 2 месеца: A5.2 на ден на доброволец + ЕДС с продължителност между 2 и 12 месеца: A5.3 на месец на доброволец	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)
Индивидуална подкрепа	„Джобни пари“ за доброволеца за допълнителни лични разходи.	Единична ставка	ЕДС с продължителност до 2 месеца: A5.4 на ден на доброволец + ЕДС с продължителност между 2 и 12 месеца: A5.5 на месец на доброволец	Въз основа на продължителността на престоя на участник
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с подкрепата, предоставена на участниците преди заминаването им или по време на дейността, с цел усъвършенстване владението на езика, който те ще използват при изпълнението на своите	Единична ставка	Само за дейности с продължителност между 2 и 12 месеца: 150 EUR на участник, нуждаещ се от езикова подкрепа	Условно: кандидатите трябва да поискат подкрепа на езика на обучение на дейността на основание на потребностите на участниците, свързани с езици, които не са обхванати от централната онлайн услуга .

⁵² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁵³ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

	доброволчески задачи.			
Подкрепа за лица със специални потребности	Дневни разходи на придружаващите лица и транспортни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетното перо „транспортни разходи“. Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“)	Реално направени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване.
Извънредни разходи	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации. Разходи, свързани с настаняване на участниците по време на посещение за предварително планиране. Разходи в подкрепа на допълнително менторство и специфична подготовка в случай на участие на младежи с по-малко възможности. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	Реално направени разходи	Разходи за финансова гаранция: 75% от допустимите разходи Други разходи: 100 % от допустимите разходи	Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване.

В) МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Транспортни разходи	Принос към пътните разходи на	Единична ставка	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник.

	участниците, включително на техните придружители, от мястото на пребиваване до мястото на провеждане на дейността и обратно		<p>За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник</p> <p>За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник</p> <p>За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник</p> <p>За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник</p> <p>За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник</p>	Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁵⁴ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁵⁵ .
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност	Единична ставка	А5.6 на ден от дейността на участник. Максимум 1 100 EUR на участник ⁵⁶	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Реално направени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване

⁵⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁵⁵ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

⁵⁶ Включително инструктори, фасилитатори и придружаващи лица.

Извънредни разходи	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	Реално направени разходи	Разходи за финансова гаранция: 75% от допустимите разходи Други разходи: 100 % от допустимите разходи	
-------------------------------	--	-----------------------------	---	--

Г) ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН/МЕСЕЦ)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява дейността за мобилност. За проекти, подадени от: публичен орган на регионално или национално равнище, сдружение на региони, европейска група за териториално сътрудничество, организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност, посочените по-долу суми се намаляват с 50 %.

	Младежки обмен (евро на ден)	Европейска доброволческа служба		Мобилност на младежки работници (евро на ден)
		14—59 дни (евро на ден)	2—12 месеца (евро на месец)	
	A5.1	A5.2	A5.3	A5.6
Белгия	37	20	590	65
България	32	17	500	53
Чешка република	32	17	490	54
Дания	40	21	630	72
Германия	33	18	520	58
Естония	33	18	520	56
Ирландия	39	21	610	74
Гърция	38	21	610	71
Испания	34	18	530	61
Франция	37	19	570	66
Хърватия	35	19	570	62
Италия	39	21	610	66
Кипър	32	21	610	58
Латвия	34	19	550	59
Литва	34	18	540	58
Люксембург	36	21	610	66
Унгария	33	17	510	55
Малта	37	20	600	65
Нидерландия	39	21	620	69
Австрия	39	18	540	61
Полша	34	18	540	59
Португалия	37	20	600	65
Румъния	32	17	500	54
Словения	34	20	580	60
Словакия	35	19	550	60
Финландия	39	21	630	71
Швеция	39	21	630	70
Обединено кралство	40	21	630	76
бивша югославска република Македония	28	15	440	45
Исландия	39	21	610	71
Лихтенщайн	39	21	610	74
Норвегия	40	21	630	74
Турция	32	17	500	54
Държава партньор	29	15	440	48

Д) ИНДИВИДУАЛНА ПОДКРЕПА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН/МЕСЕЦ)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява мобилността.

	ЕДС	
	14–59 дни (евро на ден)	2–12 месеца (евро на месец)
	A5.4	A5.5
Белгия	4	110
България	3	70
Чешка република	4	90
Дания	5	145
Германия	4	110
Естония	3	85
Ирландия	5	125
Гърция	4	100
Испания	4	105
Франция	5	115
Хърватия	4	90
Италия	4	115
Кипър	4	110
Латвия	3	80
Литва	3	80
Люксембург	4	110
Унгария	4	90
Малта	4	110
Нидерландия	4	110
Австрия	4	115
Полша	3	85
Португалия	4	100
Румъния	2	60
Словения	3	85
Словакия	4	95
Финландия	4	125
Швеция	4	115
Обединено кралство	5	140
бивша югославска република Македония	2	60
Исландия	5	135
Лихтенщайн	5	120
Норвегия	5	135
Турция	3	80
Държава партньор	2	55

МАЩАБНИ СЪБИТИЯ, СВЪРЗАНИ С ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА МАЩАБНИТЕ СЪБИТИЯ, СВЪРЗАНИ С ЕДС?

В рамките на тази дейност се предоставя подкрепа за мащабни доброволчески проекти (с участието на поне 30 доброволци на ЕДС) в рамките на европейски или световни събития в областта на младежта, културата и спорта (например Младежки срещи на върха, Европейски столици на културата, Европейски младежки столици, Европейски спортни първенства и др.).

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ МАЩАБНИТЕ СЪБИТИЯ, СВЪРЗАНИ С ЕДС?

Подкрепяните проекти ще включват следните етапи:

- подготовка (включително практическа организация, подбор на участници, езикова / межкултурна / свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);
- изпълнение на дейности и допълнителни дейности в рамките на Европейската доброволческа служба;
- последващи дейности (включително оценки на дейностите в рамките на ЕДС, формално признаване (когато е приложимо) на резултатите от обучението на участниците по време на дейностите, както и разпространение и използване на резултатите от проекта).

КАКВИ ВЪЗМОЖНОСТИ СЕ ПРЕДЛАГАТ В РАМКТЕ НА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

▪ Европейска доброволческа служба

Тази дейност дава възможност на младежи на възраст между 17 и 30 години да изразят своята лична ангажираност посредством неплатена доброволческа служба на пълно работно време за срок до 2 месеца в друга държава. Доброволците получават възможност да допринесат към подготовката на дейности и индивидуални, организирани в рамките на европейски/международни събития.

В мащабните събития, свързани с ЕДС, трябва да участват минимум 30 доброволци.

Участващите организации отговарят за:

- уреждане на издръжката, настаняването и транспорта на място на доброволците;
- планиране на задачи и дейности за доброволците, които съответстват на качествените принципи на Европейската доброволческа служба, описани в Хартата на ЕДС;
- предоставяне на текуща свързана със задачите, езикова, лична и административна подкрепа на доброволците през цялата продължителност на дейността, свързана с ЕДС.

Участието в дейности в рамките на ЕДС трябва да е безплатно за доброволците, като се допуска те да участват в заплащането на транспортните разходи (ако безвъзмездните средства, отпуснати по Програма „Еразъм+“, не покриват изцяло тези разходи), както и да поемат незадължителни разходи, които не са свързани с изпълнението на дейността. Задължителните разходи, свързани с участието в дейността в рамките на ЕДС, се покриват от безвъзмездните средства по Програма „Еразъм+“ или чрез други средства, осигурени от участващите организации.

Следните дейности не се считат за европейска доброволческа служба в рамките на Програма „Еразъм+“: случайна, неструктурирана, почасова доброволческа дейност, стаж в предприятие, платена работа, развлекателна или туристическа дейност, езиков курс, експлоатация на евтина работна ръка, период на обучение или професионално образование в чужбина.

▪ Допълнителни дейности

Проектът може да включва организиране по време на събитието на съпътстващи дейности като конференции, семинари, срещи и работни групи, чиято цел е популяризиране на ценностите на доброволческата работа (и по-конкретно на Европейската доброволческа служба).

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят мащабните събития, свързани с ЕДС, за да са допустими за предоставяне на безвъзмездна финансова подкрепа по Програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Всяка публична или частна организация, установена в държава по Програмата и пряко ангажирана с организирането на европейско/международно събитие в областите на младежта, културата или спорта, или която е сключила формално писмено споразумение за сътрудничество с организаторите на събитието. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездна финансова подкрепа.
Допустими дейности	В допълнение към дейностите в рамките на Европейската доброволческа служба мащабно събитие, свързано с ЕДС, може да включва и допълнителни дейности като конференции, семинари, срещи и работни групи.
Продължителност на проекта	Между 3 и 12 месеца.
Място на изпълнение на проекта	Мащабните проекти, свързани с ЕДС, трябва да бъдат реализирани в държавата по Програмата, където се провежда европейското/международното събитие в областта на младежта, културата или спорта.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна финансова подкрепа не по-късно от 3 април, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 октомври същата година и 31 юли следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ДЕЙНОСТИ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

Продължителност на дейността	Между 14 дни и 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване.
Допустими участници	Младежи на възраст между 17 и 30 години от държава по Програмата (с изключение на държавата, където се изпълнява проектът) или от държава партньор, съседна на ЕС. Доброволци могат да участват в мащабни проекти, свързани с ЕДС, само през срока на изпълнение на Програмата „Еразъм+“.
Брой на участниците	Минимум 30 доброволци.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на проектопредложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на дейността (вж. раздела „Какви са целите на проекта за мобилност?“); ▪ Степен, в която проектопредложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да повиши осведомеността относно ползите от доброволческата работа; - да повиши осведомеността относно възможностите, предлагани от Европейската доброволческа служба. ▪ Степен на участие в проекта на младежи с по-малко възможности
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности) ▪ Съответствие между целите на проекта и предложените дейности ▪ Качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа ▪ Качество на подготовката, предоставена на участниците ▪ Качество на предложените неформални методи за обучение и на активното ангажиране/включване на младежите на всички етапи на проекта ▪ Качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване ▪ Целесъобразност на процедурите по подбор и/или ангажиране на участниците в дейностите за мобилност • Качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни • Спазване от участващите организации на принципите на Хартата на ЕДС
<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качеството на мерките за оценяване на резултатите от проекта ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в и извън участващите организации

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, проектопредложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всеки от посочените по-горе критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за критериите „съответствие на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 20 точки за критерия „качество на структурата и изпълнението на проекта“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на безвъзмездните средства, които се отпускат за мащабно събитие, свързани с ЕДС: 200 000 EUR

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА, ИЗПЪЛНЯВАНИ ПО ВРЕМЕ НА СЪБИТИЕТО

Допустими разходи		Механизъм за финансиране	Размер	Правило за отпускане
Транспортни разходи	принос към транспортните разходи на участниците, включително разходите за техните придружители, от мястото на пребиваване до мястото на изпълнение на проекта и обратно.	Единична ставка	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник ⁵⁷	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁵⁸ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁵⁹ .
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник	

⁵⁷ Не са предвидени средства за покриване на част от пътните разходи за разстояния, по-малки от 100 км.

⁵⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁵⁹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност в рамките на проекта	Единична ставка	A 6.1 на ден от дейността на доброволец	Въз основа на продължителността на престоя на участник
Индивидуална подкрепа	„Джобни пари“ за доброволеца за допълнителни лични разходи.	Единична ставка	A6.2 на ден от дейността на доброволец	Въз основа на продължителността на престоя на участник
Подкрепа за лица със специални потребности	<p>Дневни разходи на придружаващите лица и транспортни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетно перо „транспортни разходи“.</p> <p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетни пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“)</p>	Реално направени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и извънредни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	<p>Разходи в подкрепа на допълнително менторство и специфична подготовка в случай на участие на младежи с по-малко възможности</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации.</p>	Реално направени разходи	100 % от допустимите разходи	

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ, ИЗПЪЛНЯВАНИ ПО ВРЕМЕ НА СЪБИТИЕТО (НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Разходи за дейностите</p> <p>Разходи, пряко свързани с изпълнението на допълнителните дейности по проекта, включително:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организиране на семинари, срещи, работни групи; ▪ разпространение на резултати; ▪ межкултурна/свързана със задачите подготовка на доброволците; ▪ разходи за постоянен персонал: тези разходи не могат да бъдат покрити от безвъзмездните средства от ЕС; те могат да са допустими, ако са покрити от други източници, различни от финансиране от ЕС. В такива случаи тези разходи могат да възлизат на максимум 30 % от общото външно съфинансиране. <p>Непреки разходи: Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициерите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	<p>Реално направени разходи</p>	<p>Максимум 80 % от общите допустими разходи.</p>	<p>Условно: заявеният бюджет е обоснован по отношение на планираните дейности.</p>

ТАБЛИЦА А: ДЕЙНОСТИ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от държавата, където се реализира събитието под егидата на Европейската доброволческа служба.

	Организационна подкрепа	Индивидуална подкрепа
	А6.1	А6.2
Белгия	20	4
България	17	3
Чешка република	17	4
Дания	21	5
Германия	18	4
Естония	18	3
Ирландия	21	5
Гърция	21	4
Испания	18	4
Франция	19	5
Хърватия	19	4
Италия	21	4
Кипър	21	4
Латвия	19	3
Литва	18	3
Люксембург	21	4
Унгария	17	4
Малта	20	4
Нидерландия	21	4
Австрия	18	4
Полша	18	3
Португалия	20	4
Румъния	17	2
Словения	20	3
Словакия	19	4
Финландия	21	4
Швеция	21	4
Обединено кралство	21	5
бивша югославска република Македония	15	2
Исландия	21	5
Лихтенщайн	21	5
Норвегия	21	5
Турция	17	3

СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА СЪВМЕСТНАТА МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМСЕМ) имат за цел:

- насърчаване на повишаването на качеството, иновациите, високите постижения и интернационализацията във висшите учебни институции (ВУИ);
- повишаване на качеството и привлекателността на Европейското пространство за висше образование (ЕПВО) и подкрепа на външните действия на ЕС в областта на висшето образование посредством отпускане на пълни стипендии за придобиване на образователни степени на най-добрите студенти, обучаващи се в магистърски програми, от целия свят;
- повишаване на равнището на компетентностите и уменията на завършващите магистърски програми, и по-специално на адекватността на съвместните магистърски програми на пазара на труда чрез по-активно ангажиране на работодателите.

В това отношение се очаква съвместните магистърски програми „Еразмус Мундус“ да допринесат за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“ и на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението „Образование и обучение 2020“, включително съответните критерии, определени в тези документи за политиките. СМСЕМ ще продължат да развиват успешния опит от реализацията на магистърските курсове „Еразмус Мундус“ (МКЕМ) в усилията за повишаване на привлекателността на ЕПВО в целия свят и демонстриране на високите постижения и високото ниво на интегриране на съвместните програми за обучение, провеждани от европейските висши учебни институции.

Това действие също така подпомага външни действия, цели и приоритети на ЕС в областта на висшето образование в различните им аспекти.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА СЪВМЕСТНАТА МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

Съвместна магистърска програма „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ) е интегрирана на високо равнище международна програма за обучение, носеща 60, 90 или 120 ECTS кредита, проведена от международен консорциум на висши учебни институции (ВУИ) от различни държави и, ако е приложимо, други образователни и/или необразователни организации партньори с конкретен опит и интереси в областите на обучение/професионалните области, обхванати от съвместната програма. Тяхната специфика се състои в силното интегриране/съвместния подход⁶⁰ и в предлаганото от тях отлично академично съдържание и методика. Няма никакво ограничение по отношение на дисциплината. Списъкът на съвместните програми, финансирани от предишната програма, може да бъде намерен на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Всички участващи ВУИ, установени в държави по програмата, трябва да са образователни институции, които присъждат образователна степен магистър, а съответните сертификати за магистър, обхващащи цялата програма за обучение за СМПЕМ, трябва да са напълно признати от компетентните национални органи в държавите, където са установени тези ВУИ. Успешното завършване на съвместна магистърска програма трябва да води до присъждане на съвместна степен (т.е. получаване на една диплома, издадена от името на поне две висши учебни институции от различни държави по програмата, която е напълно призната от тези държави) или на многостранни степени (т.е. получаване на поне две дипломи, издадени от две висши учебни институции от различни държави по програмата и напълно признати от тези държави). Насърчават се съвместните програми, ако това е позволено в националното законодателство, тъй като те представляват пълно интегриране на процесите на обучение и преподаване. Освен ВУИ, които присъждат образователни степени, от държави по програмата, други партньорски ВУИ от държави партньори могат да участват в присъждането на съвместна степен или многостранни степени.

На етапа на кандидатстване предложенията за СМПЕМ трябва да представят цялостно разработени съвместни програми за обучение, които са готови да бъдат проведени и обявени в целия свят непосредствено след тяхното одобрение. В този контекст процедурата по подбор на СМПЕМ ще бъде много строга, с цел да бъдат подкрепени само най-добрите предложения.

⁶⁰ От СМПЕМ се очаква да са изготвили съвместно разработен и напълно интегриран академичен учебен план с общи процедури за осъществяване, например съвместни правила за кандидатстване, подбор, приемане и проверка на знанията на студентите, както и общи механизми за осигуряване на качеството.

За сметка на това избраните СМПЕМ ще получат високи равнища на финансиране за период 4—5 години⁶¹, с цел да им бъдат предоставени възможности да повишат своята видимост в целия свят и да подобрят своите перспективи за устойчивост.

Следващите раздели съдържат информация за характера и условията за подбор и финансиране на новите одобрени СМПЕМ, както и за условията, на които трябва да отговарят ЕММК/СМПЕМ, които вече са получили финансиране, за да получат допълнително финансиране в съответствие с принципа „съвместно финансиране“.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ФИНАНСИРАТ ПО СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

В рамките на съвместните магистърски програми ще бъдат подкрепени следните дейности:

- провеждане на програма за СМПЕМ, съответстваща на 60, 90 или 120 ECTS кредита, организирана от международен консорциум на висши учебни институции и включваща участието на поканени университетски учени (гост-лектори) с цел преподаване, обучение и/или научни изследвания;
- отпускане на стипендии на отлични студенти от целия свят за тяхното участие в една от тези програми за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

Програмите за СМПЕМ се провеждат от международен консорциум на висши учебни институции (ВУИ) и, когато е приложимо, други видове организации (предприятия, публични органи, научноизследователски организации и др.), които допринасят за реализацията на СМПЕМ.

Консорциумът за СМПЕМ има следния състав:

- Кандидатстваща/координираща организация: ВУИ, която подава проектното предложение от името на всички партньори. След одобряването на заявлението за подкрепа на СМПЕМ кандидатстващата/координиращата организация ще бъде основен бенефициент на безвъзмездните средства от ЕС и ще подпише споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с много бенефициери от името на консорциума за СМПЕМ. Координационната роля на кандидатстващата/координиращата организация включва следните задължения:
 - тя представлява и действа от името на групата участващи организации в отношенията с Европейската комисия;
 - поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
 - координира СМСЕМ в сътрудничество с останалите партньори по проекта.
- Партньори: присъждащи образователни степени ВУИ, признати за такива от компетентните органи на държавата по програмата или държавата партньор, където са установени, както и частни или публични организации, които участват активно в подготовката, провеждането и оценяването на СМПЕМ. Всеки пълноправен партньор трябва да подпише мандат, с който упълномощава координиращата организация да действа от негово име и за негова сметка през периода на изпълнение на проекта.
- Асоциирани партньори (незадължително): наред с горното в изпълнението на програмата за обучение за СМПЕМ може да участват асоциирани партньори (незадължително). Тези организации допринасят непряко за изпълнението на определени задачи/дейности и/или подпомагат разпространението на резултатите от СМПЕМ и мерките за нейната устойчивост. Техният принос може например да се реализира под формата на трансфер на знания и умения, провеждане на допълнителни курсове или участие в предоставянето на възможности за командироване или стажове. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за членове на консорциума за СМПЕМ, защото те имат по-ограничена функция в провеждането на СМПЕМ, доколкото предоставят *ad-hoc* своя експертен капацитет.

Необходимото официално ангажиране на всички организации, участващи в консорциума за СМПЕМ, трябва да бъде осигурено преди записването на първите студенти в СМПЕМ, за да се гарантира надеждно

⁶¹ една подготвителна година и 3 последователни записвания на студенти

институционално участие и гаранции. Споразумението за консорциум за СМПЕМ (вж. съответните насоки и образци, публикувани на уебсайта на Изпълнителната агенция) е основен инструмент, който следва да се използва за тази цел, и трябва да бъде подписано от всички институции партньори преди откриването на първата процедура за кандидатстване и подбор с цел отпускане на стипендии. Това споразумение трябва да урежда възможно най-прецизно всички академични, оперативни, административни и финансови аспекти, свързани с провеждането на програмата за СМПЕМ и управлението на отпуснатите в рамките на тази програма стипендии.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговаря СМПЕМ, за да е допустима за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ЛЕГИТИМНОСТ

<p>Легитимни участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или в държава партньор, която допринася пряко и активно за провеждането на СМПЕМ.</p> <p>Например такава организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ висша учебна институция; ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ организации с нестопанска цел, сдружения, НПО; ▪ научноизследователски институт. <p>Висши учебни институции, установени в държава по програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“. Това изискване не важи за участващите ВУИ, установени в държави партньори. При необходимост към Европейската комисия може да бъде отправено искане да провери дали присъждащите образователни степени ВУИ в държавата партньор са допустими за участие в програмата (вж. определението за ВУИ в раздел „Речник“ от настоящото ръководство).</p> <p>ВУИ, установени в държава по програмата, трябва да могат да докажат на етапа на кандидатстване акредитацията на национално равнище на всяка от присъждащите степен магистърски програми, въз основа на които е съставена програмата за СМПЕМ.</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>ВУИ, установена в държава по програмата. ВУИ кандидатства за подкрепа от името на консорциума за СМПЕМ. Филиали на ВУИ от държави партньори, установени в държави по програмата, или филиали на ВУИ от държави по програмата, установени в държави партньори, не могат да кандидатстват за подкрепа.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>СМПЕМ е транснационална и в нея участват като пълноправни партньори ВУИ от поне три различни държави по програмата.</p> <p>ВУИ от държави по програмата трябва да бъдат в състояние да приемат студенти в програмата за СМПЕМ и да им дадат поне минималния брой ECTS кредити за периода на обучение, прекаран в тяхната институция.</p> <p>Всички други организации партньори от държави по програмата или държави партньори трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездни средства.</p>

Допустими участници	<p>Студенти на ниво магистър, членове на персонала на участващите организации, поканени университетски учени (гост-лектори) от държави по програмата и държави партньори.</p> <p>Студентите кандидатстват за стипендия пряко пред избора от тях консорциум за СМПЕМ и преминават през конкурсна процедура за подбор, организирана от участващите в консорциума ВУИ.</p> <p>Подборът, одобряването и мониторингът на отделните получатели на стипендии са отговорност на консорциума за СМПЕМ.</p>
Брой на участниците	<p>Индикативно и през първоначалния период на финансиране с безвъзмездните средства за СМПЕМ ще се финансират между 13 и 20 студенти със стипендии и поне 4 поканени университетски учени/гост-лектори за всеки цикъл на записване на студенти (за всяко издание на СМСЕМ)⁶², участващи в дейности по СМСЕМ за общо минимум 8 седмици⁶³.</p> <p>Университетските учени/гост-лекторите трябва да бъдат избирани в съответствие със специфичните критерии за подбор на университетски учени на консорциума и трябва да внасят конкретна добавена стойност за провеждането на СМПЕМ.</p> <p>Освен това консорциумите за СМПЕМ могат да получават средно 4 допълнителни стипендии за всяко записване на студенти за един(а) или повече приоритетни региони/държави в света.</p>
Място (места) на изпълнение	<p>Периодът на обучение за СМПЕМ трябва да бъде реализиран в поне две държави по програмата, представени в консорциума (т.е. поне два периода на мобилност за всички студенти). Допълнителни периоди на обучение (научни изследвания/стажове/подготовка на дисертация) могат да се реализират в други участващи организации от държави по програмата или държави партньори и дори в организации, които не са представени в консорциума (например асоциирани партньори), при условие че съответните дейности са реализирани под прекия надзор на една от ВУИ, участващи в консорциума.</p>
Продължителност на проекта	<p>В зависимост от продължителността на програмата за СМПЕМ (1—2 години), с консорциума ще бъде сключено споразумение за отпускане на безвъзмездни средства със срок от 4 или 5 години, по силата на което ще бъде отпуснато финансиране за една подготвителна година и 3 последователни записвания на студенти.</p>
Продължителност на дейността	<p>Подготвителна година: 1 академична година.</p> <p>Изпълнение на програмата за СМПЕМ: 3 последователни записвания на студенти, обхващащи 1 или 2 академични години (60/90/120 ECTS кредита).</p>
Къде се кандидатства?	<p>Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.</p>
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 4 март, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 октомври същата година.</p>
Как се кандидатства?	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

⁶² Тези индикативни данни са приложими само за новите одобрени СМПЕМ. За текущите магистърски курсове „Еразмус Мундус“ може да бъде предложено финансиране на намален брой стипендии.

⁶³ Тези индикативни данни са приложими само за новите одобрени СМПЕМ. За текущите магистърски курсове „Еразмус Мундус“ може да бъде предложено финансиране на намален брой стипендии.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ЛЕГИТИМНОСТ ЗА СТУДЕНТСКИ СТИПЕНДИИ

Продължителност на дейността	Студентските стипендии се отпускат само за записване в редовна форма в един от магистърските курсове и обхващат целия период на програмата за обучение за СМПЕМ.
Допустими участници	<p>Студенти, обучаващи се в магистърски програми, които са придобили първа образователна степен⁶⁴ или са удостоверили признато равностойно ниво на усвоено учебно съдържание в съответствие с националното законодателство и практики в държавите, които присъждат образователна степен.</p> <p>Студенти, на които вече е отпусната стипендия за СМПЕМ или стипендия за магистърски курс/съвместна докторска степен „Еразмус Мундус“, не могат да кандидатстват за допълнителна стипендия по действието „СМПЕМ“.</p> <p>Получателите стипендии за СМПЕМ, не могат да се възползват от други стипендии, предоставени от ЕС, за следване на същия курс за СМПЕМ и то за целия период на курса.</p> <p>Минимум 75 % от стипендиите за СМПЕМ са предназначени за кандидати от държави партньори.</p>
Резултати от обучението	<p>При успешно завършване на програмата за СМПЕМ трябва да бъде присъдена съвместна степен (т.е. да бъде предоставено едно свидетелство за степен, издадено от името на поне две висши учебни институции от различни държави по програмата и напълно признато в тези държави) или многостранни степени (т.е. поне две свидетелства за степени, издадени от две висши учебни институции от различни държави по програмата и напълно признати в тези държави).</p> <p>Студентите трябва да придобият всички ЕСТК кредити, обхванати от програмата за СМПЕМ (60, 90 или 120). Освен това, за всеки от техните задължителни периоди на обучение в поне две държави по програмата, те трябва да придобият поне 20 ECTS кредита (за програми за обучение, които носят 60 ECTS кредита) или 30 ECTS кредита (за програми за обучение, които носят 90 или 120 ECTS кредита).</p> <p>Задължителните периоди на мобилност не могат да бъдат заменени от виртуална мобилност, нито да се провеждат в институции извън консорциума за СМПЕМ (т.е. партньори и/или асоциирани партньори).</p>

⁶⁴ Това условие трябва да бъде задължително изпълнено по време на записването, но консорциумите за СМПЕМ могат да решат да приемат заявления за стипендии от студенти, обучаващи се в последната година на своя първи курс за придобиване на образователна степен за висше образование.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Елементите на предложението, свързани със съвместния подход/интегрирането, както и с неговия план и структура (включително състава на консорциума), са ефективни и адаптирани за постигане на целите на програмата за СМПЕМ ▪ Насърчава се присъждането на съвместни степени, ако това е позволено в националното законодателство ▪ Предложението съответства на целите на действието ▪ Предложението допринася за повишаване на привлекателността на Европейското пространство за висше образование ▪ Предложението допринася за високите постижения, иновациите и конкурентоспособността на европейските университети ▪ Предложението насърчава сътрудничеството с ВУИ от държавите партньори ▪ Предложението определя академичната програма и резултатите от обучението в рамките на програмата за СМПЕМ, както и начина, по който курсът изгражда съответните компетентности и умения, от които завършилите студенти ще се нуждаят, за да могат да се реализират на пазара на труда ▪ Предложението представя ясно взаимодействията между СМПЕМ и длъжностни лица извън системата на образованието във връзка с провеждането на курса, с което гарантира неговата устойчивост след първоначалния период на финансиране
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ В предложението се описват начинът, по който то предлага отлично академично съдържание по отношение на преподаването и обучението, и неговият иновативен характер по отношение на целевите академични области/дисциплини. ▪ В предложението е посочено ясно в каква степен курсът се основава на съвместно разработена учебна програма и какво е нивото на участие и институционално ангажиране на отделните партньори в СМПЕМ ▪ В предложението е подробно представена структурата на курса и са посочени основните модули за преподаване, описани са процедурите за организиране на студентска мобилност и е обяснено нейното важно значение за постигане на целите на курса, а също така е представен проект на стратегия/план за ефективно ангажиране на университетските учени/гост-лекторите. ▪ В предложението е описано как СМПЕМ е интегрирана в каталога с образователни степени на партньорите, определен е нейният статут на признаване/акредитиране и (ако е приложимо) са описани плановете за признаване/акредитация, за да бъде присъдена съвместна степен. ▪ В предложението е подробно описана цялата съответна информация, която се предоставя на студентите/академичния персонал преди записването в курса, както и предоставяната подкрепа във връзка с настаняване, езиково обучение, административни формалности (напр. помощ във връзка с визи) и застраховане ▪ В предложението са изрично посочени правилата за обучение в курса и правата и задълженията на студентите във връзка с академичните, административните и финансовите аспекти на реализацията на СМПЕМ ▪ В предложението са описани предвидените дейности/материални условия, предназначени да гарантират ефективното интегриране/сътрудничество в мрежа на студентите в програмата за СМПЕМ в тяхната социално-културна и професионална среда

Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	<ul style="list-style-type: none">▪ В предложението са изрично посочени областите на експертен капацитет на участващите партньори/членове на персонала и как те допълват и добавят стойност към провеждането на СМПЕМ. Където е приложимо, в предложението се описва как съществуващите споразумения за сътрудничество са били разширени, за да се постигнат целите на СМПЕМ.▪ В предложението са описани функциите и задачите на всеки от партньорите в провеждането на програмата за СМПЕМ, както и механизмите на работа на управителните органи и използваните от тях управленски инструменти▪ В предложението е посочено как са изчислени разходите за участие на студентите и по какъв начин ще бъдат мобилизирани, разпределени и управлявани финансовите ресурси, включително допълнителното финансиране▪ Предложението съдържа проект на споразумение за консорциум, в което се описват, наред с другото, съвместните критерии, принципи и изисквания за кандидатстване на студенти, изискванията за подбор и прием, дейностите по преподаване/обучение, механизмите за осигуряване на качество, оценяването на студентите и оценката на изпълнението, както и финансовото и административното управление на консорциума
Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none">▪ Предложението съдържа убедителна средносрочна/дългосрочна стратегия за развитие/устойчивост, придружена с реалистични прогнози за бъдещото развитие, включително прогнози за процента на студентите, които се финансират сами, и начини за мобилизиране на други източници на финансиране на стипендиите. Определени са целите на всичките участващи партньори в този сценарий и е убедително обоснована степента на ангажираност с изпълнението на тези цели▪ В предложението е разяснено по какъв начин то ще генерира въздействие на институционално равнище (върху факултета/университета) и как СМСЕМ ще съдейства за изпълнение на стратегията за интернационализация на партньорите в консорциума и ще улесни контактите им със съответните заинтересовани страни на национално/европейско/местно равнище▪ В предложението са описани видовете и методите за популяризиране/механизмите за разпространение на резултатите, целевите групи на предложението и конкретните задачи на партньорите в процеса на изпълнение на стратегията на СМПЕМ за повишаване на осведомеността. В него се обяснява как е планирано да се привлекат отлични студенти от целия свят.▪ Предложението съдържа описание на набора от методи за вътрешно и външно оценяване на СМПЕМ, механизмите за практическо прилагане на тези методи и начина, по който резултатите от оценяването ще бъдат използвани за мониторинг, актуализиране и повишаване на качеството на курса▪ Предложението съдържа информация за това как ще бъдат ангажирани работодателите в провеждането на курса, по-специално с оглед повишаване на перспективите за пригодност за заетост▪ Ако е приложимо, доколкото предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 70 точки от общо 100. Освен това те трябва да получат минимум 75 % от максимума предоставяни точки по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ (т.е. минимум 22,5 точки) и поне 60 % от максимума предоставяни точки по всеки от останалите критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за всеки от критериите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 12 точки за критерия „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“).

Само проекти, предложени за финансиране, ще бъдат разгледани за отпускането на допълнителни стипендии за целеви региони в света.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СТИПЕНДИИ ЗА СТУДЕНТИ ОТ ЦЕЛЕВИ РЕГИОНИ В СВЕТА

Кандидатите могат да подават заявления за допълнителни стипендии за един или повече региони с държави партньори в света, финансирани от следните инструменти за външно финансиране на ЕС:

- Инструмента за сътрудничество за развитие (ИСР)⁶⁵
- Европейският инструмент за съседство (ЕИС)⁶⁶
- Инструментът за партньорство (ИП)⁶⁷

Кандидатите могат да изберат да не подават заявление за тези допълнителни стипендии.

Кандидатите могат да получат индикативен максимален брой от 4 допълнителни студентски стипендии за всяко записване (за всяко издание на СМПЕМ).

За Азия (регион 6), Централна Азия (регион 7) и Латинска Америка (регион 8) трябва да бъдат изпълнени следните изисквания във връзка с всички одобрени ЕМСМП:

- студенти от Азия (регион 6) и Централна Азия (регион 7) ще бъдат избирани приоритетно от по-слабо развитите държави⁶⁸, но могат да бъдат и от други азиатски държави, с изключение на Китай и Индия;
- за Латинска Америка (регион 8) поне 25 % от студентите трябва да са от страни с по-нисък среден доход⁶⁹ и максимум 35 % от студентите да са от Бразилия и Мексико общо. 40 % следва да са от останалата част на региона.

Освен това ще бъде определен бюджет за студенти от държавите от Съвета за сътрудничество в Персийския залив (регион 12) и от южните и източните съседни държави (региони 2 и 3), от Иран, Ирак, Йемен (регион 9) и Южна Африка (регион 10).

ДОПЪЛНИТЕЛЕН КРИТЕРИЙ

Само проекти, които са преминали първия етап от процедурата по подбор (вж. приложение I, точка 4 – Процедура по подбор на консорциуми за СМПЕМ), ще бъдат оценявани за получаване на допълнителни стипендии за целеви региони въз основа на следния допълнителен критерий, който ще бъде предвиждан по региони.

<p>Релевантност на проекта в целевия регион (максимум 5 точки за регион)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • В предложението се описват методите, използвани за привличане на талантиви студенти от целевия регион. • В предложението се насърчава сътрудничеството с ВУИ и/или други допустими участващи организации от държавите партньори в целевия регион. Ясно е разяснена добавената стойност за СМПЕМ от подобно сътрудничество.
---	---

За да бъде разгледано с оглед отпускане на финансиране за допълнителна(и) стипендия(и) за целевия регион, предложението трябва да получи минимум 2.5 точки за регион по този критерий.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Допълнителни задължителни критерии и полезна информация, свързана с това действие, можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство. Това приложение съдържа:

⁶⁵ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 233/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за сътрудничество за развитие за периода 2014–2020 г.: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:BG:PDF>

⁶⁶ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 232/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Европейски инструмент за съседство: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:BG:PDF>

⁶⁷ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 234/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент за партньорство за сътрудничество с трети държави: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0077:0084:BG:PDF>

⁶⁸ Афганистан, Бангладеш, Бутан, Виетнам, Камбоджа, Лаос, Монголия, Мيانмар, Непал, Пакистан.

⁶⁹ Боливия, Гватемала, Ел Салвадор, Никарагуа, Парагвай и Хондурас.

- условията, свързани с разработването на съвместна магистърска програма „Еразмус Мундус“;
- условията, приложими към студентите, обучаващи се в програмата;
- условията, свързани с мониторинга и осигуряването на качеството;
- процедурата по подбор на консорциуми за СМПЕМ.

Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАТАЛОГ СЪС СЪВМЕСТНИТЕ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

С оглед на популяризирането и повишаването на видимостта и достъпността на студентските стипендии по програма „Еразъм+“, които ще бъдат предлагани в рамките на текущи програми за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ на най-добрите студенти, обучаващи се в магистърски програми в целия свят, ще бъде създаден онлайн информационен каталог за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“, който ще бъде поместен на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Каталогът за СМПЕМ ще популяризира всички съвместни магистърски програми, в рамките на които се предлагат стипендии по програма „Еразъм+“ за следващата академична година. В него ще бъдат включени нови одобрени СМПЕМ, както и магистърски курсове „Еразмус Мундус“ (МКЕМ), които функционират въз основа на текущо рамково споразумение за партньорство.

Каталогът за СМПЕМ ще позволи на кандидатстващите студенти да изберат предпочитаната от тях СМПЕМ и да кандидатстват за стипендия по програма „Еразъм+“ пред съответните консорциуми.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Одобрените СМПЕМ ще бъдат подкрепени чрез споразумение за отпускане на безвъзмездни средства за една подготвителна година и 3 последователни записвания на студенти (споразумения за отпускане на безвъзмездни средства със срок от 4 или 5, в зависимост от продължителността на програмата за обучение за СМПЕМ).

Размерът на безвъзмездните средства за СМПЕМ се изчислява в съответствие със следните принципи на финансиране:

- безвъзмездни средства за финансиране на таксите за управление на консорциума и на мобилността на академичния персонал, и
- различен брой студентски стипендии в размер на не повече от 25 000 EUR на година (индикативният брой е между 13 и 20 стипендии за едно записване на студенти), и
- различен брой допълнителни студентски стипендии в размер на не повече от 25 000 EUR на година за целеви региони в света.

По-подробно бюджетът на СМПЕМ трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

А) Управление на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“:

Вноски към разходите за управление на консорциума ⁷⁰ и разходите, свързани с поканените университетски учени и гост-лектори	20 000 EUR за подготвителната година
	50 000 EUR за всяко записване на студенти в СМСЕМ

Б) Студентски стипендии, отпуснати в рамките на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“:

Студентските стипендии, отпуснати в рамките на СМПЕМ, ще покриват разходите на студентите за участие (включително таксите за обучение, пълно застрахователно покритие и всички други задължителни

⁷⁰ Разходи, направени от асоциираните партньори, могат да бъдат възстановени от консорциума за СМПЕМ само от предвидената от ЕС „вноска към разходите за управление на консорциума“ (еднократна сума).

разходи, свързани с участието на студентите в курса), вноски към разходите на студентите за пътуване и настаняване и помощ за издръжка за целия период на програмата за обучение за СМПЕМ. Подробни данни за размерите на студентските стипендии, отпуснати в рамките на СМПЕМ, се съдържат в долната таблица:

Вноски към разходите за участие	до 9000 EUR на година на стипендиант от държава партньор ⁷¹ до 4500 EUR на година на стипендиант от държава по програмата Всички суми, надхвърлящи тези максимални вноски, трябва да бъдат покрити от участващите организации, като не се допуска да се събират от стипендианта.
Вноски към разходите за пътуване и настаняване	1000 EUR на година на стипендиант, пребиваващ в държава по програмата, за пътни разходи 2000 EUR на година за пътни разходи + 1000 EUR за разходи за настаняване на стипендиант, пребиваващ в държава партньор, която е отдалечена на по-малко от 4000 км от ВУИ, координираща СМСЕМ 3000 EUR на година за пътни разходи + 1000 EUR за разходи за настаняване на стипендиант, пребиваващ в държава партньор, която е отдалечена на 4000 км или повече от ВУИ, координираща СМПЕМ
Вноски към дневните разходи	1000 EUR на месец за целия период на програмата за обучение за СМПЕМ (максимум 24 месеца). Не се предоставя вноски към дневните разходи на стипендиантите за периодите на обучение в рамките на СМПЕМ (обучение/научни изследвания/стаж/подготовка на дисертация), реализирани в тяхната държава на пребиваване, нито на стипендианти от държава партньор за периодите на обучение в рамките на СМПЕМ, реализирани в държава партньор и надвиващи един триместър (т.е. 3 месеца или еквивалента на 15 ECTS кредита) в тези държави.

Размерът на индивидуалната стипендия ще варира съобразно а) продължителността на СМПЕМ (60, 90 или 120 ECTS кредита); б) държавата/региона на пребиваване на студента; в) разходите за участие в СМПЕМ, определени от консорциумите.

Общ размер на безвъзмездните средства

Въз основа на тези параметри безвъзмездните средства за СМПЕМ, отпуснати за подготвителната година и трите записвания на студенти индикативно ще възлизат на около **3 милиона EUR**.

⁷¹ Студентите, които не са пребивавали, нито са извършвали основната си дейност (образование, обучение, обучение или работа) за повече от общо 12 месеца през последните пет години в държава по програмата. Петгодишният референтен период за това правило за 12-те месеца се изчислява чрез обратно броене, считано от крайния срок за подаване на заявлението, определен от консорциумите за кандидатстване за студентски стипендии за СМПЕМ.

ЗАЕМИ ЗА МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Студентите, обучаващи се в магистърски програми, които желаят да завършат пълна програмата за обучение в друга държава по програмата, могат да кандидатстват за заем, чрез който да покрият част от своите разходи.

Заемите за магистърска програма „Еразъм+“ ще дадат на потенциалните студенти в магистърски степени възможност да получат достъп до заемно финансиране за своето обучение в чужбина през периода на изпълнение на програма „Еразъм+“. Предвидените средства от бюджета на ЕС ще привлекат многократно по-висока сума от банковия сектор за финансиране на заеми за мобилни студенти, обучаващи се в магистърски програми.

Размер и цел на заемите	Заемите са в размер до 12 000 EUR за едногодишна и до 18 000 EUR за двугодишна магистърска програма и могат да покриват разходи за издръжка и обучение във всяка от 33-те държави по програмата „Еразъм+“.
Критерии за допустимост	<p>За да са допустими, студентите трябва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да пребивават в една от държавите по програмата „Еразъм+“; - да са завършили успешно първия цикъл от висшето образование (бакалавърска или равностойна степен) и да са приети за програма от втория цикъл (магистърска или равностойна) във висша учебна институция (ВУИ), която притежава харта за висше образование „Еразъм“. <p>Магистърската (или равностойната) програма, по която планират да се обучават, трябва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се провежда в държава, различна от държавата на пребиваване, от която те са придобили своята бакалавърска степен (или равностойна степен, която им дава достъп до магистърската програма); - да бъде цялостна програма, която води до придобиване на степен.
Къде се кандидатства?	Пряко в участващите банки или дружества за студентски заеми.

Повече информация е налична на уебсайта на Европейската комисия:
http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/masters-loans_en.htm

Ключова дейност 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики

КАКВИ ВЪЗМОЖНОСТИ СЕ ФИНАНСИРАТ?

В рамките на тази ключова дейност се предоставя подкрепа за:

- стратегически партньорства в областта на образованието, обучението и младежта;
- алианси на знанието;
- секторни алианси на уменията;
- Изграждане на капацитет в областта на висшето образование;
- изграждане на капацитет в областта на младежта.

Предложенията, подкрепяни в рамките на тази ключова дейност, следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия върху участващите организации, върху системите за политика, в които тези дейности се формулират тези, както и върху лицата, участващи пряко или непряко в организирани дейности.

Очаква се, че в резултат на тази ключова дейност ще бъдат разработени, трансферирани и/или въведени иновативни практики на организационно, местно, регионално, национално и европейско ниво.

Очаква се проектите, разработени в рамките на тази дейност, да генерират следните резултати за участващите организации:

- иновативни подходи, които адресират нуждите на определена целева група, чрез осигуряване например: по-атрактивни програми за образование и обучение, в съответствие с нуждите и очакванията на отделните участници в процеса; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; нови или подобрени процеси за признаване и валидиране на компетентности; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности; нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на хора в неравностойно положение, и които адресират социалното, езиковото и културното многообразие; възможност за присъждане на наградата „Европейски езиков знак“ за високи постижения в областта на чуждоезиковото обучение или преподаване;
- по-модерна, динамична, отговорна и професионална среда в участващите организации; готовност за интегриране на добри практики и нови методи в ежедневните организационни процеси; отвореност към синергии с организации, активни в други сфери на образованието или други социално-икономически сектори; стратегическо планиране за професионално развитие на персонала в съответствие с индивидуалните нужди и цели на организацията;
- подобрен административен и управленски капацитет и професионализъм за работа и сътрудничество на европейско и международно равнище: по-добри управленски умения и стратегии за интернационализация; засилено сътрудничество с партньори от други страни, различни сфери на образованието, обучението и младежта и/или други социално-икономически сектори; повишаване на разпределението на финансовите ресурси (различни от фондовете на ЕС) за организиране на европейски/международни проекти в областта на образованието, обучението и младежта; повишаване качеството на подготовката, изпълнението, мониторинга и проследяването на международни проекти/проекти на ЕС.

Наред с горното се предвижда финансираните по тази ключова дейност проекти да окажат положително въздействие върху лицата, които участват пряко или непряко в дейностите, като например:

- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности;
- усъвършенствани компетентности в областта на информационните технологии;
- по-добро разбиране и повишена готовност за реакция на социалното, езиковото и културното

многообразието;

- усъвършенствани умения, свързани с пригодността за заетост и създаването на нови предприятия (включително социално предприемачество);
- по-активно участие в обществения живот;
- по-положителни нагласи към Европейския проект и ценностите на ЕС;
- по-добро разбиране и признаване на уменията и квалификациите във и извън Европа;
- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните им профили (преподаване, обучение, работа с младежи и т.н.);
- по-добро разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението и работата с младежи в различните държави;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение, други форми на учене и пазара на труда;
- повишени възможности за професионално развитие;
- повишена мотивация и удовлетвореност от ежедневната им работа.

На системно равнище се очаква тези проекти да провокират модернизирани и да укрепят капацитета за реакция на системите за образование, обучение и работа с младежи на основните предизвикателства в днешния свят (заетост, икономическа стабилност и растеж, както и активно участие в демократичния живот). Във връзка с горното се предвижда дейностите по тази ключова дейност да окажат следните въздействия:

- повишено качество на образованието, обучението и работата с младежи във и извън Европа: съчетаване на повишени равнища на високи постижения и привлекателност с повече възможности за всички, включително лицата в неравностойно положение;
- системи за образование, обучение и работа с младежи, които са по-добре адаптирани към потребностите на пазара на труда и предлаганите от него възможности, и по-тясна връзка с бизнеса и общностите;
- подобро предоставяне и оценяване на основни и универсални умения, и по-конкретно на умения за предприемачество, езикови компетентности и умения за работа с информационни технологии;
- по-ефективни единородства и връзки, и по-безпроблемен преход между системите за образование, обучение и работа с младежи на национално равнище, както и по-ефективно използване на европейските референтни инструменти за признаване, валидиране и прозрачност на компетентностите и квалификациите;
- по-голямо използване на резултатите от обучението за описание и определяне на квалификации, части от квалификации и учебни програми в подкрепа на преподаването и ученето, както и за целите на оценяването;
- нови и по-широки форми на междурегионално и трансгранично сътрудничество между публичните органи в областите на образованието, обучението и младежта;
- по-стратегическо и интегрирано прилагане на ИКТ и образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД) от страна на системите за образование, обучение и работа с младежи;
- повишена мотивация за изучаване на езици посредством прилагане на иновативни методи за преподаване или по-добро свързване на обучението с практическото използване на езиковите умения, които са търсени на пазара на труда;
- по-ефективно взаимодействие между практиката, научните изследвания и политиката във всяка от системите.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА?

Стратегическите партньорства имат за цел да подкрепят разработването, трансфера и/или въвеждането на иновативни практики, както и изпълнението на съвместни инициативи, насърчаващи сътрудничеството, ученето сред равнопоставени партньори и обмена на опит на европейско равнище.

Стратегическите партньорства са отворени за участието към всички видове организации, работещи в областта на образованието, обучението и младежта или в други социално-икономически сектори, както и на организации, които осъществяват дейности, обхващащи повече от една области (например органи на местната и регионалната администрация, центрове за признаване и валидиране, търговски камари, търговски организации, центрове за ориентиране, културни организации). В зависимост от приоритета, към който е насочен проекта, стратегическите партньорства следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.

За да бъдат финансирани, стратегическите партньорства трябва да предвиждат въздействие главно върху а) поне един хоризонтален приоритет или б) поне един конкретен приоритет в областта на образованието, обучението и младежта.

Хоризонтални приоритети

- развиване на основни и универсални умения, като предприемачество, умения за работа с информационни технологии и езикови компетентности) във всички области на образованието, обучението и младежта посредством прилагане на иновативни и ориентирани към учащите педагогически подходи и разработване на подходящи методи за оценяване и сертифициране. По-специално, подкрепя за иновативни дейности, които насърчават оценката на универсални умения и стимулират изучаването на учебни предмети на чужд език (ИУПЧЕ)⁷² или взаимното обучение с цел повишаване на езиковите компетентности на учащите на всички възрасти от различни области на образованието, обучението и младежта, включително учащи с мигрантски произход;
- разработване на нови подходи за укрепване на моделите за образование и обучение на бъдещи и практикуващи преподаватели/специалисти, работещи с младежи; усвояването от тях на всички компетентности и умения, които са необходими за предоставянето на висококачествени услуги и за задоволяване на все по-разнородните потребности, например предявяваните от мултикултурни общества. По-специално ще бъде отдаден приоритет на дейности, изграждащи ефективни партньорства между доставчиците на услуги и учебните институции (например ВУИ/колежи за обучение на учители и училища/институции за ПОО); координиране на подходи между доставчици на услуги, както и чрез сътрудничество и диалог с ключови заинтересовани страни и партньори и по-специално с младежки организации;
- повишаване на интеграцията на информационни технологии в учебния процес, преподаването, обучението и работата с младежи на различни нива: насърчаване на достъпа до и ученето чрез образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД); подкрепа за основани на ИКТ преподаване, обучение и работа с младежи, както и на основани на ИКТ практики за оценяване. По-специално подкрепя за преподаватели, инструктори, преподавателски персонал и специалисти, работещи с младежи, при придобиването или по-доброто използване на ИКТ за обучение и свързаните компетентности в областта на информационните технологии; подкрепа за организации, осъществяващи дейност в областта на образованието, обучението и младежта, да преразгледат своите бизнес модели; популяризиране на ОРСД на различни езици и на ОРСД, създадени в Европа; подкрепа за интеграцията на цифрови технологии в обучението с цел достигане до аудитории в неравностойно положение; проучване на потенциала на анализите на обучението и оценката на големи групи (crowd-assessment) за повишаване на качеството на обучението;
- допринасяне за развиването на европейско пространство за умения и квалификации: стимулиране на по-голямата съгласуваност между различните европейски и национални инструменти за прозрачност и признаване, подкрепяне на проекти, които улесняват признаването и валидирането на неформално и самостоятелно учене и връзките между тези форми на учене и формалните

⁷² Преподаване на предмети като точни науки, история или география на чужд език.

модели на обучение, както и връзките между различните области. По-специално, насърчаване на използването на резултатите от обучението при разработването, осъществяването и оценяването на учебни програми, образователни програми и дейности в полза на студентите, стажантите, учениците, възрастните учащи и младежите;

- подкрепа за иновативни проекти, насочени към намаляването на разликите в резултатите от обучението, които засягат учащи с неравностоен социален произход/с по-малко възможности, включително обучаеми с увреждания. По-специално разширяване на достъпа, участието и резултатите във (формалното/неформалното) образование и обучение, предотвратяване на преждевременното напускане на училище, подготовка на преподавателския персонал и на специалистите, работещи с младежи, за предизвикателствата, свързани с равенството, многообразието и приобщаването; извършване на мониторинг на различните видове неравенство, борба със сегрегацията и дискриминацията на маргинализирани общности, като мигранти и роми; улесняване на прехода от образованието към пазара на труда за учащи в неравностойно положение;
- стимулиране на развитието и използването на иновативни подходи и инструменти за оценка и повишаване на ефективността на публичните разходи и инвестициите в областта на образованието, обучението и младежта, включително чрез нови модели за финансиране като публично-частното партньорство, споделянето на разходите и др.

Приоритети по конкретни области

Във висшето образование:

- подкрепа за висши учебни институции за осъществяване на необходимите реформи в съответствие с Програмата на ЕС за модернизирание от 2011 г. и нейните приоритетни области: увеличаване на дела на завършващите; подобряване на качеството и приложимостта на висшето образование; повишаване на качеството чрез мобилност и трансгранично сътрудничество; осигуряване на функционирането на триъгълника на знанието; подобряване на управлението и финансирането. Особен акцент ще бъде поставен върху проекти, които:
 - подкрепят дейности, които могат да спомогнат за приспособяване на образователните програми към текущите и възникващите потребности на пазара на труда, както и усвояването от младото поколение на хоризонтални умения, като например предприемачество, чрез развиване на активно сътрудничество между ВУИ и партньори извън академичния свят: предприятия, професионални организации, търговски камари, социални партньори, местни/регионални органи и др.;
 - подкрепят дейности за развитие на иновативни стратегии с цел стимулиране на мобилността или начините за премахване на пречките пред мобилността във висшето образование, като на студентите се предоставят повече възможности за усвояване на допълнителни умения чрез обучение или стаж в чужбина; проектите могат да подкрепят и виртуалната мобилност, представлявайки част от глобална стратегия за ефективна интеграция на ИКТ в учащите ВУИ;
 - засилват връзките между образованието, научните изследвания и бизнеса с цел насърчаване на високите постижения и регионалното развитие;
 - имат за цел увеличаване на броя на завършилите студенти, разширяване на участието и повишаване на дела на завършилите от слабо представени групи и нетрадиционни учащи, насърчаването на ученето през целия живот чрез създаването на гъвкави подходи за учене, разработване на начини за повишаване на социалната отговорност на висшите учебни институции;
- подкрепа на изпълнението на комуникето от 2013 г. относно „Отваряне на образованието“: насърчаване на разработването на нови начини на обучение, по-специално интеграцията на по-голямо разнообразие от начини за обучение (дистанционно, задочно, модулно) чрез нови форми на персонализирано учене, стратегическо прилагане на образователни ресурси със свободен достъп и платформи за виртуална мобилност, смесена мобилност и виртуално обучение; както и стимулиране на интернационализацията на европейските системи за висше образование в и извън Европа.

В ПОО:

- подкрепа за развитието на висококачествено ПОО със силен елемент на учене в процеса на работата (включително чиракуване и модели за обучение, съчетаващи теоретична и практическа подготовка), включващи стабилни партньорства между секторите на образованието и заетостта (по-специално дружества и социални партньори);

- повишаване на приложимостта на пазара на труда на предлаганото ПОО и намаляване на несъответствието и недостига на умения в икономическите сектори чрез навременното адаптиране на учебните програми и квалификационните профили и установяването на стабилни партньорства между доставчиците на услуги в областта на ПОО и икономическите субекти, включително социални партньори, агенции за икономическо развитие, органи в системите за иновации, търговски камари. Те следва да се основават на данни от системите за мониторинг на резултатите от ПОО (процент на пригодните за заетост, процент на преминалите стаж) и системите за прогнозиране на потребностите от умения и тясно съгласуване на предлаганото ПОО със стратегиите за икономическо развитие на регионално и местно равнище. Това може да означава развитие на ПОО в по-висока степен от горния курс на средното образование/във висшето образование съгласно нивата на ЕКР;
- повишаване на прозрачността и взаимното доверие между системите за ПОО чрез гъвкаво и съгласувано прилагане на национално равнище на препоръките относно Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) и Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET);
- насърчаване на подкрепата за лесно достъпно и насочено към професионалното развитие продължаващо ПОО, включително за лица, които е най-малко вероятно да се възползват от подобни възможности за учене;
- насърчаване на развитието на уменията и компетентностите на преподавателите и инструкторите, със специален акцент върху преподаването в процеса на работата, партньорствата между учителите и вътрешни за организациите инструктори/обучители,, както и върху обучението на самите вътрешни за организациите/институциите инструктори и обучители.

В училищното образование:

подобряване на профила на преподаващите специалисти чрез привличането на най-добрите кандидати към професията и чрез оказване на подкрепа на учителите и ръководителите да предоставят висококачествено обучение, да се справят със сложната среда в класните стаи и да възприемат нови методи и инструменти. По-специално подобряване на първоначалното образование на учителите и подкрепа за младите учители, така че те да имат всички необходими компетентности от самото начало, включително за работа с разнородни групи от обучаеми(например мигранти); да бъдат възприети основани на сътрудничество и иновативни практики с цел засилване на управленските функции в образованието, включително разпределението на ръководни постове, за определяне на необходимите промени и подобрения на институционално равнище;

- справяне с ниските резултати по отношение на основните умения чрез по-ефективни методи на преподаване. По-специално чрез проекти, които: насърчават мултидисциплинарния и интердисциплинарния подход; интегрират преподаването на основни умения (математика, точни науки и езикова грамотност); подкрепят ученето, основано на решаването на проблеми, или насърчават иновативни подходи към високотехнологичната среда на преподаване с особен акцент върху математиката във високотехнологична среда;
- подкрепа за училищата за справяне с преждевременното напускане на училище и неравностойното положение, както и за обхващане на всички студенти от началната до крайната точка на академичния спектър, по-специално чрез подкрепяне на проекти, които имат за цел: да подобрят вътрешното сътрудничество, както и сътрудничеството с родителите и други външни заинтересовани страни; да насърчат създаването на мрежи от училища и всеобхватни подходи за преподаване, основани на сътрудничество; да развият методи и да създадат условия за персонализирано преподаване и обучение на учениците;
- повишаване на качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст (ОГРДВ), за да се подобри качеството на услугите с цел по-добри резултати от обучението и да се гарантира добро начало в образованието за всички, по-специално чрез проекти, които имат за цел: да развият всеобхватна и подходяща за възрастта педагогическа рамка за ОГРДВ; да гарантират, че ползите от образованието в ранна детска възраст се реализират в другите степени на училищното образование; и проекти, които развият нови модели за осъществяване, управление и финансиране на ОГРДВ.

В образованието за възрастни:

- разработване и осъществяване на ефективни стратегии за усъвършенстване на основните умения (езикова и математическа грамотност, умения за работа с информационни технологии) за определени целеви групи от възрастни, повишаване на стимулите за обучение на възрастни;
- предоставяне на информация относно възможности за достъп до услуги за учене за възрастни, като например информация за валидиране на неформално и самостоятелно учене и професионално ориентиране и ориентиране по отношение на образованието;
- подобряване и разширяване на предлаганите висококачествени индивидуализирани възможности за учене на възрастни обучаеми, включително чрез иновативни подходи за обхващане и провеждане;
- развитие на компетентностите на преподавателите на възрастни за работа с разнородни групи от учащи, използване на нови технологии за по-добро обхващане и резултати от преподаването;
- оценка на ефективността на политиките за образование на възрастни на национално, регионално и местно равнище.

В областта на младежта:

- насърчаване на висококачествената работа с младежи. Ще бъде даден приоритет на проекти, които имат за цел: да насърчават приобщаването и пригодността за заетост на младите хора с по-малко възможности (включително такива, които не работят, не учат и не се обучават); да се интернационализира работата с младежи и тя да се отвори за междусекторно сътрудничество; да се професионализират специалистите, работещи с младежи, като се изграждат техните компетентности, утвърждават се стандарти за качество, етични и професионални кодекси; да засилват връзките между политиката, научните изследвания и практиката; да допринасят за по-добри знания, признаване и валидиране на работата с младежи и неформалното обучение на европейско, национално, регионално и местно равнище;
- насърчаване на оправомощаването, участието и активното гражданство на младите хора чрез проекти, които имат за цел: да разширят и задълбочат политическото и социалното участие на младите хора на местно, регионално, национално, европейско или глобално равнище; да дават възможност на младите хора да се свързват с избраните лица, определящи политиката, с публичните администрации, заинтересовани групи, организации на гражданското общество или отделни граждани, да изразяват пред тях своите становища и да оказват влияние върху тях във всички политически или социални процеси, които засягат живота им;
- насърчаване на обучението в областта на предприемачеството и социалното предприемачество сред младите хора. Ще бъде отдаден приоритет на проекти, които позволяват на групи от млади хора да осъществяват на практика своите предприемачески идеи с цел справяне с предизвикателствата и проблемите, установени в техните общности.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА СЕ ФИНАНСИРАТ?

През целия период на изпълнение на даден проект стратегическите партньорства по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- дейности, които укрепват сътрудничеството между организации с цел реализиране на **обмен на практики**;
- дейности, които стимулират разработването, изпитването и/или прилагането на **иновативни практики** в областта на образованието, обучението и младежта;
- насоки, които улесняват **признаването и валидирането на знания, умения и компетентности**, придобити в резултат на формално, неформално и самостоятелно учене;
- дейности за **сътрудничество между регионални органи**, с цел насърчаване развитието на системите за образование, обучение и работа с младежи и тяхното интегриране в дейности, насочени към местно и регионално развитие;
- дейности за подкрепа на учащи с **увреждания/със специални потребности** да завършат циклите на образование и за улесняване на прехода им към пазара на труда, включително чрез борба срещу **сегрегацията и дискриминацията** в областта на образованието за маргинализирани общности;
- дейности за по-добро подготвяне и разполагане на специалистите в сферата на образованието и обучението с оглед на предизвикателствата, свързани с **равенството, многообразието и приобщаването** в учебната среда;
- транснационални инициативи за стимулиране на предприемачески нагласи и умения, с цел насърчаване на **активното гражданство и предприемачеството (включително социалното предприемачество)**, осъществявани съвместно от две или повече групи младежи от различни държави.

Стратегически партньорства могат също да организират транснационални **дейности за обучение, преподаване или учене** на отделни лица, доколкото тези дейности носят добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта. За по-подробно описание на подкрепяните дейности вж. приложение I.

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В СТРАТЕГИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО?

Общото правило е, че стратегическите партньорства са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата. Организации от държави партньори могат обаче да участват в стратегическо партньорство в качеството на партньори (но не на кандидатстващи организации), доколкото тяхното участие допринася съществена добавена стойност към проекта.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят стратегическите партньорства, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или във всяка държава партньор в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство)</p> <p>Например такава организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ висши училища;▪ училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование⁷³, включително професионално образование и образование за възрастни);▪ организации с нестопанска цел, сдружения, НПО;▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие);▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище;▪ социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации;▪ научноизследователски институт;▪ фондация;▪ междуфирмен център за обучение;▪ предприятия, които организират съвместно обучение;▪ културна организация, библиотека, музей;▪ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги;▪ орган, който валидира знания, умения и компетентности, придобити в резултат на неформално и самостоятелно учене;▪ европейска младежка НПО;▪ група младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (т.е. неформална група младежи⁷⁴). <p>Висши училища, учредени в програмна държава трябва да притежават валидна Еразъм Харта за висше образование. Такава Харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи.</p>
Кой може да кандидатства?	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава заявление за кандидатстване от името на всички организации, участващи в проекта.</p>

⁷³ Вж. списъка на допустимите училища в отделните държави. За повече информация се свържете с националната агенция в съответната държава.

⁷⁴ Когато става дума за неформална група, един от членовете на групата поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата.

<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Стратегическите партньорства са транснационални и в тях трябва да участват минимум три организации от три различни държави по програмата. Няма определен максимален брой на партньорите. Бюджетът за разходите за управление обаче е ограничен (и се равнява на 10 партньорски организации). Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездна финансова подкрепа.</p> <p>За следните видове проекти се допуска обаче в партньорството да участват две организации от минимум две държави по програмата:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Стратегическите партньорства в областта на училищното образование, които включват само училища. Тези партньорства могат да включват само училища от държави по програмата. ▪ Стратегически партньорства между местни/регионални училищни органи в областта на училищното образование. Съставът на партньорството трябва да включва от всяка държава, участваща в проекта, поне: <ul style="list-style-type: none"> ○ една местна или регионална училищна администрация ○ едно училище ○ една организация, работеща в областта на образованието, обучението и младежта или на пазара на труда. ▪ Стратегически партньорства в областта на младежта, включващи само младежки организации или групи младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация.
<p>Място (места) на изпълнение на дейностите</p>	<p>Всички дейности на дадено стратегическо партньорство трябва да се реализират в държавите, където са установени организациите, участващи в проекта.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Партньорства в областта на младежта: между 6 и 36 месеца.</p> <p>Други видове партньорства: между 24 и 36 месеца.</p> <p>Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности.</p> <p>В изключителни случаи срокът на действие на стратегическо партньорство може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициента и с одобрението на националната агенция, при условие, че общата продължителност на проекта не надхвърля 3 години. В такива случаи, общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя. Във всички случаи проектите трябва да приключат не по-късно от 31 август 2018 г.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация⁷⁵.</p> <p>В рамките на една покана за кандидатстване, един консорциум от партньори може да подаде само едно заявление пред една национална агенция.</p>

⁷⁵ Обърнете внимание, че училища, работещи под надзора на националните органи на друга държава (например „lycée français”, германски училища, британски училища „Forces”) кандидатстват пред националната агенция на държавата, която упражнява надзор.

Кога се кандидатства?	<p>Партньорства в областта на висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни:</p> <p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от:</p> <p>31 март, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 септември и 31 декември същата година.</p> <p>Партньорства в областта на младежта:</p> <p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ 4 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юни и 30 септември същата година;▪ 30 април, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 септември и 31 декември същата година;▪ 1 октомври, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Ако стратегическото партньорство предвижда изпълнение на транснационални дейности за обучение, преподаване или учене, наред с изброените по-горе трябва да бъдат изпълнени и следните критерии:

Допустими дейности	<ul style="list-style-type: none">▪ Смесена мобилност, съчетаваща краткосрочна физическа мобилност (между 5 дни и 2 месеца; без да се отчитат дните за пътуване) с виртуална мобилност;▪ Краткосрочен обмен на групи ученици (между 5 дни и 2 месеца; без да се отчитат дните за пътуване);▪ Интензивни учебни програми (между 5 дни и 2 месеца; без да се отчитат дните за пътуване);▪ Дългосрочен обмен на групи ученици (между 2 и 12 месеца);▪ Дългосрочни командировки с цел преподаване или учене (между 2 и 12 месеца);▪ Дългосрочна мобилност на специалисти, работещи с младежи (между 2 и 12 месеца);▪ Краткосрочни събития за съвместно обучение на персонал (между 5 дни и 2 месеца; без да се отчитат дните за пътуване).▪ Някои от посочените дейности са от значение за някои области на образованието, обучението и младежта, но за други не са. Повече информация можете да намерите в раздела „Стратегически партньорства“ в приложение I към настоящото ръководство. <p>Дейности на учащи, както и дългосрочни дейности на членове на персонала или специалисти, работещи с младежи, от или към държави партньори, не са допустими за подкрепа. Единственото изключение са краткосрочни събития за съвместно обучение на персонала, както и на персонала от държави партньори, преподаващ по интензивни програми за обучение.</p>
---------------------------	---

<p>Допустими участници</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Студенти, регистрирани в участващи ВУ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование до и включително докторска степен (в интензивни учебни програми и дейности за смесена мобилност); чиракуващи, учащи в професионални училища, възрастни учащи и младежи, участващи в смесена мобилност; ▪ Ученици, независимо от възрастта им, придружени от членове на училищния персонал (участващи в краткосрочен обмен на групи ученици); ▪ Ученици над 14-годишна възраст, записани за обучение на пълен учебен ден в училище, участващо в стратегическо партньорство (участващи в дългосрочна дейност за образователна мобилност на ученици); ▪ Университетски преподаватели, учители, инструктори, членове на образователния и административния персонал⁷⁶, работещи в участващите организации, и специалисти, работещи с младежи.
-----------------------------------	--

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за допустимост и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи, стратегическите партньорства могат да имат различна численост на партньорите и да адаптират съответно своята дейност. Казано опростено, тази ключова дейност дава възможност на участващите организации да придобият опит в областта на международното сътрудничество и да подобрят своят капацитет, а също така да изготвят висококачествени и иновативни продукти. Качествената оценка на проекта ще бъде пропорционална на целите на сътрудничеството и на характера на участващите организации.

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. раздела „Какви са целите и приоритетите на стратегическите партньорства?“). ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението има капацитет да реализира единодействия между различни области на образованието, обучението и младежта; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
---	--

⁷⁶ В областта на училищното образование това включва образователен персонал, който е зает в училищата, като училищни инспектори, училищни съветници, педагогически съветници, психолози и др.

<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение▪ Съответствие между целите на проекта и предложените дейности▪ Качество и приложимост на предложената методика▪ Наличие и адекватност на мерки за контрол на качеството, гарантиращи висококачественото изпълнение на проекта и неговото приключване в срок и в рамките на предвидения бюджет▪ Степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности <p>Ако в рамките на проекта са планирани дейности за обучение, преподаване или учене:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ релевантност на тези дейности по отношение на целите на проекта обхващане на достатъчен брой участници;▪ Качеството на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.
<p>Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Доколко:<ul style="list-style-type: none">- проектът включва подходящ състав от взаимодопълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта;- разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации;- ако е приложимо с оглед на вида на проекта, доколко той включва участието на организации от различни области на образованието, обучението, работата с младежи и други социално-икономически сектори;- проектът включва организации, които досега не са работили по тази дейност.• Наличие на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни• Ако е приложимо, доколко участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта (ако това условие не е изпълнено, проектът няма да бъде разгледан с оглед на отпускане на безвъзмездни средства)

<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качеството на мерките/механизмите за оценяване на резултатите от проекта ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Качеството на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации ▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудио-визуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени образователни ресурси, и не съдържа непропорционални ограничения ▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС
---	--

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“). Предложения, които не се отнасят до поне един от приоритетите на дейността, няма да бъдат финансирани.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Допълнителни задължителни критерии и полезна информация, както и практически примери за реализирани проекти, свързани с тази дейност, можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

Езикова подкрепа може да бъде предоставена, когато от такава подкрепа се нуждаят бенефициенти или стратегически партньорства, които организират дългосрочни дейности за обучение или преподаване за персонал, специалисти, работещи с младежи, и учащи. През периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа за дейности за мобилност със срок на изпълнение от два месеца или повече (по-подробна информация можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Стратегическите партньорства ще варират от относително опростени проекти за сътрудничество между малки организации (като училища или неформални групи младежи) до сложни и мащабни проекти за разработване и обмен на иновативни продукти във всички области на образованието, обучението и младежта. Във връзка с това разходите, направени за реализацията на различните видове проекти, ще варират аналогично.

С оглед на горното предложеният модел на финансиране се състои от списък от разходни пера, от който кандидатите избират подходящите в съответствие с дейностите, които желаят да реализират и резултатите, които се стремят да постигнат. Първите две пера — „управление и изпълнение на проекта“ и „транснационални срещи по проекта“, са разходни пера, за които могат да кандидатстват всички видове стратегически партньорства, тъй като тяхното предназначение е участие в покриването на разходи, които ще бъдат направени в рамките на всички проекти. Останалите разходни пера могат да бъдат заявени само от проекти, които преследват по-сериозни цели, изразяващи се в изготвяне на интелектуални резултати/продукти, разпространение на информация или интегрирани дейности за преподаване, обучение или учене. Наред с горното се допуска да бъдат покрити и извънредни разходи и разходи за участие на лица със специални потребности, ако това е оправдано с оглед на дейностите/резултатите от проекта.

Общият размер на безвъзмездните средства за проекти е ограничен на 150 000 EUR за 1-годишен проект, 300 000 EUR за 2-годишен проект и 450 000 EUR за 3-годишен проект.

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на отпуснатите безвъзмездни средства
Стратегически партньорства в областта на младежта: променлив размер, определян чрез умножение на сумата от 12 500 EUR с продължителността на проекта (в месеци)
Стратегически партньорства в другите области: 300 000 EUR за 2-годишен проект и 450 000 EUR за 3-годишен проект.

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер		Правило за отпускане
Управление и изпълнение на проекта	Управление на проекта (например планиране, финанси, координация и комуникация между партньорите и др.); материали, инструменти, подходи и др. за учене/преподаване/обучение в малък мащаб. Виртуално сътрудничество и местни дейности по проекта (например провеждане на занятия, свързани с проекта, с участието на учащи, дейности за работа с младежи, организиране и провеждане на интегрирани дейности за учене/обучение и т.н.); предоставяне на информация, популяризиране и разпространение (например брошури, листовки, публикуване на информация в интернет и т.н.). Разходи, свързани с изпълнението на транснационални младежки инициативи.	Единични ставки	Финансова подкрепа за дейностите на координиращата организация: 500 EUR на месец	Максимум 2750 EUR на месец	Въз основа на продължителността на стратегическото партньорство и броя на учащите организации
		Единични ставки	Финансова подкрепа за дейностите на други учащи организации: 250 EUR на организация на месец		
Транснационални срещи по проекта	Участие в организирани от една от учащите организации срещи между партньорите по проекта с цел обсъждане и координиране на изпълнението. Финансиране на пътните и дневните разходи	Единични ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 575 EUR на участник за среща	Максимум 23 000 EUR на година	Условно: кандидатите трябва да предоставят обосновка за

			<p>За разстояния от 2000 км или повече:</p> <p>760 EUR на участник за среща</p>		<p>предвидения брой срещи и за участниците в тях. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния.</p>
--	--	--	--	--	---

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Интелектуални продукти	Интелектуални продукти/материални продукти от проекта (като учебни програми, педагогически материали и материали за работа с младежи, образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), ИТ инструменти, анализи, проучвания, методи за взаимно обучение и др.)	Единични ставки	B1.1 на мениджър за ден работа по проекта	Условно: разходите за персонал, свързани с мениджър и административен персонал, следва да са покрити по перо „управление и изпълнение на проекта“. За да се предотврати потенциално дублиране с това перо, кандидатите трябва да обосноват вида и размера на заявените разходи за персонал по отношение на всеки от предложените продукти. За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено. Продуктите следва да докажат своя потенциал за по-широко използване, както и за въздействие.
			B1.2 на изследовател/преподавател/инструктор/специалист, работещ с младежи, за ден работа по проекта	
			B1.3 на технически персонал за ден работа по проекта	
			B1.4 на административен персонал за ден работа по проекта	
Събития за мултиплициране на резултатите от проекта	Финансова подкрепа за покриване на разходите, свързани с организирането на национални и транснационални конференции, семинари, събития с цел споделяне и разпространение на интелектуалните продукти, реализирани в рамките на проекта (с изключение на пътните и дневните разходи на представители на организациите, участващи в събитието).	Единични ставки	100 EUR за местен участник (става дума за участници от държавата, където се провежда събитието)	Условно: подкрепа за събития за мултиплициране на резултатите от проекта се предоставя, само ако съответните събития са пряко свързани с интелектуалните продукти, реализирани в рамките на проекта. Проект, на който не са отпуснати безвъзмездни средства за изготвяне на интелектуални продукти, не може да получи подкрепа за организиране на събития за мултиплициране на резултатите.
			200 EUR за международен участник (става дума за участници от други държави)	
Извънредни разходи	Финансова подкрепа за покриване на действително направени разходи, свързани с подизпълнение или закупуване на стоки и услуги. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	Действително направени разходи	75% от допустимите разходи Максимум 50 000 EUR на проект (с изключение на разходите за предоставяне на финансова гаранция)	Условно: договорите с подизпълнители трябва да са свързани с услуги, които не могат да бъдат предоставени пряко от участващите организации поради надлежно обосновани причини. Разходи за

				оборудване не могат да обхващат обичайно офис оборудване или оборудване, използвано текущо от участващите организации.
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания ⁷⁷	Действително направени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: заявката за тези разходи трябва да е мотивирана във формуляра за кандидатстване.

Някои от максималните суми, посочени в таблиците по-горе, са ограничени до определен размер на месец или на година. Въпреки това бенефициентите могат да използват общия размер на получените за проекта безвъзмездни средства от ЕС по най-гъвкавия начин, през цялата му продължителност и в съответствие с начина, по който дейностите трябва да бъдат изпълнени в хронологичен ред в работния план.

⁷⁷ Включително разходи, пряко свързани с участниците със специални потребности и придружаващите ги лица, които участват в транснационални дейности за преподаване, обучение и учене. Това може да включва пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“.

Правила за финансиране на транснационални дейности за обучение, преподаване и учене, реализирани в рамките на стратегическото партньорство (незадължително финансиране)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер		Правило за отпускане
Пътни разходи	Финансова подкрепа за финансиране на пътните разходи на участниците, включително на техните придружители, от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно	Единични ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 275 EUR на участник		Условно: кандидатите трябва да обосноват необходимостта от дейностите за мобилност за постигане на целите и резултатите от проекта. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁷⁸ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за
			За разстояния от 2000 км или повече: 360 EUR на участник		
Индивидуална подкрепа	Единична ставка на ден, която покрива издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, през периода на изпълнение на дейността	Единични ставки	Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение	до 14 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: B1.5 на ден на участник + между 15 ^{-тия} и 60 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: B1.6 на ден на участник + между 61 ^{-я} ден от изпълнението на дейността и до изтичането на 12 месеца: B1.7 на ден на участник	Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за
			Дългосрочна мобилност на специалисти, работещи с младежи	Краткосрочни събития за съвместно обучение на персонала, преподаващ по интензивни програми за обучение, и придружаващи лица ⁸⁰	

⁷⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁸⁰ Придружаващите лица имат право да получават една и съща ставка, независимо от краткосрочните или дългосрочните дейности, в които участват. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60^{-тия} ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за лица със специални потребности“.

			<p>Дългосрочна мобилност на ученици</p> <p>Краткосрочни дейности за учащи (смесена мобилност, краткосрочна мобилност на ученици, интензивни програми за обучение):</p>	<p>B1.8 на месец на участник</p> <p>до 14^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 55 EUR на участник на ден + между 15^{-тия} и 60^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 40 EUR на участник на ден</p>	отиване и връщане. ⁷⁹
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с финансова подкрепа, предоставена на участниците, с цел да се подобрят езиковите им познания по езика на обучение или работа	Единични ставки	Само за дейности с продължителност между 2 и 12 месеца: 150 EUR на участник, нуждаещ се от езикова подкрепа	Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване и да се отнася за езици, които не са обхванати от централната онлайн услуга	

⁷⁹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

Таблица А: Интелектуални продукти (суми в евро на ден)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходите за персонал на участващи в проекта организации за изготвяне на интелектуални продукти. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател /инструктор / изследовател/ специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	В1.1	В1.2	В1.3	В1.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	294	241	190	157
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	280	214	162	131
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	164	137	102	78
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	88	74	55	39

ТАБЛИЦА Б: ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПРОДУКТИ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходите за персонал на участващи в проекта организации за изготвяне на интелектуални продукти. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/ инструктор/из ледовател/ специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Администрат ивен персонал
	V1.1	V1.2	V1.3	V1.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	294	241	190	157
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, Град държава Ватикан	280	214	162	131
Бахамски острови, Бахрейн, Екваториална Гвинея, Хонконг, Израел, Корея (Република), Оман, Саудитска Арабия, Тайван	164	137	102	78
Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Чили, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсуана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго (Бразавил), Конго (Киншаса), Острови Куќ, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Източен Тимор, Еквадор, Египет, Ел Салвадор, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея (Република), Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корея (Народнодемократична република), Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа-Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сърбия, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Сейнт Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Сейнт Китс и Невис, Судан, Суринам, Свазиленд, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венецуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве	88	74	55	39

Таблица В: Дневни разходи за участници в транснационални дейности за обучение, преподаване и учене (в евро на ден/месец)

Размерът на единичните ставки се коригират съобразно: а) вида на мобилността и б) държавата, където се изпълнява дейността:

	Дългосрочни командировки за преподаване или обучение — мобилност на специалисти, работещи с младежи (в евро на ден)			Дългосрочни дейности за ученици (в евро на месец)
	V1.5	V1.6	V1.7	V1.8
Белгия	105	74	53	110
България	105	74	53	70
Чешка република	105	74	53	90
Дания	120	84	60	145
Германия	90	63	45	110
Естония	75	53	38	85
Ирландия	120	84	60	125
Гърция	105	74	53	100
Испания	90	63	45	105
Франция	105	74	53	115
Хърватия	75	53	38	90
Италия	105	74	53	115
Кипър	105	74	53	110
Латвия	90	63	45	80
Литва	75	53	38	80
Люксембург	105	74	53	110
Унгария	105	74	53	90
Малта	90	63	45	110
Нидерландия	120	84	60	110
Австрия	105	74	53	115
Полша	105	74	53	85
Португалия	90	63	45	100
Румъния	105	74	53	60
Словения	75	53	38	85
Словакия	90	63	45	95
Финландия	105	74	53	125
Швеция	120	84	60	115
Обединено кралство	120	84	60	140
бивша югославска република Македония	90	63	45	60
Исландия	105	74	53	135
Лихтенщайн	105	74	53	120
Норвегия	105	74	53	135
Турция	105	74	53	80

АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА АЛИАНСИТЕ НА ПОЗНАНИЯТА?

Алиансите на познанията са насочени към укрепване на капацитета на Европа за иновации и стимулиране на иновациите във висшето образование, бизнеса и общата социално-икономическа среда. Те се предприемат с една или повече от следните цели:

- разработване на нови, иновативни и мултидисциплинарни подходи към преподаването и ученето;
- стимулиране на предприемачеството и предприемаческите умения сред преподавателския персонал във висшите учебни институции и персонала в предприятията;
- улесняване на обмена, движението и съвместното създаване на знания.

Освен това, в съответствие с годишната работна програма, приета от Комисията, приоритетно ще се подкрепят проекти, които допринасят за модернизиранието на системите за висше образование в Европа, както е очертано в Съобщението от 2011 г. — „Програма за модернизиранието на системите за висше образование в Европа“⁸¹, а именно увеличаване на дела на завършващите; подобряване на качеството и подходящата насоченост на висшето образование; повишаване на качеството чрез мобилност и трансгранично сътрудничество; осигуряване на функционирането на триъгълника на знанието; подобряване на управлението и финансирането.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ АЛИАНСИТЕ НА ПОЗНАНИЯТА?

Алиансите на познанията са транснационални, структурирани и ориентирани към резултатите проекти за сътрудничество, по-специално между висшето образование и бизнеса. Алиансите на познанията са отворени за всички дисциплини и сектори, както и за междусекторно сътрудничество. Партньорите споделят общи цели и работят заедно за реализиране на резултати от взаимен интерес.

Алиансите на познанията имат за цел да реализират краткосрочни и дългосрочни въздействия върху широк кръг участващи заинтересовани страни на индивидуално, организационно и системно равнище.

Общото правило е, че алиансите на познанията са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата. Организации от държави партньори могат обаче да участват в алианси на познанията в качеството на партньори (но не на кандидатстващи организации), доколкото тяхното участие допринася съществена добавена стойност към проекта.

КАКВИ ВЪЗМОЖНОСТИ СЕ ФИНАНСИРАТ ПО ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Алиансите на познанията осъществяват съгласуван и изчерпателен набор от взаимно свързани дейности, които са гъвкави и могат да бъдат адаптирани към различни текущи и бъдещи условия и процеси в цяла Европа. Следният списък съдържа примери за дейности:

- **Насърчаване на иновациите във висшето образование, бизнеса и общата социално-икономическа среда:**
 - съвместно разработване и въвеждане на нови методи за учене и преподаване (например нови мултидисциплинарни учебни програми, ориентирано към учащите и основано на решаване на реални проблеми преподаване и учене);
 - организиране на програми и дейности за продължаващо образование съвместно със, и в рамките на търговски дружества;
 - съвместно (с общите сили на студенти, университетски преподаватели и практикуващи специалисти) разработване на решения на сложни проблеми и на иновации, свързани с продукти и процеси.
- **Развиване на предприемачески нагласи и умения:**
 - създаване на комплекси от универсални умения, учене и практики във всички програми за висше образование, разработени в сътрудничество с предприятия с цел укрепване на пригодността за заетост, творчеството и новите подходи за професионално развитие;
 - въвеждане на обучение по предприемачество във всички учебни дисциплини, с цел

⁸¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:bg:PDF>

студентите, изследователите, членовете на персонала и работещите в областта на образованието да получат знанията, уменията и мотивацията, които са им необходими, за да се ангажират с предприемачески дейности в различни области;

- създаване на нови възможности за учене посредством практическо прилагане на предприемачески умения, което може да включва и/или да доведе до търговска реализация на нови услуги, продукти и прототипи, както и до създаване на самостоятелно възникнали или отделили се от други дружества нови предприятия.

▪ **Стимулиране на движението и обмяна на знания между областите на висшето образование и предприятията:**

- практически учебни дейности в предприятия, които са интегрирани в учебната програма, признати и носят съответни кредити;
- проекти за изпитване и проверка на иновативни мерки;
- дейности за ограничен по време обмен на студенти, изследователи преподавателски персонал и персонал на предприятия;
- участие на членове на персонала на предприятия в преподаване и научни изследвания.

Алиансите на познанията могат да организират дейности за мобилност на студенти, изследователи и членове на персонала, доколкото тези дейности подпомагат/допълват останалите дейности на алианса и реализират добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта. Дейностите за мобилност не са основните дейности на алиансите на познанията; разширяването на обхвата и увеличаването на мащаба на тези дейности трябва да получи подкрепа по ключова дейност 1 от програмата или чрез други инструменти за финансиране.

КОИ СА НАЙ-ВАЖНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА АЛИАНСИТЕ НА ПОЗНАНИЯТА?

Основните характеристики на алиансите на познанията са, както следва:

- иновации във висшето образование и чрез висшето образование в предприятията и тяхната социално-икономическа среда: за иновации се считат разработки, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, създадени са в рамките на конкретен проект и са свързани с контекста и анализирателните потребности на съответното партньорство;
- устойчивост на сътрудничеството между учителите и предприятията. Наличието на солидно и ангажирано партньорство с балансирано участие на предприятия и висши учебни институции има решаващо значение за успеха на алиансите на познанията. Ролята и приносът на всяка от участващите организации и асоциираните партньори трябва да са конкретни и да се допълват взаимно;
- Въздействието трябва да надхвърля срока на изпълнение на проекта и дейността на организациите, участващи в алианса. Очаква се партньорствата и дейностите да са устойчиви и да продължат съществуването си. Промените във висшите учебни заведения и предприятията трябва да са измерими. Резултатите и решенията трябва да могат да се прилагат на други места и да са достъпни за по-широка аудитория.

Алиансите на познанията са силно конкурентен елемент от програма „Еразъм+“. Общите характеристики на успешните предложения са, както следва:

- надеждни отношения между висши учебни заведения и предприятия: алиансите на познанията трябва да докажат, че всички партньори са ангажирани и осигурява добавена стойност, като задължителен елемент е наличието на активно и балансирано участие на представители както на бизнеса, така и на сектора на висшето образование. Едно добре разработено предложение е резултат от тясно сътрудничеството между бъдещите партньори;
- иновативен и транснационален характер на предложението, който е очевиден във връзка с всички критерии.

Предложението трябва да съдържа правилно изготвен анализ на потребностите, който формулира обосновката, оказва влияние върху избора на партньорите, конкретизира предложението, способства за повишаване на потенциала за оказване на въздействие и гарантира пълноценното участие на крайните потребители и целевите групи в дейностите по проекта.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА?

Кандидатстваща/координираща организация: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Координиращата организация носи пълната отговорност да гарантира, че проектът се изпълнява в съответствие със споразумението. Координационната роля на тази организация включва следните задължения:

- тя представлява и действа от името на алианса в отношенията с Европейската комисия;
- поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
- тя координира алианса в сътрудничество с останалите партньори по проекта.

Пълноправни партньори са тези участващи организации, които допринасят активно за постигането на целите на алианса на познанията. Всеки пълноправен партньор трябва да подпише мандат, с който предоставя на координиращата организация отговорността да действа като основен бенефициент и от негово име през периода на изпълнение на проекта. Ако е приложимо, това важи и за партньорите от държави партньори.

Асоциирани партньори (незадължително): В алиансите на познанията могат да участват асоциирани партньори, които допринасят за изпълнението на определени задачи/дейности по проекта или подпомагат разпространението на резултатите и мерките за устойчивостта на алианса. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за част от партньорите по проекта и не получават финансиране. Тяхното участие и роля в проекта и различни дейности трябва обаче да са ясно описани.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят предложенията за алианси на познанията, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или във всяка държава партньор в света (вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p> <p>раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Висше училище; ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ научноизследователски институт; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ организация, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението и младежта; ▪ посредническа организация или сдружение, което представлява организации с дейност в областта на образованието, обучението или младежта; ▪ посредническа организация или сдружение, което представлява предприятия; ▪ акредитиращ, сертифициращ или издаващ квалификации орган. <p>Висши училища, учредени в програмна държава трябва да притежават валидна Еразъм Харта за висше образование. Такава Харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи.</p>
Кой може да кандидатства?	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава заявление за подкрепа от името на всички организации, участващи в проекта.</p>

Брой на участващите организации	Алиансите на познанията са транснационални инициативи, в които участват поне шест независими организации от поне три държави по програмата, от които поне две трябва да са висши учебни институции и поне две — предприятия.
Продължителност на проекта	2 или 3 години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности. В изключителни случаи срокът на действие на алианс на познанията може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициента и с одобрението на Изпълнителната агенция. В такива случаи общият размер на безвъзмездните средства не се променя.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна финансова подкрепа не по-късно от 26 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 ноември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

Релевантност на предложението (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Цел: предложението съответства на целите на дейността (вж. раздела „Какви са целите и приоритетите на алиансите на познанията?“); ▪ Съответствие: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към дейността; ▪ Иновативност: предложението предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, както и изготвяне на специфични за проекта иновативни резултати и решения; ▪ Европейска добавена стойност: предложението доказва убедително добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциала за трансфер;
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съгласуваност: предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени идентифицираните потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати; ▪ Структура: работната програма е ясна и разбираема, и обхваща всички етапи; ▪ Управление: сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. Предложението предвижда разпределение на достатъчно ресурси за изпълнението на всички дейности; ▪ Контрол на качеството и финансов контрол: предвидени са специфични мерки за оценяване на процесите и продуктите, които гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта.
Качество на екипа на проекта и	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Конфигурация: предложеният алианс на познанията включва

<p>на договореностите за сътрудничество (максимум 25 точки)</p>	<p>подходящ състав от партньори от областите на висшето образование и бизнеса със съответен профил, умения, опит, експертен капацитет и управленска подкрепа, които са необходими за успешната му реализация;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ангажираност: всяка от участващите организации демонстрира своята пълна ангажираност съобразно своите възможности и област на експертен капацитет; ▪ Партньорство: приносът на партньорите от областите на висшето образование и бизнеса е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; ▪ Сътрудничество/екипен дух: предложението съдържа ясни договореност и разпределение на отговорностите за прозрачно и ефективно вземане на решения, разрешаване на спорове, отчитане и комуникация между участващите организации; ▪ Участие на държави партньори: ако е приложимо, участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта (ако това условие не е изпълнено, проектът няма да бъде разгледан с оглед на отпускане на безвъзмездни средства).
<p>Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и други заинтересовани страни. То съдържа методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ Разпространение: предложението съдържа разработен план за разпространение на резултатите и предвижда подходящи дейности, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни и широката общественост през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ Въздействие: предложението илюстрира обществената и икономическата адекватност и обхват на проекта. То предвижда мерки за мониторинг на напредъка и за оценяване на очакваното въздействие (в краткосрочен и дългосрочен план); ▪ Отворен достъп: Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Устойчивост: предложението предвижда подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че партньорството, резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 70 точки. Освен това те трябва да получат минимум 13 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“, 16 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 11 точки за категорията „въздействие и разпространение“.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Дейността за осигуряване на качеството трябва да е интегриран елемент компонент на проекта, за да се гарантира, че алиансите на познанията ще реализират успешно планираните резултати и ще постигнат въздействие, надхвърлящо обхвата на организациите партньори. Алиансите на познанията трябва да реализират целенасочени дейности за разпространение на резултатите, които трябва да обхванат

заинтересованите страни, лицата, определящи политиката, специалистите в областта и предприятията. В процеса на изпълнение на проекта алиансите на познанията следва да изготвят публикации като доклади, наръчници, насоки и др. Където е приложимо, резултатите трябва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни, или принадлежащи на компетентни органи платформи. Алиансите на познанията следва да разработят нови подходи и инструменти, улесняващи тяхното сътрудничество и гарантиращи устойчивостта на партньорството между висшето образование и бизнеса.

Алиансите на познанията представляват ново и амбициозна дейност; те са предмет на специално наблюдение, което предполага необходимостта от активно участие на всички участници и заинтересовани страни. Алиансите на познанията следва да предвидят своето участие в тематични клъстери с цел полезни взаимодействия, обмен на добри практики и взаимно учене. Освен това алиансите на познанията следва да предвидят бюджетни средства за представяне на проектите и на резултатите от тях на Форума за диалог между университетите и бизнеса и/или на други подходящи форуми (до четири презентации през периода на изпълнение на проекта).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

<p>Максимален размер на финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за алианс на познания със срок на действие 2 години: 700 000 EUR</p> <p>Максимален размер на финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за алианс на познания със срок на действие 3 години: 1 000 000 EUR</p>

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Подкрепа за изпълнение	<p>Финансова подкрепа за разходите за изпълнението на дейности, които са пряко свързани с изпълнението на проекта (с изключение на интегрирани дейности за мобилност), включително: управление на проекта, срещи по проекта, интелектуални продукти (като учебни програми, педагогически материали, <u>образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД)</u>, ИТ инструменти, анализи, проучвания и т.н.), разпространение на резултатите, участие в събития, конференции, пътни разходи и др.</p> <p>Финансовата подкрепа от ЕС се изчислява въз основа на броя на дните и профила на участващите членове на персонала по държави.</p>	Единична ставка	B2.1 на участващ мениджър за ден работа по проекта	<p>Условно: кандидатите трябва да обосноват вида и обема на ресурсите, необходими във връзка с реализацията на предложените дейности и резултати.</p> <p>За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено.</p>
			B2.2 на участващ изследовател/преподавател/инструктор за ден работа по проекта	
			B2.3 на участващ технически персонал за ден работа по проекта	
			B2.4 на участващ административен служител за ден работа по проекта	

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ, РЕАЛИЗИРАНИ В РАМКИТЕ НА АЛИАНС НА ПОЗНАНИЯТА (НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	<p>Финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно</p>	Единична ставка	За разстояния между 100 и 1999 км: 275 EUR на участник	<p>Условно: кандидатите трябва да обосноват необходимостта от дейностите за мобилност</p>
			За разстояния от 2000 км или повече: 360 EUR на участник	

Дневни разходи	Вноска към дневните разходи на участниците през периода на изпълнение на дейността	Единични разходи	<p>Дейности, насочени към персонала до 14^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 100 EUR на участник на ден + между 15^{-тия} и 60^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 70 EUR на участник на ден</p>	за постигане на целите и резултатите от проекта. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържаания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁸² . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ⁸³
			<p>Дейности, насочени към учащите: до 14^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 55 EUR на участник на ден + между 15^{-тия} и 60^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 40 EUR на участник на ден</p>	

⁸² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁸³ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

ТАБЛИЦА А: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН) ЗА ДЪРЖАВИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/ инструктор/из следовател/ специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	В2.1	В2.2	В2.3	В2.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	353	289	228	189
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	336	257	194	157
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	197	164	122	93
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	106	88	66	47

ТАБЛИЦА Б: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН) ЗА ДЪРЖАВИТЕ ПАРТНЬОРИ

Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/ инструктор/изследовател/ специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	353	289	228	189
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, Град държава Ватикан	336	257	194	157
Бахамски острови, Бахрейн, Екваториална Гвинея, Хонконг, Израел, Корея (Република), Оман, Саудитска Арабия, Тайван	197	164	122	93
Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Чили, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсуана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго (Бразавил), Конго (Киншаса), Острови Кук, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Източен Тимор, Еквадор, Египет, Ел Салвадор, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея (Република), Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корея (Народнодемократична република), Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа-Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сърбия, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Сейнт Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Сейнт Китс и Невис, Судан, Суринам, Свазиленд, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венецуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве	106	88	66	47

СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА СЕКТОРНИТЕ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА?

Секторните алианси на уменията са насочени към **преодоляване на пропуските в уменията** посредством повишаване на способността на системите за първоначално и продължаващо професионално образование и обучение за реакция на **потребностите на пазара на труда в различни сектори** и на търсенето на нови умения във връзка с един или повече професионални профили.

Тези цели следва да бъдат постигнати посредством:

- модернизиране на ПОО чрез адаптиране на потребностите от умения и интегриране на ученето в процеса на работа и оползотворяване на неговия потенциал да стимулира икономическото развитие и иновациите, по-конкретно на местно и регионално равнище, повишавайки конкурентоспособността на съответните сектори;
- засилване на обмяна на знания и практики между институциите за професионално образование и обучение и пазара на труда посредством интегриране на учене в процеса на работата;
- поощряване на трудовата мобилност, взаимното доверие и признаването на квалификациите на европейско равнище в съответните сектори.

Наред с горното, в съответствие с приетата от Комисията годишна работна програма приоритетно ще се подкрепят проекти, които преследват постигането на един или повече от приоритетите, посочени в уводните глави по темата „Образование и обучение“ в част Б от настоящото ръководство.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ СЕКТОРНИТЕ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА?

Секторните алианси на уменията са транснационални проекти, използващи данни за тенденциите в даден икономически сектор и за необходимите умения за успешна реализация в една или повече професионални области. Секторните алианси на уменията разработват и реализират съвместни програми за професионално обучение и методики за преподаване и обучение. Специален акцент следва да бъде поставен върху ученето в процеса на работата като метод, чрез който учащите придобиват умения, търсени на пазара на труда. Наред с горното секторните алианси на уменията прилагат в практиката общите за ЕС инструменти за признаване.

Допустими за участие в проекти по тази дейност са секторите, в които са налице неравновесия между предлаганите и търсените умения, които са предмет на текущи политики на Комисията:

- производство и инженерство;⁸⁴
- сектора на търговията;
- информационни и комуникационни технологии;
- екологични технологии (екоинновации);
- културни и творчески сектори;
- здравеопазване;
- туризъм.

Ако две или повече предложения получат еднакъв брой точки и наличният бюджет не е достатъчен за финансирането на всички, приоритетно ще се подкрепят проекти от под/сектори, които са участвали в създаването на европейски секторни съвети по умения.

Общото правило е, че секторните алианси на уменията са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата. Организации от държави партньори могат обаче да участват в секторни алианси на уменията в качеството на партньори (но не на кандидатстващи организации), доколкото тяхното участие допринася съществена добавена стойност към проекта.

КАКВИ ВЪЗМОЖНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Секторните алианси на уменията осъществяват съгласуван, изчерпателен и разнообразен набор от взаимно свързани дейности, които са гъвкави и могат да бъдат адаптирани към различни текущи и бъдещи потребности на пазара на труда, като например:

⁸⁴ включително например секторите на усъвършенстваните производствени технологии, автомобилното производство, авиационното производство или производството на текстил, облекла и кожени изделия.

- **Определяне на потребностите от умения и провеждане на обучение в даден икономически сектор:**
 - при необходимост събиране и тълкуване на данни за потребностите от умения на пазара на труда в даден икономически сектор при използване на информация от уебсайта „Панорама на уменията в ЕС“ и, ако е уместно, на работата на европейските секторни съвети по уменията;
 - определяне на потребностите от предоставяне на обучение при използване на професионалните профили в Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO).
- **Разработване на съвместни учебни програми:**
 - разработване на общи за ЕС секторни учебни програми, програми за ПОО и при необходимост квалификационни стандарти, свързани с потребности от умения, които са общи за сектора и/или за европейски професионален профил, при използване на информация от ESCO, когато е възможно;
 - интегриране на умения или професионални профили в структурата на учебни програми, програми за ПОО и при необходимост квалификационни стандарти;
 - описаните по-горе дейности следва да се основават на прилагане на подхода на резултатите от обучението (например чрез използването на ECVET и др.), както и на принципите на осигуряване на качеството (например EQAVET);
 - интегриране на иновативни подходи към преподаването и ученето, по-специално посредством по-стратегическо и интегрирано прилагане на ИКТ и образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и посредством включване на възможности за прилагане на придобитите знания в практически проекти/„реални“ ситуации на работното място (учене в процеса на работа) и за изграждане на предприемачески нагласи.
- **Провеждане на съвместни учебни програми:**
 - провеждане на общи за ЕС секторни учебни програми, които са адаптирани или са създадени самостоятелно въз основа на анализ и прогнози за потребностите на пазара на труда от даден професионален профил;
 - въвеждане на иновативни методи на преподаване и учене в областта на ПОО в отговор на променящи се потребности и/или в полза на специфична целева аудитория в рамките на даден икономически сектор (например основано на ИКТ съдържание, услуги и методи, образование в условията на работното място и пр.);
 - улесняване на признаването и сертифицирането на съответните резултати от обучението посредством прилагане на принципите на ECVET, рамката за осигуряване на качеството в ПОО (EQAVET) и при необходимост обвързване на съответните квалификации с НКР или с други приложими европейски инструменти в съответния сектор.

Секторните алианси на уменията могат да организират и дейности за мобилност на учащи и членове на персонала, доколкото тези дейности подпомагат/допълват останалите дейности на алианса и реализират добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта. Дейностите за мобилност не са основните дейности на секторните алианси на уменията; разширяването на обхвата и увеличаването на мащаба на тези дейности трябва да получи подкрепа по ключова дейност 1 от програмата или чрез други инструменти за финансиране.

КОИ СА НАЙ-ВАЖНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА СЕКТОРНИТЕ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА?

Основните характеристики на секторните алианси на уменията са, както следва:

- Иновации в професионалното образование и обучение, в различни икономически сектори и свързаните с тях професионални профили (при използване на ESCO, когато е възможно): <https://ec.europa.eu/esco/home>);
- Въздействието трябва да надхвърля срока на изпълнение на проекта и дейността на организацията, участващи в алианса. Очаква се партньорствата и дейностите да са устойчиви и да продължат съществуването си. Промените в организацията за ПОО и в различните икономически сектори/професионални профили трябва да са измерими. Резултатите и решенията трябва да могат да се прилагат на други места и да са достъпни за по-широка аудитория. Резултатите, постигнати от секторните алианси на уменията, следва да бъдат на разположение за ползване и публикуване в „Панорамата на уменията в ЕС“.

Секторните алианси на уменията трябва да докажат, че всички партньори са ангажирани и осигурява добавена стойност. Партньорите следва да съчетаят информация на системно ниво и на нивото на съответния сектор със солидни знания относно практиките на обучение в този сектор. Разпределението на задачите и задълженията за изготвяне на продукти следва да демонстрира правилно съгласуване на експертния капацитет на партньорите и възложените им дейности. Подбраните партньори трябва да са представителни за сектора, поне на национално равнище, да имат европейски обхват и експертен капацитет или компетентности в областите на обучението, прогнозирането и удовлетворяването на потребностите от умения или изготвянето на квалификации.

Определянето на бъдещите потребности от умения следва, според случая, да се основава на наличните данни от научни изследвания, посветени на потребностите на пазара на труда в съответния сектор. Ако за съответния сектор все още липсват данни от изследвания, е необходимо да бъде привлечена научноизследователска институция, която е компетентна относно този сектор. Партньорите трябва да тълкуват тези данни, когато провеждат обучение или разработват квалификационни стандарти въз основа на общ европейски професионален профил (вж. ESCO). На тази основа алиансът следва да разработи иновативни и ориентирани към резултати от обучението учебни програми (включващи прилагане на ECVET), които следва да са основани на механизми за осигуряване на качеството (в съответствие с EQAVET). Алиансът следва да може да гарантира или поне демонстрира достатъчно убедително, че новите или адаптираните умения и компетентности ще бъдат признати във всички държави и сектори, обхванати от алианса. Услуги за професионално ориентиране, предоставяни съвместно с органи на регионалната или местната администрация, следва да имат спомагателна роля в процеса на синхронизиране на уменията с планирането на учебните програми за професионално обучение, с оглед начални професионални училища, учащи младежи или техните родители да бъдат привлечени към, или информирани за конкретни професии, за които е налице повишено търсене на пазара на труда. Секторните алианси на уменията следва да реализират предложените дейности по начин, осигуряващ максимално въздействие върху даден сектор и съответните професии.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА?

Кандидатстваща/координираща организация: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Координиращата организация носи пълната отговорност да гарантира, че проектът се изпълнява в съответствие със споразумението. Координационната роля на тази организация включва следните задължения:

- тя представлява и действа от името на алианса в отношенията с Европейската комисия;
- поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
- тя координира алианса в сътрудничество с останалите партньори по проекта.

Пълноправни партньори: участващи организации, които допринасят активно за успешната реализация на секторния алианс на уменията. Всеки пълноправен партньор трябва да подпише мандатно писмо, с който упълномощава координиращата организация да действа от негово име през периода на изпълнение на проекта. Това важи и за партньорите от държави партньори.

Асоциирани партньори (незадължително): в секторните алианси на уменията могат да участват асоциирани партньори, които допринасят за изпълнението на дейностите на алианса. Не се изисква тези партньори да отговарят на договорните изисквания, тъй като те не получават финансиране. Тяхното участие и роля в проекта обаче и различни работни пакети трябва да са ясно описани.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят предложенията за секторни алианси на уменията, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или във всяка държава партньор в света (вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p> <p>Например такава организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ институт/училище за професионално образование; ▪ център за ПОО; ▪ междуфирмен център за обучение; ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ публичен орган на регионално или национално равнище с компетентност в областта на ПОО; ▪ висше училище, предоставящо ПОО; ▪ социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; ▪ посредническа организация или сдружение, което представлява организации с дейност в областта на образованието, обучението или младежта; ▪ научноизследователски институт; ▪ културна и/или творческа организация; ▪ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги; ▪ орган с компетентност в областта на признаването; ▪ акредитиращ, сертифициращ или издаващ квалификации орган. <p>Една организация може да участва — като кандидат или пълноправен партньор — само в едно заявление за секторен алианс на уменията в даден момент. Това правило не се прилага за асоциираните партньори. Ако една организация участва като пълноправен партньор в две или повече предложения, всички тези предложения ще бъдат недопустими.</p> <p>Изключение: в държавите, където само една структура има регулаторна функция за професионалното образование и обучение (вж. 3 по-долу), тази организация може да участва в повече от един алианс, но трябва да се предоставят доказателства, показващи, че тя е в монополно положение.</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава заявление за подкрепа от името на всички организации, участващи в проекта.</p>

<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Съставът на секторните алианси на уменията трябва да отговаря на всички изброени по-долу изисквания:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Във всяка от обхванатите държави секторният алианс на уменията трябва да има поне трима пълноправни партньори — по един от всяка посочена по-долу категория⁸⁵2. Секторните алианси на уменията трябва да обхващат поне три държави по програмата.3. За всяка допълнителна държава (над минималния брой от три), която обхваща секторният алианс на уменията, той трябва да има поне трима пълноправни партньори от всяка посочена по-долу категория. <p>Пример: ако даден секторен алианс на уменията обхваща 5 държави, той трябва да има 5 публични или частни структури, които предоставят ПОО (по една от държава), 5 публични или частни структури, които имат специфичен за отделните сектори експертен капацитет и представляват или присъстват в даден сектор (по една от държава), и 5 публични или частни структури, които имат регулаторни правомощия по отношение на системите за образование и обучение (по една от държава).</p> <p>Изключение: Европейските представителни организации⁸⁶ не трябва да имат допълнителни партньори в държавата, в която са установени, при условие че вече е спазено изискването за минималния брой участващи организации (9) и държави по програмата (3), без да се счита представителната организация.</p> <p>В секторните алианси на уменията трябва да бъдат включени следните категории структури съгласно посочените по-горе условия:</p> <p>1. Публични или частни структури, които предоставят ПОО</p> <p>(като например: мрежи от институти/училища за професионално образование, центрове за ПОО, междуфирмени центрове за обучение; предприятия с повече от 250 служители, разполагащи с ведомствен отдел за обучение, и по-специално предприятия, които организират чиракуване, или предприятия, които организират съвместно обучение; висши учебни институции, които предоставят ПОО)</p> <p>2. Публични или частни структури, които разполагат със специфичен за съответния сектор експертен капацитет и са представителни или присъстват в даден сектор (на регионално, национално или европейско равнище)</p> <p>(като например: социални партньори, европейски секторни или професионални сдружения на работодатели или работници и служители, търговски, индустриални или занаятчийски камари, културни и творчески организации, органи или съвети по уменията, агенции за икономическо развитие, научноизследователски центрове)</p> <p>3. Публични или частни структури, които изпълняват регулаторни функции по отношение на системите за образование и обучение (на регионално, национално или европейско равнище)</p> <p>(като например: публични органи с компетентност в областта на ПОО, акредитиращи, сертифициращи или издаващи квалификации органи, органи с компетентност в областта на признаването, органи, предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация)</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>2 или 3 години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности.</p> <p>В изключителни случаи срокът на действие на секторен алианс на уменията може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициента и с одобрението на Изпълнителната агенция. В такива случаи общият размер на безвъзмездните средства не се променя.</p>

⁸⁵ Това означава, че даден секторен алианс на уменията трябва да има **поне** девет пълноправни партньори от поне три различни държави по програмата. Участието на асоциираните партньори не се счита за изпълнение на това изискване.

⁸⁶ Европейска представителна организация е сдружение (често свързано с определен сектор) на няколко национални организации членки, което координира техните дейности, допринася за постигането на обща цел и работи за защита на техните общи интереси на европейско равнище.

Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 ноември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	<p>Други критерии</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ производство и инженерство;⁸⁷ ▪ сектора на търговията; ▪ информационни и комуникационни технологии; ▪ екологични технологии (екоиновации); ▪ културни и творчески сектори; ▪ здравеопазване; ▪ туризъм.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

⁸⁷ включително например секторите на усъвършенстваните производствени технологии, автомобилното производство, авиационното производство или производството на текстил, облекла и кожени изделия

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none">▪ Обвързаност с политиката: предложението допринася за постигането на европейските цели и приоритети в областта на ПОО; предложението се основава на работата на европейските секторни съвети по уменията, където е уместно.▪ Цел: предложението съответства на целите и приоритетите на дейността (вж. раздела „Какви са целите на секторните алианси на уменията?“)▪ Съответствие: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към дейността▪ Иновативност: предложението предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения▪ Европейска добавена стойност: предложението доказва убедително добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none">▪ Съгласуваност: цялостната структура на проекта гарантира съгласуваност между целите на проекта и предложените методики, дейности и бюджет. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени идентифицираните потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати▪ Структура: работната програма е ясна и разбираема, и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение)▪ Методика: предложението се основава на подхода на резултатите от обучението, ECVET (единици резултати от обучението) и принципите на осигуряване на качеството в съответствие с EQAVET▪ Управление: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. Предложението предвижда разпределение на достатъчно ресурси за изпълнението на всички дейности▪ Бюджет: в бюджета са предвидени необходимите ресурси за успешно изпълнение.▪ Качеството на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.▪ Контрол на качеството и финансов контрол: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/риските пред проекта са идентифицирани и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете▪ В случаи на транснационална мобилност (само за експериментално и пилотно изпълнение)▪ Наличие и качество на мерки за идентифициране и подбор на участниците в дейностите за мобилност▪ в предложението е представена стратегията за ефикасно валидиране и/или признаване на периоди на обучение в чужбина, по-специално въз основа на ECVET

<p>Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Конфигурация: съставът на партньорството съответства на целите на проекта, като обединява според потребностите експертен капацитет и компетентности, необходими за разработване на обучение, прогнозиране и удовлетворяване на потребности от умения, изготвяне на квалификации и/или политика в областта на обучението. Освен това предложението предвижда участие на компетентните органи, вземащи решения (органи или структури с регулаторни правомощия в областта на ПОО). Представителният характер и експертният капацитет на партньорите за съответния сектор на европейско равнище е убедително доказан: партньорите следва да имат обхват и представяне в участващите в алианса държави по програмата, които осигуряват солиден потенциал на алианса за въздействие в няколко от обхванатите от него държави (например посредством участие на европейска секторна организация или европейски социални партньори)▪ Ангажираност: разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности▪ Задачи: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Индивидуалните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите▪ Сътрудничество/екипен дух: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни▪ Участие на държави партньори: ако е приложимо, участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта (ако това условие не е изпълнено, проектът няма да бъде разгледан с оглед на отпускане на безвъзмездни средства)
---	--

<p>Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от дейността на алианса от партньорите и други заинтересовани страни. То съдържа методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му▪ Разпространение: предложението съдържа разработен план за разпространение на резултатите и предвижда подходящи дейности, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни и широката общественост през периода на изпълнение на проекта и след приключването му;▪ Въздействие: предложението илюстрира обществената и икономическата адекватност и обхват на проекта. То има капацитет да доведе до значително увеличаване на капацитета на партньорите за провеждане на различни дейности за обучение в европейски контекст. Също така то предвижда подходящи мерки за мониторинг на напредъка и за оценяване на очакваното въздействие (в краткосрочен и дългосрочен план)▪ Отворен достъп: Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения▪ Устойчивост: предложението предвижда подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от алианса ще се запазят и след изтичането на периода на изпълнение на проекта (т.е. продължаване на провеждането на новите курсове, актуализиране на новите инструменти и т.н.). Предложението съдържа информация за начина на реализация на тези мерки и за източниците на необходимите ресурси (различни от фондове на ЕС)
---	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 70 точки. Освен това те трябва да получат минимум 13 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“, 16 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 11 точки за категорията „въздействие и разпространение“.

Какво още трябва да знаете за това действие?

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Очаква се алиансите да постигнат резултати, които могат да се приложат широко в съответния икономически сектор. С оглед на това алиансите трябва да предоставят надежден план за управление на качеството. Освен това алиансите следва да предвидят процедури за експертна оценка като интегрирана част от проекта.

Освен това алиансите следва да предвидят процедури за експертна оценка като интегрирана част от проекта. С оглед на това работната програма на алианса следва да включва независима външна експертна оценка на качеството в средата на периода на изпълнение и при приключването на проекта, като тези оценки се внасят съответно с доклада за напредъка на изпълнението и с окончателния доклад по проекта. В доклада за напредъка на изпълнението на проекта участващите организации трябва да отразят последващите дейности, предприети на основание на препоръките, съдържащи се в междинната оценка на качеството.

Всички алианси са длъжни да организират целенасочени дейности за разпространение на резултатите, по-специално чрез организации/структури, които предоставят професионално консултиране/ориентиране. Във връзка с тези дейности те трябва да предоставят подробен план за разпространение на резултатите, включващ:

- активна стратегия за разпространение на резултатите, чиято цел е да бъдат информирани заинтересованите страни, лицата, определящи политиката, специалистите по професионално ориентиране, предприятията и младежите, обучаващи се в системата на задължителното образование, относно професии, за които е налице повишено търсене на пазара на труда или потенциал за създаване на нови предприятия;
- внедряване на резултатите в практиката в сектора;

- когато е уместно, предоставяне на достъп до резултатите от дейността на алианса въз основа на отворени лицензи.

Планът за разпространение на резултатите следва да разясни убедително как ще бъдат разпространени планираните резултати от проекта, като определи целите, задачите, средствата за постигането им и съответните срокове. Заявленията следва да съдържат и информация за това кой партньор ще отговаря за изпълнението на дейностите за разпространение, както и за опита на този партньор от изпълнение на такива дейности. Одобрените проекти ще трябва да предоставят в края на периода на изпълнение кратко и подходящо за публикуване резюме на дейностите по проекта, което ще бъде публикувано в създадения по програмата инструмент за разпространение на резултатите. Изготвянето на този документ ще бъде условие за извършване на окончателното плащане след приключването на проекта.

Под ръководството на Европейската комисия/Изпълнителната агенция ще бъде въведена мярка за подкрепа на разпространението на резултатите за секторните алианси на уменията, с цел да бъде гарантирано пълноценното използване на резултатите и въздействието на проектите извън обхвата на участващите организации и в по-широк кръг държави.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за секторен алианс на уменията със срок на действие 2 години: 700 000 EUR
Максимален размер на финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за секторен алианс на уменията със срок на действие 3 години: 1 000 000 EUR

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Подкрепа за изпълнение	Финансова подкрепа за разходите за изпълнението на дейности, които са пряко свързани с изпълнението на проекта (с изключение на интегрирани дейности за мобилност), включително: управление на проекта, срещи по проекта, интелектуални продукти (като учебни програми, педагогически материали, <u>образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД)</u> , ИТ инструменти, анализи, проучвания и т.н.), разпространение на резултатите, участие в събития, конференции, пътни разходи и др. Вноската на ЕС се изчислява въз основа на броя на дните и профила на участващите членове на персонала по държави.	Единична ставка	<u>B3.1</u> на участващ мениджър за ден работа по проекта	Условно: кандидатите трябва да обосноват вида и обема на ресурсите, необходими във връзка с реализацията на предложените дейности и резултати. За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено.
			<u>B3.2</u> на участващ изследовател/преподавател/инструктор за ден работа по проекта	
			<u>B3.3</u> на участващ технически персонал за ден работа по проекта	
			<u>B3.4</u> на участващ административен служител за ден работа по проекта	

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ, РЕАЛИЗИРАНИ В РАМКИТЕ НА СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА (НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Вноска към пътните разходи на участниците от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно	Единична ставка	За разстояния между 100 и 1999 км: 275 EUR на участник	Условно: кандидатите трябва да обосноват необходимостта от дейностите за мобилност за постигане на целите и
			За разстояния от 2000 км или повече: 360 EUR на участник	

Дневни разходи	Вноска към дневните разходи на участниците през периода на изпълнение на дейността	Единични разходи	<p>Дейности, насочени към персонала до 14^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 100 EUR на участник на ден + между 15^{-тия} и 60^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 70 EUR на участник на ден</p>	резултатите от проекта. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържаания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁸⁸ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ⁸⁹
			<p>Дейности, насочени към персонала: до 14^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 100 EUR на участник на ден + между 15^{-тия} и 60^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 40 EUR на участник на ден</p>	
			<p>Дейности, насочени към учащите: до 14^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 55 EUR на участник на ден + между 15^{-тия} и 60^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 40 EUR на участник на ден</p>	

⁸⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁸⁹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

ТАБЛИЦА А: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН) ЗА ДЪРЖАВИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/ инструктор/ изследовател/ специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	В3.1	В3.2	В3.3	В3.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	353	289	228	189
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	336	257	194	157
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	197	164	122	93
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	106	88	66	47

ТАБЛИЦА Б: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН) ЗА ДЪРЖАВИТЕ ПАРТНЬОРИ

Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/ инструктор /изследовател /специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	ВЗ.1	ВЗ.2	ВЗ.3	ВЗ.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	353	289	228	189
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, Град държава Ватикан	336	257	194	157
Бахамски острови, Бахрейн, Екваториална Гвинея, Хонконг, Израел, Корея (Република), Оман, Саудитска Арабия, Тайван	197	164	122	93
Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Чили, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсуана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго (Бразавил), Конго (Киншаса), Острови Кук, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Източен Тимор, Еквадор, Египет, Ел Салвадор, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея (Република), Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корея (Народнодемократична република), Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа-Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сърбия, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Сейнт Лусия, Сейнт Винсънт и Гренадини, Сейнт Китс и Невис, Судан, Суринам, Свазиленд, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венецуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве	106	88	66	47

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Тази дейност, която цели да подкрепи модернизацията, достъпността и интернационализацията на висшето образование в държавите партньори, ще се извършва в контекста на приоритетите, определени в съобщенията „Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна“⁹⁰ и „Европейското висше образование в световен план“⁹¹.

Осъществява в рамките на външните политики на ЕС, определени във финансовите инструменти на Европейския съюз, които подкрепят тази дейност, а именно:

- Европейският инструмент за съседство (ЕИС)⁹²
- Инструментът за сътрудничество за развитие (ИСР)⁹³
- Инструментът за предприемаческа помощ (ИПП)⁹⁴

Тази дейност допринася за развитието на устойчив и приобщаващ социално-икономически растеж в държавите партньори и следва да гарантира постигането на целите и принципите на политиката за развитие и политиката за външната дейност на ЕС, включително национална ангажираност, социално сближаване, равенство, подходящ географски баланс и многообразие. Специално внимание ще бъде отделено на най-слабо развитите държави, както и на студентите в неравностойно положение, произхождащи от недобра социално-икономическа среда, и на студентите със специални нужди.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет са проекти за транснационално сътрудничество, основани на многостранни партньорства главно между висши учебни институции (ВУИ) от държави по програмата и от допустими държави партньори, финансирани чрез горепосочените инструменти. Те могат да включват и неакадемични партньори с цел укрепване на връзките с обществото и бизнеса и засилване на системното въздействие на проектите. Посредством структурирано сътрудничество, обмен на опит и добри практики и мобилност на граждани проектите за изграждане на капацитет имат за цел:

- подпомагане на модернизацията, достъпността и интернационализацията на висшето образование в допустимите държави партньори;
- подпомагане на допустимите държави партньори да се справят с предизвикателствата, пред които са изправени техните висши учебни институции и системи, включително тези по отношение на качеството, приложимостта, равния достъп, планирането, осъществяването, управлението, ръководството;
- да допринесат за сътрудничеството между ЕС и допустимите държави партньори (и между допустимите държави партньори);
- насърчаване на доброволното сближаване с развитията в ЕС в областта на висшето образование;
- насърчаване междуличностните контакти, межкултурната информираност и разбиране.

Тези цели се преследват в допустимите държави партньори чрез действия, които:

- подобряват качеството на висшето образование и увеличават неговото значение за пазара на труда и обществото;
- повишаване на равнището на компетентностите и уменията във ВУИ посредством разработване на нови и иновативни образователни програми;
- повишаване на капацитета за управление и иновации, както и интернационализацията на ВУИ;

⁹⁰ „Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна“, Съобщение от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите, Брюксел, 13.10.2011 г., COM(2011) 637 окончателен

⁹¹ „Европейското висше образование в световен план“, Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, Брюксел, 11.7.2013 г., COM(2013) 499 final

⁹² РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 232/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Европейски инструмент за съседство

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:BG:PDF>

⁹³ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 233/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за сътрудничество за развитие за периода 2014—2020 г.:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:BG:PDF>

⁹⁴ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 231/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент за предприемаческа помощ (ИПП II)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:BG:PDF>

- повишаване на капацитета на националните органи за модернизиране на техните системи за висше образование посредством подкрепа за определянето, прилагането и мониторинга на политики за реформа;
- насърчаване на регионалната интеграция⁹⁵ и сътрудничеството между различни региони⁹⁶ в света чрез съвместни инициативи, обмен на добри практики и сътрудничество.

Подкрепят се две категории проекти за изграждане на капацитет:

Съвместни проекти: насочени към постигати на резултати, които са от полза главно и пряко за организациите от допустимите държави партньори, участващи в проекта. Тези проекти обикновено са съсредоточени върху 3 различни вида дейности:

- разработване на учебни програми;
- модернизация на управлението, ръководството и функционирането на ВУИ;
- укрепване на отношенията между ВУИ и по-широката икономическа и социална среда.

Структурни проекти: насочени към оказване на въздействието върху системите за висше образование и насърчаване на реформи на национално и/или регионално равнище в допустимите държави партньори. Тези проекти обикновено са съсредоточени върху 2 различни вида дейности:

- модернизация на политиките, ръководството и управлението на системите за висше образование;
- укрепване на отношенията между системите за висше образование и по-широката икономическа и социална среда.

В случай на проекти за изграждане на капацитет, насочени към допустимите държави партньори от региони 1, 2 и 3 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), и двете категории проекти (съвместни проекти и структурни проекти) в допълнение могат да включват **специално направление за мобилност** за персонал и студенти. Това направление за мобилност ще се оценява като отделен компонент.

Специалното направление за мобилност трябва да е от ключово значение за изпълнение на целите на проекта (интегрирана мобилност) и да се изпълнява чрез междуинституционални споразумения. Въпреки това е важно да се отбележи, че този компонент на проекта може да бъде отхвърлен (да не се финансира) дори и ако проектът бъде избран; отхвърлянето на този компонент не следва да възпрепятства изпълнението на другите предвидени в проекта дейности. Специалното направление за мобилност следва да се разглежда като допълнителна подкрепа от ЕС за укрепване на интервенционната логика на проекта, но не може да бъде условие за успешното изпълнение на основните цели на проекта. Финансирането на специално направление за мобилност в рамките на избран проект ще зависи от резултатите от конкретната качествена оценка на предложението и от наличния бюджет. Очаква се не повече от 40 % от съвместните или структурни проекти, които са избрани за финансиране, да се ползват от такава безвъзмездна помощ.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Програма „Еразъм+“ предоставя значителна степен на гъвкавост по отношение на дейностите, които могат да се реализират по проект за изграждане на капацитет, доколкото предложението доказва, че тези дейности са най-подходящият подход за постигане на определените цели на проекта.

Със съвместните проекти обикновено могат да се реализират широк спектър от дейности, като например:

- разработване, изпитване и адаптиране на:
 - учебни програми, курсове, учебни материали и инструменти;
 - методики за учене и преподаване и педагогически подходи, най-вече такива, които предоставят

⁹⁵ За целите на това действие с понятието „регион“ се обозначава група държави, принадлежащи към определен макрогеографски район.

⁹⁶ Класификацията на регионите, която се прилага в рамките на програма „Еразъм+“ е в съответствие с категоризациите, направени чрез различните инструменти за външна дейност на ЕС.

- ключови компетентности и основни умения, езикови умения, обучение в областта на предприемачеството и акцентирание върху употребата на ИКТ;
- нови видове схеми за практическо обучение и за проучване на случаи от практиката в бизнеса и индустрията;
- сътрудничество между университетите и предприятията, включително създаването на нови предприятия;
- нови форми на учене и предоставяне на образование и обучение, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
- методи и инструменти за ориентиране и наставничество;
- инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на академичен и административен персонал;
- осигуряване на качеството на програмно и институционално равнище;
- нови системи и структури на управление и ръководство;
- съвременни университетски услуги, например за финансово управление, международни отношения, студентско консултиране и ориентиране, академични въпроси и изследвания;
- засилване на интернационализацията на ВУИ и повишаване на капацитета за ефективно изграждане на мрежи от контакти в областта на научните изследвания и научните и технологичните иновации (международна отвореност на учебните програми, студентски услуги, схеми за междуинституционална мобилност, научно сътрудничество и трансфер на знания...);
- модернизирани на съоръженията, необходими за прилагането на иновативни практики (например за нови учебни програми и учебни методи, за разработването на нови услуги и т.н.);
- организиране на обучения за персонала, включващи преподавателски и помощен персонал, техници, както и университетски администратори и ръководители;

Проектите за реформа на учебната програма по-специално се очаква да включват обучение на преподавателския състав и да покриват свързани с това въпроси като осигуряване на качеството и пригодност за заетост на завършилите студенти чрез връзки с пазара на труда. Програмите за обучение трябва да бъдат официално акредитирани преди края на срока на проекта. Преподаването на нови или актуализирани курсове трябва да започне през срока на проекта с достатъчен брой студенти и преквалифицирани учители и трябва да обхваща най-малко една трета от продължителността на проекта. Обучението по време на проекти за реформа на учебната програма може също така да бъде насочено към административен персонал, като например персонала в библиотеки и лаборатории, и ИТ персонала.

Със структурните проекти обикновено могат да се реализират широк спектър от дейности, като например:

- укрепване на интернационализацията на системите за висше образование;
- въвеждане на реформи от „Болонски“ тип (система от три цикъла, осигуряване на качеството, оценка и пр.);
- прилагане на инструменти за прозрачност, като например системи за кредити, процедури за акредитация, насоки за признаването на предишно и неформално обучение и пр.;
- създаване на национални квалификационни рамки;
- разработване и прилагане на вътрешни и външни системи/насоки за осигуряване на качеството;
- развитие и прилагане на нови подходи и инструменти за разработване на политики и мониторинг, включително създаването на представителни органи, организации или сдружения;
- укрепване на интегрирането на образованието, научните изследвания и иновациите.

По-конкретно тези дейности могат да включват:

- проучвания и изследвания на специфични въпроси, свързани с реформите;
- съвети относно политиките и експертни съвети;
- организиране на конференции, семинари, работни групи, кръгли маси (които трябва да доведат до оперативни заключения и препоръки);
- организиране на обучения за персонала по въпроси на политиката;
- организиране на обучения за персонала (които могат да включват изготвянето на наръчници и ръководства за обучение), включващи преподавателски и помощен персонал, техници, както и университетски администратори и ръководители;
- организиране на кампании за повишаване на информираността.

И за двете категории проекти, описани по-горе, може да се предостави **специално направление за мобилност**, включващо една или повече от следните дейности и засягащо изключително проекти с държави партньори, които са допустими за специалното направление за мобилност:

Мобилност на студенти:

- **период на обучение** в чужбина в партньорска ВУИ;

За да се гарантира, че мобилността е с високо качество и оказват максимално въздействие върху студентите, тя трябва да е съобразена с потребностите им с оглед на тяхната специалност и на личното им развитие. Периодът на обучение в чужбина трябва да бъде част от програмата за обучение на студента, завършваща с някоя от следните степени: кратък цикъл, първи цикъл (бакалавърска степен или еквивалент), втори цикъл (магистърска степен или еквивалент) и трети цикъл или докторска степен.

Студентската мобилност трябва да бъде в учебната област/академичната дисциплина, към която е насочен проектът.

Периодите на обучение в чужбина могат да включват и периоди на стаж.

- **стаж (работа с цел обучение)** в чужбина в предприятие или на друго подходящо работно място в една от държавите от консорциума.

Подкрепа се предоставя и за стажове, провеждани на работно място в чужбина в рамките на кратък, първи, втори или трети цикъл на обучение. Това включва и „асистентските стажове“ за студенти – бъдещи преподаватели.

Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента.

Мобилност на персонал:

- **период на преподаване:** тази дейност дава възможност на членове на преподавателския персонал на висши учебни институции или на персонала от участваща организация да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина.
- **период на обучение** в една от държавите, участващи в консорциума: тази дейност подкрепя професионалното развитие на членове на преподавателския и административния персонал на висши учебни институции под формата на а) участие в структурирани курсове, включително в езикови обучения с професионална насоченост, или дейности за обучение в чужбина (с изключение на конференции); б) обмяна на опит на работното място/периоди на наблюдение/обучения в партньорска висша учебна институция или друга подходяща организация в чужбина.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

В зависимост от техните цели проектите за изграждане на капацитет следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта. Ще бъде важно да се гарантира справедливо и активно участие на различните партньори въз основа на подходящо разпределение на задачите и ясно демонстриране на капацитет за работа в мрежа, включително с цел да се увеличи въздействието и да могат да се използват всички различни нива на партньорството, а не само индивидуалното участие.

В зависимост от обхвата и целите на действието се предвижда участващите организации от допустимите държави партньори да бъдат целевият обект на проекта за изграждане на капацитет. Дейностите и резултатите, описани в предложението, трябва да бъдат насочени в полза на допустимите държави партньори, техните висши учебни институции и системи.

ВУИ от допустимите държави партньори са насърчавани да станат кандидати, при условие че те разполагат с необходимия финансов и оперативен капацитет.

Участващите организации от държави по програмата съдействат със своите знания и опит по отношение на целите на проекта. Тяхната роля е да допринесат за постигане на целите на проекта и поради това нуждите на тези институции не следва да се включват в структурата на проекта. Тези организации имат право да получават дял от бюджета във връзка с разходите, направени за тяхната роля.

Освен това проектът за изграждане на капацитет в областта на висшето образование може да извлича полза от участието на асоциирани партньори (незадължително). Тези организации (например неакадемични партньори) допринасят непряко за изпълнението на определени задачи/дейности и/или подпомагат разпространението на резултатите от проекта и мерките за неговата устойчивост. Техният принос може например да се реализира под формата на трансфер на знания и умения, провеждане на допълнителни курсове или участие в предоставянето на възможности за командироване или стажове. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за част от консорциума и следователно не могат да се ползват от финансова подкрепа по линия на проекта.

Ако в рамките на проекта се предвижда специално направление за мобилност:

- до началото на периода на мобилност изпращащата и приемащата организации трябва да договорят с участието на студентите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат осъществени от студентите (със споразумение за обучение) или от членовете на персонала (със споразумение за мобилност). С тези споразумения (вж. по-долу) се определят планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина, уреждат се условията за формално признаване и се посочват правата и задълженията на всяка от страните. Когато дейността се договаря между две институции (мобилност на студенти с цел обучение и мобилност на персонала с цел преподаване), преди началото на обмена изпращащата и приемащата институции трябва да сключат междуинституционално споразумение.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за изграждане на капацитет във висшето образование, за да бъде легитимен за финансиране по Програма „Еразъм +“:

КРИТЕРИИ ЗА ЛЕГИТИМНОСТ

Легитимни държави партньори	Държави партньори, принадлежащи към региони 1—4 и 6—10 включително (вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Легитимни участващи организации⁹⁷	<p>Участваща организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка публична или частна организация, предлагаща образователни степени за висше образование или други признати квалификации за висше образование (определена като висша учебна институция и призната като такава от компетентния орган) <p>или</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: <ul style="list-style-type: none"> – публично, частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище (включително министерства); – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); – организация с нестопанска цел, сдружение, НПО (включително национални или международни сдружения или мрежи от висши учебни

⁹⁷ Следните видове организации не са допустими:

- институции на ЕС и други органи на ЕС, включително специализирани агенции (изчерпателният списък на тези структури е поместен на адрес: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_bg.htm);
- организации, които управляват програми на ЕС, например национални агенции в държавите по програмата и национални бюра на програма „Еразъм+“ в допустимите държави партньори (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).

	<p>институции, студентски или учителски сдружения и др.);</p> <ul style="list-style-type: none">- културна организация, библиотека, музей;- организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги. <p>Всяка участваща организация трябва да е установена в държава по програмата или в легитимна държава партньор.</p> <p>Висши учебни институции (ВУИ), намиращи се в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм Харта за Висше образование (ЕХВО). Такава Харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава; За специалното направление за мобилност обаче установените в легитимните държави партньори ВУИ ще трябва да имат сключени междуинституционални споразумения с всички партньорски ВУИ, приемайки принципите на ЕХВО.</p> <p>Факултети/училища/колежи/департаменти/центрове или други компоненти, които са част от висши учебни институции, но са установени като автономни юридически лица, се считат за недопустими (дори и ако имат ПИК — Персонален Идентификационен Код) освен ако могат да представят декларация за конкретен проект, подписана от Ректора/Директора на висшата учебна институция, която ги упълномощава да представляват цялата институция.</p> <p>Сдружения или организации на висши учебни институции, целящи насърчаване, подобряване и реформа на висшето образование, както и сътрудничество в рамките на Европа и между Европа и други части на света, са допустими. Ако такива сдружения, организации или мрежи обхващат и други сектори на образованието и обучението, основният акцент на техните дейности трябва да бъде върху висшето образование. Сдружение, организация или мрежа от висши учебни институции ще се счита за едно юридическо лице/партньорска институция и ще действа от името на своите членове, което означава, че тя ще бъде третирана като един субект от държавата, където е установено неговото(нейното) седалище. Само тези членове, които са установени в държава по програмата или в допустима държава партньор, могат да се възползват от безвъзмездните средства.</p> <p>Международни правителствени организации могат да участват като партньори в проекти за изграждане на капацитет чрез самофинансиране.</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Следните видове участващи организации могат да кандидатстват за финансова подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none">• висша учебна институция;• сдружение или организация на висши учебни институции;• <u>само за структурни проекти</u>: правно призната национална или международна организация на ректори, учители или студенти; <p>установени в държава по програмата или в допустима държава по програмата.</p> <p>Кандидатстващата организация подава формуляр от името на всички организации, участващи в проекта.</p> <p>Изключение: участващи организации от Регион 4 (Руска федерация) не могат да участват като кандидати.</p>

<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Проектите за изграждане на капацитет трябва да отговарят на следните критерии:</p> <ul style="list-style-type: none">• Консорциумите трябва да включват най-малко толкова ВУИ от държави партньори, колкото и ВУИ от държави по програмата;• Най-малко една държава партньор трябва да участва в проекта. Ако проектът включва повече от една допустима държава партньор, тези държави могат да бъдат от един и същи регион⁹⁸ или от различни региони, обхванати от тази дейност;• Проекти, включващи партньори от Регион 4 (Руска федерация), трябва да включват поне още една държава партньор. Проекти с участието на партньори от регион 8 (Латинска Америка) трябва да включват най-малко две държави партньори от този регион.• Минимум две ВУИ от всяка от допустимите държави партньори, участващи в проекта;• В държави партньори, където броят на висшите учебни институции е по-малък от 5 или в случаите, когато една институция представлява повече от 50 % от общия брой студенти в държавата, ще се приложи изключение от правилото и ще се приемат заявления, включващи само една ВУИ за тези държави;• Най-малко три държави по програмата с най-малко една ВУИ от всяка от държавите по програмата, участващи в проекта. <p>Когато е включено сдружение, организация или мрежа от висши учебни институции, посочените по-горе изисквания за минималния брой на участващите организации трябва да бъдат изпълнени, като сдружението/организацията/мрежата се брои като само един партньор от държавата, където е установено неговото(нейното) седалище.</p> <p>Обърнете внимание, че партньорите трябва да представят мандатните писма, подписани между координатора и всеки партньор, с потвърждение, че упълномощават координатора да действа от тяхно име и за тяхна сметка при подписване на евентуалното споразумение и неговите последващи допълнения с Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура.</p> <p>Мандатното писмо, надлежно подписано от законния представител на партньорска организация, ще бъде под формата на приложение към споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и следователно има правна сила. Предоставеният от агенцията образец трябва да се използва във всички случаи без никаква промяна или корекция. Мандатните писма трябва да се предоставят, като се използва образецът, публикуван с официалните документи на поканата за подаване на предложения.</p> <p>Само за структурни проекти:</p> <p>В допълнение към горепосочените изисквания структурните проекти трябва да включват като партньори и министерствата, отговорни за висшето образование във всяка от допустимите държави партньори, към които е насочен проектът.</p>
--	--

⁹⁸ За целите на тази дейност с понятието „регион“ се обозначава група държави, принадлежащи към определен макрогеографски район. Класификацията на регионите, която се прилага в рамките на програма „Еразъм+“ е в съответствие с категоризациите, направени чрез различните инструменти за външна дейност на ЕС.

<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Проектите за изграждане на капацитет могат да са с продължителност 2—3 години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности.</p> <p>Общото правило е да не се разрешава удължаване на легитимния период извън определената продължителност. Ако обаче след подписването на споразумението и започването на проекта координаторът не е в състояние да приключи проекта в рамките на планирания период, поради напълно обосновани причини, може по изключение да се разреши удължаване на легитимния период (с максимум 12 допълнителни месеца). Удължаване на легитимния период се разрешава само веднъж.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>Към Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура, намираща се в гр. Брюксел, Белгия.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 10 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 15 октомври същата година.</p>
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Заявлението трябва да бъде представено в съответствие с условията, описани в част В от настоящото ръководство.</p>

Кандидатстващите организации биха могли да бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Предложеният проект и предвидените резултати ще допринесат ефективно за целите на дейността за изграждане на капацитет в целевата(ите) държава(и) ▪ Предложението ясно адресира тематичните и географските приоритети, поставени от програмата за целевата(ите) държава(и) или целевия(ите) регион(и) ▪ Предложението съдържа разяснения за това защо планираните дейности и очакваните резултати удовлетворяват потребностите на целевите групи по най-добрия начин ▪ Проектът се вписва в стратегията за модернизация, развитие и интернационализация на целевите висши учебни институции и е в съответствие със стратегиите за развитие на висшето образование в допустимите държави партньори ▪ Целите на проекта са ясни, реалистични и подходящи и се основават на действителен и адекватен анализ на потребностите ▪ Проектът е иновативен и/или допълва други инициативи или проекти, вече реализирани в рамките на текущи или минали дейности ▪ Предложението показва, че подобни резултати не могат да бъдат постигнати чрез национално, регионално или местно финансиране
---	--

<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Предложените дейности през целия период на изпълнение на проекта са с високо качество, уместни и подходящи за постигане на целите и предвидените резултати▪ Предложената методика е иновативна, изпълнима и подходяща за постигане на предвидените резултати▪ Проектът се характеризира с ефективност по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности▪ Цялостната структура на проекта гарантира съгласуваност между целите на проекта и предложените методики, дейности и бюджет.▪ Работният план е ясен и реалистичен, с точно определени дейности, реалистични графици, ясни резултати и етапи. Той е с доказан капацитет за логично и разумно планиране и включва подходящи етапи на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение на резултатите.▪ Предизвикателствата/рисковете пред проекта са идентифицирани и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Въведени са мерки за контрол на качеството, включително критерии и показатели, гарантиращи висококачественото изпълнение на проекта и неговото приключване в срок и в рамките на предвидения бюджет. Дадени са надеждни източници за проверка на показателите за измерване на резултатите от дейността
<p>Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Проектът включва силно и допълващо партньорство от страна на висши учебни институции▪ Екипът на проекта притежава необходимите умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта▪ Когато е приложимо, проектът също така включва най-подходящата и многообразна група неакадемични партньори, за да могат да се извлекат ползи от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет▪ Разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности▪ Предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни▪ Участващите организации от допустимите държави партньори успешно участват в изпълнението на действието и процеса на вземане на решения (включително на мерки за решаване на конфликти)▪ Проектът включва висши учебни институции, които не са се ползвали от подкрепа за изграждане на капацитет в миналото.

<p>Въздействие и устойчивост (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектът ще има значително въздействие върху капацитета на участващите организации (по-специално висшите учебни институции) в допустимите държави партньори, по-конкретно върху развитието и модернизацията на висшето образование, като ще им помогне при отварянето им към обществото като цяло, към пазара на труда и към по-широкия свят и ще увеличи техния капацитет за международно сътрудничество ▪ Чрез проекта ще се постигне мултипликационен ефект извън участващите организации на местно/регионално/национално или международно равнище. Въведени са мерки за оценка на ефективното въздействие, постигнато от проекта ▪ Планът за разпространение по време на и след срока на проекта е ясен и ефективен, с подходящи ресурси, идентифицирани във всяка от участващите организации, за да се гарантира високо качество на разпространението на опита и резултатите от проекта до съответните заинтересовани страни ▪ Проектът ще гарантира реална устойчивост на предложените дейности и резултати след срока на проекта, по-специално чрез привличане на съвместно финансиране или други форми на подкрепа. Той също така ще осигури внедряване в практиката и ефективно използване/прилагане на резултатите от проекта
--	--

На етапа на оценка заявленията могат да получат до 100 точки. За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки общо и — от тези точки — най-малко 15 точки за категорията „адекватност на проекта“.

Приоритети

В зависимост от държавите, участващи в проекта, национални, регионални или хоризонтални приоритети могат да бъдат определени и за двете категории проекти (съвместни проекти и структурни мерки). Ако случаят е такъв, за проектите трябва да се демонстрира по какъв начин и до каква степен те са насочени към постигането на тези приоритети.

Предложенията, които не отговарят на националните и/или регионални и хоризонтални приоритети, няма да бъдат разглеждани с оглед отпускане на финансиране.

Предложени са четири категории национални/регионални приоритети, които обхващат следните области:

- Тематични области (за разработване на учебни програми);
- Повишаване на качеството на образованието и обучението;
- Подобряване на управлението и функционирането на висшите учебни институции;
- Развитие на сектора на висшето образование в обществения живот като цяло.

Националните проекти (т.е. проекти, включващи институции само от една допустима държава партньор) в държави, в които има установени национални приоритети, ще трябва да отговарят на националните приоритети. За другите държави проектите ще трябва да отговарят на регионалните приоритети.

При проектите с участие на няколко държави, т.е. проекти, включващи институции от най-малко две допустими държави партньори, трябва да се спазват регионалните приоритети или националните приоритети (ако е приложимо) на участващите допустими държави партньори. Т.е. темата на проекта трябва да бъде посочена като регионален приоритет за всяка от участващите държави партньори или темата на проекта трябва да бъде посочена като национален приоритет за всяка от участващите държави партньори. Ще бъдат предпочитани проектите, насочени към тематични области, които не са били обхванати в достатъчна степен в минали или съществуващи проекти и които включват висши учебни институции от държава партньор, които не са се възползвали от или са имали ограничено участие в програмата и/или предишно поколение програми.

Подробният списък с приоритети по отношение на проекти за изграждане на капацитет ще бъде публикуван на уебсайтове на Изпълнителната агенция.

Приемането на проектното предложение не представлява ангажимент за отпускане на финансова подкрепа, равна по размер на сумата, поискана от бенефициента. Поисканото финансиране може да бъде намалено въз основа на финансовите правила, приложими за дейността, и на резултатите от оценката.

За финансиране ще бъдат препоръчани **максимум три предложения за проекти** от кандидатстваща организация.

СПЕЦИАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

КРИТЕРИИ ЗА ЛЕГИТИМНОСТ

Допустими дестинации

От държава по програмата към държава по програмата	От държава по програмата към допустима държава партньор	От допустима държава партньор към държава по програмата	От допустима държава партньор към допустима държава партньор
Недопустими	Допустими	Допустими	Допустими

Мобилността на студенти и членове на персонала трябва да се провежда в чужбина (в държава, различна от държавата на изпращащата организация и различна от държавата, в която живеят) в която и да е от другите партньорски организации, участващи в проекта. Стажовите за студенти могат да се провеждат в чужбина (в държава, различна от държавата на изпращащата организация и от държавата, в която пребивават по време на обучението си) във всяка подходяща организация, намираща се в една от държавите, участващи в проекта.

Допустими държави партньори	Държави партньори, принадлежащи към региони 1, 2 и 3 (вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство)
Допустими дейности	<p>Мобилност на студенти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ период на обучение в чужбина в партньорска ВУИ; или ▪ стаж (работа с цел обучение) в чужбина в предприятие или на друго подходящо работно място. Периодите на обучение в чужбина могат да включват и периоди на стаж. <p>Мобилност на персонал:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ период на преподаване: тази дейност дава възможност на членове на преподавателския персонал на висши учебни институции или на персонала на предприятия да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина. ▪ период на обучение: тази дейност подкрепя професионалното развитие на членове на преподавателския и административния персонал на висши учебни институции под формата на а) участие в структурирани курсове, включително в езикови обучения с професионална насоченост, или дейности за обучение в чужбина (с изключение на конференции); б) обмяна на опит на работното място/периоди на наблюдение/обучения в партньорска висша учебна институция или друга подходяща организация в чужбина.

<p>Допустими участници</p>	<p>Мобилност на студенти:</p> <p>Студенти, регистрирани във ВУИ, участващи в проекта за изграждане на капацитет и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). В случай на мобилност с цел обучение студентите трябва да са записани минимум за втората година от своя курс на висше образование. За стажове това условие не се прилага.</p> <p>Мобилност на персонал:</p> <p>За периоди на преподаване: персонал, назначен във ВУИ или в предприятие, участваща(о) в проекта за изграждане на капацитет.</p> <p>За периоди на обучение: персонал, назначен във ВУИ, участваща в проекта за изграждане на капацитет.</p> <p>Важно е да се отбележи, че студентите и персоналот не могат да кандидатстват пряко за финансова подкрепа; критериите за подбор за участие в дейностите за мобилност се определят от партньорството.</p>
<p>Продължителност на мобилността на студентите</p>	<p>Периоди на обучение: между 3⁹⁹ и 12 месеца (включително допълнителен период за стаж, ако е планиран).</p> <p>Стажове: между 2 и 12 месеца.</p> <p>Един студент може да участва в мобилност с обща продължителност от максимум 12 месеца¹⁰⁰ за всеки цикъл на обучение¹⁰¹, независимо от броя и вида на мобилностите:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ през първия цикъл на обучение (бакалавърска или равностойна образователна степен) включително кратък цикъл (нива 5 и 6 по ЕКР); ▪ през втория цикъл на обучение (магистърска или равностойна образователна степен, ниво 7 по ЕКР); и ▪ през третия цикъл на обучение като докторант (докторска степен или ниво 8 по ЕКР). <p>Участието без финансова подкрепа от ЕС също се взема предвид при изчисляването на тази максимална продължителност.</p>
<p>Продължителност на мобилността на персонала</p>	<p>Мобилност на персонал: между 5 дни и 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване.</p> <p>Освен това във всички случаи преподавателската дейност трябва да включва минимум 8 часа преподаване седмично (това изискване важи и в случаите, когато престоят е по-кратък от една седмица).</p>

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ

Предложенията за проекти, кандидатстващи за специалното направление за мобилност, ще трябва да докажат добавената стойност и/или иновативния характер на курса(курсовете), предложен(и) от учителите и/или студентите, участващи в мобилност. Приносът на мобилността на персонала за приемащите и изпращащите висши учебни институции следва да е ясно обяснено. И изпращащите, и приемащите висши учебни институции трябва да спазват разпоредбите на Еразъм Хартата за висше образование и да постигнат договорености за оптимална организация на мобилностите.

Дейностите от специалното направление за мобилност ще бъдат оценявани и класирани като отделен компонент на проектите за изграждане на капацитет. Те ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

99 Минималната продължителност на периода на обучение е 3 месеца или един академичен срок или тримесър.

100 Предишен опит в рамките на програма "Учене през целия живот", секторна програма „Еразъм“ се прибавя към 12-месечния срок за един цикъл на обучение.

101 Студенти, които се обучават по програма за обучение, състояща се от един цикъл, като например следващите медицина, могат да участват в мобилност за срок до 24 месеца.

Качество на структурата и изпълнението на специалното направление за мобилност

(максимум 10 точки)

- Компонентът за мобилност има цялостен принос за постигането на целите на проекта и е добре интегриран с тях, по-специално по отношение на тематичните области/темите, обхванати от проекта. Курсът(курсовете), който(които) ще се преподава(т) от учители и/или на студенти, участващи в мобилност, показва(т) наличието на добавена стойност за проекта.
- Предложението включва прозрачни критерии и ефективна процедура за определяне и подбор на участниците в мобилност.
- Мерки за осигуряване на качеството са въведени както в изпращащата, така и в приемащата организация, за да се следи мобилността, и се вземат подходящи мерки, ако първоначално предвидените резултати не са постигнати. В приемащата институция на студентите се предлагат качествени услуги (въвеждаща сесия, курсове по местен език/култура, индивидуално обучение и наставничество, помощ при настаняване и т.н.)
- Проектът показва, че мобилността има положително въздействие не само върху индивидуалните участници, ползващи се от нея, но също така и върху допустимите институции от държавата партньор, и в него се обяснява как успешните участия в мобилност ще се признават и оценяват на институционално ниво. Приносът на мобилността на персонала за приемащите висши учебни институции за целевите студенти и за изпращащите висши учебни институции (валоризация/разпространение на опита/придобитите компетентности в рамките на и извън областта на висшето образование) е ясно доказан
- В предложението е представена стратегията за ефикасно валидиране и/или признаване на мобилността и резултатите от обучението на участниците, като например определянето на съвместни механизми за признаване и оценка на изпълнението (включително разработването на таблици за преобразуване на оценки); използване на трансферирани кредити и Дипломно приложение

Компоненти на направлението за мобилност, които получат 5 или по-малко точки, няма да бъдат разглеждани с оглед отпускане на финансова подкрепа.

На етапа кандидатстване кандидатите за специално направление за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции трябва да предоставят следната информация:

- брой на студентите и членовете на персонала, които се планира да вземат участие в мобилност през периода на изпълнение на проекта;
- средна продължителност за един участник на планираните мобилности;
- приемащи и изпращащи институции.

Въз основа на това и в зависимост от резултатите от процеса на оценяване Изпълнителната агенция може да отпусне безвъзмездни средства в подкрепа на определен брой мобилности, които не превишава максималния брой, заявен от кандидата. При никакви обстоятелства тези безвъзмездни средства не могат да надвишават 80 % от безвъзмездните средства, отпуснати за съвместния или структурния проект (с изключение на направлението за мобилност).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Регионално сътрудничество

Регионалното (сътрудничество между държави в рамките на един и същи регион) и междурегионалното сътрудничество (сътрудничество между различни региони в света) следва да бъде подходящо и обосновано чрез подробен анализ на общите нужди и цели. Изборът на държавите трябва да бъде адекватен и съгласуван с предложените цели, по-специално в случаите, когато държавите са от различни райони. Междурегионалното сътрудничество е възможно в проекти с участие на няколко държави, при условие че темата на предложението е посочена като регионален приоритет или национален приоритет (ако е приложимо) за всички засегнати допустими държави партньори.

Въздействие и разпространение

Проектите за изграждане на капацитет се очаква да окажат дългосрочно структурно въздействие върху системите, организациите/институциите и гражданите в допустимите държави партньори. Проектите трябва да демонстрират иновативен характер, въздействие и устойчивост на резултатите и как се планира да се запазят или развият тези резултати след края на проекта. Където е приложимо, проектите трябва да докажат, че те надграждат резултатите от предишни проекти, финансирани от ЕС, като например тези по предходните програми „Алфа“, „Едулинк“, „Еразмус Мундус“ и „Темпус“. Всяко предложение трябва да демонстрира как резултатите от проекта ще бъдат разпространени в съответните целеви групи. Предложения за структурни проекти, които основно са насочени към въздействие на институционално равнище, няма да бъдат избирани, без да бъде доказано, че проектът ще има национално въздействие.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА (СЪВМЕСТНИ И СТРУКТУРНИ) ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Финансовата подкрепа за проекти за изграждане на капацитет по програма „Еразъм+“ се основава на прогнозен бюджет, съчетаващ единичните ставки и реални разходи.

Проектите за изграждане на капацитет в областта на висшето образование включват голямо разнообразие от разходи, включително разходи за персонал, пътни разходи и разходи за издръжка, разходи за оборудване, разходи за подизпълнители, разходи за разпространение на информация, публикуване, превод, режийни разходи и др.

Думата „грант“ (безвъзмездни средства) се отнася до размера на финансирането, което може да бъде заявено по програмата, представляващо финансовото участие на Европейския съюз в проекта, и не следва да се бърка с общите разходи на проекта, които също включват и съфинансирането от страна на партньорски институции и външни заинтересовани страни.

Безвъзмездните средства от ЕС за проекти трябва да се считат като участие за покриване на част от действителните разходи, направени от страна на партньорските институции при изпълнение на дейностите, предвидени в предложението/проекта. Участието в проект за изграждане на капацитет задължително изисква съфинансиране от страна на институциите бенефициенти. Съвместното финансиране трябва следователно да бъде определено от партньорите по проекта в началото, към момента на подготовка на заявлението.

Принципът на съфинансиране е взет под внимание при определяне на подхода за финансиране и по-специално при определяне на нивото на единичните ставки, използвани за изчисляване на бюджета/безвъзмездните средства за проекта. В резултат на това кандидатите и бенефициентите трябва да посочат подробности за съфинансирането, предоставени с цел прозрачност и информираност. Доказване на разходи или оправдателни документи не се изискват.

Въпреки че за изпълнението на проекта може да са необходими други видове разходи (като например разходи за разпространение, публикуване, превод, ако не е възложен на подизпълнители, режийни разходи), тези разходи няма да се вземат предвид при изчисляването на размера на безвъзмездните средства. В резултат на това те ще трябва да бъдат покрити чрез съфинансиране.

Финансовото отчитане за бюджетни пера въз основа на единични ставки (участие в разходите за персонал, пътните разходи и разходите за издръжка) ще се основава на принципа на „задействащото събитие“. Бенефициентите трябва да докажат, че дейностите са действително и правилно извършени, и резултатите са постигнати, но не трябва да докладват за използването на средствата. В резултат на това бенефициентите ще разполагат с гъвкавост в начина, по който управляват средствата, отпуснати за покриване на разходите, които са необходими за изпълнението на проекта, стига да са изпълнени изискванията по отношение на дейностите и постигнатите резултати.

Финансовото отчитане за бюджетни пера въз основа на реалните разходи (оборудване и подизпълнители) ще се основава на действително направените разходи, които трябва да бъдат надлежно документирани (вж. по-долу).

Предложената финансова подкрепа никога няма да надвишава размера на заявените безвъзмездните средства и ще зависи от:

- размера на безвъзмездните средства, заявени от кандидата, допустимостта на дейностите и ефективността на разходите по проекта;
- общия наличен бюджет за проекти за изграждане на капацитет.

Подробните финансови условия за изпълнение на проекта трябва да бъдат договорени между партньорите и формализирани в споразумение за партньорство, което трябва да бъде подписано в началото на проекта.

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Минимален размер на безвъзмездните средства от ЕС за съвместни и структурни проекти: 500 000 EUR
Максимален размер на безвъзмездните средства от ЕС за съвместни и структурни проекти: 1 000 000 EUR

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума/Максимален размер		Правило за отпускане	
Разходи за персонал	Финансова подкрепа за финансиране на разходите за персонал, изпълняващ задачи, които са пряко свързани с постигането на целите на проекта	Единични ставки	B4.1	на мениджър за ден работа по проекта	Максимум 40 % от общия размер на безвъзмездните средства	Условно: кандидатите трябва да обосноват вида и обема на ресурсите, необходими във връзка с реализацията на предложените дейности и резултати. Финансовата подкрепа се предоставя, при условие че заплатата за същите задачи се компенсира само веднъж.
			B4.2	на изследовател/преподавател/инструктор за ден работа по проекта		
			B4.3	на технически персонал за ден работа по проекта		
			B4.4	на административен персонал за ден работа по проекта		
Пътни разходи	Финансова подкрепа за финансиране на пътните разходи на студентите и персонала, участващи в проекта, от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно (включително такса за виза и съответната задължителна застраховка, застраховка за пътуване и разходи за анулиране, ако са обосновани). Дейностите и свързаните с тях пътувания	Единични ставки	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник		Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник			
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник			
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник			

	трябва да се провеждат в държавите, участващи в проекта. Всяко изключение от това правило трябва да бъде разрешено от Агенцията. Подробен списък на допустимите дейности можете да намерите в Приложение I към настоящото ръководство.		<p>За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник</p> <p>За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник</p>	<p>калкулатор за разстояния¹⁰². Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане¹⁰³. Финансова подкрепа ще бъде предоставяна само за пътувания, които са пряко свързани с постигането на целите на проекта.</p>
Разходи за издръжка	Разходи за издръжка, настаняване, местен и обществен транспорт като например автобуси и таксита, лично или доброволно здравно осигуряване.	Единични ставки	<p>Персонал</p> <p>До 14-тия ден от изпълнението на дейността: 120 EUR на ден на участник + между 15^{-тия} и 60^{-тия} ден от изпълнението на дейността: 70 EUR на участник на ден + между 61^{-я} ден от изпълнението на дейността и до изтичането на 12 месеца: 50 EUR на участник на ден</p>	Въз основа на продължителността на престоя на участниците
			<p>Студенти</p> <p>До 14-тия ден от изпълнението на дейността: 55 EUR на ден на участник + между 15^{-тия} и 60^{-тия} ден от изпълнението</p>	

¹⁰² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁰³ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

				на дейността: 40 EUR на участник на ден	
Оборудване	<p>Финансова подкрепа за финансиране на закупуване на оборудване, необходимо за изпълнението на проекта. Подкрепата се предоставя само за оборудване, закупено в полза на ВУИ в държавите партньори.</p>	<p>Действително направени разходи</p>	<p>100 % от допустимите разходи — максимум 30 % от общия размер на безвъзмездните средства</p>		<p>Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на тези разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване.</p>
Възлагане на подизпълнители	<p>Подкрепа за разходите за възлагане на подизпълнители, които са необходими за изпълнението на проекта, включително по-специално разходи за задължителни финансови одити (одиторска заверка), както и за всяка външна процедура за осигуряване на качеството.</p> <p>Възлагането на подизпълнители на задачи, свързани с управлението на проекта, не е допустимо за финансиране.</p>	<p>Действително направени разходи</p>	<p>100 % от допустимите разходи — максимум 10 % от общия размер на безвъзмездните средства</p>		<p>Наемането на външни органи като подизпълнители следва да става в много редки случаи. Специфичните компетентности и конкретният експертен опит, необходими за постигане на целите на проекта, следва да са налични в консорциума и да определят неговия състав.</p>

Таблица А: РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН) ЗА ДЪРЖАВИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Категорията персонал, която трябва да бъде приложена, зависи от работата, която трябва да бъде извършена в рамките на проекта, и не се определя въз основа на статута или званието на отделното лице. С други думи разходите за персонал, свързани например с административна задача, която е била извършена от академично лице, трябва да се начисляват в категорията „Административен персонал“. Действителните условия за възнаграждението на персонала, участващ в проекта, се определят съвместно от организациите, участващи в проекта, одобряват се от ръководителите, отговарящи за наемането им на работа, и са част от споразумението за партньорство, което трябва да бъде подписано между партньорите в началото на проекта. Ако това не бъде направено, ще се прилага обичайната политика за възнагражденията на съответната организация. Единичните ставки, които ще бъдат приложими за изчисляване на безвъзмездните средства, ще бъдат тези, приложими за държавата, в която са назначени членовете на персонала, независимо от това къде ще се изпълнява задачите (т.е. член на персонала на организация от държава А, работещ (отчасти) в държава Б, ще се счита като попадащ в категорията на единичните разходи за държава А).

	Мениджър	Преподавател/ инструктор / изследовател/ специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал ¹⁰⁴
	В4.1	В4.2	В4.3	В4.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	294	241	190	157
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	280	214	162	131
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	164	137	102	78
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	88	74	55	39

¹⁰⁴ Студентите могат да работят за проекта и техните заплати могат да бъдат изплащани от разходите за персонал (административен персонал), при условие че са подписали трудов договор с институцията — член на консорциума.

Таблица Б: РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН) ЗА ДЪРЖАВИТЕ ПАРТНЬОРИ

Категорията персонал, която трябва да бъде приложена, зависи от работата, която трябва да бъде извършена в рамките на проекта, и не се определя въз основа на статута или званието на отделното лице. С други думи, разходите за персонал, свързани например с административна задача, която е била извършена от академично лице, трябва да се начисляват в категорията „Административен персонал“. Действителните условия за възнаграждението на персонала, участващ в проекта, се определят съвместно от организациите, участващи в проекта, одобряват се от ръководителите, отговарящи за наемането им на работа, и са част от споразумението за партньорство, което трябва да бъде подписано между партньорите в началото на проекта. Ако това не бъде направено, ще се прилага обичайната политика за възнагражденията на съответната организация. Единичните ставки, които ще бъдат приложими за изчисляване на безвъзмездните средства, ще бъдат тези, приложими за държавата, в която са назначени членовете на персонала, независимо от това къде ще се изпълнява задачите (т.е. член на персонала на организация от държава А, работещ (отчасти) в държава Б, ще се счита като попадащ в категорията на единичните разходи за държава А).

	Мениджър	Преподавател/ инструктор/ изследовател / специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал ¹⁰⁵
	В4.1	В4.2	В4.3	В4.4
Изrael	166	132	102	92
Албания, Аржентина, Босна и Херцеговина, Бразилия, Чили, Колумбия, Косово ¹⁰⁶ , Ливан, Либия, Мексико, Черна гора, Перу, Сърбия, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Уругвай, Венецуела	108	80	57	45
Афганистан, Азербайджан, Боливия, Китай, Коста Рика, Еквадор, Ел Салвадор, Грузия, Гватемала, Иран, Ирак, Йордания, Казахстан, Мароко, Палестина ¹⁰⁷ , Панама, Парагвай, Южна Африка	77	57	40	32
Алжир, Армения, Бангладеш, Беларус, Бутан, Бирма/Мианмар, Камбоджа, Куба, (Народнодемократична република) Корея, Египет, Хондурас, Индия, Индонезия, Киргизстан, Лаос, Малайзия, Малдиви, Молдова, Монголия, Непал, Никарагуа, Пакистан, Филипини, Шри Ланка, Сирия, Таджикистан, Тунис, Туркменистан, Узбекистан, Виетнам, Йемен	47	33	22	17

¹⁰⁵ това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

¹⁰⁶ Студентите могат да работят за проекта и техните заплати могат да бъдат изплащани от разходите за персонал (административен персонал), при условие че са подписали трудов договор с институцията — член на консорциума.

¹⁰⁷ Това название не се тълкува като признаване на палестинската държава и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ ЗА СПЕЦИАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

За специалното направление за мобилност в съответните държави партньори (региони 1, 2 и 3) в допълнение към основния бюджет може да бъде предоставен допълнителен бюджет, специално предназначен за мобилността на студенти и персонал. Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

**Максимален размер на безвъзмездните средства от ЕС за специалното направление за мобилност:
До 80 % от общия размер на безвъзмездните средства от ЕС за съвместния или структурния проект (с изключение на направлението за мобилност)**

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума/Максимален размер	Правило за отпускане
Пътни разходи (на студенти и персонал)	Финансова подкрепа за финансиране на пътните разходи на студентите и персонала, участващи в проекта, от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно (включително такса за виза и съответната задължителна застраховка, застраховка за пътуване и разходи за анулиране, ако са обосновани). Дейностите и свързаните с тях пътувания трябва да се провеждат в държавите, участващи в проекта. Всяко изключение от това правило трябва да бъде разрешено от Агенцията. Подробен списък на допустимите дейности можете да намерите в Приложение I към настоящото ръководство.	Единични ставки	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹⁰⁸ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник	

¹⁰⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

					пътуването за отиване и връщане ¹⁰⁹ . Финансова подкрепа ще бъде предоставяна само за пътувания, които са пряко свързани с постигането на целите на проекта.
Дневни разходи	Разходи за издръжка, настаняване, местен и обществен транспорт като например автобуси и таксата, лично или незадължително здравно осигуряване.	Единични ставки	Студенти	Студенти от държави партньори: B5.1 на месец на участник Студенти от държави по програмата: B5.2 на месец на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник
			Персонал	до 14 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: B6.1 или B6.3 на ден на участник + между 15 ^{-тия} и 60 ^{-тия} ден от изпълнението на дейността: B6.2 или B6.4 на ден на участник	

¹⁰⁹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

ТАБЛИЦА 1: ДНЕВНИ РАЗХОДИ НА СТУДЕНТИ (СУМИ В ЕВРО НА МЕСЕЦ)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява дейността.

Приемаща държава	Студенти от държави партньори	Студенти от държави по програмата
	Сума (на месец)	Сума (на месец)
	B5.1	B5.2
Дания, Ирландия, Франция, Италия, Австрия, Финландия, Швеция, Обединено кралство, Лихтенщайн, Норвегия	850	Недопустими
Белгия, Чешка република, Германия, Гърция, Испания, Хърватия, Кипър, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Словения, Исландия, Турция	800	Недопустими
България, Естония, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония	750	Недопустими
Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия и Косово ¹¹⁰ Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Молдова, територията на Украйна, както е призната от международното право, Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Либия, Мароко, Палестина ¹¹¹ , Сирия, Тунис	750	650
Всички други държави партньори	Недопустими	Недопустими

¹¹⁰ това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

¹¹¹ Това название не се тълкува като признаване на палестинската държава и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

ТАБЛИЦА 2: ДНЕВНИ РАЗХОДИ НА ПЕРСОНАЛА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява дейността.

Приемаща държава	Персонал от държави партньори		Персонал от държави по програмата	
	Сума (на ден)		Сума (на ден)	
	В6.1	В6.2	В6.3	В6.4
Дания, Ирландия, Нидерландия, Швеция, Обединено кралство	160	112	Недопустими	
Белгия, България, Чешка република, Гърция, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Румъния, Финландия, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Турция	140	98	Недопустими	
Германия, Испания, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, бивша югославска република Македония	120	84	Недопустими	
Естония, Хърватия, Литва, Словения	100	70	Недопустими	
Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия и Косово ¹¹² Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Молдова, територията на Украйна, както е призната от международното право Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Либия, Мароко, Палестина ¹¹³ , Сирия, Тунис	100	70	160	112
Всички други държави партньори	Недопустими		Недопустими	

¹¹² това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

¹¹³ Това название не се тълкува като признаване на палестинската държава и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет в областта на младежта преследват следните цели:

- насърчаване на сътрудничеството и обмяна в областта на младежта между държави по програмата и държави партньори от различни региони¹¹⁴ в света;
- подобряване на качеството и признаването на работата с младежи, неформалното учене и доброволчеството в държавите партньори и оптимизиране на единодействията и допълването в тези области с други образователни системи, пазара на труда и обществото като цяло;
- насърчаване на разработването, изпитването и реализацията на схеми и програми за мобилност с цел неформално учене на регионално равнище (т.е. в рамките на отделни региони, както и между различни региони в света);
- насърчаване на транснационална мобилност с цел неформално учене между държави по програмата и държави партньори, по-специално насочени към младежи с по-малко възможности, с цел усъвършенстване на компетентностите на участниците и стимулиране на активното им участие в обществото.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет са транснационални проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и държави партньори. В тези проекти могат да участват и организации, работещи в областта на образованието и обучението, както и в други социално-икономически сектори.

Въз основа на географския обхват различаваме два вида проекти за изграждане на капацитет:

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и в държавите партньори от региони 5—13, вж. раздел „Допустими държави“ в част А на настоящото ръководство:

Тези проекти, представени от организации от държави по програмата, са насочени към повишаване на капацитета на организациите чрез изпълнението на дейности за изграждане на капацитет и могат да включват дейности за мобилност, доколкото тези дейности носят добавена стойност за постигането на целите на проекта.

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и в държавите партньори от регион 1 („Прозорец за младежки проекти със Западните Балкани“), вж. раздел „Допустими държави“ в част А на настоящото ръководство:

Тези проекти, представени от организации от държави от Западните Балкани, са насочени към повишаване на капацитета на организациите чрез изпълнението на дейности за мобилност, евентуално допълнени с дейности за изграждане на капацитет.

Те се финансират с допълнителни средства от ЕС, отпуснати за програма „Еразъм+“ за засилване на сътрудничеството с организации от Западните Балкани и се наричат „Прозорец за младежки проекти със Западните Балкани“.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ ПОДКРЕПЯТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет следва да изпълняват дейности, които:

- насърчават стратегическо сътрудничество между младежки организации, от една страна, и публични органи в държавите партньори, от друга страна;
- насърчават сътрудничеството между младежките организации и организациите, работещи в областите на образованието и обучението, както и с представители на бизнеса и пазара на труда;
- повишават капацитета на младежки съвети, младежки платформи и органи на местната, регионалната и националната администрация в държави партньори, работещи в областта на младежта;
- повишаване на капацитета за управление и иновации и интернационализацията на младежките организации в държавите партньори;
- инициране, изпитване и въвеждане на практики в работата с младежи, като например:
 - инструменти и методи за социално и професионално развитие на специалисти, работещи с младежи,

¹¹⁴ За целите на това действие с понятието „регион“ се обозначава група държави, принадлежащи към определен макрогеографски район.

- и инструктори;
- методи за неформално учене, особено такива, които стимулират придобиването/усъвършенстването на компетентности, включително умения, свързани с медийната грамотност;
- нови форми на схеми за практическо обучение и симулация на действителни случаи в обществото; нови форми на работа с младежи, и по-конкретно стратегическо използване на отворено и гъвкаво учене, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД) и по-ефективно използване на потенциала на ИКТ;
- дейности за сътрудничество, работа в мрежи и учене сред равнопоставени партньори, стимулиращи ефективното управление, интернационализацията и лидерството в организациите за работа с младежи.

В рамките на проект за изграждане на капацитет е възможно да бъдат реализирани следните дейности:

Дейности за изграждане на капацитет

- дейности, насърчаващи политическия диалог, сътрудничеството, работата в мрежа и обmena на практики в областта на младежта, например конференции, работни групи и срещи;
- мащабни събития в областта на младежта (с максимална продължителност 2 дни);
- информационни и осведомителни кампании;
- разработване на информационни, комуникационни и медийни инструменти;
- разработване на методи, инструменти и материали за работа с младежи, както и учебни програми, модули за обучение и инструменти за документация в областта на работата с младежи, като например „Youthpass“;
- разработване на нови форми на работа с младежи и предоставяне на обучение и подкрепа, по-конкретно с помощта на отворени и гъвкави материали за учене, виртуално сътрудничество и образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД).

Дейности за мобилност

- Младежки обмен¹¹⁵ между държави по програмата и допустими държави партньори;
- Европейска доброволческа служба¹¹⁶ от/към допустими държави партньори;
- Мобилност на специалисти, работещи с младежи¹¹⁷, между държави по програмата и допустими държави партньори.

Каква е ролята на организациите, участващи в проект за изграждане на капацитет?

Партньорството по всеки проект за изграждане на капацитет се състои от:

- Кандидат/координатор: организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Ако проектът бъде финансиран, кандидатът/координаторът: 1) носи пред Изпълнителната агенция финансовата и юридическата отговорност за целия проект; 2) координира проекта в сътрудничество с другите партньори, включени в проекта; 3) получава финансовата подкрепа от ЕС чрез Програма Еразъм+ и е отговорен за разпределението на средствата между участващите в проекта партньори.
- Партньори: организациите, които допринасят активно за подготовката, реализацията и оценката на проекта за изграждане на капацитет.

Ако проектът предвижда реализацията на Младежки обмени, Европейска доброволческа служба и/или мобилност на младежки работници, участващите организации, включени в тези дейности, приемат следните роли и задачи:

- Изпращаща организация: отговорна за изпращането на млади хора в чужбина (това включва: организиране на практическите аспекти; подготовка на участниците преди заминаването; осигуряване на подкрепа на участниците по време на всички етапи на проекта).

¹¹⁵ Подробно описание на тази дейност е поместено в раздел „Ключово действие 1: Проект за мобилност на младежи и специалисти, работещи с младежи“ в част Б от настоящото ръководство.

¹¹⁶ Както по-горе.

¹¹⁷ Както по-горе.

- Приемаша организация: отговорна за домакинството на дейностите, за разработването на програмата на дейности на участниците заедно с тях и с партньорските организации, както и за осигуряването на подкрепа на участниците по време на всички етапи на проекта.

Участието в Европейската доброволческа служба трябва да бъде безплатно за доброволците с изключение на възможен техен принос към пътните разходи (ако финансовата подкрепа от Еразъм+ не покрива напълно тези разходи) и към незначителни разходи, които не са свързани със самото осъществяване на дейностите. Основните разходи, свързани с участието на доброволците в ЕДС дейността, се покриват от финансовата подкрепа на Еразъм+ или чрез други източници, осигурени от участващите организации.

Какви са критериите, използвани за оценка на проект за изграждане на капацитет?

Тук долу са изброени формалните критерии, на които проектът трябва да отговаря, за да бъде допустим за получаване на финансова подкрепа от Еразъм+:

Критерии за допустимост

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да бъде всяка публична или частна организация, базирана в Програмна страна или в Партньорска страна (виж секция „Какво е проект за изграждане на капацитет?“ по-горе).</p> <p>Например, такава организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организация с нестопанска цел, асоциация, НПО (вкл. европейска младежка НПО); ▪ национален младежки съвет; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално ниво; ▪ училище/институт/образователен център (на всякакво ниво, от предучилищно до средно образование, включително от сферата на професионалното образование и образованието за възрастни); ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ социален партньор или друг представител на работния живот, включително търговска камара, занаятчийска/професионална асоциация или професионален съюз; ▪ висше учебно заведение; ▪ изследователски институт; ▪ фондация; ▪ междуфирмен обучителен център; ▪ културна организация, библиотека, музей; ▪ структура, осигуряваща професионално консултиране и информационни услуги. <p>Организации от допустими за участие Партньорски страни могат да вземат участие в проекта само като партньори (не като кандидати).</p>
---	--

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка от изброените структури:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организация с нестопанска цел, асоциация, НПО (включително европейска младежка НПО); ▪ национален младежки съвет; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално ниво; <p>базирана в Програмна страна, може да кандидатства от името на всички организации, включени в проекта. Другите видове организации могат да участват само като партньори.</p> <p>Изключение: За проектите по „Западно Балкански младежки прозорец“ кандидатът трябва да е установен в държава от Западните Балкани.</p> <p>Кандидатстващата организация трябва да бъде официално регистрирана от поне една година считано към съответния краен срок за кандидатстване.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Проектите за изграждане на капацитет са международни и включват минимум 3 участващи организации от 3 различни страни, от които поне една е Програмна страна и една е допустима за участие Партньорска страна.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>От 9 месеца до 2 години. Продължителността трябва да бъде уточнена при кандидатстването като се вземе предвид целта на проекта и видът на предвидените по време на неговата продължителност дейности.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура, в Брюксел.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите формуляри за кандидатстване за финансова подкрепа към една от следните дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 3 април до 12:00 часа (Брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 октомври на същата година и 28 февруари на следващата година; ▪ 2 септември до 12:00 часа (Брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 март и 31 юли на следващата година.
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Моля, вж. Част Б от Ръководството за детайли относно процедурата за кандидатстване.</p>
<p>Други критерии</p>	<p>Само едно проектно предложение на краен срок може да бъде подавано от една и съща организация-кандидат.</p> <p>Проектите по „Западно Балкански младежки прозорец“ трябва да включват поне една дейност за мобилност.</p> <p>Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график за всяка планирана дейност по проекта.</p>

Допълнителни критерии за допустимост за младежки обмени

<p>Продължителност на дейността</p>	<p>От 5 до 21 дни, без дните за пътуване.</p>
<p>Място (места) на провеждане на дейността</p>	<p>Дейността трябва да се проведе в страната на една от участващите организации.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Млади хора на възраст между 13-30 години пребиваващи в страните на изпращащата или приемащата организация.</p>
<p>Брой на участниците</p>	<p>Проектът трябва да включва минимум 16 и максимум 60 участници (без лидера/ите на групи).</p> <p>Минимум 4 участници в група (без лидера/ите/ръководителя/ите на групата/ите).</p> <p>Всяка национална група трябва да има поне един лидер/ръководител. Лидер/Ръководител на група е възрастен, който придружава младите хора, участващи в младежкия обмен, за да осигури тяхното ефективно обучение, закрила и безопасност.</p>

Допълнителни критерии за допустимост за Европейска доброволческа служба

Акредитация	Всяка участваща организация от Програмна страна трябва да има валидна ЕДС акредитация (за повече информация, моля, проверете секция ЕДС в анекс I това Ръководство).
Продължителност на дейността	От 2 до 12 месеца.
Място (места) на провеждане на дейността	Доброволец от Програмна страна трябва да осъществи своята дейност в една от Партньорските държави, които участват в проекта. Доброволец от допустима Партньорска страна , трябва да осъществи своята дейност в една от Програмните страни, които участват в проекта.
Допустими участници	Млади хора на възраст между 17 и 30 години, живеещи в държавата на изпращащата организация. Всеки доброволец може да вземе участие само в един ЕДС проект. Изключение: доброволец, участвал в ЕДС дейност по Ключова дейност 1 на тази програма с продължителност на периода на служба максимум 2 месец, може да вземе участие в допълнителен проект по ЕДС.
Брой на участниците	Максимум 30 доброволци за целия проект за изграждане на капацитет.

Допълнителни критерии за допустимост за мобилност на младежки работници

Продължителност на дейността	От 5 дни до 2 месеца, без дните за пътуване.
Място(а) на дейността	Дейността трябва да се проведе в страната на една от участващите организации.
Допустими участници	Няма възрастови ограничения. Участниците трябва да пребивават в държавата на тяхната изпращаща или посрещаща организация.
Брой на участниците	До 50 участници (включително, където е приложимо, тренери и фасилитатори) за всяка дейност, планирана в проекта.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани по съответните **критерии за отхвърляне и селекция**. За повече информация, моля, проверете Част В на това Ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Проектът ще бъде оценяван според следните критерии:

Приложимост на проекта (максимум 20 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Приложимост на проекта към целите и приоритетите на Дейността (вж. секция „Какви са целите на проект за изграждане на капацитет“) ▪ До каква степен: <ul style="list-style-type: none"> - целите са ясно формулирани, реалистични и адресират проблеми, свързани с участващите организации и целевите групи - проектното предложение е иновативно и/или допълва други инициативи, които са вече реализирани от участващите организации. - проектът включва млади хора в неравностойно положение.
Качество на разработения проект и изпълнение (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснотата, завършеността и качеството на работната програма, включително подходящи фази за подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение на резултатите. ▪ Съответствие между целите на проекта и представените дейности

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на предложените методи за неформално образование ▪ Качество на планираните мерки за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и подходящо използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване ▪ Наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки ▪ Степента, до която разходите по проекта са ефективни; доколко са разпределени необходимите ресурси за всяка дейност <p>Ако проектът предвижда дейности за мобилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Релевантност на мерките за подбор и/или включване на участници в дейностите за мобилност
<p>Качество на партньорството и организиране на сътрудничеството в него (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ До каква степен: <ul style="list-style-type: none"> - проектът включва подходяща комбинация от допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и познания, за да бъдат успешно постигнати всички целеви аспекти на проекта - разпределението на отговорностите и задачите показва ангажимента и активния принос на всички участващи организации ▪ Наличие на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заинтересовани страни

<p>Влияние и разпространение (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след приключване на проекта - извън организациите и участниците, пряко включени в проекта на местно, регионално, национално и/или международно ниво ▪ Качество на плана за разпространение: уместност и качество на мерките, целящи разпространение на резултатите от проекта в и извън участващите организации ▪ Ако е приложимо, предложението описва как материалите, документите и мултимедийните материали ще бъдат свободно достъпни и популяризирани и няма да са предмет на неподходящи ограничения. ▪ Качество на плана за осигуряване на устойчивост на проекта: капацитетът му да продължи да има влияние и да постига резултати след като финансирането от ЕС е изчерпано
---	---

Следва да се има предвид, че условие, което трябва да е изпълнено, за да се счита проектът за допустим за финансиране, е да получи поне 60 точки. Освен това, проектът трябва да получи при оценката поне половината от максимума точки за всяка категория на критериите за оценка, посочени по-горе (напр. минимум 10 точки за категориите „Приложимост на проекта“ и „Влияние и разпространение“; 15 точки за категория „Качество на разработения проект и изпълнение“ и „Качество на партньорството и организиране на сътрудничеството в него“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен при спазване на следните правила за финансиране (в евро):

Максимално отпускано финансиране за проект за изграждане на капацитет: 150 000 евро				
Допустими разходи		Финансов механизъм	Сума	Правила за отпускане
Разходи за дейност	<p>Всеки разход, пряко свързан с изпълнението на дейностите по проекта (с изключение на евентуални включени мобилности), включително:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разходи за информационни и комуникационни технологии ▪ Транснационални срещи по проекта между партньорите с цел изпълнение и координиране, конференции и събития в сферата на младежта: <ul style="list-style-type: none"> ○ пътни разходи ○ храна и настаняване, включително местен транспорт ○ разходи за виза и застраховки ○ наем на зали за срещи, конференции и други събития ○ разходи за външни за организациите лектори ○ разходи за устен превод ▪ Интелектуални продукти и разпространение на проектните резултати <ul style="list-style-type: none"> ○ Изготвяне ○ Писмен превод ○ Разходи за разпространение и/или информационни услуги ▪ Езикова и межкултурна подготовка и подготовка, свързана със задачите на участни- 	Действително направени разходи	Максимум 80% от общите допустими разходи.	Условно: исканото финансиране е оправдано с оглед на планираните дейности.

	<p>ците в дейностите за мобилност.</p> <p>Непреки разходи:</p> <p>Фиксирана ставка, ненадвишаваща 7% от допустимите директни разходи по проекта, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разходи на бенефициента, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта (напр. електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, разходи за постоянен персонал).</p>			
--	--	--	--	--

А) Правила за финансиране на младежки обмени, реализирани в рамките на проект за изграждане на капацитет (отпуска се, ако е приложимо)

Допустими разходи		Финансов механизъм	Сума	Правило за отпускане
Пътни разходи	Пътни разходи на участниците и придружаващите ги лица от мястото на местоживееене до мястото на провеждане на дейността и обратно	Единична ставка	<p>При пътуване на разстояния от 10 до 99 км: 20 евро на участник</p> <p>При пътуване на разстояния от 100 до 499 км: 80 евро на участник</p> <p>При пътуване на разстояния от 500 до 1 999 км: 170 евро на участник</p> <p>При пътуване на разстояния от 2 000 до 2 999 км: 270 евро на участник</p> <p>При пътуване на разстояния от 3 000 до 3 999 км: 400 евро на участник</p> <p>При пътуване на разстояния от 4 000 до 7 999 км: 620 евро на участник</p> <p>При пътуване на разстояния от 8 000 и повече км: 830 евро на участник</p>	На база на разстоянието на пътуването на участник. То трябва да бъде пресметнато като се използва калкулаторът за изчисляване на разстояния, поддържан от Европейската комисия. Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане.
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с реализацията на дейностите за мобилност по проекта.	Единична ставка	B4.1 за участник на ден от дейността	На база на продължителността на престоя на участника (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)

Подкрепа за специални нужди	Допълнителни разходи, директно свързани с включването на участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „пътни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Действително направени разходи	100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални нужди трябва да бъде обосновано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	Допълнителни разходи, директно свързани с включването на участници в неравностойно положение (с изключение на пътните и дневните разходи на участници). Виза и разходи, свързани с издаване на виза, разрешение за пребиваване, ваксинации.	Действително направени разходи	100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да бъде обосновано във формуляра за кандидатстване

Б) Правила за финансиране на Европейска доброволческа служба в рамките на проект за изграждане на капацитет (отпуска се, ако е приложимо)

Допустими разходи		Финансов механизъм	Сума	Правило за отпускане
Пътни разходи	Пътни разходи на участниците, включително и на придружаващите ги лица, от мястото на местоживее-не до мястото на провеждане на дейността и обратно	Единична ставка	При пътуване на разстояния от 100 до 499 км: 180 евро на участник	На база на разстоянието на пътуване на всеки участник. То трябва да бъде пресметнато като се използва калкулаторът за изчисляване на разстояния, поддържан от Европейската комисия.
			При пътуване на разстояния от 500 до 1 999 км: 275 евро на участник	
			При пътуване на разстояния от 2 000 до 2 999 км: 360 евро на участник	
			При пътуване на разстояния от 3 000 до 3 999 км: 530 евро на участник	
			При пътуване на разстояния от 4 000 до 7 999 км: 820 евро на участник	
			При пътуване на разстояния от 8 000 и повече км: 1 100 евро на участник	

Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързан с реализацията на дейностите за мобилност по проекта	Единична ставка	В4.3 на месец на доброволец	На база на продължителността на престоя на участника
Индивидуална подкрепа	„Джобни пари“ за доброволеца за допълнителни лични нужди.	Единична ставка	В4.4 на месец на доброволец	На база на продължителността на престоя на участника
Подкрепа за специални нужди	Дневни разходи на придружаващите лица и пътни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за средства за тези участници чрез бюджетно перо „пътни разходи“. Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания (включително пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетно перо „пътни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Действително направени разходи	100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални нужди трябва да бъде обосновано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	Разходи в подкрепа на осигуряване на допълнително менторство и специфична подготовка в случай на участие на млади хора в неравностойно положение. Виза и разходи, свързани с издаване на виза, разрешение за пребиваване, ваксинации.	Действително направени разходи	100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да бъде обосновано във формуляра за кандидатстване

В) Правила за финансиране на мобилност на младежки работници в рамките на проект за изграждане на капацитет (отпуска се, ако е приложимо)

Допустими разходи		Финансов механизъм	Сума	Правило за отпускане
Пътни разходи	Пътни разходи на участниците, включително и на придружаващите ги лица от мястото на местоживеење до мястото на провеждане на дейността и обратно	Единична ставка	При пътуване на разстояния от 100 до 499 км: 180 евро на участник	На база на разстоянието на пътуване на всеки участник. То трябва да бъде пресметнато като се използва калкулаторът за изчисляване на разстояния, поддържан от Европейската комисия. Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане.
			При пътуване на разстояния от 500 до 1 999 км: 275 евро на участник	
			При пътуване на разстояния от 2 000 до 2 999 км: 360 евро на участник	
			При пътуване на разстояния от 3 000 до 3 999 км: 530 евро на участник	

			При пътуване на разстояния от 4 000 до 7 999 км: 820 евро на участник При пътуване на разстояния от 8 000 и повече км: 1 100 евро на участник	
Организационна подкрепа	Всеки разход, пряко свързан с реализацията на дейностите за мобилност по проекта (с изключение на издръжката за участниците)	Единична ставка	V4.2 за участник на ден от дейността. Максимум 1100 евро на участник	На база на продължителността на престоя на участника(ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)
Подкрепа за специални нужди	Допълнителни разходи, директно свързани с включването на участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Действително направени разходи	100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални нужди трябва да бъде обосновано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	Виза и разходи, свързани с издаване на виза, разрешение за пребиваване, ваксинации.	Действително направени разходи	100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да бъде обосновано във формуляра за кандидатстване

Г) ОРГАНИЗАЦИОННА И ИНДИВИДУАЛНА ПОДКРЕПА (СУМА В ЕВРО НА ДЕН/МЕСЕЦ)

Сумата зависи от държавата, в която дейността се реализира.

	Организационна подкрепа			Индивидуална подкрепа
	Младежки обмени (евро на ден)	Мобилност на младежки работници (евро на ден)	ЕДС (евро на месец)	
	В4.1	В4.2	В4.3	В4.4
Белгия	37	65	590	110
България	32	53	500	70
Чешка република	32	54	490	90
Дания	40	72	630	145
Германия	33	58	520	110
Естония	33	56	520	85
Ирландия	39	74	610	125
Гърция	38	71	610	100
Испания	34	61	530	105
Франция	37	66	570	115
Хърватия	35	62	570	90
Италия	39	66	610	115
Кипър	32	58	610	110
Латвия	34	59	550	80
Литва	34	58	540	80
Люксембург	36	66	610	110
Унгария	33	55	510	90
Малта	37	65	600	110
Холандия	39	69	620	110
Австрия	39	61	540	115
Полша	34	59	540	85
Португалия	37	65	600	100
Румъния	32	54	500	60
Словения	34	60	580	85
Словакия	35	60	550	95
Финландия	39	71	630	125
Швеция	39	70	630	115
Великобритания	40	76	630	140
Бивша югославска република Македония	28	45	440	60
Исландия	39	71	610	135
Лихтенщайн	39	74	610	120
Норвегия	40	74	630	135
Швейцария	39	71	620	130
Турция	32	54	500	80
Партньорски страни	29	48	440	55

Ключова дейност 3: Подкрепа за реформиране на политиките

Дейностите в подкрепа на реформирането на политиката са насочени към постигане на целите на стратегията „Европа 2020“, стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“) и Европейската стратегия за младежта.

Какви дейности се подкрепят?

Следните дейности се реализират въз основа на настоящото ръководство за програмата:

- Структурен диалог: срещи между младежи и лица, отговорни за вземането на решения в областта на младежта.

В настоящата част Б от ръководството е предоставена подробна информация за критериите и правилата за финансиране, приложими към тази дейност.

Освен това ключова дейност 3 обхваща много други дейности в подкрепа на реформирането на политиката в областите на образованието, обучението и младежта. Тези дейности се изпълняват пряко от Европейската комисия или чрез специални покани за представяне на предложения, управлявани от Изпълнителната агенция. По-долу е поместено обобщено описание на тези дейности. Повече информация ще намерите на уебсайтовете на Европейската комисия, Изпълнителната агенция и националните агенции. Тези други дейности са, както следва:

Знания в областите на образованието, обучението и младежта, включващи събиране и анализ на данни, и учене сред равнопоставени партньори. Това включва по-конкретно:

- тематичен и специфичен за отделните държави експертен капацитет и проучвания, посветени на въпроси на политиката и реформи, включително дейностите, осъществявани от мрежата „Евридика“;
- подкрепа за участието на държави в европейски/международни проучвания за наблюдение на определени тенденции и процеси, включително развитието на езиковите компетентности в Европа;
- организирани от председателството на ЕС събития, конференции и срещи на високо равнище;
- дейности за обмен на опит и добра практика, и партньорски оценки;
- подкрепа за прилагането на отворените методи на координация.

Инициативи за иновации в политиката, насочени към разработване на нови политики или подготовка на тяхното прилагане. Това включва управлявани от Изпълнителната агенция специални покани за представяне на предложения по следните теми: а) бъдещи проекти за сътрудничество за разработване на политики, б) европейски експериментални инициативи в областта на политиката, водени от публични органи на високо равнище, включващи провеждане на пробни дейности в няколко държави въз основа на надеждни методи за оценка.

Подкрепа за инструменти на европейската политика, и по-конкретно:

- инструменти за прозрачност (умения и квалификации), насочени към улесняване прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и на трансфера на кредити, стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на управлението на уменията и ориентирането. В изпълнението на това действие ще бъдат включени и мрежи, предоставящи подкрепа за прилагането на тези инструменти;
- проучване на уменията с цел разработване и подкрепа на прилагането на европейски инструменти като онлайн платформата „Панорама на уменията в ЕС“;
- мрежи, оказващи подкрепа в определени области на политиката като ограмотяване и учене за възрастни, както и работа с младежи и информация за младежи (SALTO и „Eurodesk“);
- специални инструменти за висшето образование: разработване и подкрепа за прилагането на инструменти като „U-Multirank“, подкрепа за процеса от Болоня или за външното измерение на висшето образование, националните екипи по реформата на висшето образование в съседните на ЕС и присъединяващите се държави, както и в Русия и Централна Азия;
- специални инструменти в областта на ПОО, предназначени за прилагане на Хартата за мобилност в областта на професионалното образование и обучение, повишаване на качеството на организирани дейности за мобилност и предоставяне на подкрепа на националните органи, компетентни в областта на обучението на чиракуващи, за повишаване на броя и качеството на стажовете за чиракуващи в цяла Европа.

Сътрудничество с международни организации като ОИСП (Организация за икономическо сътрудничество и развитие) и Съвета на Европа. В рамките на това действие ще бъде предоставена подкрепа за политически диалог с държавите партньори, както и за повишаване на международната привлекателност на европейското висше образование. Ще бъде предоставена подкрепа и за мрежата на експертите по реформата на висшето образование в държавите партньори, съседни на ЕС, и международните асоциации на завършилите студенти.

Диалог със заинтересованите страни и популяризиране на политиките и програмите, което включва:

- сътрудничество с гражданското общество за предоставяне на подкрепа на европейски НПО и общоевропейски мрежи в областите на образованието, обучението и младежта посредством специална покана за представяне на предложения, управлявана от Изпълнителната агенция;
- публични събития, срещи, дебати и консултации с лица, определящи политиката, и заинтересовани страни, посветени на актуални въпроси на политиката (например Европейския форум за образованието, обучението и младежта или Европейската седмица на младежта);
- структурен диалог в областта на младежта, включително предоставяне на подкрепа на националните работни групи, както и срещи за стимулиране на диалога между младежите и лицата, вземащи решения (вж. раздела по-долу);
- дейности за повишаване на осведомеността, информация и разпространение посветени на резултати от политиката и политически приоритети, посветени на програма „Еразъм+“, резултатите от нея и възможните единодействия между програмата и други програми на ЕС, и по-специално европейските структурни и инвестиционни фондове.

Действията, изпълнявани в рамките на тази ключова дейност, са насочени към:

- повишаване на качеството, ефективността и справедливостта на системите за образование, обучение и работа с младежи посредством отворените методи на координация; подкрепа за изпълнението на общи и адресирани към отделни държави препоръки, формулирани в резултат на европейските семестри;
- насърчаване на транснационалното сътрудничество и обмен на опит между компетентните органи на най-високо политическо ниво с цел изпитване и усъвършенстване на системи, структури и процеси;
- развиване на знанията (по-конкретно посредством учене сред равнопоставени партньори) и аналитичния капацитет в подкрепа на основаната на данни политика в контекста на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“), Европейската стратегия за младежта и специфични политически програми като процесите от Болоня и Копенхаген;
- осигуряване на надеждни сравнителни международни данни и подходящи вторични анализи, които да бъдат използвани за целите на определянето на европейската и националната политика, улесняване на събирането и анализа на важни данни с цел оценка и мониторинг на изпълнението на иновативни политики и насърчаване на възможностите за трансфер и разширяване на прилагането;
- предоставяне на подкрепа на европейски мрежи и въвеждане на инструменти, стимулиращи прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, придобити в резултат на формално, неформално и самостоятелно учене, които ще проправят пътя към изграждане на европейско пространство за умения и квалификации;
- подкрепа за активното участие на мрежи на гражданското общество и неправителствени организации в процеса на прилагане на политиката;
- подкрепа на структурния диалог с младежите и насърчаване на активното им участие в демократичния живот;
- подкрепа на дейности за обмен на добри практики, диалог, взаимно учене и сътрудничество между лица, определящи политиката, практикуващи специалисти и заинтересовани страни от държави по програмата и държави партньори;
- повишаване на осведомеността относно резултатите от европейските политики и от програма „Еразъм+“, и насърчаване на тяхното използване на местно, регионално и национално равнище. Повишаване на авторитета и привлекателността на европейското висше образование в света;
- насърчаване на единодействия с други програми на ЕС като европейските структурни и инвестиционни фондове, както и със схеми за финансиране на национално и равнище.

СТРУКТУРЕН ДИАЛОГ: СРЕЦИ МЕЖДУ МЛАДЕЖИ И ЛИЦА, ОТГОВОРНИ ЗА ВЗЕМАНЕТО НА РЕШЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

КАКВА Е ЦЕЛТА НА СРЕЩИТЕ ЗА СТРУКТУРЕН ДИАЛОГ?

Тази дейност има за цел да насърчава активното участие на младежите в демократичния живот и да стимулира дебати по въпроси, свързани с темите и приоритетите, определени чрез структурния диалог и в обновената политическа рамка в областта на младежта. Понятието „структурен диалог“ се използва за обозначаване на обсъждания между младежи и лица, определящи политиката в областта на младежта, насочени към получаване на резултати, които са полезни за процеса на определяне на политиката. Дебатът е организиран с оглед на приоритетите и сроковете и предвижда провеждане на събития, в рамките на които младежи ще обсъждат предварително определени теми помежду си и с лица, определящи политиката, експерти в областта на младежта и представители на публични органи с компетентности в тази област. Повече информация относно структурирания диалог можете да намерите на уебсайта на Европейската комисия.

Наред с горното, в съответствие с годишната работна програма, приета от Комисията, приоритетно ще се подкрепят проекти, които преследват постигането на един или повече от приоритетите, посочени в уводните глави по темата „Младеж“ в част Б от настоящото ръководство.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ СРЕЩИТЕ ЗА СТРУКТУРЕН ДИАЛОГ?

Проектите за структурен диалог могат да се реализират под формата на срещи, конференции, консултации и събития. Тези събития стимулират активното участие на младежите в демократичния живот в Европа и взаимодействието им с лицата, определящи политиката. Конкретен резултат от тези събития е, че младежите получават възможност да изразят мненията си (посредством формулиране на позиции, предложения и препоръки) относно това как следва да бъдат определяни и изпълнявани политиките в областта на младежта в Европа.

Проектите за структуриран диалог се състоят от три етапа:

- планиране и подготовка;
- изпълнение на дейностите;
- оценка (включително обмисляне на възможни последващи дейности).

КАКВИ ВЪЗМОЖНОСТИ СЕ ФИНАНСИРАТ В РАМКИТЕ НА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

В рамките на тази дейност, всеки проект може да включва едно или повече от изброените:

- национални срещи и транснационални/международни семинари, които предоставят на младежите трибуна за обмен на информация, дебати и активно участие (в диалог с лицата, определящи политиката в областта на младежта) по въпроси, които са свързани със структурирания диалог или с Европейската стратегия за младежта;
- национални срещи и транснационални семинари, които подготвят провеждането на официалните Младежки конференции, организирани през всеки семестър от държавата членка, която е поела ротационното председателство на Европейския съюз;
- събития, които стимулират дебати и разпространение на информация по въпроси на политиката в областта на младежта, свързани с дейностите, организирани по време на Европейската седмица на младежта;
- консултации с участието на младежи, чиято цел е установяване на техните потребности във връзка с участието им в демократичния живот (онлайн консултации, проучвания на общественото мнение и т.н.);
- срещи и семинари, информационни събития или дебати между младежи и лица, вземащи решения/експерти в областта на младежта, свързани с темата за участието в демократичния живот;
- събития, които пресъздават функционирането на демократичните институции и функциите на лицата, вземащи решения, в тези институции.

Водеща роля в изпълнението на дейностите имат младежи; младите участници трябва да са активно ангажирани на всички етапи на проекта — от подготовката до последващите дейности. Принципите и практиките на неформалното учене са залегнали във всички елементи на проекта.

Следните дейности не са допустими за подкрепа с безвъзмездни средства по дейността „Структурен диалог“: официални заседания на организации или мрежи от организации; събития с политически характер.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА КАНДИДАТУРИТЕ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите, за да са допустими за получаване на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организации с нестопанска цел, асоциации, НПО; ▪ европейска младежка НПО; ▪ публичен орган на местно или регионално равнище; <p>регистрирана в Програмна страна или в съседна на ЕС партньорска държава (региони 1—4, вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). Организации от допустими държави партньори могат да участват в проекта само в качеството на партньори (но не и като кандидатстващи организации).</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Ако проектът се осъществява от две или повече участващи организации, една от организациите подава заявление за подкрепа от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
<p>Брой на участващите организации</p>	<p>Транснационални/международни срещи: в дейността трябва да участват поне две участващи организации от поне две различни държави, от които поне една трябва да е държава по програмата.</p> <p>Национални срещи: в дейността трябва да участва една организация, установена в държава по програмата.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Млади участници: младежи на възраст между 13 и 30 години, пребиваващи в държавите, участващи в проекта.</p> <p>Лица, вземащи решения: ако е предвидено участието на лица, вземащи решения, или експерти в областта на политиката за младежта, тези участници могат да се включат в проекта без оглед на тяхната възраст и географски произход.</p>
<p>Брой на участниците</p>	<p>В проекта трябва да участват минимум 30 младежи.</p>
<p>Място (места) на изпълнение</p>	<p>Национални срещи: проектът трябва да се реализира в държавата на кандидатстващата организация.</p> <p>Транснационални/международни срещи: дейностите могат да се реализират във всяка от Програмните страни по програмата, участващи в проекта.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Между 3 и 24 месеца.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.</p>

Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 4 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 май и 30 септември същата година; ▪ 30 април, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 декември същата година. ▪ 1 октомври, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се кандидатства?	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на действието (вж. раздела „Каква е целта на срещите за структуриран диалог?“ по-горе). - с потребностите и целите на участващите организации и на индивидуалните участници. ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета на участващите организации. ▪ Степента, в която проектът включва: <ul style="list-style-type: none"> - младежи с по-малко възможности; - лица, определящи политиката, експерти в областта на младежта и представители на публични органи с компетентности в областта на младежта.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности) ▪ Съответствие между целите на проекта и предложените дейности ▪ Качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа ▪ Качество на предложените основани на участието методи за неформално учене и на активното ангажиране на младежите на всички етапи на проекта ▪ Целесъобразност на процедурите по подбор и ангажиране на участниците в дейностите ▪ Степента, в която предложението за проект включва съответните лица, отговорни за вземането на решения (лица, определящи политиката, експерти в областта на младежта, представители на публични органи с компетентности в областта на младежта и др.). ▪ Ако е приложимо, качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни

Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none">▪ Качеството на мерките за оценяване на резултатите от проекта▪ Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта;- извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта във и извън участващите организации▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудио-визуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения
--	--

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „съответствие на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 20 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на безвъзмездните средства, които се отпускат за срещи за Структурния диалог: 50 000 EUR

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	- Пътни разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното място на местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Единични ставка	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹¹⁸ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ¹¹⁹
			За разстояния между 100 и 499 км: 80 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 170 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 270 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 400 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 620 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 830 EUR на участник	
Организационна подкрепа	Финансова подкрепа към всички останали разходи, които са пряко свързани с подготовката и провеждането на дейността, както и с последващите действия	Единични ставки	C1.1 на участник на ден от дейността ¹²⁰	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)

¹¹⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹¹⁹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

¹²⁰ Включително придружаващи лица

<p>Подкрепа за лица със специални потребности</p>	<p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „организационна подкрепа“).</p>	<p>Действително направени разходи</p>	<p>100 % от допустимите разходи</p>	
<p>Разходи, финансирани по изключение</p>	<p>Разходи, свързани с (онлайн) консултации и проучвания на общественото мнение сред младежите, доколкото са необходими за участието в тази дейност. Разходи, свързани с разпространението и използването на резултатите. Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p>	<p>Действително направени разходи</p>	<p>Разходи, свързани с (онлайн) консултации и проучвания на общественото мнение сред младежите, за финансова гаранция и дейности по разпространение: 75 % от допустимите разходи Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване</p>

ТАБЛИЦА А: ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява дейността.

	Организационна подкрепа
	C1.1
Белгия	37
България	32
Чешка република	32
Дания	40
Германия	33
Естония	33
Ирландия	39
Гърция	38
Испания	34
Франция	37
Хърватия	35
Италия	39
Кипър	32
Латвия	34
Литва	34
Люксембург	36
Унгария	33
Малта	37
Нидерландия	39
Австрия	39
Полша	34
Португалия	37
Румъния	32
Словения	34
Словакия	35
Финландия	39
Швеция	39
Обединено кралство	40
бивша югославска република Македония	28
Исландия	39
Лихтенщайн	39
Норвегия	40
Турция	32
Държава партньор, съседна на ЕС	29

ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА:

В рамките на програмата „Жан Моне“ се предоставя възможност за финансиране на следните дейности:

- модули „Жан Моне“ (преподаване и научни изследвания);
- катедри „Жан Моне“ (преподаване и научни изследвания);
- центрове за високи постижения „Жан Моне“ (преподаване и научни изследвания);
- подкрепа по програма „Жан Моне“ за институции и сдружения;
- мрежи „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност);
- Проекти „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност)

В следващите раздели от настоящото ръководство е предоставена подробна информация за критериите и правилата за финансиране, приложими към програмата „Жан Моне“.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“?

Дейностите по програма „Жан Моне“ имат за цел да насърчават високи постижения в преподаването и научните изследвания в областта на Европейския съюз в световен мащаб. Тези действия са насочени също така към диалог между академичната общност и лицата, определящи политиката, с цел подобряване на управлението на политиките на ЕС.

Изследванията на Европейския съюз включват изучаването на Европа в нейната цялост, със специален акцент върху вътрешните и външните аспекти на процеса на европейската интеграция. Тази дисциплина обхваща и изучаването на ролята на ЕС в глобализирания свят и за популяризирането на активното европейско гражданство и межкултурния диалог.

Програмата обхваща следните основни тематични области:

- ЕС и сравнителни изследвания в областта на регионализма;
- Изследвания на комуникацията и информацията, посветени на ЕС;
- Икономически изследвания, посветени на ЕС;
- Исторически изследвания, посветени на ЕС;
- Изследвания на межкултурния диалог и ЕС;
- Интердисциплинарни изследвания, посветени на ЕС;
- Изследвания на международните отношения и дипломатията, посветени на ЕС;
- Юридически изследвания, посветени на ЕС;
- Политически и административни изследвания, посветени на ЕС.

Други тематични области (например социология, философия, религия, география, литература, изкуство, наука, екологични изследвания, глобални изследвания и др.) също могат да бъдат свързани с тази област на изследване, когато включват елемент на преподаване, научни изследвания или анализ по теми, свързани с ЕС, и допринасят за засилване на европейското измерение в учебните програми.

Сравнителни изследвания ще бъдат разглеждани, само ако са свързани с различните интеграционни процеси в световен мащаб.

Във връзка с общите цели на програмата „Еразъм+“ дейностите свързани с „Жан Моне“ преследват следните цели:

- Насърчаване на високите постижения в преподаването и научните изследвания в областта на изучаването на Европейския съюз;
- Усвояване от студентите и младите специалисти на знания по теми, свързани с ЕС, които са от значение за техния академичен и професионален живот и обогатяват гражданските им умения;
- Насърчаване на диалога между академичната общност и лицата, определящи политиката, с цел подобряване на управлението на политиките на ЕС;
- Насърчаване на иновациите в областта на преподаването и научните изследвания (например обхващащи различни сектори и/или мултидисциплинарни изследвания, отворено образование, сътрудничество в мрежа с други институции);
-

- Интегриране и диверсифициране на свързаните с ЕС учебни дисциплини в учебните програми, предлагани от висшите учебни институции на техните студенти;
- Повишаване качеството на професионалното обучение по учебни дисциплини, свързани с ЕС (с включване на модули, които предоставят по-задълбочен анализ на тези дисциплини или обхващат нови дисциплини);
- Насърчаване на участието на млади учени в преподаване и изследвания по дисциплини, свързани с Европа.

Дейностите по програма „Жан Моне“ следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия за участниците, за кандидатстващите организации, както и за системите за политика, в рамките на които се провеждат.

Що се отнася до преките и непреките участници в дейностите, програма „Жан Моне“ има за цел да реализира следните резултати:

- Повишени умения за работа и подобрени перспективи за професионална реализация на завършващите образованието си младежи, посредством включване или засилване на европейско измерение в тяхното обучение;
- Повишен интерес към знания за Европейския съюз и участие в неговото функциониране, водещ до по-активно гражданство;
- Подкрепа на млади изследователи (такива, които са придобили докторска научна степен през последните пет години) и университетски преподаватели, които желаят да се занимават с научни изследвания и преподаване по дисциплини, свързани с ЕС;
- Повишени възможности за професионално и кариерно развитие за академичния персонал.

Дейностите, подкрепяни в рамките на програма „Жан Моне“, следва да генерират следните резултати за участващите организации:

- Повишен капацитет за преподаване и научни изследвания по теми, свързани с ЕС: Усъвършенствани или иновативни учебни програми, повишен капацитет за привличане на отлични студенти, активизирано сътрудничество с партньори от други държави, отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване на учебни дисциплини, свързани с ЕС, в рамките на институцията;
- По-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: насърчаване на професионалното развитие на млади изследователи и университетски преподаватели, готовност за интегриране на добри практики и нови учебни дисциплини, свързани с ЕС, в учебните програми, отвореност за севместна работа с други организации.

Очаква се, че дейностите по програма „Жан Моне“ в дългосрочен план ще насърчат стимулирането и диверсификацията на изучаването на ЕС в световен мащаб, а също така ще активизират и разширят участието на персонал от повече факултети и департаменти в преподавателски и научноизследователски дейности, насочени към Европейския съюз.

Модули „Жан Моне“

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ МОДУЛИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

Модулите „Жан Моне“ са краткосрочни програми (или курсове) за обучение в областта на изследванията на Европейския съюз, реализирани от висши учебни институции. Всеки модул е с минимална продължителност 40 учебни часа на академична година. Учебните часове включват часовете на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и упражнения и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение. Модулите могат да се концентрират върху една конкретна дисциплина от европейските изследвания или да са с мултидисциплинарен подход и съответно да се основават на академичната работа на няколко преподаватели и експерти.

Програма „Еразъм+“ подкрепя модулите „Жан Моне“ с цел:

- насърчаване на научни изследвания и навлизане в преподавателската работа за млади изследователи, учени и практикуващи специалисти по теми, свързани с Европейския съюз;
- подпомагане на публикуването и разпространението на научни изследвания;
- стимулиране на интереса към ЕС и изграждане на основите на бъдещи центрове на знания за Европа, особено в държави партньори;
- подпомагане въвеждането на перспектива, свързана с Европейския съюз, в научни дисциплини, които обхващат предимно тематика, която не е свързана с ЕС;
- провеждане на тематични курсове по конкретни въпроси, свързани с ЕС, които имат практическо значение за професионалния живот на завършващи обучението си младежи.

Модулите „Жан Моне“ полагат солидна основа за преподаването по въпроси, свързани с ЕС, и го интегрират в учебни програми, които преди реализацията им са обхващали свързано с ЕС учебно съдържание само в ограничена степен. Наред с това те предоставят достъп до факти и знания за Европейския съюз на широк кръг учащи и интересувачи се граждани.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО МОДУЛИ „ЖАН МОНЕ“?

Модулите „Жан Моне“ се реализират в една от следните форми:

- общи или въвеждащи курсове по теми, свързани с Европейския съюз (по-конкретно в институции и факултети, които все още не предлагат добре разработени курсове в тази сфера);
- специализирано преподаване, посветено на процесите в Европейския съюз (по-конкретно в институции и факултети, които вече предлагат добре разработени курсове в тази сфера);
- напълно признати летни и интензивни курсове.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В МОДУЛ „ЖАН МОНЕ“?

Висшите учебни институции подкрепят и насърчават работата на координаторите на модулите, за да гарантират, че тя ще генерира максимални обществени ползи както в рамките на институциите, така и извън тях.

Висшите учебни институции подпомагат преподавателската, научноизследователската и аналитичната работа на координаторите на модулите: те признават разработените преподавателски дейности, осъществяват мониторинг върху дейностите, популяризират и остойностяват резултатите, реализирани от членовете на техния персонал, участващи в дейностите по програмата „Жан Моне“.

Висшите учебни институции се задължават да поддържат дейностите на програмата „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта, което включва и заместване на академичните координатори, ако това е необходимо. Ако институцията е длъжна да замени координаторите на модулите, писмено искане за одобрение трябва да бъде изпратено до Изпълнителната агенция. Освен това предлаганият нов координатор трябва да има същата степен на специализация в областта на изследванията на ЕС.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ МОДУЛИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят модулите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	<p>Висша учебна институция (ВУИ), установена във всяка държава в света. Висши учебни институции, установени в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование . Това изискване не важи за участващите ВУИ, установени в държави партньори.</p> <p>Граждани не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.</p>
Продължителност на проекта	<p>Три години. Институции, с които са сключени тригодишни договори за центрове, катедри и модули „Жан Моне“ (одобрени от 2011 г. насам), могат да кандидатстват отново за същия тип действие едва след изтичане на една академична година от приключването на периода на изпълнение на предишния договор. Това изискване за задължителна пауза не се прилага, когато новото предложение е за различен тип действие, например ако институция, която е изпълнила договор за катедра „Жан Моне“, кандидатства за подкрепа за модул по програмата. Освен това институция, която изпълнява активен договор за модул, може да кандидатства за нов модул, ако неговото съдържание е различно.</p>
Продължителност на дейността	<p>Преподаването по модулите „Жан Моне“ трябва да е с минимална продължителност от 40 часа на академична година (в продължение на три последователни години) в областта на изследванията на ЕС в кандидатстващата висша учебна институция.</p>
Къде се кандидатства?	<p>Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.</p>
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 февруари, 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.</p>
Как се кандидатства?	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Съответствието на предложението:<ul style="list-style-type: none">- с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Какви са целите на програмата „Жан Моне“?“ и „Какво представляват модулите „Жан Моне“?“);- с потребностите и целите на участващите организации и учени.▪ Доколко предложението:<ul style="list-style-type: none">- има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати;- предвижда прилагане на нови методики, инструменти и технологии;- съдържа доказателства за академична добавена стойност;- стимулира европейските изследвания в институцията, която е домакин на дейностите по програмата „Жан Моне“;- повишава видимостта на тази област на изследване, както в рамките на институцията, която е домакин на действието „Жан Моне“, така и на национално равнище.▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за действието:<ul style="list-style-type: none">- институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“;- институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“;- включване на конкретни свързани с ЕС учебни дисциплини в курсове за обучение, които до момента са имали ограничено европейско съдържание, но се влияят все повече от европейски аспекти;- студенти, чиято учебна програма не съдържа теми, свързани с европейски изследвания (в области като наука, инженерство, медицина, образование, изкуства и езици и др.).
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение▪ Съгласуваност на целите и дейностите по проекта с предложения бюджет▪ Качество и приложимост на предложената методика
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Доколко предложението включва участието на ключови членове на академичния състав, притежаващи отличен профил и квалификация в конкретни области на изследванията на Европейския съюз, удостоверени с документи, отразяващи значими научни постижения▪ Относителност на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, участващи в дейностите по проекта

<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху институцията, която е домакин на програмата „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейностите по програмата „Жан Моне“ ▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.
---	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА МОДУЛИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

До 20 % от бюджета, предвиден за подкрепа на модули, ще бъдат отпуснати за реализация на модули „Жан Моне“, чиито координатори са изследователи, които са получили докторска научна степен през последните пет години. Чрез тази мярка ще бъдат подкрепени млади изследователи, които са в началото на своята академична кариера.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Модулите „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организираните преподавателски и научноизследователски дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Всички координатори на модули „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програмата „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези раздели, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще предоставят редовно информация на широката общественост за висшите учебни институции и за предлаганите от тях курсове в рамките на инициативата „Жан Моне“. Организацията, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Координаторите на модулите „Жан Моне“ се насърчават:

- да публикуват поне една рецензирана научна публикация през периода на усвояване на безвъзмездните средства. С безвъзмездните средства ще бъдат покрити част от разходите за публикацията и, ако е необходимо, от разходите за превод;
- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи

политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;

- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организирани на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с други координатори на модули, центрове за високи постижения, катедри „Жан Моне“ и подпомагани институции;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графициите на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Максималният размер на отпусканите безвъзмездни средства е 30 000 EUR, като отпускната сума не може да надхвърля 75 % от общите разходи по модула „Жан Моне“.

За отпускане на безвъзмездни средства за дейности по програма „Жан Моне“ се прилага система, която съчетава таблици за единичните разходи и финансиране по единни ставки. Тази система е определена въз основа на изчислените национални почасови разходи за преподаване. Прилага се следният метод:

- **разходи за преподаване** (таблица на единичните разходи): изчислените национални почасови разходи за преподаване D.1 се умножават по изисквания (минимален) брой часове (120 часа);
- **допълнителни разходи** (финансиране с единна ставка): върху така изчислената основа се добавя увеличение в размер на 40 % за модул „Жан Моне“. Този допълнителен процент върху изчислената основа отчита допълнителните академични дейности, включени в модула като разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за разпространение, разходи за учебни материали и непреки разходи и т.н.

Окончателният размер на безвъзмездните средства се получава чрез пресмятане на максималния размер на финансирането от ЕС, възлизащ на 75 % от пълния размер на определените безвъзмездни средства, и отчитане на максималния допустим размер на безвъзмездните средства за модул „Жан Моне“ (30 000 EUR).

Конкретните суми, приложими към модулите „Жан Моне“, са поместени в раздела „Единични разходи за дейностите по инициативата „Жан Моне“ в края на главата за действията „Жан Моне“ в тази част от ръководството.

КАТЕДРИ „ЖАН МОНЕ“

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ

Катедрите „Жан Моне“ са преподавателски позиции със специализация в областта на изследванията на Европейския съюз за университетски професори. Катедрата „Жан Моне“ може да се заема от само един професор, който трябва да преподава минимум 90 учебни часа 90 на академична година. Учебните часове включват часовете на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и упражнения и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение и/или надзор. Ако висшата учебна институция е създала център за високи постижения „Жан Моне“, преподавателят, заемащ катедрата „Жан Моне“, трябва да поеме пълна академична отговорност за работата на центъра.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО КАТЕДРИ „ЖАН МОНЕ“? ?

Преподавателят, заемащ катедра „Жан Моне“, може изпълнява една или повече от следните дейности:

- задълбочаване на преподаването по теми от областта на изследванията на Европейския съюз, включени в официална учебна програма на висшата учебна институция;
- провеждане, мониторинг и надзор на научни изследвания по дисциплини, свързани с ЕС, също така и за други образователни равнища, като например обучението на учители и задължителното образование;
- задълбочено преподаване по теми, свързани с Европейския съюз, за бъдещи специалисти в области, които се ползват с нарастващо търсене на пазара на труда;
- насърчаване, консултиране и наставничество за бъдещото поколение преподаватели и изследователи, които ще работят по теми, свързани с Европейския съюз.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В КАТЕДРА „ЖАН МОНЕ“?

Катедрите „Жан Моне“ са интегрирана част от висшата учебна институция, която е страна по споразумението/решението за отпускане на безвъзмездни средства.

Катедрите „Жан Моне“ са включени в официалните академични дейности на тези институции. Висшите учебни институции се задължават да предоставят подкрепа на преподаватели, заемащи катедрите „Жан Моне“, във връзка с тяхната преподавателска, научноизследователска и аналитична работа, като създават възможности предлаганите курсове да обогатят възможно най-широк спектър учебни програми. Освен това те следва да признават разработените преподавателски дейности.

Висшите учебни институции носят цялостната отговорност за подадените от тях заявления. Те се задължават да изпълняват дейностите на катедрите „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта. Ако институцията е длъжна да замени преподавателя, заемащ катедрата „Жан Моне“, писмено искане за одобрение трябва да бъде изпратено до Изпълнителната агенция. Освен това предлаганият нов преподавател, заемащ катедрата, трябва да има същата степен на специализация в областта на изследванията на ЕС.

По изключение висшите учебни институции могат да подават заявления за участие на изтъкнати специалисти и/или авторитетни личности в официалните учебни програми.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ КАТЕДРИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят катедрите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	<p>Висша учебна институция (ВУИ), установена във всяка държава в света. Висши учебни институции, установени в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование . Това изискване не важи за участващите ВУИ, установени в държави партньори.</p> <p>Гражданите не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.</p>
----------------------------------	--

Профил на преподавателите, които заемат катедри „Жан Моне“	Преподавателите, заемачи катедри „Жан Моне“, трябва да са щатни членове на персонала на кандидатстващата институция и да притежават научно звание професор. Те не могат да бъдат „гост-професори“ във висшата учебна институция, която кандидатства за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Три години. Институции, с които са сключени тригодишни договори за центрове, катедри и модули „Жан Моне“ (одобрени от 2011 г. насам), могат да кандидатстват отново за същия тип действие едва след изтичане на една академична година от приключването на периода на изпълнение на предишния договор. Това изискване за задължителна пауза не се прилага, когато новото предложение е за различен тип действие, например ако институция, която е изпълнила договор за катедра „Жан Моне“, кандидатства за подкрепа за модул по програмата. Освен това институция, която изпълнява активен договор за модул, може да кандидатства за нов модул, ако неговото съдържание е различно.
Продължителност на дейността	Преподавателите, заемачи катедри „Жан Моне“, трябва да преподават минимум 90 учебни часа на академична година (в продължение на три последователни години) в областта на изследванията на ЕС в кандидатстващата висша учебна институция.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. раздела „Какви са целите на програма „Жан Моне“?“); - с потребностите и целите на участващите организации и учени. ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - е подадено в полза на университетски учен с изтъкнати постижения в конкретна област на изследванията на Европейския съюз; - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - предвижда прилагане на нови методики, инструменти и технологии; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира европейските изследвания в институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - повишава видимостта на тази област на изследване, както в рамките на институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“, така и на национално равнище. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за действието: <ul style="list-style-type: none"> - институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“; - включване на конкретни свързани с ЕС учебни дисциплини в курсове за обучение, които до момента са имали ограничено европейско съдържание, но се влияят все повече от европейски аспекти.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение ▪ Съгласуваност на целите и дейностите по проекта с предложения бюджет ▪ Качество и приложимост на предложената методика
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко предложението включва участието на ключови членове на академичния състав, притежаващи отличен профил и квалификация в конкретни области на изследванията на Европейския съюз, удостоверени с документи, отразяващи значими научни постижения ▪ Относителност на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, участващи в дейностите по проекта

<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване▪ Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“;- върху студентите и учащите, които се ползват от дейността „Жан Моне“;- върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудио-визуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.
---	--

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА КАТЕДРИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Катедрите „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организираните преподавателски и изследователски дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програмата „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информиране на широката общественост за институциите и за предлаганите от тях курсове в рамките на програма „Жан Моне“. Организацията, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, се насърчават:

- да публикуват поне една книга чрез университетското издателство през периода на усвояване на безвъзмездните средства. С безвъзмездните средства ще бъдат покрити част от разходите за публикацията и, ако е необходимо, част от разходите за превод;
- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на

семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;

- да сътрудничат в мрежа с други катедри „Жан Моне“, координатори на модули, центрове за високи постижения „Жан Моне“ и подпомагани институции;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графиците на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Максималният размер на отпусканите безвъзмездни средства е 50 000 EUR, като отпускната сума не може да надхвърля 75 % от общите разходи на катедрата „Жан Моне“.

За отпускане на безвъзмездни средства за дейности по инициативата „Жан Моне“ се прилага система, която съчетава таблици за единичните разходи и финансиране по единни ставки. Тази система е определена въз основа на изчислените национални почасови разходи за преподаване. Прилага се следният метод:

- **разходи за преподаване** (таблица на единичните разходи): изчислените национални почасови разходи за преподаване D.1 се умножават по изисквания (минимален) брой часове за катедра „Жан Моне“ (270 часа);
- **допълнителни разходи** (финансиране с единна ставка): върху така изчислената основа се добавя увеличение в размер на 10 % за катедра „Жан Моне“. Този допълнителен процент върху изчислената основа отчита допълнителните академични дейности, включени в дейностите на катедрата, като разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за разпространение, разходи за учебни материали, непреки разходи и т.н.

Окончателният размер на безвъзмездните средства се получава чрез пресмятане на максималния размер на финансирането от ЕС, възлизащ на 75 % от пълния размер на определените безвъзмездни средства, и отчитане на максималния допустим размер на безвъзмездните средства за катедра „Жан Моне“ (50 000 EUR).

Конкретните суми, приложими към катедрите „Жан Моне“, са поместени в раздела „Единични разходи за дейностите по програма „Жан Моне“ в края на главата за действията „Жан Моне“ в тази част от ръководството.

ЦЕНТРОВЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ са фокусни центрове за компетентности и знания по теми, свързани с Европейския съюз.

Академичната отговорност за центровете за високи постижения „Жан Моне“ се поема от преподавател, заемащ катедра „Жан Моне“. Центровете за високи постижения „Жан Моне“ са сборни точки на експертния капацитет и компетентността на експерти на високо ниво (включително преподаватели, заемащи катедри „Жан Моне“, и/или координатори на модули „Жан Моне“), чиято цел е развиване на единодействие между различни дисциплини и ресурси в областта на европейските изследвания, както и инициране на съвместни транснационални дейности и структурни връзки с академични институции в други държави. Наред с горното центровете за високи постижения „Жан Моне“ осигуряват отвореност към гражданското общество.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ изпълняват важна роля за обхващането на студенти, обучаващи се във факултети, чиито учебни програми не засягат въпроси, свързани с Европейския съюз, както и за контактите с лица, определящи политиката, държавни служители, организации на гражданското общество и широката общественост.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ могат да изпълняват една или повече от следните дейности:

- организиране и координиране на човешки и документални ресурси, свързани с изследванията на Европейския съюз;
- ръководство на научноизследователски дейности по конкретни дисциплини, свързани с Европейския съюз (научноизследователска функция);
- разработване на съдържание и инструменти, свързани с посветени на ЕС дисциплини, с цел актуализиране и обогатяване на съществуващите курсове и учебни програми (функция за преподаване);
- повишаване качеството на дебата и обмена на опит по въпроси, свързани с ЕС (функция на експертен център);
- систематично публикуване на резултатите от научноизследователските дейности.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ЦЕНТЪР ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

От висшите учебни институции, които планират да създадат център за високи постижения „Жан Моне“, се очаква да обмислят неговото стратегическо развитие. Те следва да предоставят насоки и визия за най-добрите експерти сред техния преподавателски и изследователски състав с цел оползотворяване на единодействия, създаващи условия за работа в сътрудничество на високо ниво, посветена на конкретни дисциплини, свързани с ЕС. Освен това те следва да подкрепят и насърчават инициативите на центъра и оказват съдействие за тяхното развитие.

Висшите учебни институции се задължават да изпълняват дейностите на центъра за високи постижения „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта, което включва и замяна на академичния координатор, ако това е необходимо. Ако институцията е длъжна да замени първоначалния академичен координатор, писмено искане за одобрение трябва да бъде изпратено до Изпълнителната агенция. Освен това новият академичен координатор също трябва да заема катедра „Жан Моне“.

Един център за високи постижения „Жан Моне“ може да осъществява сътрудничество между няколко институции/организации, установени в един град или регион. Във всички случаи центърът трябва да е изрично обозначен като институт или структура, специализирана в изследванията на Европейския съюз, и трябва да е създаден в рамките на висша учебна институция.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят центрoвете за високи постижения „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висша учебна институция (ВУИ), установена във всяка държава в света. Висши учебни институции, установени в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование . Това изискване не важи за участващите ВУИ, установени в държави партньори. Гражданите не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Три години. Институции, с които са сключени тригодишни договори за центрове, катедри и модули „Жан Моне“ (одобрени от 2011 г. насам), могат да кандидатстват отново за същия тип действие едва след изтичане на една академична година от приключването на периода на изпълнение на предишния договор. Това изискване за задължителна пауза не се прилага, когато новото предложение е за различен тип действие, например ако институция, която е изпълнила договор за катедра „Жан Моне“, кандидатства за подкрепа за модул по програмата. Освен това институция, която изпълнява активен договор за модул, може да кандидатства за нов модул, ако неговото съдържание е различно.
Продължителност на дейността	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Висшата учебна институция, която кандидатства за създаване на център за високи постижения „Жан Моне“, трябва да определи преподавател, заемащ катедра „Жан Моне“, който да поеме академична отговорност за работата на центъра. Следователно само ВУИ, които вече са получили подкрепа за катедра „Жан Моне“ в резултат на кандидатстване по предишна покана за представяне на предложения по програмата, могат да кандидатстват за център за високи постижения „Жан Моне“. Една висша учебна институция може да създаде и да получи подкрепа само за един център за високи постижения „Жан Моне“.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Каква е целта на програма „Жан Моне“? “ и „Какво представляват центровете за високи постижения „Жан Моне“?“); - с потребностите и целите на участващите организации и учени. ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира европейските изследвания в институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - повишава видимостта на тази област на изследване, както в рамките на институцията, която е домакин на дейностите по програма „Жан Моне“, така и на национално равнище. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за действието: <ul style="list-style-type: none"> - институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - институции или учени, които все още не получават финансиране по програма „Жан Моне“;
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение ▪ Съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет ▪ Качество и приложимост на предложената методика
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко предложението включва участието на ключови членове на академичния състав, притежаващи отличен профил и квалификация в конкретни области на изследванията на Европейския съюз, удостоверени с документи, отразяващи значими научни постижения ▪ Относителност на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, участващи в дейностите по проекта
<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от дейността „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“ ▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани преподавателски и научноизследователски дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информирание на широката общественост за институциите и за предлаганите от тях курсове в рамките на програма „Жан Моне“. Институциите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ се насърчават:

- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с други центрове за високи постижения и катедри „Жан Моне“, координатори на модули „Жан Моне“ и подпомагани институции;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графичите на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездните средства ще се прилагат следните правила за финансиране:

Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Разходи за дейностите</p> <p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разходи за персонал; ▪ пътни и дневни разходи; ▪ разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за оборудване (максимум 10 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за преподаване; ▪ други разходи. <p>Допустими непреки разходи</p> <p>Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициентите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	<p>Действително направени разходи</p>	<p>80 % от общите допустими разходи (освен ако бенефициентът е поискал по-малък процентен дял на безвъзмездни средства)</p> <p>Максимум 100 000 EUR</p>	<p>Условно: целите и работната програма трябва да са разбираемо описани във формуляра за кандидатстване</p>

ПОДКРЕПА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА ИНСТИТУЦИИ И СДРУЖЕНИЯ

А. ПОДКРЕПА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА ИНСТИТУЦИИ

Програмата „Жан Моне“ подкрепя институции, които повишават качеството на дейностите за преподаване и обучение по учебни дисциплини, свързани с Европейския съюз, на образователното равнище след придобиване на степен за висше образование, и/или други компетентни заинтересовани страни. Освен това инициативата стимулира дейности за разработване, анализ и популяризиране на учебни дисциплини, свързани с Европейския съюз, и тяхното преподаване.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО ИНСТИТУЦИИТЕ „ЖАН МОНЕ“ ?

През периода на усвояване на безвъзмездните средства институциите по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

събиране, обработване, анализ и разпространение на факти и знания за Европейския съюз;
организиране на магистърски курсове на свързани с Европейския съюз теми или на професионално обучение на високо ниво за практикуващи специалисти, държавни служители или органи на местната и регионалната администрация.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ?

Институциите „Жан Моне“ следва да се превърнат в референтни центрове по свързаните с Европейския съюз тематични области, в които работят.

Те ще поемат функцията за мултиплициране и разпространение на знания, а също така ще допринасят към усилията за събиране и използване на информация, както и за изготвяне на анализи и концепции по определени теми.

Институциите носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те са задължени да изпълняват дейностите, описани в тяхната работна програма, през целия период на усвояване на безвъзмездните средства.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА НА ИНСТИТУЦИИ ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за подкрепа по програма „Жан Моне“ на институции, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Институции, работещи в областта на изследванията по европейска интеграция, установени в която и да е държава по света, са допустими, с изключение на определените институции „Жан Моне“, посочени в правното основание на програма „Еразъм+“, и висшите учебни институции, признати като такива от съответните им национални органи. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.

Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
-----------------------------	---

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Каква е целта на инициативата „Жан Моне“? и „Какво представлява подкрепата по инициативата „Жан Моне“ за институции?“); - с потребностите и целите на участващите организации и учени. ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира посветени на Европейския съюз изследвания в институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - повишава видимостта на тази област на изследване, както в рамките на институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“, така и на национално равнище. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за действието: <ul style="list-style-type: none"> - институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - институции, които все още не получават финансиране по програма „Жан Моне“;
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение ▪ Съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет ▪ Качество и приложимост на предложената методика
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко предложението включва участието на ключови членове на академичния състав, притежаващи отличен профил и квалификация в конкретни области на изследванията на Европейския съюз, удостоверени с документи, отразяващи значими научни постижения ▪ Относителност на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, участващи в дейностите по проекта

<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от дейността „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“ ▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения
--	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПОДКРЕПАТА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА ИНСТИТУЦИИ?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Институциите, одобрени за предоставяне на подкрепа по това действие, се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани преподавателски и научноизследователски дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Всички институции, на които са отпуснати безвъзмездни средства по програма „Жан Моне“, ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информироване на широката общественост за институциите и за предлаганите от тях курсове в рамките на програма „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездната финансова подкрепа ще се прилагат следните правила за финансиране:

ПОДКРЕПА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА ИНСТИТУЦИИ

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Разходи за дейностите	<p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разходи за персонал; ▪ пътни и дневни разходи; ▪ разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за оборудване (максимум 10 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за преподаване; ▪ други разходи. <p>Допустими непреки разходи Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите</p>	Действително направени разходи	<p>Не е предвиден максимален размер.</p> <p>80 % от общите допустими разходи (освен ако бенефициентът е по-малък процентен дял на безвъзмездни средства).</p>	Условно: целите и работната програма трябва да са разбираемо описани във формуляра за кандидатстване

	административни разходи на бенефициентите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)			
--	--	--	--	--

Б. ПОДКРЕПА ПО ПРОЕКТ „ЖАН МОНЕ“ ЗА СДРУЖЕНИЯ

Инициативата „Жан Моне“ подкрепя сдружения, които са определили официално като цел на своята дейност да допринасят за изучаването на процеса на европейската интеграция. Такива сдружения трябва да бъдат интердисциплинарни и открити за всички заинтересовани университетски професори, преподаватели и изследователи, специализиращи в изучаването на въпросите, свързани с Европейския съюз, в съответната държава или регион. Те следва да са представителни за академичните институции, занимаващи се с изследвания на Европейския съюз на регионално, национално или наднационално равнище. Подкрепа се предоставя само на сдружения, които са официално регистрирани и имат статут на самостоятелни юридически лица.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО СДРУЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

През периода на усвояване на безвъзмездните средства сдруженията по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- организиране и провеждане на предвидени в закона дейности на сдружения, занимаващи се с изследвания и въпроси, свързани с ЕС (например публикуване на информационен бюлетин, създаване на специален уебсайт, организиране на годишното заседание на управителния съвет, организиране на специални събития за популяризиране, насочени към повишаване на видимостта на учебните дисциплини, посветени на Европейския съюз и т.н.);
- запознаване на широката общественост с факти за Европейския съюз с цел популяризиране на активното гражданство.

КАКВА Е РОЛЯТА НА СДРУЖЕНИЯТА?

Сдруженията „Жан Моне“ следва да се превърнат в референтни центрове по свързаните с Европейския съюз тематични области, в които работят.

Те ще поемат функцията за мултиплициране и разпространение на знания, а също така ще допринасят към усилията за събиране и използване на информация, както и за изготвяне на анализи и концепции по определени теми.

Сдруженията носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те са задължени да изпълняват дейностите, описани в тяхната работна програма, през целия период на усвояване на безвъзмездните средства.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТТЕ ЗА ПОДКРЕПА НА СДРУЖЕНИЯ ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за подкрепа по програма „Жан Моне“ на сдружения, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Всяко сдружение на преподаватели и изследователи, специализирано в областта на изследванията на Европейския съюз, установено във всяка държава в света. Сдружението трябва да има ясно декларирана цел да допринася към изучаването на европейските интеграционни процеси на национално или транснационално равнище. Сдружението следва да има интердисциплинарен характер. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.

Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Каква е целта на програмата „Жан Моне“? и „Какво представлява подкрепата по програмата „Жан Моне“ за сдружения?“); - с потребностите и целите на участващите организации и учени. ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - е подходящо за предоставяне на подкрепа за предвидените в закона дейности на сдружението, както и за насърчаване на популяризирането на факти за Европейския съюз сред широката общественост. - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира посветени на Европейския съюз изследвания в сдружението, което е домакин на дейността „Жан Моне“; - повишава видимостта на тази област на изследване, както в рамките на сдружението, което е домакин на дейността „Жан Моне“, така и на национално равнище. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за действието: <ul style="list-style-type: none"> - сдруженията, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - сдруженията, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“;
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение ▪ Съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет ▪ Качество и приложимост на предложената методика

<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко предложението включва участието на ключови членове на академичния състав, притежаващи отличен профил и квалификация в конкретни области на изследванията на Европейския съюз, удостоверени с документи, отразяващи значими научни постижения ▪ Относителност на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, участващи в дейностите по проекта
<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качеството на мерките за оценяване на резултатите от дейностите ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху сдружението, което е домакин на дейността „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от дейността „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън сдружението, което е домакин на дейността „Жан Моне“ ▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПОДКРЕПАТА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА СДРУЖЕНИЯ?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Сдруженията, одобрени за предоставяне на подкрепа по това действие, се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани от тях дейности за популяризиране извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Всички сдружения, на които са отпуснати безвъзмездни средства по програма „Жан Моне“, ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информироване на широката общественост за сдруженията и за техните дейности в рамките на програма „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездната финансова подкрепа ще се прилагат следните правила за финансиране:

ПОДКРЕПА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА СДРУЖЕНИЯ

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Разходи за дейностите</p>	<p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разходи за персонал; ▪ пътни и дневни разходи; ▪ разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за оборудване (максимум 10 % от допустимите преки разходи); ▪ други разходи. <p>Допустими непреки разходи Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициентите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	<p>Действително направени разходи</p>	<p>Максимум 50 000 EUR</p> <p>80 % от общите допустими разходи (освен ако бенефициентът е поискал по-малък процентен дял на безвъзмездни средства).</p>	<p>Условно: целите и работната програма трябва да са разбираемо описани във формуляра за кандидатстване</p>

МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“ (ПОЛИТИЧЕСКИ ДЕБАТИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ)

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ МРЕЖИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

Мрежите „Жан Моне“ стимулират създаването и развитието на консорциуми от международни участници (ВУИ, центрове за високи постижения, департаменти, екипи, индивидуални експерти и др.) в областта на изследванията на Европейския съюз.

Те допринасят за събиране на информация, обмен на практики, обогатяване на знанията и популяризиране на процеса на европейската интеграция в света. По това действие може да бъде предоставена подкрепа и за повишаване на капацитета на съществуващи мрежи посредством подпомагане на определени дейности, и по-специално стимулиране на участието на млади изследователи в изследователски проекти по теми, свързани с ЕС.

Подкрепа за проекти ще се предоставя въз основа на едностранни предложения за изпълнение на дейности, които не могат да бъдат осъществени успешно на национално равнище и изискват участието на поне пет институции партньори (включително кандидатстващата институция) от пет различни държави. Целта на предложенията е изпълнение на проекти, които имат многонационално, а не национално измерение.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

През целия период на изпълнение на даден проект мрежите по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- събиране и популяризиране на информация и резултати относно методики, прилагани във връзка с научни изследвания и преподаване на високо ниво в областта на изследванията на ЕС;
- повишаване ефективността на сътрудничеството между отделните висши учебни институции и други компетентни структури в цяла Европа и в света;
- обогатяване на знанията и опита с цел съвместно усъвършенстване на добри практики;
- насърчаване на сътрудничеството и създаване на платформа за обмен на задълбочени знания с участието на публични органи и службите на Комисията по актуални теми, свързани с ЕС.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

Мрежите „Жан Моне“ следва да се превърнат в референтни центрове по свързаните с Европейския съюз тематични области, в които работят. Те ще поемат функцията за мултиплициране и разпространение на знания, а също така ще допринасят към усилията за събиране и използване на информация, както и за изготвяне на анализи и концепции по определени теми.

Висшите учебни институции, които координират мрежи „Жан Моне“, носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те са задължени да изпълняват дейностите, описани в тяхната работна програма, през целия период на усвояване на безвъзмездните средства.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА НА МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят мрежите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висша учебна институция (ВУИ) или друга организация, която развива дейност в областта на европейската интеграция, установена във всяка държава в света. ВУИ, намиращи се в държави по програма „Еразъм+“, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование. Това изискване не важи за участващите ВУИ, установени в държави партньори. Кандидатстващата организация трябва да е координатор на мрежа, която обединява поне пет участващи институции от пет различни държави. Определените европейски институции, преследващи цел от европейски интерес (посочени в правното основание на програма „Еразъм+“), не могат да кандидатстват за подкрепа по това действие.
----------------------------------	---

Продължителност на проекта	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Каква е целта на „Жан Моне“? “ и „Какво представляват мрежите „Жан Моне“? “); - с потребностите и целите на участващите организации и учени. ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира европейски изследвания в институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“, и в институциите, участващи в мрежата; - повишава видимостта на тази област на изследване в рамките на институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“, институциите, участващи в мрежата, както и на национално и транснационално равнище. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за действието: <ul style="list-style-type: none"> - институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - институции или учени, които все още не получават финансиране по програма „Жан Моне“;
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение ▪ Съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет ▪ Качество и приложимост на предложената методика ▪ Структура и управление на дейностите в мрежата, включително канали за комуникация между членовете
Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко предложението включва участието на ключови членове на академичния състав, притежаващи отличен профил и квалификация в конкретни области на изследванията на Европейския съюз, удостоверени с документи, отразяващи значими научни постижения ▪ Относителност на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, участващи в дейностите по проекта ▪ Състав на мрежата с оглед на географския ѝ обхват и допълването на компетентностите на членовете

<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване▪ Потенциално въздействие и мултипликационен ефект на проекта:<ul style="list-style-type: none">- върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“, и институциите, участващи в мрежата;- върху студентите и учащите, които се ползват от дейността „Жан Моне“;- върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално, транснационално и/или европейско равнище.▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.
--	--

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА ПОДКРЕПА НА МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Мрежите, одобрени за предоставяне на подкрепа по тази дейност, се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани от тях дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

С цел увеличение на въздействието, в рамките на осъществяваните от тях дейности за разпространение те трябва да разработят инструменти и събития, насочени към постигане на техните цели.

Всички мрежи „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, осигуряват редовното информирание на широката общественост за дейностите на мрежите „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездната финансова подкрепа ще се прилагат следните правила за финансиране:

	Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Разходи за дейностите</p>	<p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разходи за персонал; ▪ пътни и дневни разходи; ▪ разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за оборудване (максимум 10 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за преподаване; ▪ други разходи. <p>Допустими непреки разходи Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициентите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	<p>Действително направени разходи</p>	<p>Максимум 300 000 EUR</p> <p>80 % от общите допустими разходи (освен ако бенефициентът е поискал по-малък процентен дял на безвъзмездни средства).</p>	<p>Условно: целите и работната програма трябва да са разбираемо описани във формуляра за кандидатстване</p>

ПРОЕКТИ „ЖАН МОНЕ“ (ПОЛИТИЧЕСКИ ДЕБАТИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ)

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

Проектите „Жан Моне“ подкрепят иновации, полезни взаимодействия и разпространението на учебното съдържание, посветено на ЕС. Тези проекти ще се основават на едностранни предложения (макар че в предложените дейности могат да участват и други партньори) и могат да се изпълняват за срок между 12 и 24 месеца.

- Проектите за **„иновации“** ще изследват нови перспективи и методики с цел повишаване на привлекателността на учебните дисциплини, посветени на ЕС, и адаптирането им към потребностите на различни целеви групи (например проекти в рамките на инициативата „Обучение по въпросите на ЕС в училище“);
- Проектите за **„полезни взаимодействия“** ще стимулират обсъждания и анализи на въпроси, свързани с Европейския съюз, както и обогатяване на знанията за Съюза и неговите процедури. Тези проекти са насочени към усъвършенстване на знанията за ЕС сред определени групи;
- Проектите за **„разпространение на съдържание“** ще подкрепят основно дейности за предоставяне на информация и разпространение.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ЧРЕЗ ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

През периода на изпълнение проектите „Жан Моне“ по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- разработване и изпитване на нови методики, съдържание и инструменти по конкретни теми, свързани с Европейския съюз;
- разработване на академично съдържание и инструменти, предназначени за студенти, обучаващи се във факултети/училища, чиито учебни програми не засягат въпроси, свързани с Европейския съюз (например разработване на съдържание, посветено на политиката на защита на потребителите в ЕС, за студенти в специалностите ветеринарна медицина/здравни грижи/хуманна медицина);
- създаване на виртуални аудитории за конкретни учебни дисциплини и тяхното изпитване в различен контекст;
- разработване, изготвяне и въвеждане в практиката на инструменти за самообучение, популяризиращи активното гражданство в ЕС;
- разработване и преподаване на подходящо педагогическо съдържание и нови/адаптирани учебни материали, предназначени за преподаване по теми, свързани с Европейския съюз на нивото на началното и средното образование („Обучение по въпросите на ЕС в училище“);
- разработване и въвеждане в практиката на обучение и продължаващо образование за учители, с цел учителите да придобият знания и умения, които са им необходими, за да преподават по дисциплини, свързани с Европейския съюз;
- провеждане на специално разработени дейности, посветени на Европейския съюз, за ученици в началните и средните училища и в институциите за професионално образование и обучение;
- обогатяване на знанията и и/или повишаване на динамиката на „департаменти/катедри/изследователски екипи“ в определени факултети/училища, които са изразили конкретен интерес/потребност в рамките на съвместни академични дейности;
- съвместно разработване на съдържание и съвместно преподаване за студенти с участието на няколко институции. Участващите институции могат да организират общи дейности като изготвяне на инструменти, предназначени за използване в рамките на курсове за обучение, провеждане на курсове по теми, свързани с ЕС, особено в рамките на дисциплини, които не са традиционно свързани с тази област на обучение;
- подкрепа на дейности за информация и разпространение, предназначени за персонала на публични органи, за експерти по определени дисциплини и за гражданското общество като цяло;
- организиране на конференции, семинари и/или кръгли маси по актуални теми, свързани с Европейския съюз.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТ „ЖАН МОНЕ“?

Институцията, която подава предложението за проекта, се задължава да изготви убедителна и устойчива стратегия, съдържаща подробна работна програма и информация за очакваните резултати. Предложението следва да съдържа обобщение за предложените дейности и избора на преките и непреките бенефициери, а също така следва да гарантира активната роля на участващите организации.

Предложенията трябва да са подписани от юридическия представител на висшите учебни институции (или други допустими организации) и да съдържат информация относно правния статут, целите и дейностите на кандидатстващата институция.

Висшите учебни институции (или други допустими организации) носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те се задължават да изпълняват дейностите, описани в техните проекти, през целия период на изпълнение на проектите.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висши учебни институции или други организации, занимаващи се с изучаване на въпросите, свързани с Европейския съюз, установени във всяка държава в света. ВУИ, намиращи се в държави по програма „Еразъм+“, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование. Това изискване не важи за участващите ВУИ, установени в държави партньори. Определените институции, преследващи цел от европейски интерес (посочени в правното основание на програма „Еразъм+“), не могат да кандидатстват за подкрепа по това действие. Начални и средни училища не могат да кандидатстват за подкрепа, но могат да участват активно в реализацията на дейностите.
Брой на участващите организации	Броят на организациите, посочени във формуляра за кандидатстване, е една (кандидатстващата организация). На по-късен етап в проекта могат да се включат други организации.
Продължителност на проекта	Между 12 и 24 месеца.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Каква е целта на програма „Жан Моне““); - с „Какво представляват проектите „Жан Моне“? “); със специфичните цели на проектите „Жан Моне“ („Иновации“, „Полезни взаимодействия“ и „Разпространение на съдържание“); - с потребностите и целите на участващите организации и учени. ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира европейските изследвания в институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - повишава видимостта на тази област на изследване, както в рамките на институцията, която е домакин на дейностите по дейността „Жан Моне“, така и на национално равнище. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните цели групи за действието: <ul style="list-style-type: none"> - институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - институции или учени, които все още не получават финансиране по проект „Жан Моне“;
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение ▪ Съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет ▪ Качество и приложимост на предложената методика
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко предложението включва участието на ключови членове на академичния състав, притежаващи отличен профил и квалификация в конкретни области на изследванията на Европейския съюз, удостоверени с документи, отразяващи значими научни постижения ▪ Относителност на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, участващи в дейностите по проекта ▪ За проекти, насочени към ученици в начални и средни училища: ангажиране на персонал по проекта, разполагащ с необходимите педагогически умения.

<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от дейността „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“ ▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения
---	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Проектите „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от дейностите извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

Проектите „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по проект „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят осведомяването на широката общественост за резултатите. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Проектите „Жан Моне“ се насърчават:

- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с центрове за високи постижения и катедри „Жан Моне“, координатори на модули „Жан Моне“ и подпомагани институции и сдружения;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графициите на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на безвъзмездните средства, които се отпускат за проект „Жан Моне“: надхвърля 75 % от общите разходи)	60 000 EUR (сумата не може да
--	--------------------------------------

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер
Участие в конференции	Вноска към разходи, свързани с организиране на конференции, семинари, работни групи и т.н., с изключение на разходи, свързани с участието на лектори от други градове	Единични ставки	D.2 на ден на участник
Пътни разходи (за лектори от други градове)	Вноска към пътните разходи на лектори от други градове, участващи в конференциите, въз основа на разстоянието за пътуване. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържащите от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹²¹ , като се посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ¹²²	Единични ставки	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник
Дневни разходи (за лектори от други градове)	Вноска към дневните разходи на лектори от други градове, участващи в конференциите	Единични ставки	D.3 на ден на участник

¹²¹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹²² Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на лектора от друг град от Мадрид до Рим и обратно.

Допълнителни дейности	Вноска към допълнителни съпътстващи разходи, които са свързани с допълнителни дейности, разработени в рамките на това действие, като например: академични дейности, следващи събитието, създаване и поддръжка на уебсайт, изготвяне, отпечатване и разпространение на публикации, разходи за устен превод, разходи за производство.	Еднократна сума	25 000 EUR
------------------------------	---	-----------------	------------

Конкретните суми, приложими към проектите „Жан Моне“, са поместени в раздела „Единични разходи за дейностите по програма „Жан Моне“ в края на главата за дейността „Жан Моне“ в тази част от ръководството.

ЕДИНИЧНИ СТАВКИ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОЕКТ „ЖАН МОНЕ“

D.1: НАЦИОНАЛНИ РАЗХОДИ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ (В ЕВРО НА ЧАС ПРЕПОДАВАНЕ)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява преподавателската дейност.

Държави по програмата	
Белгия	200
България	80
Чешка република	107
Дания	200
Германия	200
Естония	107
Ирландия	172
Гърция	129
Испания	161
Франция	184
Хърватия	96
Италия	166
Кипър	151
Латвия	98
Литва	106
Люксембург	200
Унгария	104
Малта	138
Нидерландия	200
Австрия	200
Полша	104

Португалия	126
Румъния	81
Словения	136
Словакия	114
Финландия	193
Швеция	200
Обединено кралство	184
бивша югославска република	80
Македония	
Исландия	159
Лихтенщайн	80
Норвегия	200
Турция	87
Държави партньори	
Антигуа и Барбуда	92
Австралия	200
Бахрейн	110
Барбадос	94
Бруней	200
Канада	200
Чили	83
Екваториална Гвинея	131

Хонконг	200
Израел	144
Япония	178
Корея, Република	153
Кувейт	200
Либия	90
Мексико	86
Нова Зеландия	153
Оман	131
Катар	200
Сейнт Китс и Невис	84
Саудитска Арабия	126
Сейшелски острови	126
Сингапур	200
Швейцария	200
територията на Русия, както е призната от международното право	109
Тринидад и Тобаго	115
Обединени арабски емирства	200
Съединени американски щати	200
Други	80

D.2: НАЦИОНАЛНИ РАЗХОДИ ЗА КОНФЕРЕНЦИИ (В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява дейността.

Държави по програмата	
Белгия	88
България	40
Чешка република	55
Дания	94
Германия	90
Естония	47
Ирландия	75
Гърция	56
Испания	70
Франция	80
Хърватия	42
Италия	73
Кипър	66
Латвия	43
Литва	47
Люксембург	144
Унгария	46
Малта	60
Нидерландия	97
Австрия	94
Полша	45
Португалия	55
Румъния	40
Словения	59
Словакия	50
Финландия	84
Швеция	95
Обединено кралство	81
бивша югославска република	
Македония	40
Исландия	69
Лихтенщайн	40
Норвегия	138
Турция	40

Държави партньори	
Аржентина	44
Австралия	90
Бахрейн	43
Барбадос	41
Бруней	115
Канада	89
Екваториална Гвинея	57
Хонконг	117
Израел	63
Япония	78
Корея, Република	67
Кувейт	110
Макао	154
Нова Зеландия	67
Оман	57
Катар	194
Саудитска Арабия	55
Сейшелски острови	55
Сингапур	133
Швейцария	118
територията на Русия, както е призната от международното право	48
Тринидад и Тобаго	50
Обединени арабски емирства	107
Съединени американски щати	109
Други	40

D.3: ДНЕВНИ РАЗХОДИ: ЛЕКТОРИ ОТ ДРУГИ ГРАДОВЕ (В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява дейността.

Държави по програмата	
Белгия	232
България	227
Чешка република	230
Дания	270
Германия	208
Естония	181
Ирландия	254
Гърция	222
Испания	212
Франция	245
Хърватия	180
Италия	230
Кипър	238
Латвия	211
Литва	183
Люксембург	237
Унгария	222
Малта	205
Нидерландия	263
Австрия	225
Полша	217
Португалия	204
Румъния	222
Словения	180
Словакия	205
Финландия	244
Швеция	257
Обединено кралство	276
бивша югославска република	210
Македония	
Исландия	245
Лихтенщайн	175
Норвегия	220
Турция	220

Държави партньори	
Афганистан	125
Албания	210
Алжир	170
Андора	195
Ангола	280
Антигуа и Барбуда	225
Аржентина	285
Армения	280
Австралия	210
Азербайджан	270
Бахамски острови	190
Бахрейн	275
Бангладеш	190
Барбадос	215
Беларус	225
Белиз	185
Бенин	150
Бутан	180
Боливия	150
Босна и Херцеговина	200
Ботсуана	185
Бразилия	245
Бруней	225
Буркина Фасо	145
Бурунди	165
Камбоджа	165
Камерун	160
Канада	230
Кабо Верде	125
Централноафриканска република	140
Чад	210
Чили	245
Китай	210

Колумбия	170
Коморски острови	135
Конго (Демократична република)	245
Конго (Република)	185
Острови Кук	185
Коста Рика	190
Куба	225
Джибути	235
Доминика	215
Доминиканска република	230
Източен Тимор	160
Еквадор	190
Египет	205
Ел Салвадор	180
Екваториална Гвинея	145
Еритрея	130
Етиопия	195
Фиджи	170
Габон	190
Гамбия	170
Грузия	295
Гана	210
Гренада	215
Гватемала	175
Гвинея, Република	185
Гвинея Бисау	140
Гвиана	210
Хаити	190
Хондурас	175
Хонконг	265
Индия	245
Индонезия	195
Иран	200
Ирак	145
Израел	315
Кот д'Ивоар	190

Ямайка	230
Япония	405
Йордания	195
Казахстан	245
Кения	225
Кирибати	205
Корея, Народнодемократична република	230
Корея, Република	300
Косово, съгласно Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН	220
Кувейт	280
Киргизстан	255
Лаос	195
Ливан	260
Лесото	150
Либерия	235
Либия	225
Макао	150
Мадагаскар	155
Малави	215
Малайзия	250
Малдивски острови	185
Мали	155
Маршалови острови	185
Мавритания	125
Мавриций	200
Мексико	255
Микронезия	190
Молдова	250
Монако	170
Монголия	160
Черна гора	220
Мароко	205
Мозамбик	200
Мианмар	125
Намибия	135

Науру	185
Непал	185
Нова Зеландия	185
Никарагуа	185
Нигер	125
Нигерия	235
Ниуе	185
Оман	205
Пакистан	180
Палау	185
Палестина	170
Панама	210
Папуа-Нова Гвинея	190
Парагвай	190
Перу	210
Филипини	210
Катар	200
Руанда	225
Сейнт Китс и Невис	270
Санта Лусия	215
Сейнт Винсът и Гренадини	265
Самоа	185
Сан Марино	175
Сао Томе и Принсипи	155
Саудитска Арабия	280
Сенегал	200
Сърбия	220
Сейшелски острови	225
Сiera Леоне	190
Сингапур	225
Соломонови острови	170
Сомалия	175
Южна Африка	195
Шри Ланка	155
Судан	270
Суринам	180
Свазиленд	140
Швейцария	220

Сирия	225
Таджикистан	185
Тайван	255
Танзания	250
територията на Русия, както е призната от международното право	365
територията на Украйна, както е призната от международното право	270
Тайланд	205
Того	155
Тонга	155
Тринидад и Тобаго	175
Тунис	145
Туркменистан	230
Тувалу	185
Уганда	235
Обединени арабски емирства	265
Съединени американски щати	280
Уругвай	215
Узбекистан	230
Вануату	170
Град държава Ватикан	175
Венецуела	210
Виетнам	255
Йемен	225
Замбия	185
Зимбабве	165
Други	205

СПОРТ

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

Следните дейности в областта на спорта се изпълняват въз основа на настоящото ръководство за програмата:

- партньорства за сътрудничество;
- европейски спортни събития с нестопанска цел.

Наред с това програма „Еразъм+“ подкрепя и действия за подобряване на фактологичната основа, необходима за разработване на политики (проучвания, събиране на данни, обзори и т.н.), стимулиране на диалога със съответните заинтересовани страни в Европа (чрез Спортния форум на ЕС, събития на председателството на ЕС, конференции, срещи, семинари и т.н.). Тези действия ще се изпълняват от Европейската комисия пряко или чрез Изпълнителната агенция.

Специфичните цели на програма „Еразъм+“ в областта на спорта са, както следва:

- справяне с трансграничните заплахы за почтеността в спорта, като допинга, уговарянето на мачове и насилието, както и всички видове прояви на нетърпимост и дискриминация;
- насърчаване и подкрепа на доброто управление в спорта и двойната кариера на спортистите;
- насърчаване на доброволческите дейности в спорта, заедно със социалното приобщаване, равните възможности и информираността, за значението на укрепващата здравето физическа активност чрез засилено участие и равен достъп до спортни дейности за всички.

Както е предвидено в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, акцентът трябва да бъде поставен върху масовия спорт.

Дейности в областта на спорта се очаква да доведат до развиването на европейското измерение в спорта чрез генериране, споделяне и разпространение на опит и знания по различни въпроси, засягащи спорта на европейско равнище.

Подкрепяните по програма „Еразъм+“ проекти в областта на спорта, следва да доведат до повишени равнища на физическа активност и доброволчески дейности.

По-конкретно,

- повишаване на познанията и осведомеността, относно спорта и физическата активност в държавите по програмата;
- повишаване на осведомеността, относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност;
- засилено сътрудничество между институциите и организациите, работещи в областта на спорта и физическата активност;
- по-голямо участие на спортни организации и други съответни организации от различни държави по програмата в разширени мрежи;
- подобрен обмен на добри практики.

Дейности в областта на спорта се очаква да допринесат за провеждането на Европейската седмица на спорта, която е инициатива на Комисията, целяща насърчаване на физическата активност в Европейския съюз, с оглед на намаляващото участие в спортни занимания..

Европейската седмица на спорта ще се развива през годините. В крайна сметка се планира тя да бъде организирана по определен календарен график (втората седмица на септември) с официално откриване, водещо събитие и 3—5 дни с акценти, като всеки ден е с различна тема „на фокус“ (примери: спорт и училища, спорт и хора с увреждания, и т.н.). Наред с другите дейности Европейската седмица на спорта ще насърчи организирането на трансгранични дейности за повишаване на информираността.

Първото издание на Европейската седмица на спорта ще бъде организирано през септември 2015 г. На равнище ЕС, Европейската седмица на спорта ще се проведе от 7 до 13 септември 2015 г. Национални събития в контекста на Европейската седмица на спорта могат да се провеждат между 7 и 30 септември 2015 г.

Допълнителна информация, относно Европейската седмица на спорта през 2015 г., включително относно темите „на фокус“, може да бъде намерена на адрес: http://ec.europa.eu/sport/events/2015/sport-week_en.htm

ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПАРТНЬОРСТВАТА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Партньорствата за сътрудничество предоставят възможност за разработване, трансфер и/или реализиране на иновативни практики в различни области, свързани със спорта и физическата активност, между различни организации и действащи лица във и извън областта на спорта, включително по-специално публични органи на местно, регионално, национално и европейско равнище, спортни и свързани със спорта организации и образователни структури. Партньорствата за сътрудничество представляват по-специално иновативни проекти, преследващи следните цели:

- насърчаване на участието в спорт и физическа дейност, по-специално чрез подкрепа за провеждането на Европейската седмица на спорта;
- насърчаване на участието в спорт и физическа дейност, по-специално чрез подкрепа за прилагане на насоките на ЕС за физическата активност;
- насърчаване на двойната кариера на спортистите, по-специално чрез подкрепа за прилагането на насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите;
- борба с допинга, особено в среди за отдих;
- борба с уреждането на мачове, по-специално чрез подкрепа за превенция, повишаване на осведомеността и сътрудничество между заинтересованите страни;
- насърчаване на доброволчески дейности в областта на спорта;
- подкрепа на иновативни и образователни подходи за овладяване на насилието и борба с расизма, дискриминацията и нетолерантността в спорта;
- усъвършенстване на доброто управление в спорта;
- насърчаване на социалното приобщаване и равните възможности в областта на спорта, по-конкретно чрез подкрепа за прилагането на стратегиите на ЕС, по-специално Стратегията на ЕС за равенство между половете и Стратегията за ЕС за хората с увреждания.

Партньорствата за сътрудничество следва да насърчават създаването и развитието на европейски мрежи в областта на спорта. По този начин ЕС може да предостави възможности за засилено сътрудничество между заинтересованите страни, което не би било налице без действия от страна на ЕС. Партньорствата за сътрудничество следва да насърчават и единодействия със и между местните, регионалните, националните и международните политики с цел стимулиране на спорта и физическата активност и преодоляване на предизвикателствата, свързани със спорта.

В рамките на партньорствата за сътрудничество програма „Еразъм+“ ще подкрепя изпитването и разработването на нови проектни формати и нови форми на транснационално сътрудничество в областта на спорта, които имат потенциал да вдъхновят разработване в по-голям мащаб на инициативи, подкрепяни от национални схеми за финансиране или други, като европейските структурни и инвестиционни фондове.

Комисията чрез своята Изпълнителна агенция ще проведе два кръга на процедурата по подбор през годината, както следва:

- първи кръг на процедурата по подбор за годината: партньорства за сътрудничество, които осъществяват инициативи и дейности по време на Европейската седмица на спорта през 2015 г. и/или имат тематична връзка с нея;
- втори кръг на процедурата по подбор за годината: всеки вид партньорство за сътрудничество, което не е свързано с Европейската седмица на спорта през 2015 г.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ФИНАНСИРАТ В РАМКТЕ НА ПАРТНЬОРСТВАТА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Програма „Еразъм+“ предоставя значителна степен на гъвкавост по отношение на дейностите, които могат да реализират партньорствата за сътрудничество, доколкото предложението доказва убедително, че тези дейности са най-подходящият подход за постигане на определените цели на проекта. Партньорствата за сътрудничество по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- сътрудничество в мрежа между ключови заинтересовани страни;
- популяризиране, идентифициране и обмен на добри практики;
- подготовка, разработване и прилагане на модули и инструменти за образование и обучение;
- дейности, насочени към усъвършенстване на компетентностите на организациите, занимаващи се с

мултиплициране в областта на спорта, и разработване на мониторинг и съпоставителни анализи на показатели, по-конкретно във връзка с насърчаването на етичното поведение и кодексите на поведение сред спортистите;

- дейности за повишаване на осведомеността, относно добавената стойност на спорта и физическата активност за личното, социалното и професионалното развитие на хората;
- дейности за популяризиране на иновативни еднодействия между областта на спорта и областите на здравеопазването, образованието, обучението и младежта;
- дейности за обогатяване на фактологичната основа в областта на спорта, с оглед преодоляване на социалните и икономическите предизвикателства (събиране на данни в подкрепа на горепосочените дейности, проучвания, консултации и др.);
- конференции, семинари, срещи, събития и прояви за повишаване на осведомеността, организирани в подкрепа на изброените по-горе дейности.

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В ПАРТНЬОРСТВО ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Партньорствата за сътрудничество са отворени за всички видове публични институции или организации с нестопанска цел, чиято дейност е свързана с областта на спорта и физическата активност. В зависимост от целта на проекта партньорствата за сътрудничество следва да обединяват подходяща и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.

Партньорствата за сътрудничество са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата.

Съставът на партньорството за сътрудничество, следва да включва:

- кандидатстваща/координираща организация: организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. След одобряването на заявлението за подкрепа на проекта, кандидатстващата/координиращата организация ще бъде основен бенефициент на безвъзмездните средства от ЕС и ще подпише споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с много бенефициенти от името на всички участващи организации. Координационната роля на кандидатстващата/координиращата организация включва следните задължения:
 - да представлява и действа от името на участващите организации в отношенията с Европейската комисия;
 - да поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
 - да координира партньорството в сътрудничество с останалите партньори по проекта.
- партньори: организации, които участват активно в подготовката, изпълнението и оценяването на партньорството за сътрудничество. Всеки партньор трябва да подпише мандат, с който упълномощава координиращата организация да действа от негово име и за негова сметка през периода на изпълнение на проекта.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПАРТНЬОРСТВОТА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

В списъка по-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за сътрудничество, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Всички организации с нестопанска цел или публични органи, установени в държава по програмата или всяка държава партньор в света (вж. раздела „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; ▪ национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; ▪ местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; ▪ национална спортна лига; ▪ спортен клуб; ▪ организация или асоциация, представляваща спортисти; ▪ организация или асоциация, представляваща специалисти и доброволци в спорта (например треньори, мениджъри и др.); ▪ организация, представляваща движението „спорт за всички“; ▪ организация, работеща в областта на популяризирането на физическата активност; ▪ организация, представляваща сектора за активен отдих; ▪ организация, работеща в областта на образованието, обучението или младежта.
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава заявление за подкрепа от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Партньорствата за сътрудничество са транснационални и в тях трябва да участват поне пет организации от пет различни държави по програмата. Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездни средства.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>За предложения за партньорства за сътрудничество, подадени в рамките на първия кръг на процедурата по подбор за годината (свързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г.): максимум 18 месеца.</p> <p>За предложения за партньорства за сътрудничество, подадени в рамките на втория кръг на процедурата по подбор за годината (несвързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г.): от 12 до 36 месеца. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етап на кандидатстване (12, 18, 24, 30 или 36 месеца) въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Дейностите трябва да се реализират в (една или повече от) държавите, където са установени организациите, участващи в партньорството за сътрудничество.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>За проекти, свързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г., кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 22 януари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 април и 1 септември същата година.</p> <p>За проекти, които не са свързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г., кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 14 май, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 януари същата година.</p>
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>По-подробна информация за процедурата за кандидатстване, можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Индикативна сума в размер на 50 % от бюджета е предвидена за проекти, преследващи следните цели:

- подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС, относно двойната кариера на спортистите;
- подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС за физическата активност, включително проекти за подкрепа на провеждането на Европейската седмица на спорта.

Индикативна сума в размер на 50 % от бюджета е предвидена за дейности за постигане на други цели, посочени в раздела „Какво представляват партньорствата за сътрудничество“ по-горе.

В рамките на тези категории проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на европейските политики в областта на спорта; - с целите и приоритетите на действието (вж. раздела „Какви са целите на партньорствата за сътрудничество?“). ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ Съгласуваност на целите, методиката и дейностите по проекта с предложения бюджет; ▪ Качество и приложимост на предложената методика; ▪ Наличие и качество на система за управление (сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични); ▪ Наличие и релевантност на мерки за контрол на качеството, гарантиращи висококачественото изпълнение на проекта и неговото приключване в срок и в рамките на предвидения бюджет; ▪ Степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности.

<p>Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Доколко:<ul style="list-style-type: none">- когато е уместно, проектът включва подходящ състав от допълнителни участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта;- в реализацията на проекта са ангажирани хора с необходимия експертен капацитет в подходящи области като политика и практика в областта на спорта (обучение, състезания, наставничество и т.н.), академичен капацитет и способност да комуникират с широка аудитория;- разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации;▪ Ако е приложимо, доколко участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта (ако това условие не е изпълнено, проектът няма да бъде разгледан с оглед на отпускане на безвъзмездни средства).
<p>Въздействие и разпространение</p> <p>(максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Качеството на мерките за оценяване на резултатите от проекта.▪ Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта;- извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.▪ Качеството на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации.▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудио-визуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездните средства от ЕС.

За да бъдат допуснати до етап финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това, те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории, критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Разходи за дейностите	<p>Разходи, пряко свързани с изпълнението на допълнителните дейности по проекта, включително:</p> <p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разходи за персонал; ▪ пътни и дневни разходи; ▪ разходи за оборудване; ▪ разходи за консумативи и материали; ▪ разходи за възлагане на дейности на подизпълнители; ▪ мита, данъци и такси; ▪ други разходи. <p>Непреки разходи:</p> <p>Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициентите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	Действително направени разходи	<p>Максимален размер на отпуснатите безвъзмездни средства: 500 000 EUR</p> <p>Макимум 80 % от общите допустими разходи.</p>	Условно: заявеният бюджет е обоснован по отношение на планираните дейности.

ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

Тази дейност има следните цели:

- подкрепа за прилагане в областта на спорта на стратегиите на ЕС в областите на социалното приобщаване и равните възможности, и по-конкретно Стратегията на ЕС за равенство между половете, Стратегията на ЕС за хората с увреждания и Директивата за равенство между расите;
- насърчаване на участието в спорт и физическа активност, надграждайки, наред с другото, върху прилагането на Насоките на ЕС за физическата активност;
- подкрепа за провеждането на Европейската седмица на спорта.

Комисията чрез своята Изпълнителна агенция ще проведе два кръга на процедурата по подбор през годината, както следва:

- първи кръг на процедурата по подбор за годината: събития, организирани по време на Европейската седмица на спорта през 2015 г.;
- втори кръг на процедурата по подбор за годината: други събития, които не са свързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

В рамките на това действие се предоставя финансова подкрепа за:

- организиране на общоевропейски спортни събития, организирани в една държава по програмата.
- национални събития — организирани едновременно в няколко държави по програмата от организации с нестопанска цел или публични органи, работещи в областта на спорта.

Очакваните резултати от тези събития са, както следва:

- повишаване на осведомеността, относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност;
- повишаване на участието в спорт, физическа активност и доброволчески дейности.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ФИНАНСИРАТ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

Подкрепа за събития се предоставя под формата на отпускане на безвъзмездни средства от ЕС на отделни организации, отговарящи за подготовката и организирането на дадено събитие и за последващите дейности. По това действие се предоставя подкрепа за следните стандартни дейности (неизчерпателно изброяване):

- организиране на образователни дейности за спортисти, треньори, организатори и доброволци в процеса на подготовка на събитието;
- организиране на събитието;
- организиране на съпътстващи спортното събитие дейности (конференции, семинари);
- изпълнение на последващи дейности (оценки или изготвяне на планове за бъдещи дейности);
- комуникационни дейности, свързани с темата на събитието.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ НЕ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

- Спортни състезания, редовно организирани от международни, европейски или национални спортни федерации/лиги;
- Професионални спортни състезания.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

В списъка по-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят европейските спортни събития с нестопанска цел, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всички публични органи или организации с нестопанска цел, работещи в областта на спорта, които са установени в държави по програмата. Например, тази организация може да бъде (неизчерпателно изброяване):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; ▪ местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; ▪ организации, координиращи национални събития, организирани в рамките на европейски събития в областта на спорта.
<p>Профил на участниците</p>	<p>За европейски спортни събития с нестопанска цел, свързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г.:</p> <p>В общоевропейски спортни събития, организирани в една държава, трябва да се включат участници в събитието от поне 3 различни държави по програмата.</p> <p>ИЛИ</p> <p>събитията трябва да бъдат организирани едновременно в поне 3 държави по програмата.</p> <p>За европейски спортни събития с нестопанска цел, които не са свързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г.:</p> <p>В общоевропейски спортни събития, организирани в една държава, трябва да се включат участници в събитието от поне 12 различни държави по програмата.</p> <p>ИЛИ</p> <p>В спортни събития, организирани едновременно в няколко държави по програмата, трябва да се включат участници в събитията от поне 12 различни държави по програмата. Това условие е изпълнено, стига тези участници да са включени в общия брой събития.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>До 1 година (от етапа на подготовката на събитието до етапа на свързаните с него последващи действия).</p>
<p>Дати на събитието</p>	<p>За европейски спортни събития с нестопанска цел, свързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г.: събитието трябва да се проведе между 7 и 30 септември 2015 г.;</p> <p>За европейски спортни събития с нестопанска цел, които не са свързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г.: събитието трябва да се проведе през 2016 г. (на която и да е дата).</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ За европейски спортни събития с нестопанска цел, организирани по време на Европейската седмица на спорта през 2015 г.: 22 януари 2015 г., 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 май същата година. ▪ За европейски спортни събития с нестопанска цел, организирани извън Европейската седмица на спорта през 2015 г.: 14 май 2015 г., 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 ноември същата година.

Как се кандидатства?	По-подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
-----------------------------	--

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. Повече информация можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на европейските политики в областта на спорта; - с целите и приоритетите на действието (вж. раздела „Какви са целите на европейските спортни събития с нестопанска цел?“). ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ Съгласуваност на целите, методиката и дейностите по проекта с предложения бюджет; ▪ Качество и приложимост на предложената методика; ▪ Степен, в която в проекта участват хора с експертен капацитет в различни области, като например спортната практика (обучение, състезания, физическа подготовка и т.н.) ▪ Наличие и качество на система за управление (сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични) ▪ Наличие и релевантност на мерки за контрол на качеството, гарантиращи висококачественото изпълнение на проекта и неговото приключване в срок и в рамките на предвидения бюджет ▪ Степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности.

<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качеството на мерките за оценяване на резултатите от проекта ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Качеството на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ Качество на мерките за осигуряване на видимост и медийно отразяване на събитието и на подкрепата от ЕС.
--	--

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 20 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Разходи за дейностите</p> <p>Разходи, пряко свързани с изпълнението на допълнителните дейности по проекта, включително:</p> <p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разходи за персонал; ▪ пътни и дневни разходи; ▪ разходи за оборудване; ▪ разходи за консумативи и материали; ▪ разходи за възлагане на дейности на подизпълнители; ▪ мита, данъци и такси; ▪ други разходи. <p>Непреки разходи:</p> <p>Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициентите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	<p>Действително направени разходи</p>	<p>Максимален размер на отпуснатите безвъзмездни средства:</p> <ul style="list-style-type: none"> • За европейски спортни събития с нестопанска цел, организирани по време на Европейската седмица на спорта през 2015 г.: 250,000 EUR • За европейски спортни събития с нестопанска цел, които не са свързани с Европейската седмица на спорта през 2015 г.: 500. 000 EUR <p>Максимум 80 % от общите допустими разходи.</p>	<p>Условно: заявленият бюджет е обоснован по отношение на планираните дейности.</p>

ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ

Всички организации (включително неформални групи), които желаят да подадат проектно предложение, за да получат безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програма „Еразъм+“, се приканват да прочетат внимателно този раздел, който е изготвен в съответствие с разпоредбите на дял VI от Финансовия регламент¹²³, приложим за общия бюджет на Европейския съюз (наричан по-нататък „Финансовият регламент на ЕС“) и с правилата за прилагането му.

Физически лица не могат да подават проектни предложения по програма „Еразъм+“, с изключение на физически лица, които кандидатстват от името на групи (от поне четирима) младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (наричани по-нататък „неформални групи младежи“).

КАК СЕ ПОДАВАТ КАНДИДАТУРИ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

За да подадат предложение за проект по програма „Еразъм+“, кандидатите трябва изпълнят следните четири стъпки:

- всяка организация, включена в заявлението, трябва да се регистрира в портала за участниците и да получи Персонален идентификационен код (ПИК). Организации/групи, които вече са получили ПИК чрез участието им в други програми на ЕС, не е необходимо да се регистрират отново. ПИК, получен при предишната регистрация, е валиден също и за кандидатстване по програма „Еразъм+“;
- проверка на съответствието с критериите на програмата за съответната дейност/област;
- да направят проверка за съответствие с финансовите условия;
- да попълнят и подадат формуляра за кандидатстване.

СТЪПКА 1: РЕГИСТРАЦИЯ В ПОРТАЛА ЗА УЧАСТНИЦИТЕ

Всички организации, участващи в процедурата за кандидатстване, трябва да бъдат регистрирани и да предоставят своите основни правни и финансови данни в съответните части „Образование“, „Аудиовизия“, „Култура“, „Гражданство“ и „Доброволчески дейности“ в портала за участници, ако вече не са направили това.

За регистрация в портала за участниците лицето, което представлява организацията (или неформалната група младежи), трябва да извърши следните стъпки:

- създаване на акаунт в Системата за автентификация на Европейската комисия (ECAS) (освен ако лицето, представляващо организацията/групата, вече има такъв). Нови акаунти в ECAS могат да се създават на следния уебсайт: <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>;
- да посети портала за участниците на адрес: <http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/bg/organisations/register.html> и да се регистрира от името на организацията или групата. Насоки и често задавани въпроси могат да бъдат намерени в портала за участниците.

Организацията/групата е необходимо да се регистрира само веднъж в портала за участниците. След приключването на регистрацията организацията/групата ще получи Персонален идентификационен код (ПИК). ПИК, който е уникален идентификатор и е необходим за подаване на заявления, позволява на организацията/групата да попълни електронните формуляри за кандидатстване по програма „Еразъм+“ по един по-опростен начин (т.е. чрез вписване на ПИК номера на участника във формуляра цялата информация, предоставена от организацията/групата на етапа на регистрация, ще се покаже автоматично във формуляра).

¹²³ Финансовият регламент на ЕС може да се намери на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=L:2012:298:0001:0096:BG:PDF>

УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА ПРАВНИЯ СТАТУТ И ФИНАНСОВИЯ КАПАЦИТЕТ

В момента на регистрацията организациите трябва да подадат и следните документи чрез портала за участниците:

- формуляр за правни субекти (този формуляр може да бъде изтеглен от уебсайта на Европейската комисия на адрес: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);
- формуляр за финансова идентификация. Моля, попълнете формуляра, отнасящ се до държавата, където е мястото на дейност на банката, дори ако кандидатстващата организация е официално регистрирана в друга държава (този формуляр може да бъде изтеглен на адрес: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm).

Когато размерът на безвъзмездната финансова подкрепа надхвърля 60 000 EUR, е възможно от кандидата да бъде поискано да предостави определени документи, удостоверяващи неговия финансов капацитет. По-подробна информация можете да намерите в раздела „Критерии за подбор“ по-долу.

Формулярът за финансова идентификация следва да се предостави само за кандидатстващата организация, но не се изисква за организациите партньори.

СТЪПКА 2: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Когато участващите организации разработват своите проекти и преди да подадат заявление за подкрепа от ЕС, те трябва да се уверят, че проектът съответства на следните критерии: критерии за допустимост, отстраняване, подбор и отпускане на безвъзмездни средства.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Критериите за допустимост са свързани основно с вида на проекта и дейностите (включително, когато е приложимо, продължителността, участващите организации и т.н.), целевата група (например статута и броя на участниците) и условията за подаване на заявление за безвъзмездни средства за такъв проект (например относно сроковете за подаване на заявлението, пълнотата на формуляра за кандидатстване и т.н.).

За да бъде допустим за отпускане на безвъзмездни средства, проектът трябва да отговаря на всички критерии за допустимост, приложими за дейността, по която е подадено предложението. Ако проектът не отговаря на тези критерии на етапа на кандидатстване, той ще бъде отхвърлен без по-нататъшно разглеждане. По изключение, по отношение на дейности за мобилност и стипендии за СМСЕМ, подпомагани по ключова дейност 1 или ключова дейност 2, съответствието с някои критерии за допустимост (например относно продължителността, профила на участниците и т.н.) може да бъде удостоверено само на етапа на изпълнение на проекта или на етап краен отчет по проекта (а не на етапа на кандидатстване). На етапа на кандидатстване от кандидатите ще бъде поискано да декларират, че проектът ще отговаря на тези критерии. Ако обаче изглежда, че тези критерии не са били изпълнение на етапа на изпълнение на проекта или на етап краен отчетна проекта, участниците или дейността могат да бъдат счестени за недопустими, от което следва намаление/възстановяване на първоначално отпуснатия за проекта размер на безвъзмездните средства от ЕС.

Специфичните критерии за допустимост, приложими към всяка от дейностите, изпълнявани въз основа на ръководството за програма „Еразъм+“, са посочени в част Б от ръководството.

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ

В съответствие с членове 106 и 107 от Финансовия регламент на ЕС кандидатите се отстраняват от участие в програма „Еразъм+“, ако:

- са обявени в несъстоятелност или са в ликвидация, тяхната дейност е под разпореждане на съда, са сключили споразумение с кредиторите, са преустановили дейността си, са обект на производство по тези въпроси или се намират в аналогично положение в резултат на подобна процедура, предвидена в националните законови или подзаконовни актове;
- те или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда от компетентен орган на държава членка;
- са признати за виновни за тежко нарушение при упражняване на професионалната си дейност, доказано с всякакви средства, които възлагащата национална агенция или Изпълнителната агенция може да обоснове, включително с решения на ЕИБ и на международни организации;

- не са изпълнили своите задължения, свързани с плащането на вноски за социално осигуряване или плащането на данъци в съответствие с правните разпоредби на държавата, в която са установени, или с тези на държавата на възлагащата национална агенция или Изпълнителната агенция, или с тези на държавата, в която трябва да се изпълни поръчката;
- те или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация, изпиране на пари или всякаква друга незаконна дейност, ако тази незаконна дейност накърнява финансовите интереси на Съюза;
- са обект на административна санкция, посочена в член 109, параграф 1 от Финансовия регламент.

На кандидатите не се отпуска финансова подкрепа, ако на датата на процедурата по отпускане на безвъзмездните средства те:

- се намират в положение на конфликт на интереси;
- са виновни за подаване на декларация с невярно съдържание при представянето на информацията, изискана от възлагащата национална агенция или Изпълнителната агенция като условие за участие в процедурата за отпускане на безвъзмездни средства, или не са представили тази информация;
- се намират в едно от описаните по-горе положения.

Тези критерии за отстраняване са приложими за кандидатите по всички дейности по програма „Еразъм+“. За да удостоверят, че не се намират в нито едно от положенията, посочени по-горе, кандидатите за безвъзмездни средства от ЕС в размер повече от 60 000 EUR трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те не се намират в нито едно от положенията, описани в член 106, параграф 1 и член 107 от Финансовия регламент. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел или приложение към формуляра за кандидатстване.

За предложения, подадени от името на консорциум от партньори, описаните по-горе критерии се прилагат към всички участващи организации, включени в проекта.

В съответствие с членове 106—109 от Финансовия регламент на ЕС може да бъдат наложени административни и финансови санкции на кандидатите, които са виновни за подаване на декларация с невярно съдържание или за които е установено сериозно неизпълнение на договорните им задължения при предходна процедура за отпускане на безвъзмездни средства¹²⁴.

Освен това Комисията приема, че във връзка с изпълнението на дейности, попадащи в обхвата на ръководството за програмата, следните организации са или биха могли да бъдат в положение на конфликт на интереси, поради което нямат или не биха имали право на участие:

- национални органи, чиито правомощия включват упражняване на надзор върху националните агенции и изпълнението на програма „Еразъм+“ в съответната държава, не могат да кандидатстват или да участват в дейности, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответната дейност (както е посочено в част Б от настоящото ръководство);
- национални агенции (тяхната дейност е единствена за юридическото лице, към което принадлежат) или служби на национални агенции в рамките на дадени юридически лица, занимаващи се с дейности извън компетентността на националните агенции, не могат да кандидатстват или да участват в нито една дейност, изпълнявано въз основа на настоящото ръководство;
- структури и мрежи, идентифицирани или определени в програма „Еразъм+“ или в годишна работна програма на Комисията, приета за изпълнението на програма „Еразъм+“, конкретно за получаването на финансово участие от Комисията в рамките на изпълнението на програмата „Еразъм+“, които са създадени от юридическото лице, в рамките на което също е създадена и националната агенция, не могат да кандидатстват или да участват в дейности, управлявани от национални агенции по програма „Еразъм+“ в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответната дейност (както е посочено в част Б от настоящото ръководство); те следва да могат да докажат, преди да им бъдат отпуснати безвъзмездни средства или да им бъде възложен договор, че не са в конфликт на интереси, било то поради вземане на предпазни мерки от тяхна страна или защото тяхната

¹²⁴ Освен за действия, изпълнявани от националните агенции.

вътрешна организация е такава, че има ясно разделяне на интересите. Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за която са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че има достатъчно гаранции, че няма реален конфликт на интереси, се взема от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, на поета от нея собствена отговорност и отчетност;

- юридическите лица, в рамките на които са създадени националните агенции по програма „Еразъм+“, но занимаващи се с дейности в рамките на или извън обхвата на компетентност на програмата „Еразъм+“, както и субекти, свързани с тези юридически лица, не могат да кандидатстват или да участват в дейности, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат по принцип да кандидатстват за участие в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответната дейност (както е посочено в част Б от настоящото ръководство). Въпреки това те трябва да докажат, преди да им бъдат отпуснати безвъзмездни средства или да им бъде възложен договор, че не са в конфликт на интереси, било то поради вземане на предпазни мерки от тяхна страна или защото тяхната вътрешна организация е такава, че има ясно разделяне на интересите (напр. минимално разделяне на сметките, разделяне на направленията за докладване и вземане на решения, мерки за предотвратяване на достъпа до поверителна информация). Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за която са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че има достатъчно гаранции, че няма реален конфликт на интереси, се взема от институцията, на поета от нея собствена отговорност и отчетност.

Накрая, както е подробно описано в споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа, кандидатите и бенефициентите, които са направили декларации с невярно съдържание, допуснали са съществени грешки, извършили са нарушения или измама или тежко са нарушили договорните си задължения, могат да подлежат на финансови санкции или да бъдат отстранени от всички процедури по отпускане на безвъзмездни средства, финансирани от бюджета на Европейския съюз, за максимум пет години от датата на потвърждаване на нарушението въз основа на състезателна процедура. Този период може да бъде удължен до 10 години при повторно нарушение, допуснато в рамките на пет години от посочената по-горе дата (вж. също раздела „Финансови санкции“ на настоящото ръководство).

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Въз основа на критериите за подбор националната или Изпълнителната агенция оценява финансовия или оперативния капацитет на кандидата да изпълни предложения проект.

ФИНАНСОВ КАПАЦИТЕТ

Наличието на финансов капацитет предполага, че кандидатът трябва да разполага със стабилни и достатъчни източници на финансиране за поддържане на своята дейност през целия период на изпълнение на проекта или през годината, за която се отпускат безвъзмездните средства, и за участие в нейното финансиране.

Проверката на финансов капацитет не се прилага към:

- публични органи¹²⁵;
- международни организации.

По отношение на заявления за безвъзмездни средства от ЕС, подадени от други видове организации (т.е. различни от посочените по-горе), чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат финансов капацитет да изпълнят проекта. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел от формуляра за кандидатстване.

По отношение на заявления за безвъзмездни средства от ЕС, подадени от други видове организации, чийто размер надхвърля 60 000 EUR, наред с клетвената декларация кандидатите трябва да подадат следните документи чрез портала за участниците:

- за дейности, управлявани от националните агенции: отчета за приходите и разходите и счетоводния баланс на кандидата за последната финансова година, за която сметките са приключени;
- за дейности, управлявани от Изпълнителната агенция: формуляр за финансов капацитет, включващ

¹²⁵ Включително за училища, висши учебни институции и организации в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, които са получили над 50 % от своите годишни приходи от публични източници през последните две години, се счита, че разполагат с необходимия финансов и професионален и административен капацитет за изпълнение на дейностите по програмата.

отчета за приходите и разходите и счетоводния баланс на кандидата за последните две финансови години, за които сметките са приключени;

- за субекти, които не могат да предоставят посочените по-горе документи, защото са новосъздадени, финансова или застрахователна декларация, в която се посочва, че професионалният риск на кандидата може да замени тези документи.

Организациите трябва да изпратят тези документи чрез портала за участниците в момента на регистрацията им в портала (вж. раздел „Стъпка 1: регистрация в портала за участниците“ по-горе) или до крайния срок, определен за конкретната дейност по програма „Еразъм+“.

В случай на съмнение относно финансовия капацитет на участващите организации, включени в даден проект, ако предложението се подава от името на консорциум от партньори, същите документи могат да бъдат изисквани от участващите организации от Националната агенция или Изпълнителната агенция.

Когато заявлението е за безвъзмездна финансова подкрепа за проект, чиято стойност надхвърля 750 000 EUR, може да бъде изисквано предоставянето на одитен доклад, изготвен от одобрен външен одитор. Този доклад удостоверява отчетите за последната налична финансова година.

Ако въз основа на анализа на тези документи националната или Изпълнителната агенция заключи, че изискваният финансов капацитет не е доказан или не задоволителен, те могат:

- да поискат допълнителна информация;
- да предложат споразумение или решение за отпускане на безвъзмездни средства, предвиждащо предварителното финансиране да бъде покрито от финансова гаранция¹²⁶;
- да предложат споразумение или решение за отпускане на безвъзмездни средства, което не предвижда предварително финансиране или предвижда такова финансиране в намален размер;
- да предложат споразумение или решение за отпускане на безвъзмездни средства, което предвижда предварителното финансиране да бъде разделено на няколко плащания;
- да отхвърлят заявлението.

ОПЕРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Наличието на оперативен капацитет предполага, че кандидатът притежава професионална компетентност и квалификации, необходими за изпълнение на предложения проект. Кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат оперативен капацитет да изпълнят проекта. Освен това, ако във формуляра за кандидатстване е включено такова изискване и ако безвъзмездните средства са в размер над 60 000 EUR, кандидатите трябва да предоставят автобиографиите на ключовите лица, участващи в изпълнението на проекта, за да докажат, че тези лица притежават необходимия професионален опит.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства позволяват на националната или Изпълнителната агенция да оценят качеството на проектните предложения, подадени в рамките на програма „Еразъм+“.

В рамките на наличния бюджет за всяка дейност, безвъзмездни средства ще бъдат отпуснати на проектите, които най-добре отговарят на тези качествени критерии.

Пълният набор критерии за отпускане на безвъзмездни средства, приложими за всяка от дейностите, изпълнявани въз основа на ръководството за програма „Еразъм+“, е посочен в част Б от ръководството.

СТЪПКА 3: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ

ВИДОВЕ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Безвъзмездните средства може да бъдат отпуснати под формата на¹²⁷:

- възстановяване на определена част от допустимите разходи: например сумата, отпусната на

¹²⁶ Гаранцията може да бъде заменена със съвместна гаранция, предоставена от трета страна, или с няколко гаранции на трети страни, предоставени от участващите организации, които са страни по същото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.

¹²⁷ РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА C(2013)8550 от 4 декември 2013 г. относно „Използването на еднократни суми, възстановяването на разходите въз основа на единни ставки и единичните разходи по програма „Еразъм+“, (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2013_8550.pdf)

стратегически партньорства за покриване на допълнителни разходи, свързани с участието на лица със специални потребности;

- възстановяване въз основа на единични ставки: например сумата, отпусната за индивидуална подкрепа в рамките на проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта;
- еднократни суми: например сумата, отпусната за частично финансиране на изпълнението на допълнителни дейности в рамките на проекти „Жан Моне“;
- финансиране с единна ставка: например сумата, отпусната за покриване на непреки разходи за провеждане на спортни събития с нестопанска цел;
- комбинация от горните възможности.

Чрез механизма на финансиране, който се прилага в рамките на програма „Еразъм+“, в повечето случаи се предоставят безвъзмездни средства въз основа на възстановяване на базата на единичните ставки. Този вид безвъзмездни средства позволява на кандидатите да изчислят лесно сумата на исканите безвъзмездни средства и способства за реалистичното финансово планиране на проекта.

В таблиците в раздел „правила за финансиране“ в част Б е поместена колона със заглавие „механизъм на финансиране“, в която е посочено в каква форма се отпускат безвъзмездните средства за всеки елемент от разходите в отделните дейности по програма „Еразъм+“, обхванати от настоящото ръководство.

Принципи, приложими към безвъзмездните средства от ЕС

ЗАБРАНА ЗА ОТПУСКАНЕ СЪС ЗАДНА ДАТА

Безвъзмездни средства не може да бъдат отпуснати със задна дата за вече приключени проекти.

Безвъзмездни средства от ЕС може да бъдат отпуснати за проект, който вече е започнал, само ако заявителят може да обоснове необходимостта от започване на проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства или преди уведомлението за решението за отпускане на безвъзмездни средства. В такива случаи разходите, които са допустими за финансиране, или събитието, което генерира финансирането, трябва да са реализирани преди датата на подаване на заявлението.

Ако кандидатът започне да изпълнява проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства или получаването на уведомлението за решението за отпускане на безвъзмездни средства, той носи риска, свързан с това изпълнение.

НЕКУМУЛАТИВНО ОТПУСКАНЕ

За всеки проект, финансиран от ЕС, безвъзмездни средства от бюджета на ЕС се отпускат само еднократно за всеки отделен бенефициент. При никакви обстоятелства едни и същи разходи не може да се финансират два пъти от бюджета на Европейския съюз.

За да се избегне рискът от двойно финансиране, кандидатът трябва да посочи в съответния раздел от формуляра за кандидатстване източниците и размера на всяко друго финансиране, което е получил или за което е кандидатствал през годината, включително безвъзмездни средства за оперативни разходи, независимо дали става дума за същия или за друг проект.

Идентични или много сходни заявления, подадени от същия кандидат или от други партньори в същия консорциум, ще бъдат предмет на специална оценка, за да се изключи рискът от двойно финансиране. Всички заявления, които са подадени два или повече пъти от същия кандидат или консорциум пред една или повече агенции, ще бъдат отхвърлени. Когато еднакви или много сходни заявления са подадени от други кандидати или консорциуми, тези заявления ще бъдат много внимателно проверени и може да бъдат отхвърлени на същите основания.

НЕДОПУСКАНЕ НА ПЕЧАЛБА И СЪФИНАНСИРАНЕ

Безвъзмездните средства, отпуснати от Европейския съюз, не може да имат за цел или резултат реализирането на печалба в рамките на проекта, изпълнен от бенефициента. Печалба се определя като излишъкът на приходите спрямо допустимите разходи, направени от бенефициента, когато се прави заявката за плащане на остатъка¹²⁸. Принципът на недопускане на печалба не се прилага по отношение на

¹²⁸ За тази цел приходите се ограничават до дохода, генериран от проекта, както и целевите финансови вноски от донори за финансирането на допустимите разходи. Следователно печалбата (или загубата) съгласно горното определение се равнява на разликата между:

безвъзмездни средства, отпуснати под формата на единични ставки, еднократна сума или финансиране с единна ставка, включително стипендии, нито към заявления за безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR. Съфинансирането под формата на вноски в натура не се взема предвид за целите на изчисляването на печалбата, реализирана от безвъзмездните средства.

Освен това отпусканите от ЕС безвъзмездни средства са стимул за изпълнение на проекти, които не биха били изпълними без финансовата подкрепа от ЕС, и се основават на принципа на съфинансирането. Принципът на съфинансирането означава, че безвъзмездните средства от ЕС не могат да се използват за финансиране на пълните разходи по проекта; част от разходите по проекта трябва да бъдат финансирани от източници на съфинансиране, различни от безвъзмездните средства от ЕС.

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на единични ставки, еднократна сума или финансиране с единна ставка (по този начин се финансира повечето от дейностите, обхванати от настоящото ръководство), Комисията прилага принципите на недопускане на печалба и съфинансиране предварително за цялото действие, когато определя ставките или процентите на финансиране на единичните ставки, еднократните суми или разходите, финансирани въз основа на единни ставки. В повечето случаи се изхожда от презумпцията, че кандидатът зачита принципите на недопускане на печалба и съфинансиране, поради от него не се изисква да предостави информация за източниците на финансиране, които са различни от безвъзмездните средства от ЕС, нито да обосновава разходите, направени по проекта.

Изплащането на безвъзмездните средства чрез възстановяване въз основа на единични ставки, еднократни суми или финансиране с единни ставки обаче не засяга правото на достъп до задължителните записи на бенефициентите. Когато последваща проверка или одит покаже, че правопораждащото събитие не е настъпило (например дейности по проекта не са реализирани във вида, в който са одобрени на етапа на кандидатстване, предвидени участници не са взели участие в дейности и т.н.) и на бенефициента е направено недължимо плащане на безвъзмездни средства чрез възстановяване въз основа на еднократни суми, единични ставки или финансиране с единни ставки, националната или Изпълнителната агенция има правото да си възстанови сумата на безвъзмездните средства. Аналогично, ако предприетите дейности или реализираните резултати са с недостатъчно качество, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален частично или изцяло, дори ако дейностите са реализирани и са допустими.

Освен това, за статистически и контролни цели Европейската комисия може да извърши проучвания въз основа на извадки от бенефициенти с цел да определи действителния размер на разходите, направени по проектите, финансирани чрез възстановяване въз основа на единични ставки, еднократни суми или финансиране с единни ставки.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, ИЗПЛАТЕНИ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНА ЧАСТ ОТ ДОПУСТИМИТЕ РАЗХОДИ

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи, се прилагат следните разпоредби:

Допустими разходи

Размерът на безвъзмездните средства от ЕС не може да надхвърля общата сума, която е определена от националната или Изпълнителната агенция в момента на одобряването на проекта въз основа на прогнозните допустими разходи, посочени във формуляра за кандидатстване. Допустимите разходи са действително направени от бенефициента на безвъзмездни средства разходи, които отговарят на всички изброени по-долу критерии:

- направени са през периода на изпълнение на проекта, с изключение на разходите във връзка с окончателните отчети и одиторските заверки;
- посочени са в прогнозната общ бюджет на проекта;
- необходими са за изпълнението на проекта, за който се отпускат безвъзмездните средства;

-
- условно приетия размер на безвъзмездните средства, дохода, генериран от дейността, и целевите финансови вноски от донори за финансирането на допустимите разходи; и
 - допустимите разходи, направени от бенефициента.

Освен това, ако бъде реализирана печалба, тя подлежи на възстановяване. Националната или Изпълнителната агенция може да има право да извърши събиране на процент от печалбата, който отговаря на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително извършени от бенефициента за изпълнението на дейността. Допълнителни разяснения относно изчисляването на печалбата ще бъдат предоставени във връзка с дейности, за които безвъзмездните средства се отпускат под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи.

- възможно е да бъдат установени и проверени, по-специално като се записват в счетоводната документация на бенефициента и се определят съгласно приложимите счетоводни стандарти на държавата, в която бенефициентът е установен, и в съответствие с неговите обичайни практики за определяне и анализ на разходите;
- отговарят на разпоредбите на приложимото данъчно и социално законодателство;
- те са приемливи, обосновани и отговарят на принципа на добро финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността.
- Те не са покрити чрез безвъзмездни средства от ЕС под формата на единични ставки, еднократни суми или финансиране с единна ставка.

За допустими се считат и следните категории разходи:

- разходи за гаранция за предварителното финансиране, представена от бенефициента на безвъзмездните средства, когато такава гаранция е изискана от националната или Изпълнителната агенция;
- разходи за външни одити, когато такива одити са изискани от националната или Изпълнителната агенция;
- разходи за амортизация, при условие че те са действително направени от бенефициента.

Вътрешните счетоводни и одиторски процедури на бенефициента трябва да позволяват пряко уравниване на декларираните във връзка с проекта разходи и приходи със съответните счетоводни отчети и оправдателни документи.

Данък добавена стойност (ДДС)

Данък добавена стойност се счита за допустим, само ако той е неподлежащ на възстановяване съгласно приложимото национално законодателство за ДДС¹²⁹. Единственото изключение е свързано с дейностите или транзакциите, в които държави, регионални и местни органи и други публичноправни субекти участват като държавни органи¹³⁰. Освен това:

- подлежащ на приспадане ДДС, който не е приспадат (поради националните условия или поради небрежност на бенефициерите) не е допустим разход;
- Директивата за ДДС не се прилага към държавите извън ЕС. Организации от държавите партньори могат да бъдат освободени от данъци (включително ДДС), мита и такси, ако е било подписано споразумение между Европейската комисия и държавата партньор, в която е установена организацията.

Допустими непреки разходи

За определени видове проекти (подробна информация за правилата за финансиране по отделните дейности можете да намерите в част Б от настоящото ръководство) сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициента, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.).

Непреките разходи не могат да включват разходи, вписани на друг бюджетен ред. Непреките разходи не са допустими, когато бенефициентът вече получава безвъзмездни средства за оперативни разходи от бюджета на Европейския съюз (например в рамките на поканата за представяне на предложения за сътрудничество с гражданското общество по програма „Еразъм+“).

НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

Следните разходи **не** се считат за допустими:

- възвръщаемост на капитала;
- дългове и разходи за обслужване на дългове;
- провизии за загуби или дългове;
- дължими лихви;
- съмнителни задължения;

¹²⁹ В държавите членки в националното законодателство относно ДДС са отразени разпоредбите на Директивата за ДДС — Директива 2006/112/ЕО.

¹³⁰ Вж. член 13, параграф 1 от Директивата

- загуби от обменни курсове;
- ДДС, когато се счита за подлежащ на възстановяване съгласно приложимото национално законодателство за ДДС (вж. параграфа относно данък добавена стойност по-горе);
- разходи, декларирани от бенефициента и покрити по друг проект или работна програма, финансирани с безвъзмездни средства от ЕС (вж. също параграфа относно допустимите преки разходи по-горе);
- прекомерни или неразумни разходи;
- в случай на отдаване под наем или на лизинг на оборудване, стойността при възможност за изкупуване в края на периода на отдаване на лизинг или под наем;
- разходи за откриване и обслужване на банкови сметки (включително разходи за преводи от/до националната или Изпълнителната агенция, начислени от банката на бенефициента).

Приходи

Кандидатът трябва да посочи във формуляра за кандидатстване вноската от източници, различни от безвъзмездните средства от ЕС. Външното съфинансиране може да бъде под формата на собствени ресурси на бенефициента, финансови вноски от трети страни или приходи, генерирани от проекта. Ако при внасянето на окончателния доклад и заявката за плащане на остатъка има данни за наличие на излишък на приходите над направените по проекта допустими разходи, националната или Изпълнителната агенция може да има право да извърши събиране на процент от печалбата, който отговаря на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително направени от бенефициента за изпълнението на проекта. Тази разпоредба не се прилага към проекти, за които са поискани безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR.

Нефинансов принос не се считат за приемлив източник на съфинансиране.

СТЪПКА 4: ПОПЪЛВАНЕ И ПОДАВАНЕ НА ФОРМУЛЯРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

За да подадат заявление за безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програма „Еразъм+“, кандидатите трябва да използват специалните формуляри за кандидатстване за всяка дейност, които са публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия, националните агенции и Изпълнителната агенция (данните за контакт можете да намерите в приложение IV към настоящото ръководство).

За проекти, подадени от името на консорциуми, координиращата организация или група подава едно заявление за целия проект от името на всички участващи организации. Заявлението се подава пред компетентната национална агенция или пред Изпълнителната агенция (вж. рубриката „Къде се кандидатства?“ за всяка дейност в част Б от настоящото ръководство).

ПРОЦЕДУРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

ЕЛЕКТРОННИ ФОРМУЛЯРИ, ПОДАВАНИ ОНЛАЙН

За повечето дейности по програмата кандидатите трябва да подадат своите заявления онлайн пред компетентната национална агенция или Изпълнителната агенция, като попълнят съответния електронен формуляр и всички необходими приложения.

Електронният формуляр трябва да бъде попълнен на един от официалните езици, използвани в държавите по програмата. За дейности, управлявани централизирано от Изпълнителната агенция, кандидатите трябва да попълнят формуляра на един от официалните езици на ЕС.

Повече информация можете да намерите в указанията за попълване и подаване на електронния формуляр. Освен това тези указания съдържат информация за това какво трябва да направите в случай на технически проблеми; те са публикувани на уебсайтовете на националните агенции (за децентрализирани дейности), Изпълнителната агенция (за централизирани дейности) и Европейската комисия.

В случай на многократно подаване на едно заявление В РАМКИТЕ НА една покана за кандидатстване пред една и съща национална агенция или пред Изпълнителната агенция, националната или Изпълнителната агенция във всички случаи счита за валидна последната версия на кандидатурата, подадена преди изтичането на срока за подаване на заявленията. Не се приемат кандидатури, изпратени по пощата, по куриер, по факс или по електронната поща. В случай на многократно подаване на едно и също или на много сходни кандидатури от една кандидатстваща организация или консорциум пред различни агенции всички заявления се отхвърлят автоматично (вж. раздела „Некумулятивно отпускане“).

ФОРМУЛЯРИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ НА ХАРТИЕН НОСИТЕЛ

Възможно е за някои централизирани дейности по програмата да не се поддържа възможността за подаване на електронен формуляр за кандидатстване. Заявленията по тези дейности се изпращат по пощата (за дата на подаване се счита датата на пощенското клеймо) или по куриер (за дата на подаване се счита датата на предаване от куриера) до Изпълнителната агенция (данните за контакт можете да намерите в приложение IV към настоящото ръководство). Не се приемат заявления, изпратени по факс или по електронната поща.

Кандидатите не могат да правят никакви промени в своя формуляр за кандидатстване за безвъзмездни средства след крайния срок за подаване.

СПАЗВАЙТЕ КРАЙНИТЕ СРОКОВЕ!

Кандидатурата трябва да бъде подадена до посочения краен срок за действието. Крайните срокове за подаване на заявления за проекти за всяка дейност са посочени в част Б „Критерии за допустимост“ от настоящото ръководство.

Бележка: независимо от датата, на която изтича крайният срок за кандидатстване, електронните формуляри се подават във всички случаи до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време). Кандидати, които са установени в държави, попадащи в друг часови пояс, следва внимателно да отчетат разликата между часовите пояси, за да не допуснат заявленията им да бъдат отхвърлени.

КАКВА Е ПРОЦЕДУРАТА СЛЕД ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

Всички заявления, получени от националните агенции или Изпълнителната агенция, преминават през процедура по оценяване.

ПРОЦЕДУРАТА ПО ОЦЕНЯВАНЕ

Проектните предложения се оценяват от Изпълнителната агенция или от националната агенция, пред която е подадено заявлението, изключително въз основа на критериите, посочени в настоящото ръководство. Оценката включва:

- формална проверка на съответствието с критериите за допустимост и отстраняване;
- оценка на качеството, в рамките на която се оценява доколко участващите организации отговарят на критериите за подбор (т.е. оперативния и финансовия капацитет) и проектът отговаря на критериите за отпускане на безвъзмездни средства. Оценката на качеството в повечето случаи се извършва със съдействието на независими експерти; В работата си по оценката експертите се ръководят от насоки, разработени от Европейската комисия; тези насоки ще бъдат публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия и на агенциите, отговорни за управлението на проектите по програма „Еразъм+“.
- проверка, че предложението не носи риск от двойно финансиране. Ако е необходимо, тази проверка се извършва в сътрудничество с други агенции или други заинтересовани страни.

Националната или Изпълнителната агенция назначава комисия за оценка, която да упражнява надзор върху управлението на целия процес на подбор. Въз основа на извършената от експерти оценка комисията за оценка съставя списък с проекти за подбор. В случаите на изграждане на капацитет в областта на висшето образование Изпълнителната агенция съставя класиране на допустимите предложения по регион на допустимите държави партньори в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). От предложенията, получили най-много точки, комисията за оценка ще състави кратък списък с проектите, за които с различните заинтересовани страни в допустимите държави партньори (като делегации на ЕС, министерства на висшето образование, национални бюра на програма „Еразъм+“, национални или регионални организации и органи) ще бъдат проведени консултации относно значението и осъществимостта на проекта в техния местен контекст, а именно:

- значението на целите на проекта за реформата и модернизацията на системите за висше образование в държавата партньор;
- значението на предложението за проект за специфичните потребности и ограниченията, свързани с приложимостта, в държавата/държавите партньор(и) или региона(ите) (включително полезното взаимодействие с други инициативи и избягване на дублирането);

- степента, в която проектът засяга специфичните нужди на бенефициента за изграждане на капацитет.

За всички дейности, обхванати от настоящото ръководство, по време на процедурата по оценяване от кандидатите може да бъде поискано да предоставят допълнителна информация или да пояснят приложената към заявлението документация, при условие че тази информация или пояснение не изменя съществено предложението. Искания за допълнителна информация или уточнения са особено обосновани в случаите, когато кандидатът е допуснал явни технически грешки или (за проекти, финансирани въз основа на споразумения, сключени с много бенефициенти) едно или повече от мандатните писма на партньорите липсват (информация за споразуменията, сключени с много бенефициенти, можете да намерите в раздел „Споразумение/решение за отпускане на безвъзмездни средства“ по-долу).

ОКОНЧАТЕЛНО РЕШЕНИЕ

В края на процедурата по оценяване националната или Изпълнителната агенция определя проектите, за изпълнението на които ще бъдат отпуснати безвъзмездна финансова подкрепа, въз основа на:

- класирането, предложено от комисията за оценка;
- бюджетът, който е наличен за дадена дейност (или за даден сектор в рамките на дейност)

и в допълнение за изграждане на капацитет във висшето образование решението се взема също и въз основа на:

- резултатите от процеса на консултации (вж. по-горе);
- бюджетът, който е наличен за даден регион в света, както е определено във финансовите инструменти на външната дейност на ЕС;
- необходимостта от постигане на географски баланс в рамките на даден регион по отношение на броя проекти на държава, в рамките на наличния бюджет и при условие че е гарантирано достатъчно качество;
- необходимостта да се гарантира, че резултатите от подбора осигуряват в достатъчна степен покриване на приоритетите на действието.

След приключването на процедурата по оценяване формулярите за кандидатстване и приложените към тях документи не се изпращат обратно на кандидата, независимо от изхода от процедурата.

УВЕДОМЯВАНЕ ЗА РЕШЕНИЯТА ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Индикативните срокове за уведомяване на резултатите от процедурите по оценяване за всяка дейност са посочени в раздела „Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане“ по-долу.

КАКВО СЛЕДВА СЛЕД ОДОБРЯВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

СПОРАЗУМЕНИЕ/РЕШЕНИЕ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Ако проектът бъде одобрен за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програма „Еразъм+“:

- решение за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа: взема се от Изпълнителната агенция и кандидатът се уведомява за него. След получаване на решението/уведомлението за него кандидатът придобива качеството на бенефициент на безвъзмездни средства от ЕС и може да започне изпълнението на проекта¹³¹.
- споразумение за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа: подписва се между националната или Изпълнителната агенция, която е одобрила проекта и кандидата. Споразумението за отпускане на безвъзмездни средства се изпраща на кандидата, за да бъде подписано от неговия юридически представител и върнато на националната или Изпълнителната агенция; националната или Изпълнителната агенция подписва споразумението последна. След подписването на споразумението

¹³¹ Информация за изключенията от това правило можете да намерите в раздела „Забрана за отпускане със задна дата“ в тази част от ръководството.

от двете страни кандидатът придобива качеството на бенефициент на безвъзмездните средства от ЕС и може да започне изпълнението на проекта¹³².

В зависимост от вида на дейността споразуменията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа могат да бъдат сключени с един бенефициент, когато кандидатът е единствен бенефициент, или с много бенефициенти, когато всички партньори в консорциума придобиват качеството на бенефициенти по споразумението. Всички останали организации, участващи в проекта (събенефициенти), подписват мандатни писма, с които възлагат на координиращата организация отговорността да действа като основен бенефициент. По правило мандатните писма, подписани от всеки от партньорите в полза на кандидата, трябва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстване. Когато се налага тези мандатни писма да бъдат предоставени на по-късен етап, кандидатът трябва да ги предостави не по-късно от подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

Nota bene: Мандатни писма не се изискват от организации партньори в други държави, освен държавата на кандидата, в случаи на проекти за мобилност на учащи и персонал във висшето образование и професионалното образование и обучение проекти за мобилност на персонал в училищното образование и образованието за възрастни. При все това организациите, участващи в национални консорциуми в областта на висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни трябва да представят мандатни писма на организацията кандидат.

По изключение, за стратегическите партньорства, подкрепяни по ключова дейност 2, в които участват само училища, всяка участваща организация, която е включена в изпълнението на одобрен проект, подписва споразумение за отпускане на безвъзмездни средства само за нейния дял от безвъзмездните средства с националната агенция в нейната държава.

Образци на споразуменията и решенията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа, използвани в рамките на програма „Еразъм+“, ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

Индикативните срокове за получаване на споразуменията и решенията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа за всяка дейност са посочени в раздела „Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане“ по-долу.

РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Приемането на заявление не представлява ангажимент за отпускане на безвъзмездни средства, равни по размер на сумата, поискана от бенефициента. Заявеното финансиране може да бъде намалено на основание на специалните правила за финансиране, приложими към съответната дейност.

Отпускането на безвъзмездна финансова подкрепа в рамките на една покана за кандидатстване не поражда право на получаване на безвъзмездни средства в следващи покани.

Трябва да се отбележи, че предвиденият в споразумението размер на безвъзмездните средства е максимална сума, която не може да бъде увеличена, дори ако бенефициентът заяви по-висока сума.

Средствата, преведени от Изпълнителната агенция или националната агенция, трябва да бъдат идентифицирани в сметката или подсметката, определена от бенефициента за изплащане на безвъзмездните средства.

ПРОЦЕДУРИ ПО ПЛАЩАНЕ

В зависимост от вида на дейността, срока на изпълнение на споразумението/решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа и оценката на финансовия риск по отношение на проектите, подкрепени по програма „Еразъм+“, се прилагат различни процедури по плащане.

С изключение на първото авансово плащане останалите плащания или възстановявания ще бъдат извършвани въз основа на анализ на отчети или молби за плащане, подадени от бенефициента (образците на тези документи ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на националните агенции и Изпълнителната агенция).

Прилаганите в рамките на програма „Еразъм+“ процедури по плащане са описани по-долу.

Първо авансово плащане: Първото авансово плащане ще бъде преведено на бенефициента в срок от 30 дни от датата, на подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа от

¹³² Вж. горната бележка под линия.

последната от двете страни или уведомяване на бенефициента за решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа, и, когато е приложимо, на получаване на необходимите гаранции (вж. раздела „Финансова гаранция“ по-долу). Първото авансово плащане има за цел да осигури на бенефициента оборотни средства. Националните агенции или Изпълнителната агенция могат да решат да разделят първото авансово плащане на няколко плащания. Те също така могат да решат да намалят предварителното финансиране или въобще да не предоставят такова, ако преценят, че бенефициентът не разполага с достатъчен финансов капацитет.

Последвали авансови плащания: Бенефициентите по някои дейности ще получат второ, а в някои случаи и трето авансово плащане в срок от 30 календарни от получаването от националната или Изпълнителната агенция на подадени от бенефициентите молба за следващи авансови плащания или в срок от 60 дни, когато молбата за следващо авансово плащане е придружена с отчет за напредъка. Такива последвали авансови плащания могат да бъдат поискани след усвояването на поне 70 % от предишното плащане. Когато в отчета за усвояването на авансовото плащане (плащания) е отразено, че за покриване на разходи по проекта са усвоени по-малко от 70 % от предходното плащане (плащания), сумата на следващото плащане може да се намали с разликата между прага от 70 % и реално усвоената сума в зависимост от съответната дейност.

МЕЖДИНЕН ОТЧЕТ (ИЛИ ОТЧЕТ ЗА НАПРЕДЪКА)

Бенефициентите по някои дейности са длъжни да предоставят междинен отчет/отчет за напредъка, който съдържа информация за напредъка на изпълнението на проекта и в някои случаи придружава заявката за следващо авансово плащане. Междинният отчет/отчетът за напредъка трябва да бъде предоставен в срока, посочен в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

БАЛАНСОВО ПЛАЩАНЕ ИЛИ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОСТАТЪКА

Размерът на окончателното плащане в полза на бенефициента се определя въз основа на окончателния отчет, който трябва да бъде предоставен в срока, посочен в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа. Ако а) ако събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин, или б) допустимите разходи, действително направени от бенефициента, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е недостатъчно, размерът на финансирането може да бъде намален пропорционално или, когато е приложимо, бенефициентът ще бъде задължен да възстанови сумите, надхвърлящи разходите, които вече е получил като предварително финансиране.

По някои дейности националната или Изпълнителната агенция превежда 100 % от отпуснатите безвъзмездни средства като авансово плащане. В такива случаи не се дължи плащане на остатъка. Ако обаче въз основа на окончателния отчет, който трябва да бъде предоставен от бенефициента в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, се установи, че а) събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин, или б) допустимите разходи, действително направени от бенефициента, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е недостатъчно, размерът на финансирането може да бъде намален пропорционално или, когато е приложимо, бенефициентът ще бъде задължен да възстанови сумите, надхвърлящи разходите, които вече е получил като авансово финансиране.

Общото правило е, че окончателното плащане се извършва или искането за възстановяване на остатъка се отправя в срок от 60 календарни от получаването на окончателния отчет.

Подробна информация за условията за плащане, приложими към всяка дейност, можете да намерите в раздела „Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане“ по-долу.

ФИНАНСОВИ САНКЦИИ

На бенефициентите на централизирани дейности, които са нарушили тежко договорните си задължения, могат да се налагат финансови санкции в размер 2 до 10 % от общата стойност на отпуснатата безвъзмездна финансова подкрепа. Размерът на санкцията може да се увеличи на от 4 до 20 % при повторно нарушение, допуснато в рамките на пет години от датата, на която е установено нарушението, потвърдено въз основа на състезателна процедура с участието на бенефициента.

СРОКОВЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЖИЗНИЯ ЦИКЪЛ НА ПРОЕКТИТЕ И УСЛОВИЯ ЗА ПЛАЩАНЕ

	Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите			Условия за плащане		
	Индикативен срок за уведомяване за решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Индикативен срок за подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Дата на балансово плащане/искането за възстановяване на остатъка	Брой на авансовите плащания	Междинен (технически) отчет	% от безвъзмездните средства, предоставени на различните етапи
КД 1 — Мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	2	Не	Предв. финансиране: финансиране: 80 %—20 % Остатък: 0 %
КД 1 — Други видове мобилност (ПОО, училищно образование, образование за възрастни и младеж)	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	1	Не	Предв. финансиране: 80 % Остатък: 20 %
КД 1 — Машабни събития, свързани с Европейската доброволческа служба	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Предв. финансиране: 80% Остатък: 20 %
КД 1 — Съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	Не е предвидено плащане на остатък	3	Не	Предв. финансиране: 25 %—50 %—25 % Остатък: 0 %
КД 2 — Стратегически партньорства със срок до 2 години	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	1	Да	Предв. финансиране: 80% Остатък: 20%
КД 2 — Стратегически партньорства със срок между 2 и 3 години	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	2	Да	Предв. финансиране: финансиране: 40 %—40 % Остатък: 20%
КД 2 — Алианси на познанията и секторни алианси на уменията	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	7 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	2	Да	Предв. финансиране: финансиране: 40 %—40 % Остатък: 20 %
КД2 — Изграждане на капацитет в областта на висшето образование	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	7 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	2	Да	Предв. финансиране: 50 %—40 % Остатък: 10 %
КД 2 — Изграждане на капацитет в областта на младежта	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Да	Предв. финансиране: 80 % Остатък: 20 %
КД 3 — Срещи за структуриран диалог	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	1	Не	Предв. финансиране: 80 % Остатък: 20 %

	Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите			Условия за плащане		
	Индикативен срок за уведомяване за решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Индикативен срок за подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Дата на балансовото плащане/искането за възстановяване на остатъка	Брой на авансовите плащания	Междинен (технически) отчет	% от безвъзмездните средства, предоставени на различните етапи
Дейности по инициативата „Жан Моне“	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Да	Предв. финансиране: 70 % Остатък: 30 %
Спорт — партньорства за сътрудничество (проекти, свързани с Европейската седмица на спорта)	3 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Предв. финансиране: 60 % Остатък: 40 %
Спорт — партньорства за сътрудничество (проекти, които не са непременно свързани с Европейската седмица на спорта)	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Предв. финансиране: 60 % Остатък: 40 %
Спорт — Европейски спортни събития с нестопанска цел (събития, организирани по време на Европейската седмица на спорта)	3 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Предв. финансиране: 60 % Остатък: 40%
Спорт — Европейски спортни събития с нестопанска цел (събития, които не са непременно организирани по време на Европейската седмица на спорта)	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Предв. финансиране: 60 % Остатък: 40 %

Обърнете внимание, че индикативните срокове, посочени в горната таблица, са дадени само за сведение и не представляват поемане на юридическо задължение от страна на националните агенции и Изпълнителната агенция. Аналогично, по отношение на условията за плащане, посочени по-горе, следва да се отбележи, че тези условия се прилагат общо, но в зависимост от индивидуалното положение на кандидатстващата организация или консорциум (например съобразно техния финансов капацитет) може в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа да бъдат предвидени различни условия. В случай на недостиг на бюджетни кредити на ЕС през дадена бюджетна година размерът на първото авансово плащане може да бъде допълнително намален.

ДРУГИ ВАЖНИ ДОГОВОРНИ РАЗПОРЕДБИ

ФИНАНСОВА ГАРАНЦИЯ

Ако финансовият капацитет на бенефициента не бъде оценен като задоволителен, националната или Изпълнителната агенция може да изиска от бенефициента, на когото е отпусната безвъзмездна финансова подкрепа в размер над 60 000 EUR, да предостави предварително гаранция с цел да се ограничат финансовите рискове, свързани с плащането по предварително финансиране. Сумата на изисканата гаранция може да достигне размера на плащането (плащанията) по авансово плащане.

Целта на тази гаранция е банката или финансовата институция да осигурят неотменимо обезпечение или да действат като пръв гарант за задълженията на бенефициента по силата на споразумението или решението за отпускане на безвъзмездни средства.

Тази финансова гаранция, деноминирана в евро, се предоставя от одобрена банка или финансова институция, установена в една от държавите — членки на Европейския съюз. Когато бенефициентът е установен в държава извън ЕС, националната или Изпълнителната агенция може да се съгласи установена в тази държава банка или финансова институция да предостави гаранцията, ако приеме, че банката или финансовата институция предлага еквивалентна финансова сигурност и характеристики като тези, които се предлагат от банка или финансова институция, установена в държава — членка на ЕС.

Гаранцията може да бъде заменена със съвместна гаранция, предоставена от трета страна, или с няколко гаранции на трети страни, предоставени от участващите организации, които са страни по същото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.

Гаранцията се освобождава при постепенното изчистване на предварителното финансиране чрез междинните плащания или плащанията на остатъка за бенефициента в съответствие с условията в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа. В случай че изплащането на остатъка се извършва под формата на възстановяване, гаранцията се освобождава след уведомяване на бенефициента.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ И ВЪЗЛАГАНЕ НА ДОГОВОР ЗА ПОРЪЧКА

Бенефициентът може да прибегне до възлагане на договори за подизпълнение за специфични технически услуги, за които се изискват специални умения (свързани с областите на правото, счетоводството, данъчното облагане, човешките ресурси, информационните технологии и др.), или на договори за изпълнение. Разходите, направени от бенефициента за такива услуги, могат следователно да се приемат за допустими разходи, ако отговарят на всички останали критерии, посочени в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

Когато за изпълнението на проекта се изисква възлагане на поръчки за стоки, строителство или услуги (договори за изпълнение), бенефициентите трябва да възложат поръчката на този участник, който е подал икономически най-изгодната оферта, т.е. офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, или когато е уместно, офертата, предлагаща най-ниската цена, като се гарантира, че няма конфликт на интереси и че тази документация се съхранява за целите на евентуален одит.

При сключване на договор за изпълнение, чиято стойност надхвърля 60 000 EUR (или 25 000 EUR за дейности за изграждане на капацитет в областта на висшето образование), националната или Изпълнителната агенция може да наложи на бенефициента специални правила в допълнение към описаните в предходния параграф. Тези специални правила ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и Изпълнителната агенция.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОТПУСНАТИТЕ БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Информация за безвъзмездната финансова подкрепа, отпусната през дадена финансова година, трябва да бъде публикувана на уебсайта на Комисията, на Изпълнителната агенция и/или на националните агенции през първата половина на годината, следваща приключването на финансовата година, за която са отпуснати тези безвъзмездни средства.

Информацията може да се публикува и по всякакви други подходящи начини, включително в Официален вестник на Европейския съюз.

Националните агенции и Изпълнителната агенция публикуват следната информация:

- наименование и място на дейност на бенефициента;
- размер на отпускнатите безвъзмездна финансова подкрепа;
- характер и цел на отпускнатите безвъзмездна финансова подкрепа.

При мотивирано и надлежно обосновано искане, подадено от бенефициента, публикуването се отменя, ако оповестяването на тази информация може да застраши правата и свободите на засегнатите лица, защитени с Хартата на основните права на Европейския съюз, или да навреди на търговските интереси на бенефициентите.

Що се отнася до лични данни на физически лица, публикуваната информация се заличава две години след края на финансовата година, през която са отпускнати средствата.

Същото се отнася и за личните данни, съдържащи се в официалните наименования на юридически лица (например сдружение или дружество, чието наименование се състои от имената на неговите учредители).

Тази информация не се публикува за стипендии, изплатени на физически лица, и друга пряка помощ, отпускната на крайно нуждаещи се физически лица (бежанци и безработни лица). Освен това организациите бенефициенти нямат право да публикуват такива данни за лица, които получават безвъзмездни средства за мобилност по програма „Еразъм+“.

ПУБЛИЧНОСТ

Освен изискванията относно видимостта на проекта и за разпространение и използване на резултатите от него (които са критерии за отпускане на безвъзмездни средства), е предвидено и задължение за осигуряване на минимална публичност за всеки проект, подкрепен с безвъзмездни средства.

Бенефициентите трябва ясно да посочват помощта от Европейския съюз във всички съобщения или публикации, независимо от формата и медията, включително интернет, или във връзка с дейностите, за които се използват безвъзмездните средства.

Това задължение трябва да се изпълнява в съответствие с разпоредбите на споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа. Ако тези разпоредби не са изпълнени изцяло, размерът на отпускнатите на бенефициента безвъзмездни средства може да бъде намален.

Допълнителни изисквания относно осигуряването на видимостта на проекта се съдържат в насоките за разпространение в приложение II към настоящото ръководство.

ПРОВЕРКИ И ОДИТИ

Националната или Изпълнителната агенция и/или Европейската комисия могат да извършат технически и финансови проверки и одити във връзка с усвояването на безвъзмездните средства. Те могат също така да извършат проверки на задължителните записи на бенефициента (или събенефициента) за целите на периодичната оценка на финансирането въз основа на еднократни суми, единични ставки или единни ставки. Бенефициентът (или събенефициентът) се задължава с подписа на своя юридически представител да предостави доказателства, че отпускнатите безвъзмездни средства са използвани целесъобразно. Европейската комисия, Изпълнителната агенция, националните агенции и/или Европейската сметна палата или упълномощен от тях орган могат да проверяват начина на използване на безвъзмездните средства по всяко време в срок до пет години или до три години за безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, започвайки от датата на балансовото плащане или извършване на възстановяването от националната или Изпълнителната агенция. Поради това бенефициентите трябва да съхраняват през този период документация, оригиналните оправдателни документи, статистически данни и други документи, свързани с безвъзмездните средства.

За проекти, управлявани централизирано от Изпълнителната агенция, е възможно да се прилагат различни видове одитни процедури съобразно вида на съответното действие и размера на отпускнатите безвъзмездни средства (ако е приложимо, одит от тип I за безвъзмездни средства в размер, по-голям от 60 000 EUR и по-малък от 750 000 EUR, и одит от тип II за безвъзмездни средства в размер от 750 000 EUR или повече). Повече информация ще намерите на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Подробни разпоредби относно проверките и одитите са включени в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездни средства.

ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Всички лични данни, съдържащи се във формуляра за кандидатстване или споразумението/решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа, се обработват от националната или Изпълнителната агенция или от Европейската комисия в съответствие със:

- Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни;
- когато е приложимо, националното законодателство за защита на личните данни на държавата, където е извършен подборът на предложението.

Освен ако са обозначени като незадължителни, отговорите на кандидата на въпросите, съдържащи се във формуляра за кандидатстване, са необходими за оценката и по-нататъшната обработка на заявлението за безвъзмездни средства в рамките на програма „Еразъм+“. Допуска се предаване при необходимост на лични данни на трети лица, участващи в оценката на заявленията или в процедурата по управление на безвъзмездните средства, без да се засяга възможността за предаване на данни на органите, отговарящи за извършването на мониторинг и проверки в съответствие със законодателството на Европейския съюз, или на органи, на които е възложено извършването на оценки на програмата или на отделни действия по програмата. По-специално за целите на защитата на финансовите интереси на Съюза личните данни могат да бъдат прехвърлени на служби за вътрешен одит, на Европейската сметна палата, на Комисията по финансови нередности или Европейската служба за борба с измамите, както и между разпоредителите с бюджетни кредити на Комисията и изпълнителните агенции. Кандидатът има право на достъп до личните си данни и право да внася поправки в тях. Ако кандидатът има въпроси във връзка с обработката на неговите лични данни, той следва да отправи тези въпроси към агенцията, която е одобрила проекта. Ако възникне спор, кандидатът има също така право да се обърне по всяко време към Европейския надзорен орган по защита на данните. Повече информация относно обработката на личните данни се съдържа в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

По отношение на обработката на лични данни в рамките на програма „Еразъм+“, на уебсайтовете на Комисията и Изпълнителната агенция е поместена декларация за поверителност на личните данни, съдържаща данни за контакт.

Кандидатите и, ако те са юридически лица — лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол над тях, се уведомяват, че ако се намират в едно от положенията, посочени в следните документи:

- Решението на Комисията от 16 декември 2008 г. относно Системата за ранно предупреждение за ползване от разпоредителите с бюджетни средства на Комисията и на изпълнителните агенции¹³³ или
- Регламента на Комисията от 17 декември 2008 г. относно централната база данни за отстраняванията¹³⁴(CED),

техните лични данни (име, собствено име, ако са физически лица, адрес, правна форма и наименование и собствено име на лицата с представителни, управленски или контролни правомощия, ако са юридически лица) могат да бъдат регистрирани или в системата за ранно предупреждение, или както в нея, така и в централната база данни за отстраняванията и да бъдат предоставени на физическите и юридическите лица, изброени в горепосочените решение и регламент, във връзка с възлагането или изпълнението на договор за обществена поръчка или споразумение или решение за отпускане на безвъзмездна помощ.

ОТВОРЕНИ ЛИЦЕНЗИ И ПРАВА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Отвореният лиценз е способ, чрез който собственикът на дадено произведение предоставя разрешение за ползване на ресурса на неограничен кръг лица. Налице са различни отворени лицензи в зависимост от обхвата на предоставените разрешения или наложените ограничения и бенефициентите разполагат със свободата да избират конкретния лиценз, който да прилагат по отношение на своята работа. Всеки изготвен ресурс трябва да бъде свързан с отделен отворен лиценз.

Отвореният лиценз не включва прехвърляне на авторски права или права на интелектуална собственост. Бенефициентите остават носители на авторските права на материалите, които изготвят, и могат да ги упражняват по свое усмотрение. Единственото изискване към бенефициентите на безвъзмездна финансова подкрепа е да предоставят свободен достъп въз основа на отворени лицензи до образователните ресурси (или други документи и информационни носители, изготвени по проекта). За да се изпълни това изискване, лицензите трябва да предоставят поне права за използване, а в идеалния случай — и за споделяне и адаптиране. Същевременно бенефициентите могат да използват за търговски цели резултатите от реализирания от тях проект, като опитът показва, че свободният достъп до ресурсите ги прави по-видими

¹³³ (ОВ L 344, 20.12.2008 г., стр. 125)

¹³⁴ (ОВ L 344, 20.12.2008 г., стр. 12)

и може да насърчи потребителите да закупят версията на продукта на хартиен носител или други физически материали, документи или информационни носители.

Приложими правила

Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза¹³⁵.

Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза¹³⁶.

¹³⁵ (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1)

¹³⁶ (ОВ L 362, 31.12.2012 г., стр. 1)

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПЕЦИФИЧНИ ПРАВИЛА И ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ДЕЙНОСТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ, СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА И ИЗГРАЖДАНЕТО НА КАПАЦИТЕТ ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Това приложение съдържа допълнителни критерии и важна информация относно подготовката, изпълнението и последващите дейности по проекти за мобилност и дейности за мобилност за образователни степени във висшето образование, както и няколко конкретни примера за дейности, които могат да бъдат реализирани в рамките на стратегически партньорства в областите на образованието, обучението и младежта, и допълнителна информация за изграждането на капацитет в областта на проектите за висше образование. Организациите, които имат намерение да разработят проект в съответствие с тези действия, се приканват да прочетат внимателно съответните части от това приложение, преди да подадат своето заявление за отпускане на безвъзмездни средства. Приложението е разделено на следните раздели:

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПЕРСОНАЛ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ	277
ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧАЩИ И ПЕРСОНАЛ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ.....	283
ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПЕРСОНАЛ В УЧИЛИЩА... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	
ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ В ИНСТИТУЦИИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ	292
ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЦИ С МЛАДЕЖИ.....	297
СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“	303
СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА.....	306
ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ.....	321

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПЕРСОНАЛ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ

1. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А. АКРЕДИТАЦИЯ НА УЧАСТВАЩИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

ХАРТА ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ „ЕРАЗЪМ“

Хартата за висше образование „Еразъм“ осигурява общата рамка за качество за дейностите по европейско и международно сътрудничество, които дадена висша учебна институция (ВУИ) би могла да провежда в рамките на програмата. Удостояването с хартата за висше образование „Еразъм“ е предварително условие за всички ВУИ, установени в държави по програмата и желаещи да участват в дейности за образователна мобилност на физически лица и/или сътрудничество за иновации и добри практики по програмата. За ВУИ, установени в държави партньори, не се изисква хартата за висше образование „Еразъм“. За тези институции рамката за качество ще се установява посредством междуинституционални споразумения (вж. по-долу), сключени между висшите учебни институции.

Изпълнителната агенция в Брюксел ежегодно публикува покана за представяне на предложения за удостояване с хартата за висше образование „Еразъм“. Ако бъде присъдена, хартата остава валидна за целия срок на програмата. Условието за кандидатстване за хартата за висше образование „Еразъм“ са описани на уебсайта на Изпълнителната агенция на адрес: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en.

Висшите учебни институции трябва да съблюдават всички разпоредби на хартата за висше образование „Еразъм“ по време на изпълнение на проекта. За спазването на тези разпоредби следи съответната национална агенция. Нарушението на всеки от тези принципи и поети ангажименти може да доведе до оттегляне на хартата от страна на Европейската комисия.

СЕРТИФИКАТ НА КОНСОРЦИУМ ЗА МОБИЛНОСТ

Всяка от четирите допустими дейности за мобилност може да бъде изпълнявана от национален консорциум за мобилност в областта на висшето образование в рамките на проект за мобилност в областта на висшето образование.

Целта на консорциума за мобилност е да улесни организацията на дейности за мобилност и да осигури допълнителна добавена стойност, изразяваща се в по-високо качество на дейностите от това, което всяка отделна изпращаща висша учебна институция би могла да предостави самостоятелно. Организациите, участващи в национален консорциум за мобилност, могат да обединят предоставянето на услуги или да използват съвместно услуги, свързани с организацията на мобилност. Съвместните дейности обикновено включват съвместно административно, договорно и финансово управление на мобилността, съвместен подбор и/или подготовка и наставничество на участниците, както и централизирано звено за привличане на предприятия и за определяне на подходящи предприятия и участници, където е приложимо. Освен това националният консорциум за мобилност може да оказва помощ на пристигащи за стаж студенти и членове на персонала. Тази дейност включва намиране на приемаща организация в района, където са установени членовете на консорциума за мобилност, и предоставяне на съдействие при необходимост.

Координиращата организация на консорциум, понякога заедно с други/посреднически организации, може да има активна роля за установяване на контакти с предприятия и за откриване на възможности за стажове и места за стажуване на персонал, както и за популяризиране на тези дейности, за предоставяне на информация и т.н.

Всяка изпращаща висша учебна институция носи отговорност за качеството, за съдържанието и за признаването на периодите на мобилност. Всеки член на консорциума е длъжен да подпише споразумение с координиращата организация на консорциума, с което се определят функциите, отговорностите и административните и финансовите условия; договорените условия на сътрудничеството уреждат въпроси като механизмите за подготовка, осигуряването на качество и последващите действия след периодите на мобилност. Освен това всяка изпращаща ВУИ отговаря за подписването на междуинституционални споразумения (вж. следващия раздел) с ВУИ, които приемат нейните студенти и членове на персонала.

Даден национален консорциум за мобилност може да получи финансиране, само ако притежава сертификат на консорциум за мобилност. Ако при оценката даден национален консорциум за мобилност не

бъде одобрен, той ще трябва да кандидатства отново за сертификата и за финансиране следващата година.

Спазването на условията на сертификата на консорциум за мобилност се контролира от националната агенция. Всеки по-сериозен проблем (например злоупотреба със средства, неспазване на задълженията или слабости по отношение на финансовия капацитет) или нарушение на поетите задължения от страна на консорциума може да доведе до оттегляне на сертификата от страна на националната агенция. Националната агенция задължава координиращата консорциума организация да уведомява незабавно националната агенция за всяка промяна в състава, положението или статута на консорциума, която може да е основание за промени в сертификата или за неговото оттегляне.

Висшите учебни институции могат да кандидатстват за безвъзмездни средства по два различни механизма: а) като самостоятелна ВУИ, директно пред националната агенция и б) чрез консорциум, чийто член е институцията. И двата механизма могат да използват едновременно за кандидатстване за подкрепа за мобилност от отделни департаменти или факултети. Висшите учебни институции и техните подразделения обаче са длъжни да не допуснат двойно финансиране на участник в случаите, когато са били използвани и двата механизма в една академична година.

Б. МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СПОРАЗУМЕНИЕ

Мобилност на студенти с цел обучение и мобилност на персонал с цел преподаване между различни ВУИ се осъществява само въз основа на междуинституционално споразумение, сключено между отделни ВУИ. Образците са предоставени на разположение на следния адрес: http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm. Междуинституционалните споразумения могат да бъдат подписани от две или повече ВУИ.

С това междуинституционално споразумение в случаите на мобилност, осъществявана между държави по програмата и държави партньори, се уреждат общите принципи съгласно хартата за висше образование „Еразъм“, като и двете страни поемат задължение да ги спазват.

Освен това обхватът на едно междуинституционално споразумение може да бъде разширен и да включи мобилност на студенти за стажове и/или мобилност на персонал за обучение, като се разчита на познаването на предприятията от страна на партньорската институция за намиране на приемащи предприятия/организации в чужбина.

В. ИНСТРУМЕНТ ЗА МОБИЛНОСТ

Организацията бенефициер трябва да кодира в инструмента за мобилност общата информация относно участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши най-рано на етапа на подбор на участниците. Инструментът за мобилност ще подпомогне бенефициерите в управлението на дейностите за мобилност по програма „Еразъм+“. Организацията бенефициери са длъжни да актуализират информацията в инструмента за мобилност, като отразяват всички възникнали по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите. С помощта на инструмента за мобилност бенефициерите могат, въз основа на предоставената от тях информация, да генерират отчети с предварително въведени данни. Също така инструментът за мобилност може да генерира отчети, които се попълват от участниците в дейности за мобилност.

Допълнителна информация за инструмента за мобилност и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициера.

Г. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА СТУДЕНТИ

ПОДБОР

Студентите кандидатстват пред тяхната висша учебна институция, която извършва подбора на участниците в дейността за мобилност. Подборът на студенти, както и процедурите за отпускане на безвъзмездни средства за студенти трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Висшата учебна институция предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които са поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на студенти.

Критериите за подбор, като например: академични постижения на кандидата, предишни участия в мобилност, мотивация, предишен опит в приемащата държава (т.е. завръщане в държавата на произход) и т.н., се публикуват.

С по-нисък приоритет ще се ползват тези, които вече са участвали в действия за мобилност в рамките на същия цикъл на обучение по програма „Еразъм“ за обучение през целия живот, програма „Еразмус Мундус“ или програма „Еразъм+“.

След приключването на процеса по подбор на студенти те следва да получат от своята изпращаща институция Харта за студенти „Еразъм+“, в която са описани правата и задълженията на студентите във връзка с техния период на обучение или стаж в чужбина и е предоставена информация за различните стъпки, които следва да бъдат предприети преди, по време и след приключване на мобилността.

СПОРАЗУМЕНИЕ СЪС СТУДЕНТА

Преди заминаването си всеки избран студент трябва да подпише споразумение, което включва и „споразумение за обучение“, с което се определя програмата за обучението и/или стажа, както е договорена между студента, изпращащата и приемащата организация. Образецът е предоставен на разположение на следния адрес: http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm. С това споразумение за обучение се определят планираните резултати от обучението за периода на обучение в чужбина и се посочват условията за формално признаване. Със споразумението се определя и мястото на провеждане на обучение и/или стажа. В споразумението за обучение изпращащата институция и студентът се договарят за нивото на владеене на езика (основен език на преподаване/език, използван на работното място), което следва да бъде достигнато от студента преди началото на периода на обучение/стажуване в съответствие с препоръчаното ниво, посочено в междуинституционалното споразумение, сключено между изпращащата и приемащата институции (или в съответствие с изискванията на предприятието, когато става дума за стаж). Където е приложимо, изпращащата институция и студентът могат да се споразумеят за предоставяне на подходящата езикова подкрепа, която да позволи на студента да достигне договореното ниво (вж. следващия параграф относно онлайн услугата за езикова подкрепа).

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА СТУДЕНТИ

Студентите могат да получават „безвъзмездни средства за студенти“ за покриване на увеличените разходи, свързани с периода на мобилност в чужбина. Тези безвъзмездни средства могат да бъдат един от следните два вида или и двата вида едновременно:

- безвъзмездни средства от ЕС, изчислени на месец и платими като единични разходи (вж. раздела „правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство); и/или
- национални, регионални или местни безвъзмездни средства, предоставени от публичен или частен донор или чрез схема за отпускане на заеми.

Право на участие в програмата (за мобилност с цел обучение или стажуване) имат и студенти, които не получават безвъзмездни средства от ЕС, т.е. студенти, които изпълняват всички критерии за допустимост на студенти по програма „Еразъм“ и се възползват от всички предимства на това да са студенти по програма „Еразъм“, но не получават безвъзмездни средства за мобилност от ЕС. Правилата, съдържащи се в настоящото ръководство за програмата, с изключение на тези за разпределението на безвъзмездни средства, се прилагат и към тези студенти, които не получават безвъзмездни средства от ЕС. Броят на студентите, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателя за постигнатите резултати, използван във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави.

Студентите, участващи в проект за мобилност в областта на висшето образование, подкрепян от програма „Еразъм+“ (независимо дали получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“) са освободени от заплащане на такси за обучение, регистрация, изпити и достъп до лаборатории и библиотеки в приемащите институции. Възможно е обаче студентите да заплащат някои малки такси за разходи като застраховки, за съюзи и използване на различни материали като фотокопирни услуги и лабораторни материали на същото основание, на което за тези разходи заплащат местните студенти. От заминаващите студенти не се събират никакви допълнителни такси и други плащания във връзка с организацията или администрирането на техния период на мобилност.

Освен това правото на стипендия или заем, предоставени на студентите за обучението им в тяхната изпращаща институция, трябва да бъде запазено по време на периода в чужбина.

В случай на стажове, ако приемащото предприятие/приемащата организация предоставя на студента надбавка или някакъв вид възнаграждение, тя(то) е съвместима(о) с безвъзмездните средства от ЕС, отпускани по програма „Еразъм+“.

Периодът на мобилност е съвместим с работа на непълно работно време и, ако студентът получава безвъзмездни средства от ЕС по програма „Еразъм+“, той е съвместим и с приходите, които студентът ще получава, стига да извършва дейностите, предвидени в приетата програма за мобилност.

Студенти, които участват в проект за мобилност в областта на висшето образование (независимо дали провеждат обучение или стаж в чужбина), не могат едновременно с това да получават стипендия за съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“ и обратното.

Студентите, които получават безвъзмездни средства от ЕС по програма „Еразъм+“, изцяло или частично ще възстановят тези средства от ЕС, ако не изпълнят условията на споразумението за отпускане на безвъзмездните средства (освен ако не са били възпрепятствани да завършат своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства). Ако не изготвят и не представят окончателен отчет онлайн, от тях може да бъде поискано частично или изцяло да възстановят получените безвъзмездни средства от ЕС.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, висшите учебни институции се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, що се отнася до езиковата подготовка. В тяхна подкрепа през периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа за всички дългосрочни дейности за мобилност със срок на изпълнение от два месеца или повече. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени тяхната езикова компетентност на езика, който ще използват по време на своето обучение или стаж в чужбина. Този инструмент ще предлага на студентите, ако е необходимо, възможност да подобрят своите езикови умения преди и/или по време на периода на мобилност.

Онлайн езиковата подкрепа ще се предоставя въз основа на следната процедура:

- националните агенции предоставят на висшите учебни институции онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия;
- след като бъдат одобрени от техните висши учебни институции (и преди да подпишат своите споразумения за обучение), всички студенти (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на основния чужд език, който ще използват по време на своето обучение или стаж в чужбина. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на студента и на изпращащата ВУИ. Това ще помогне на изпращащата ВУИ да оцени броя на студентите, които се нуждаят от онлайн езикови курсове;
- при отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове ВУИ разпределят лицензите съобразно потребностите на студентите. Студентите поемат задължението да преминат онлайн курса, както е посочено и договорено в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;
- в края на периода на мобилност студентите ще бъдат оценени повторно, за да бъде проверен напредъкът им в изучаването на основния чужд език. Резултатите ще бъдат съобщени на студента и на изпращащата висша учебна институция.

Допълнителни подробности са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и националните агенции.

За всички други видове мобилност или когато онлайн услугата на Комисията не е налична за даден език, висшите учебни институции могат да предоставят на студентите други видове езикова подкрепа, която ще бъде финансирана от безвъзмездните средства за „организационна подкрепа“.

Д. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

ПОДБОР

Членовете на персонала, участващи в проект за мобилност в областта на висшето образование, се подбират от изпращащата ВУИ по честен и прозрачен начин. Преди заминаването си членовете на персонала трябва да се договорят с изпращащата и приемащата институция/предприятие относно програма за мобилност.

Подборът на преподаватели и персонал на ВУИ се извършва от съответната институция. Процедурите за подбор и за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни. Критериите за подбор (например даване на предимство на членове на персонала, които ще пътуват в чужбина за първи път, ограничения върху максималния брой дейности за мобилност, които даден член на персонала може да предприеме за определен период от време и др.) се публикуват.

Висшата учебна институция предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални бенефициери.

В случаи на мобилност на член на персонала на предприятие в приемаща ВУИ мобилността се организира по предложение на институцията, отправено до члена на персонала на предприятието. Безвъзмездните средства се управляват от приемащата ВУИ.

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Подборът на персонал на ВУИ се извършва от изпращащата институция въз основа на проект на програма за мобилност, внесен от члена на персонала след консултации с приемащата институция/предприятие. Преди заминаването изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие уговарят формално окончателния вариант на програмата за мобилност (посредством размяна на писма или електронни съобщения).

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие.

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПЕРСОНАЛ

Финансовите правила за двата вида мобилност на персонал са еднакви. Безвъзмездните средства представляват вноска за покриване на пътните и дневните разходи за периода на преподаване и обучение в чужбина (вж. раздела относно правилата за финансиране в част Б от настоящото ръководство).

Дейностите за мобилност, за които не се получават безвъзмездни средства от ЕС, са разрешени за членове на персонала на висши учебни институции.

2. ПО ВРЕМЕ НА МОБИЛНОСТТА

ПРЕКЪСВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИТЕ

Когато периодът на мобилност на един студент е прекъснат, например защото е налице промелдутьк от време между края на езиковия курс и началото на действителното обучение/стаж, броят на дните на прекъсване се кодира в инструмента за мобилност и размерът на безвъзмездните средства съответно се адаптира.

По отношение на стажовете периодът на мобилност в чужбина може да бъде прекъснат от периода на отпуските, ако предприятието спира да работи през този период. През този период безвъзмездните средства не се спират. Времето, през което предприятието е затворено, не се отчита при пресмятането на минималната продължителност на периода на стажуване, но се отчита при изчисляването на максималната продължителност от 12 месеца за всеки цикъл на обучение, за който същият студент може да получава безвъзмездни средства за периодите на мобилност.

ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИТЕ

Изпращащата и приемащата организации могат да уговорят помежду си удължаване на текущ период на мобилност при изпълнение на следните условия:

- искането за продължаване на периода на мобилност трябва да бъде отправено най-малко един месец преди изтичането на първоначално планирания период на мобилност.
- ако искането бъде прието от всички страни, споразумението за безвъзмездни средства трябва да бъде изменено и да бъдат уговорени всички условия за продължаването на срока.
- ако студентът получава безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“, изпращащата институция може или да измени сумата на безвъзмездните средства, за да се отчете по-дългата продължителност,

или да постигне споразумение със студента, че допълнителните дни се считат за период, през който „не се получават безвъзмездни средства от ЕС“.

- действителната начална и крайна дата на периода на мобилност се вписват в академичната справка, издавана от приемащата институция, или в свидетелството за стаж на студента съгласно следните определения:
 - началната дата следва да е първият ден, на който студентът трябва да присъства в приемащата организация (например това може да е началната дата на първия курс/първия ден на работното място, събитие за посрещане, организирано от приемащата институция, или езиков и межкултурен курс);
 - крайната дата следва да е последният ден, на който студентът трябва да присъства в приемащата организация (например това може да е последният ден на изпитна сесия/курс/работа/задължителен период на присъствие).
- действителната продължителност, определена по горепосочения начин, е периодът, който трябва да бъде посочен от ВУИ в техните окончателни доклади, и е максималният брой месеци, който трябва да бъде обезпечен с безвъзмездните средства от ЕС. Когато продължаването на мобилността на студентите се счита за дни, през които „не се получават безвъзмездни средства от ЕС“, тези дни се приспадат от общата продължителност на периода на мобилност при изчисляването на окончателния размер на безвъзмездните средства.
- допълнителният период трябва да следва непосредствено текущия период на мобилност. Не са допустими паузи (почивните дни и периодите, през които университетите/предприятията са затворени, не се считат за „пауза“), освен в случаите когато тези паузи са надлежно обосновани и одобрени от националната агенция.

3. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

А. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на периода на мобилност в чужбина приемащата институция/предприятие трябва да предоставят на студента и неговата ВУИ академична справка или свидетелство за стаж („справка за работата“), удостоверяващи резултатите от уговорената програма.

Последващите действия след периода на мобилност включват формално признаване от изпращащата институция на получените в чужбина кредити за формално учене, в резултат на което са придобити компетентности (използвайки ECTS кредити или друга еквивалентна система), включително за стажове, когато е приложимо, и документиране на резултатите от обучението, произтекли от неформално и самостоятелно учене извън аудиторията или работното място (чрез приложение към дипломата). Това обаче не се отнася до стажовете на неотдавна дипломирали се студенти.

Резултатите от оценяването на езиковите умения и онлайн езиковите курсове ще бъдат съобщавани централизирано, но няма да са основание за придобиване на формална квалификация.

Що се отнася до мобилността на персонал, изпращащата институция следва да гарантира, че резултатите от обучението на участващия персонал ще бъдат съответно признати, разпространени и широко използвани в рамките на институцията.

Б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина всички учащи и членове на персонала, които са участвали в дейност за мобилност, са длъжни да изготвят и предадат окончателен отчет. По отношение на дейностите за мобилност с продължителност от два месеца или повече отчетът включва и качествена оценка на получената по време на периода на мобилност езикова подкрепа.

Изпращащата ВУИ може да поиска от учащите и членовете на персонала, които не са предали такъв отчет, частично или цялостно възстановяване на получените безвъзмездни средства от ЕС. Възстановяване не може да се иска, когато учащият или членът на персонала е бил възпрепятстван да завърши своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от изпращащата организация и се приемат писмено от националната агенция.

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧАЩИ И ПЕРСОНАЛ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

1. ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа представляват вноса към всички разходи, направени от организациите във връзка с изпълнението на висококачествени дейности за подкрепа на мобилността на учащи и персонал. Например:

- предоставяне на информация и съдействие на студенти и персонал;
- подбор на учащи и персонал;
- изготвяне на споразумения за обучение, с които се гарантира пълно признаване на полученото от учащите образование; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност на персонал;
- предоставяне на езикова и межкултурна подготовка, както на учащи, така и на персонал, и по-специално провеждане на специфични за съответния сектор езикови курсове в областта на ПОО;
- общо ръководство във връзка с подготовката и управлението на проекти за мобилност;
- осигуряване на ефективни механизми за наставничество и надзор за мобилните участници;
- специфични договорености за гарантиране на качеството на стажовете в предприятия.

Решението за определяне на окончателния размер на безвъзмездните средства се взема при отчитане на качеството на изпълнение на проекта и на последващите действия на институцията. Качеството на изпълнение на проектите за мобилност трябва да е в съответствие с насоките, съдържащи се в настоящото приложение относно мобилността на учащите и персонала в областта на ПОО.

2. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А. АКРЕДИТАЦИЯ НА УЧАЩАЩИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ — ХАРТАТА ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

През 2014 г. Европейската комисия ще публикува покана за представяне на предложения за присъждане на „Харта за мобилност в областта на професионалното образование и обучение по програма „Еразъм+““. „Хартата за мобилност в областта на професионалното образование и обучение по програма „Еразъм+““ има за цел да насърчи организациите, които са постигнали резултати с доказано качество в организирането на мобилност за учащи и персонал в областта на ПОО, да развият допълнително своите европейски стратегии. Хартата има за цел да опрости процедурите, чрез които изпращащите организации кандидатстват за финансиране, организират мобилност за учащи и персонал и отчитат дейностите си, като в същото време възнаграждава, насърчава и допълнително развива качеството в областта на мобилността.

Притежателите на хартата ще бъдат избирани от 2015 г. и ще им бъде дадена възможността да кандидатстват по опростен начин по Ключово действие 1 „мобилност на учащи и персонал в областта на професионалното образование и обучение“ от 2016 г. Хартата ще бъде присъдена за целия период на програма „Еразъм+“, въпреки че тя може да бъде отнета, ако притежателите ѝ не поддържат стандартите за качество, които са им позволили да получат Хартата.

По-подробна информация е предоставена на разположение на уебсайтовете на Европейската комисия и националните агенции.

Б. ЕВРОПЕЙСКА ХАРТА ЗА КАЧЕСТВО НА МОБИЛНОСТТА

Организациите в областта на професионалното образование и обучение, които планират да организират дейности за мобилност, предназначени за учащи и персонал в системата на ПОО, трябва да организират тези дейности в съответствие с принципите и критериите, залегнали в Европейската харта за качество на мобилността¹³⁷.

¹³⁷ Препоръка (ЕО) № 2006/961 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно транснационалната мобилност в Общността с цел образование и обучение: Европейска харта за качество на мобилността (ОВ L 394 от 30.12.2006 г.).

Европейската харта за качество на мобилността е референтен документ за качество във връзка с периоди на образование и обучение в чужбина. Хартата предоставя насоки относно условията за мобилност за обучение или за други цели, като например професионално усъвършенстване, както на учащи младежи, така и на персонал. Зачитането на установените в хартата принципи следва да способства за това участието в дейности за мобилност винаги да има положителен характер за участниците, както в приемащата държава, така и след завръщането им в държавата на произход, а също така за увеличаване както на броя, така и на обхвата на дейностите за обмен с цел образование и обучение. Хартата можете да намерите на следния адрес:

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_bg.htm

В. ECVET — МЕМОРАНДУМИ ЗА РАЗБИРАТЕЛСТВО

Организациите за професионално образование и обучение могат да прилагат във връзка със своите дейности за мобилност Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) (повече информация ще намерите по-долу). Предварително условие за прилагане на ECVET в такива случаи е установяването на партньорство по ECVET. В това партньорство трябва да участват компетентни организации, които извършват дейности по: 1) идентифициране на подходящи резултати от обучение, получено в рамките на дейности за мобилност; 2) провеждане на програми за ПОО, които могат да задоволят тези потребности; 3) оценяване доколко предвидените резултати от обучението са постигнати от учащите и 4) валидиране и признаване на кредитите на учащите при завръщането им в изпращащата институция.

Партньорството за осъществяване на дейности за мобилност въз основа на ECVET може да бъде формално уредено посредством меморандум за разбирателство.

Меморандумът за разбирателство е споразумение между компетентните организации, с което се установява рамка на трансфер на кредити. С него се дава правна форма на партньорството по ECVET чрез деклариране на взаимното приемане на статута и процедурите на учащите компетентни организации и институции. С меморандума се уреждат и партньорските процедури за сътрудничество.

Меморандуми за разбирателство се сключват от мрежи на компетентни организации/институции от няколко държави/системи, но могат да са и двустранни, в зависимост от потребностите и амбициите на партньорите. Повече информация и насоки във връзка със сключването на меморандум за разбирателство можете да намерите в ръководството за потребители на ECVET, което е публикувано на уебсайта на Европейската комисия, или посетете следните връзки: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_bg.htm и <http://www.ecvet-team.eu/>

Г. КОНСОРЦИУМ ЗА МОБИЛНОСТ

Наред с институциите, предоставящи ПОО, които кандидатстват като самостоятелни организации, за проекти за мобилност в областта на ПОО могат да кандидатстват и национални консорциуми за мобилност.

Целта на консорциума за мобилност е да улесни организацията на дейности за мобилност и да осигури допълнителна добавена стойност, изразяваща се в по-високо качество на дейностите от това, което всяка отделна изпращаща институция в областта на ПОО (например професионално училище) би могла да предостави самостоятелно. Организациите, участващи в национален консорциум за мобилност, могат да обединят предоставянето на услуги или да използват съвместно услуги, свързани с организацията на дейности за мобилност, и да развият съвместно своята международна дейност посредством взаимно сътрудничество и споделяне на контакти. Съвместните дейности обикновено включват съвместно административно, договорно и финансово управление на мобилността, съвместен подбор и/или подготовка и наставничество на участниците, както и централизирано звено за привличане на предприятия и за определяне на подходящи предприятия и участници, където е приложимо. Освен това националният консорциум за мобилност може да оказва помощ на пристигащи стажанти и членове на персонала. Тази дейност включва намиране на приемаща организация в района, където са установени членовете на националния консорциум за мобилност, и предоставяне на съдействие при необходимост.

Координиращата организация на консорциум, понякога заедно с други/посреднически организации, може да има активна роля за установяване на контакти с предприятия и за откриване на възможности за стажове и места за стажуване на персонал, както и за популяризиране на тези дейности, за предоставяне на информация и т.н.

Всяка от изпращащите организации в областта на ПОО носи отговорност за качеството, за съдържанието и за признаването на периодите на мобилност. Всеки член на консорциума е длъжен да подпише споразумение с координиращата организация на консорциума, с което се определят функциите, отговорностите и административните и финансовите условия; договорените условия на сътрудничеството уреждат въпроси като механизмите за подготовка, осигуряването на качество и последващите действия след периодите на мобилност.

Д. ИНСТРУМЕНТ ЗА МОБИЛНОСТ

Организацията бенефициер трябва да кодира в инструмента за мобилност общата информация относно участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши най-рано на етапа на подбор на участниците. Инструментът за мобилност ще подпомогне бенефициерите в управлението на дейностите за мобилност по програма „Еразъм+“. Организацията бенефициери са длъжни да актуализират информацията в инструмента за мобилност, като отразяват всички възникнали по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите. С помощта на инструмента за мобилност бенефициерите могат, въз основа на предоставената от тях информация, да генерират отчети с предварително въведени данни. Също така инструментът за мобилност може да генерира отчети, които се попълват от участниците в дейности за мобилност.

Допълнителна информация за инструмента за мобилност и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициера.

Е. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА УЧАЩИ В ОБЛАСТТА НА ПОО

ПОДБОР

Изпращащата организация извършва подбора на участниците в дейността за мобилност. Подборът на учащи, както и процедурата за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Изпращащата организация предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални участници.

ПРИДРУЖАВАЩИ ЛИЦА

Учащите в областта на ПОО със специални потребности или в неравностойно положение могат да бъдат придружавани от лице, което да им оказва подкрепа по време на периода на мобилност. Участието на придружаващото лице трябва да е пропорционално на броя на съответните учащи (обикновено едно придружаващо лице за една група учащи, които провеждат стаж в една и съща приемаща организация).

Продължителността на престоя в чужбина на придружаващото лице трябва да е пропорционална и на потребностите на учащите (обикновено се приема престоят да продължи през целия период на дейността само в случаите когато учащите не са самостоятелни или са непълнолетни).

СПОРАЗУМЕНИЕ С УЧАЩИЯ

Преди заминаване учащите в областта на ПОО трябва да подпишат споразумение с изпращащата и приемащата организации, което трябва да съдържа наред с другото:

- „споразумение за обучение“, с което се определя договорената между учащия, изпращащата и приемащата организации програма на обучението, която ще бъде изпълнявана. Това споразумение определя планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина и определя приложимите условия за признаване (например ECVET);
- „ангажимент за качество“, приложен към споразумението за обучение, който съдържа правата и задълженията на стажантите, изпращащите и приемащите организации и, където е приложимо, посредническите организации.

При подписване на споразумение за обучение учащите в областта на ПОО получават право на безвъзмездни средства, с които да се издържат по време на стажа в чужбина. Тези безвъзмездни средства могат да бъдат един от следните два вида или и двата вида едновременно:

- безвъзмездни средства от Общността, които се изчисляват въз основа на продължителността на дейността в дни (вж.
- раздел „Правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство); и/или местни, регионални или национални безвъзмездни средства, предоставени от публични или частни донори или получени чрез схеми за заеми.

Допуска се участието на „учащи в областта на ПОО, които не получават безвъзмездни средства“ (т.е. учащи, които участват в стажове, съобразени с критериите за мобилност в областта на ПОО на програма „Еразъм+“ и се възползват от предимствата, които са характерни за учащите по „Еразъм+“, без да получават безвъзмездни средства за мобилност по програма „Еразъм+“). Правилата, посочени в настоящото ръководство, с изключение на правилата относно разпределението на безвъзмездни средства, се прилагат и спрямо „учащите в областта на ПОО, които не получават безвъзмездни средства“.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Учащите в областта на ПОО, на които предстои да участват в дейност за мобилност с продължителност един месец или повече, имат право да получат езикова подкрепа преди заминаването си или по време на дейността за мобилност. Във връзка с това Комисията предоставя онлайн услуга за одобрените учащи в областта на ПОО с цел установяване на техните езикови умения на езика, който ще използват по време на техният стаж в чужбина. Освен това тази услуга предлага на учащите възможност, в случаите когато това е необходимо, преди и/или по време на периода на мобилност да подобрят езиковите си умения на съответния език. Тази онлайн услуга ще бъде въведена постепенно в хода на изпълнение на програмата. Езикова подкрепа се предоставя, както следва:

- към момента на кандидатстване за проект за мобилност в областта на ПОО кандидатстващата организация преценява потребностите от езикова подкрепа на учащите, които следва да проведат стаж в рамките на проекта за мобилност (на основния език, на който ще се провежда обучението или работата);
- Националните агенции предоставят на организациите бенефициери онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Комисията;
- след като бъдат определени от тяхната изпращаща организация (и преди да подпишат техните споразумения за обучение) всички учащи (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на езика, който ще използват по време на техните стажове. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на учащия, а при поискване — и на изпращащата организация. Тези резултати няма да имат никакво отражение върху възможността на учащия да замине в чужбина;
- при отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове на участниците, които имат необходимост от езикова подкрепа, може да бъде предложена възможност да преминат онлайн езиков курс;
- в края на стажа учащите в областта на ПОО ще бъдат оценени повторно, за да се провери напредъкът им в изучаването на езика, на който се провежда обучението/работата. Резултатите ще бъдат съобщени на учащия, а при поискване и на изпращащата организация.

На ранните етапи на програмата онлайн оценяването и курсовете няма да се предлагат на всички езици на ЕС. Освен това езиковите курсове може да не са налични за всички участници, които са поискали да се включат в тях. Допълнителни подробности ще бъдат предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и националните агенции.

По отношение на езиците, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията, езиковата подкрепа трябва да бъде организирана от организациите, които участват в проект за мобилност в областта на ПОО; за тази цел може да бъдат предоставени специфични безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“. Освен това организациите, участващи в проект за мобилност в областта на ПОО, могат да използват безвъзмездните средства за „организационна подкрепа“, за да посрещнат потребностите на участниците, като им предоставят педагогическа, межкултурна и специфична езикова подготовка (вж. раздела „правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство).

Ж. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

Подбор

Подборът на персонал се извършва от изпращащата организация. Процедурите за подбор и за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Изпращащата организация предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални участници.

Критериите за подбор (даване на предимство на членове на персонала, които ще пътуват в чужбина за първи път, ограничения върху максималния брой дейности за мобилност, които даден член на персонала може да предприеме за определен период от време и др.) се публикуват.

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Подборът на персонал се извършва от изпращащата организация въз основа на проект на програма за мобилност, внесен от съответния член на персонала, след консултации с приемащата институция или предприятие/организация. Преди заминаването окончателният вариант на програмата за мобилност трябва да бъде формално договорен, както от изпращащата, така и от приемащата организация, посредством размяна на писма или на електронни съобщения.

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата и приемащата организации.

3. ПО ВРЕМЕ НА МОБИЛНОСТТА

ПРЕКЪСВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА УЧАЩИТЕ

По отношение на стажовете периодът на мобилност в чужбина може да бъде прекъснат от периода на отпуските, ако предприятието спира да работи през този период. През този период безвъзмездните средства не се спират. Времето, през което предприятието е затворено, не се отчита при пресмятането на минималната продължителност на периода на стажуване.

ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА УЧАЩИТЕ

Изпращащата и приемащата организации могат да уговорят помежду си удължаване на текущ период на мобилност при изпълнение на следните условия:

- преди изтичането на първоначално планирания период на мобилност споразумението за безвъзмездни средства да бъде изменено и да бъдат уговорени всички условия за продължаването на срока. Това изменение е особено важно в случаите, когато продължаването е основание за искане за удължаване на месечните безвъзмездни средства от ЕС. На практика, въпреки че продължителността на периода на мобилност се определя със сертификата за участие на учащия (това е периодът, който организациите бенефициери посочват в своите окончателни доклади), максималният брой месеци, обезпечени с безвъзмездните средства от ЕС, е посочен в споразумението за мобилност или неговите изменения. Това важи дори и в случаите, когато продължителността, посочена в споразумението за обучение, е по-кратка от тази, посочена в сертификата за участие;
- допълнителният период трябва да следва непосредствено текущия период на мобилност. Не са допустими паузи (почивните дни и периодите, през които училищата в областта на ПОО/предприятията са затворени, не се считат за „пауза“), освен в случаите когато тези паузи са надлежно обосновани и одобрени от националната агенция.

4. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

а. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на мобилността участващите в проекта изпращаща и приемаща организации следва да се договорят за издаване на сертификат „Европас“ мобилност. За повече информация относно процедурата, разгледайте уебсайта „Европас“:

<http://europass.cedefop.europa.eu/bg/home>.

Резултатите от оценяването на езиковите умения и онлайн езиковите курсове ще бъдат съобщавани централизирано, но няма да са основание за придобиване на формална квалификация.

ECVET

Организациите в областта на ПОО могат да решат в рамката на изпълняваните от тях дейности за мобилност да приложат системата ECVET. ECVET представлява обща методическа рамка, която улеснява натрупването и прехвърлянето на кредити за резултати от обучение от една квалификационна система в друга. Нейната цел е да насърчава транснационалната мобилност и достъпа до учене през целия живот. Тя не е предназначена да замени националните квалификационни системи, а да допринесе за по-добра

съпоставимост и съвместимост между тях. ECVET се прилага спрямо всички резултати от обучението, които лицето е придобило чрез различни модели на образование и обучение, които след това се прехвърлят, признават и натрупват с цел да се получи квалификация. Тази инициатива улеснява европейските граждани да получат признаване на техните умения, обучение и знания в друга държава, участваща в програмата. Повече информация относно ECVET може да се намери на уебсайта на Комисията на адрес: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_bg.htm и <http://www.ecvet-team.eu/>.

В случаите, когато се използва ECVET, натрупаните кредити за придобити резултати от обучението следва да получат прозрачност и да бъдат изрично посочени в меморандума за разбирателство, подписан между участващите организации.

Б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина всички учащи и членове на персонала в областта на ПОО, които са участвали в дейност за мобилност, са длъжни да изготвят и предадат окончателен отчет. За дейностите за мобилност с продължителност от един месец или повече отчетът включва и качествена оценка на получената по време на периода на мобилност езикова подкрепа.

От учащите и членовете на персонала, които не са предали такъв отчет, може да бъде поискано частично или цялостно възстановяване на получените безвъзмездни средства от ЕС. Възстановяване не може да се иска, когато учащият или членът на персонала е бил възпрепятстван да завърши своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от изпращащата организация и се приемат писмено от националната агенция.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧИТЕЛИ И ДРУГ УЧИЛИЩЕН ПЕРСОНАЛ В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Проектите за мобилност позволяват на училищата да предоставят на учителите и други представители на училищния персонал възможности и стимули за придобиване на нови умения, отговарящи на нуждите на училището. Училищното ръководство трябва да играе активна роля в планирането, подкрепата и проследяването на проекта по мобилност.

С цел осигуряване на максимално въздействие на тези дейности върху професионалното развитие на всички служители, училищното ръководство трябва да бъде сигурно, че след приключване на мобилността, придобитите компетенции, ще бъдат разпространени на територията на училището и интегрирани в педагогическата практика на учителите.

Преди да кандидатстват, училищата трябва внимателно да помислят за това колко от техните служители реално могат да участват в рамките на продължителността на проекта (т.е. 1 или 2 години), в какви дейности могат да се включат и как тези дейности да бъдат ефективно проследени. На етап кандидатстване, училищата следва да предоставят индикативни бройки, вид на мобилностите и приемащи страни за осъществяването им.

1. В случай че проектопредложението за мобилност бъде одобрено от Националната агенция и поисканият бюджет потвърден, училищата бенефициенти могат да започнат подбора на участниците, както и организиране провеждането на самата мобилност. Организационна подкрепа

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа представляват вноска към разходите на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилност на членове на персонала. Например:

- Средствата, отпуснати по перо „Организация на мобилността“, са принос към всички разходи, направени от организациите във връзка с дейности, свързани с организацията и осигуряване на високо качество на мобилността на персонала. Например:
 - Подготовка, разработване и проследяване на Европейския план за развитие;
 - Организационни дейности с партньорските институции (най-вече в случай на наблюдение и преподаване);
 - Предоставяне на информация и помощ на персонала;
 - Подбор на участниците в мобилността;
 - Изготвяне на споразумения за мобилност, с цел гарантиране качеството и признаването на мобилността;
 - Езикова и межкултурна подготовка за участниците в мобилността;
 - Подпомагане на по-бързото интегриране на пристигащия персонал в приемащата организация за осъществяване на мобилността;
 - Осигуряване на ефективно наставничество и мерки за менторство на участниците в мобилността;
 - Подкрепа за повторно интегриране на участниците в мобилността след завръщането им и създаване на механизми за предоставяне на техните новопридобити умения в полза на училището, на преподавателите и на учениците.

2. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А. ЕВРОПЕЙСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Преди да кандидатстват, училищата или координаторите на националните консорциуми за мобилност трябва да разработят европейски план за развитие. Този план е част от формуляра за кандидатстване. В този раздел се посочва как планираните дейности за мобилност са интегрирани в по-широкообхватна и дългосрочна стратегия за развитие и модернизиране на училището(щата), участващо(и) в проекта.

Европейският план за развитие ще бъде от особена важност при оценката за качество на проектопредложенията и следва да предоставя информация за:

- Нуждите на училището(щата) по отношение развитието на качеството и интернационализация (напр. компетенции по отношение на качествено управление, компетентност на персонала, нови методи и техники на преподаване, европейско измерение, езикови компетенции, учебни програми, организи-

ране на преподаване, обучение и учене, подсилване на връзките с партньорските институции) и как планираните дейности ще допринесат за посрещането на тези нужди.

- Очакванията на ученици, учители и други представители на училищния персонал, както и на училището като цяло
- Начинът, по който училищата ще интегрират компетенциите и опита, придобити от техните служители при осъществяването на мобилността в учебната програма и / или плана за развитие на училището.
- Начинът по който ще се използва порталът eТуининг във връзка с дейностите, планирани за мобилност, ако е приложимо (вж. раздела по-долу).

Б. ETWINNING

Общността eTwinning насърчава сътрудничеството между училищата в Европа и свързването им в мрежи, посредством използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ). Тя предоставя съвети, идеи и инструменти, които подпомагат училищата при установяване на партньорства и започване на съвместни проекти в различни тематични области.

Във връзка с проекти за мобилност eTwinning дава възможност:

- да се намерят потенциални партньори/приемащи организации в чужбина и да се започне съвместна работа с тях преди кандидатстването за финансиране, с цел да се повиши качеството и въздействието на планираните проекти;
- използване на наличните инструменти по проекта за изпълнение на проекти с по-стратегическо значение и по-пълноценно използване на приноса от партньори;
- да се подготвят заминаващите членове на персонала, например посредством комуникация с приемащата организация (обогатяване на знанията за приемащата държава и приемащата организация, обсъждане и договаряне на дейности, които да бъдат изпълнени), участие в онлайн събития за учене, свързани с мобилността на съответния персонал;
- интензивно сътрудничество между всички участващи училища по време и след приключване на проекта за мобилност на персонал.

За да се използва eTwinning, не е необходимо формално кандидатстване. Всичко, което училищата трябва да направят, е да се регистрират в портала: <http://www.etwinning.net>. Европейският портал eTwinning представлява многоезичен уебсайт, предлагащ инструменти и услуги за сътрудничество, чрез които учителите се регистрират, откриват партньори и работят съвместно с тях. Порталът служи и като място за срещи, където всички заинтересовани учители могат да обменят ресурси, да дискутират и да намират партньорски училища.

eTwinning подпомага училищата както на европейско равнище, чрез централното звено за координация, така и на национално равнище, чрез националните звена за координация. Всеки учител може да се възползва от услугите, обучението, признаването и инструментите, предлагани от националните и европейските звена за координация на eTwinning. Повече информация относно тези звена можете да намерите в раздел „Какви други органи участват в изпълнението на програмата?“ в част А от настоящото ръководство.

В. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

Подбор

Изпращащото училище носи отговорност за подбора на персонала, който ще участва в дейности за мобилност. Процедурата по подбор трябва да е справедлива, прозрачна, съгласувана и документирана, както и да е достъпна за всички участващи страни. Профилът на участниците трябва да съответства на критериите за допустимост, посочени в част Б от настоящото ръководство. Изпращащото училище следва да определи процедурата по подбор, т.е. по какъв начин персоналетът ще бъде поканен да кандидатства, какви документи е необходимо да представят кандидатите и по какъв начин ще бъдат разглеждани тези документи.

Училището трябва да определи критериите, които трябва да бъдат взети предвид в процедурите по подбор. Общите критерии могат да бъдат: мотивация, ясни цели за провеждане на мобилността, готовност за споделяне на опита след завръщането. Силно препоръчително е да се създаде комисия за подбор, която би могла да включва и членове, външни за организацията. Не е позволено комисията за подбор на персонала да се състои от един човек и той еднолично да вземе решението.

В допълнение към тези общи критерии, е възможно да има конкретни (специфични) критерии, свързани с естеството или целта на проекта по мобилност (т.е. значение/приложимост на дейностите, планирани от отделен член на персонала към нуждите на училището и други критерии, определени от училището).

Както общите, така и специфичните критерии, следва да бъдат договорени и обсъдени с всички, които участват в процеса на подбор и да бъдат ясно оповестени на заявителите желание да се включат. Споделянето или обсъждането на критериите за подбор и тяхната обосновка с приемащата организация, може да улесни подготовката на дейностите.

Трябва да има писмени доказателства на процеса по подбор на участници, които биха улеснили ръководството на училището в случай на подаване на възражения.

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Когато е избран за участник, той/тя следва, с помощта на изпращащото училище (и партньорската организация, ако мобилността е с цел преподаване или работен обмен/наблюдение), да подпише официално споразумение/договор за вида на обучение, за да бъдат предприети договорености по неговото съдържание, да се изясни как той/тя ще се подготвят за това обучение, как знанията/компетенциите, придобити по време на мобилността, ще бъдат разпространени сред всички в училището и извън него, и какви ще бъдат ползите от участие на институционално и индивидуално ниво. Те също така следва да се споразумеят как обучението в чужбина ще бъде оценено и признато от изпращащото училище. Основната идея е, че изпращащото училище, приемащата организация и участникът, изясняват своите очаквания и гарантират, че престоя в чужбина е от значение.

MOBILITY TOOL+

Възможно най-скоро след подбора на участниците, организацията бенефициент следва да въведе обща информация по отношение на участника и вида мобилност, която той/тя ще осъществи (например: име на участник, дестинация, продължителност на мобилността, и т.н.) В програмата mobility tool. Mobility tool ще подкрепя училищата в управлението на мобилността по програма еразъм +. Организацията бенефициент е отговорна и за актуализиране на mobility tool след всяка промяна, настъпила с участници или дейности по време на жизнения цикъл на проекта за мобилност. Бенефициентите ще имат възможност да генерират предварително попълнени отчети от mobility tool, основани на информацията, която са предоставили. Mobility tool също ще генерира отчети, които следва да бъдат попълвани от участниците в мобилността. Повече информация за работа със системата и как се получава достъп до нея ще бъде предоставена в договора за отпускане на финансова подкрепа между националната агенция и бенефициента. след мобилността

3. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

А. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Участващите организации - изпращаща и приемаща, следва да се споразумеят за издаване на сертификат за мобилност Europass в края на мобилността. За повече информация за това как да се процедира, посетете уебсайта на Europass: "": <http://europass.cedefop.europa.eu/bg/home>.

Б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина, всички членове на персонала, които участват в мобилността, са длъжни да попълнят и представят окончателен отчет.

Тези, които не успеят да представят отчет, могат да бъдат задължени да възстановят частично или изцяло получените от ЕС средства. Възстановяване не се изисква, когато участникът не е осъществил неговата/нейната мобилност поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи трябва да се докладват от изпращащото училище и да бъдат предмет на писмено съгласие от страна на Националната агенция.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ В ИНСТИТУЦИИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ

Мобилността с учебна цел на служителите, работещи в сферата на образованието за възрастни се стреми към повишаване на техните ключови компетенции и умения, с цел повишаване качеството на преподаването и обучението във всичките му форми и подготовката им да бъдат подходящи за нуждите на пазара на труда и обществото като цяло. Очаква се, че организациите за образование на възрастни да използват мобилността с учебна цел на техния персонал стратегически и по отношение на интернационализацията на тяхната организация, както и за повишаване на техния капацитет.

1. ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Средствата, отпуснати по перо „Организация на мобилността“, са принос към всички разходи, направени от организациите във връзка с мобилността на персонала. Целта на субсидията е да се улесни организацията на дейности с високо качество за мобилност с цел повишаване на капацитета на образователните организации предоставящи образование на възрастни. Например:

- подготовка и проследяване на Европейския план за развитие;
- предоставяне на информация и помощ на персонала;
- подбор на участниците в мобилността;
- организационни дейности с партньорски институции (по-специално в случай на наблюдение и преподаване);
- изготвяне на споразумения за мобилност, с цел гарантиране качеството и признаването на дейностите на мобилността;
- езикова и межкултурна подготовка на участниците в мобилността;
- осигуряване на ефективно наставничество и мерки за менторство на персонала по време на мобилността;
- Подкрепа за повторно интегриране на участниците в мобилността след завръщането им и създаване на механизми за предоставяне на техните новопридобити умения, с цел подобряване качеството на преподаване и учене предоставяни от организацията за образование на възрастни;

Качеството на изпълнението на последващите дейности по отношение на проекта от страна на организацията ще бъдат взети под внимание при окончателното определяне на финансирането. Качественото изпълнение на проекта за мобилност трябва да следва насоките, изложени в настоящото приложение, относно мобилността на персонала в сферата на образованието за възрастни.

2. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А. ЕВРОПЕЙСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Преди да кандидатства, организацията предоставяща образование за възрастни трябва да разработи Европейски план за развитие. Този план е част от формуляра за кандидатстване. Разделът показва как планираните дейности за мобилност се вписват в една по-широка и дългосрочна стратегия за развитие и модернизация на организацията.

Настоящият Европейски план за развитие ще бъде важна част от оценката на проектопредложенията, кандидатстващи за финансова подкрепа и трябва да предоставя информацията относно:

- нуждите на организацията по отношение развитието на качеството и интернационализацията (напр. по отношение на компетентност на ръководството и персонала, нови методи или инструменти на преподаване/учене, европейско измерение, езикови компетенции, учебни програми, организиране на преподаване, обучение и учене, засилване на връзките с партньорски организации) и как планираните дейности ще допринесат за посрещане на тези потребности;
- очакваното въздействие върху възрастните обучаеми, учителите, инструкторите и останалия персонал и на организацията като цяло;
- начинът, по който организацията ще интегрира компетенциите, придобити от неговите служители в своята учебна програма и/или план за развитие на организацията.

Целта на Европейския план за развитие е да се гарантира, че планираните дейности са подходящи, както за отделните участници, така и за организацията като цяло, тъй като те ще имат по-голямо въздействие

върху качеството на преподаване и учене, ако са добре интегрирани в стратегическото развитие на организацията.

Б. ИНСТРУМЕНТ ЗА МОБИЛНОСТ

Възможно най-скоро след подбора на участниците, организацията бенефициент трябва да въведе обща информация по отношение на участника и вида на мобилността, която, той/тя ще осъществи (например име на участника, дестинация, продължителност на мобилността и т.н.) в програмата Mobility tool. Тя ще подкрепя бенефициента в управлението на дейностите за мобилност по Програма Еразъм+. Организацията бенефициент е отговорна и за актуализиране в Mobility tool на всяка промяна, настъпила с участниците или дейностите по време на жизнения цикъл на проекта за мобилност.

Бенефициентите ще могат да генерират отчети от системата, съдържащи предварително заложените данни, на база на предоставената от тях информация. Mobility tool също ще генерира отчети, които трябва да бъдат попълнени от участниците в мобилността. Повече информация за Mobility tool и как да получите достъп до него ще бъде предоставена в договора за отпускане на финансова подкрепа между Националната агенция и бенефициента.

В. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

ПОДБОР

Подборът на персонал се извършва от изпращащата организация. Процедурата за подбор и отпускане на безвъзмездни средства трябва да бъде справедлива, прозрачна, последователна и документирана и да бъде на разположение на всички страни, които участват в процеса на подбор.

Изпращащата организация трябва да предприеме необходимите мерки за предотвратяване на конфликт на интереси по отношение на лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите за подбор и процеса на подбор на отделните участници.

СПОРАЗУМИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Препоръчително е изпращащата и приемащата организация, заедно с участниците да се споразумеят относно дейностите, предприети от членовете на персонала преди началото на периода на мобилност чрез размяна на писма или електронни съобщения. Това споразумение следва да определи резултатите от обучението в чужбина, да уточнява разпоредбите за признаването му и да съдържа списък с правата и задълженията на всяка от страните.

Както изпращащата, така и приемащата организация са отговорни за качеството на периода на мобилност в чужбина.

3. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

А. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Изпращащата и приемащата организация, участващи в проекта трябва да се споразумеят за издаване на сертификат за мобилност „Европас“ в края на мобилността. За повече информация за това как да се процедира, посетете интернет страницата на документите „Европас“:

<http://europass.cedefop.europa.eu/bq/home>.

Б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина, всички членове на персонала, които участват в мобилността, са длъжни да попълнят и представят краен отчет. Липсата на представен отчет води до изискване за частично или пълно възстановяване на финансовата подкрепа получена от ЕС. Възстановяване не се изисква, когато член на персонала е бил възпрепятстван от завършване на неговата/нейната планирана дейност в чужбина, когато това се дължи на форсмажорни обстоятелства. Такива случаи трябва да се докладват от изпращащата организация и да бъдат предмет на писмено съгласие от страна на Националната агенция.

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

Подкрепяните от програма „Еразъм+“ дейности в областта на младежта предоставят много възможности за младежите да придобият, чрез неформално и самостоятелно учене, компетентности и да израснат като личности.

Неформално учене означава учене, което се осъществява извън формалната учебна програма. Там се прилага основан на участието подход, ориентиран към учащите; неформалното учене се осъществява при доброволно участие на учащите, поради което е тясно свързано с потребностите, целите и интересите на младежите. Тъй като предоставят допълнителни източници и нови форми на учене, тези дейности представляват и важно средство за подобряване на образователните постижения във формалното образование и обучение, както и за посрещане на потребностите на младежите, които не работят, не учат и не се обучават, или на младежите с по-малко възможности и за борба със социалното изключване.

Под самостоятелно учене се разбира ученето, което се осъществява в рамките ежедневните дейности, по време на работа, при общуване с връстници и т.н. В основната си част това е учене чрез практика. В областта на младежта самостоятелно учене може да се осъществява в рамките на младежки инициативи, групи за дебати между връстници, чрез доброволчески дейности и в редица други ситуации.

Неформалното и самостоятелното учене дават възможност на младежите да придобият важни компетентности, които допринасят за тяхното личностно и социално-образователно развитие и насърчават активното им участие в обществото, като по този начин подобряват перспективите им за заетост. Дейностите за учене в областта на младежта имат за цел да окажат силно положително въздействие върху младежите, участващите организации, общностите, в които се осъществяват тези дейности, самата сфера на младежта и върху икономическия и общественния сектор в Европа като цяло.

Измерението на висококачественото неформално и самостоятелно учене представлява важен аспект на всички проекти в сферата на младежта, подкрепяни по програма „Еразъм+“. Проектите в сферата на младежта, финансирани по програма „Еразъм+“, трябва да се придържат към следните принципи на неформалното и самостоятелното учене:

- ученето в неформална среда е преднамерено и доброволно;
- младежите и специалистите, работещи с младежи участват активно в планирането, подготовката, изпълнението и оценката на проектите;
- ученето се осъществява в разнообразни условия и ситуации;
- дейностите се провеждат с подкрепата на професионалисти (като например инструктори, специалисти, работещи с младежи, експерти в областта на младежта) или доброволци (като например младежки лидери, инструктори, работещи с младежи и т.н.);
- в рамките на дейностите ученето обикновено се документира по специфичен, ориентиран към практиката начин.

Също така дейностите трябва да са планирани предварително и да се основават на методи, основани на участието, които:

- предлагат възможности за взаимодействие между участниците и за споделяне на идеи, и целят да избегнат пасивното слушане;
- дават възможност на участниците да допринесат със своите знания и умения за осъществяването на дейностите, като по този начин се трансформират традиционните роли на външните „експерти“ (трансформация на ученето от извличане на знания към придобиване на възможности);
- дават възможност на участниците да извършват самостоятелен анализ, включително да разсъждават относно придобитите по време на дейността компетентности (т. е. техните собствени резултати от обучението);
- гарантират, че участниците разполагат с влияние върху решенията, свързани с проекта, а не са само обикновени участници в него.

И накрая, дейностите трябва да имат межкултурно/европейско измерение и:

- да насърчават участниците да разсъждават върху европейски теми и да ангажират тяхното участие в изграждането на Европа;
- да предлагат на участниците възможността, заедно с представители на различни държави, да откриват общи ценности, въпреки техните културни различия;
- да оспорват гледни точки, които пропагандират неравенството и дискриминацията;

- да се застъпват за зачитането на културното многообразие и да се борят срещу расизма и ксенофобията.

1. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А. СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ ПАРТНЬОРИТЕ ПО ПРОЕКТА

Силно се препоръчва всички организации, участващи в младежки проект за мобилност, да подпишат вътрешно споразумение помежду си. Целта на това споразумение е ясно да се дефинират отговорностите, задачите и финансовото участие на всички участващи в проекта страни. Участващите организации решават съвместно как ще се разпределят безвъзмездните средства от ЕС и чии разходи ще се покрият с тях.

Вътрешното споразумение се явява ключов инструмент за гарантиране на стабилно и безпроблемно сътрудничество между партньорите в младежки проект за мобилност, както и за избягване или управление на потенциални конфликти. То следва да съдържа поне следната информация:

- наименование на проекта и посочване на договора за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между участващите организации и отпускащата безвъзмездните средства агенция;
- наименования и данни за контакт на всички участващи в проекта организации;
- роля и отговорности на всяка от участващите организации; разпределение на безвъзмездните средства от ЕС (в съответствие с посочените по-горе отговорности);
- условия за извършване на плащанията и бюджетните трансфери между участващите организации.

Въпреки че тази практика е силно препоръчителна, с цел да се гарантират интересите на всички партньори по проекта, този вид споразумение представлява вътрешен, обвързващ само партньорите документ.

Б. АКРЕДИТАЦИЯ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

Акредитацията служи за получаване на достъп до Европейската доброволческа служба и за да се гарантира, че са спазени принципите и минималните стандарти за качество на ЕДС. Тези стандарти са залегнали в Хартата на ЕДС и в насоките за акредитация на ЕДС, публикувани на уебсайта на Европейската комисия.

Всяка организация от програмна държава, държава от Западните Балкани, държава от Южното Средиземноморие, държава от Източното партньорство или от територията на Русия, както е призната от международното право, която желае да изпрати или да посрещне доброволци на ЕДС или да координира проект на ЕДС, трябва да бъде акредитирана. Организациите, които вземат участие в мащабни събития, свързани с ЕДС, или организациите от други държави партньори от целия свят, които участват в проекти за изграждане на капацитет, могат да участват в дейности на ЕДС, без да имат акредитация.

За да може дадена организация да получи акредитация, тя трябва да подаде заявление за акредитация. Този формуляр трябва да се подаде до съответните органи, отговарящи за акредитацията (вж. по-долу). Една организация може да поиска акредитация за една или повече роли (като изпращача, като приемаща и/или като координираща организация).

Заявлението за акредитация може да бъде подадено по всяко време (няма предвиден краен срок). Въпреки това тези искания трябва да бъдат подавани в разумен срок преди подаването на кандидатурата за проект, включително за дейности на ЕДС (поне 6 седмици преди подаването), с цел да се избегне ситуация, в която дейността на ЕДС ще получи отказ на основание, че някои от участващите организации все още нямат акредитация.

Акредитацията на участващите в ЕДС организации се извършва от:

- националната агенция на държавата, където е установена организацията, за организации, установени в държави по програмата;
- „SALTO SEE“ за организациите, установени в държави от региона на Западните Балкани;
- „SALTO EECA“ за организации, установени в държави от Източното партньорство или на територията на Русия, както е призната от международното право;
- „SALTO Euromed“ (не е задължително през 2014 г.) за организации, установени в държави от региона на Южното Средиземноморие.

Валидността на акредитацията може да обхваща цялата продължителност на програмата „Еразъм+“ или да е за по-кратък период. Заявителят попълва искания период на валидност във формуляра за акредитация. Органите, отговарящи за акредитацията, могат да провеждат редовни или ad hoc проверки, за да удостоверят, че акредитираните организации продължават да изпълняват стандартите за качество на ЕДС. В резултат на тези проверки акредитацията може да бъде временно преустановена или оттеглена.

С цел да се улесни намирането на партньори, в база данни на организациите на Европейската доброволческа служба се публикуват описания на проектите и профилите на всички акредитирани организации. Базата данни може да бъде прегледана на уебсайта на Европейския младежки портал.

В. БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА УЧАСТНИЦИТЕ

ЕВРОПЕЙСКА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАРТА

Силно се препоръчва, ако е приложимо, младежите и младежките работници, които вземат участие в младежки проекти за мобилност, да притежават европейска здравноосигурителна карта. Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някоя от 28-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>

МЛАДЕЖКИ ОБМЕН

Всички участници в дейности за младежки обмен трябва да бъдат застраховани за рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Програма „Еразъм+“ не определя единен формат на застраховане, нито препоръчва конкретни застрахователни дружества. Програмата дава свобода на участващите организации да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провежданата дейност и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците имат застрахователно покритие по договори, сключени от тях самите или от участващите организации. Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие: отговорност към трети лица за младежките лидери (включително, когато е уместно, застраховка за професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди); злополука и тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност); смърт (включително репатриране в случаите на проекти, изпълнявани в чужбина); когато е приложимо, медицинска помощ, включително последваща грижа и специални застраховки за конкретни обстоятелства като извънкласни дейности.

ЕВРОПЕЙСКА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

Всеки доброволец на ЕДС трябва да бъде включен в застраховката на ЕДС, предвидена съгласно програма „Еразъм+“, която допълва покритието на европейската здравноосигурителна карта и/или на националните социалноосигурителни системи.

Тези доброволци, които нямат право на европейска здравноосигурителна карта, имат право да получат пълно покритие посредством застраховката на ЕДС, предоставяна от Европейската комисия.

Отговорността за застраховането на доброволците се носи от координиращата организация в сътрудничество с изпращащата и приемащата организации. Това застраховане трябва да се извърши преди заминаването на доброволците и да обхваща цялата продължителност на свързаната с ЕДС дейност.

На уебсайта на Изпълнителната агенция е поместена информация за покритието на застраховката и за съдействието, на което могат да разчитат доброволците на ЕДС, както и инструкции за сключването ѝ.

Г. ВИЗОВИ ИЗИСКВАНИЯ

Младежите и специалистите, работещи с младежи, които участват в младежки проект за мобилност може да се нуждаят от виза за престоя си зад граница в държава партньор или в държава по програмата, която е домакин на съответната дейност.

Всички участващи организации носят колективна отговорност за това да се гарантира, че нужните разрешения (краткосрочни/дългосрочни визи или разрешения за пребиваване) са налице преди започване на планираната дейност. Силно се препоръчва всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко

седмици. Националните агенции и Изпълнителната агенция могат да предоставят допълнителни съвети и съдействие относно визите, разрешителните за пребиваване, социалното осигуряване и др.

Д. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ДОБРОВОЛЦИ НА ЕДС

ПОДБОР

Подборът на доброволци може да се извърши от всяка от участващите в проекта организации (обикновено тази задача се изпълнява от изпращащата или от координиращата организация).

Европейската доброволческа служба е отворена за всички младежи, включително за хора в неравностойно положение. Доброволците трябва да бъдат подбирани по справедлив, прозрачен и обективен начин, без значение от етническата им група, религия, сексуална ориентация, политически убеждения и пр. Не следва да се поставят изисквания за предварително придобита квалификация, определен опит или езикови умения. Може да бъде изготвен по-конкретен профил на доброволците, стига това да е оправдано от естеството на задачите, включени в дейността на ЕДС или с оглед на обстоятелствата по проекта.

СПОРАЗУМИЕНИЕ С ДОБРОВОЛЕЦ

Преди заминаването всеки доброволец трябва да подпише доброволческо споразумение с изпращащата и приемащата организации. В това споразумение се определят задачите, които той/тя ще изпълнява по време на участието в ЕДС и планираните резултати от обучението. Като част от споразумението доброволците получават информационен пакет на ЕДС, който съдържа информация за това какво могат да очакват от ЕДС, как да използват „Youthpass“ и как да получат сертификата в края на дейността. Това споразумение ще остане вътрешен документ между партньорите и доброволците; то няма да бъде изисквано от националната агенция, отпускаща средствата.

MOBILITY TOOL

Организацията бенефициент трябва да въведе в Mobility tool общата информация за участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителност на ЕДС и т.н.). Mobility tool ще подпомогне бенефициентите в управлението на дейностите за мобилност по програма „Еразъм+“. Организацията бенефициент са длъжни да актуализират информацията в Mobility tool, като отразяват всички възникнали по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите. С помощта на този инструмент бенефициентите могат, въз основа на предоставената от тях информация, да генерират отчети с предварително въведени данни. Също така Mobility tool може да генерира отчети, които се попълват от участниците в дейности за мобилност.

Допълнителна информация за Mobility tool и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в договора за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициента.

ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Младите доброволци, на които предстои да участват в ЕДС с продължителност два месеца или повече, имат право да получат езикова подкрепа преди заминаването си или по време на дейността. Във връзка с това Комисията предоставя онлайн инструмент за доброволци на ЕДС с цел установяване на техните езикови умения на езика, който ще използват по време на тяхната задгранична доброволческа дейност. Освен това този инструмент предлага на учащите възможност, в случаите когато е необходимо, преди и/или по време на участието им в ЕДС да подобрят езиковите си умения на съответния език. Тази онлайн услуга ще бъде въведена постепенно в хода на изпълнение на програмата. Езиковата подкрепа се предоставя, както следва:

- към момента на кандидатстване за ЕДС кандидатстващата организация преценява потребностите от езикова подкрепа на своите кандидати (на основния език, който доброволците ще използват при изпълнение на техните задачи);
- Националните агенции предоставят на организациите бенефициенти онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия;
- след като бъдат определени, всички доброволци (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на чуждия език, който ще използват по време на тяхното участие в ЕДС. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на доброволците, но няма да окажат влияние върху възможността им да заминат в чужбина;
- при отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове на доброволците, които имат

необходимост от езикова подкрепа, може да бъде предложена възможност да преминат онлайн езиков курс;

- в края на участието им в ЕДС доброволците ще преминат повторно онлайн оценяване на езиковите им умения, за да се провери напредъкът в изучаването на езика, който са използвали по време на доброволчеството. Резултатите ще бъдат съобщени на доброволците, а при поискване и на координиращата организация и след това могат да бъдат включени в техния сертификат „Youthpass“.

На ранните етапи на програмата онлайн оценяването и курсовете няма да се предлагат на всички езици на ЕС. Освен това езиковите курсове може да не са налични за всички участници, които са поискали да се включат в тях. Допълнителни подробности са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и националните агенции.

По отношение на езиците, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията, езиковата подкрепа трябва да бъде организирана от организациите, които участват в младежки проект за мобилност. За тази цел може да бъдат предоставени специфични безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“. Бенефициерите на тези безвъзмездни средства следва да насърчават участниците да започнат да изучават езика преди началото на участието им в ЕДС. Също така организациите, участващи в младежки проект за мобилност, могат да използват безвъзмездните средства за „организационна подкрепа“, за да посрещнат потребностите на участниците, като им предоставят педагогическа, свързана със задачата, межкултурна или специфична езикова подготовка (вж. раздела „правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство).

ОБУЧЕНИЕ ПРЕДИ ЗАМИНАВАНЕ

Обучението преди заминаване е отговорност на организациите на ЕДС (обикновено това са изпращащата организация или координиращата организация). Обучението дава възможност на доброволците да поговорят за очакванията си, да развият своята мотивация и учебни цели и да получат информация за приемащата държава и за програма „Еразъм+“. Освен това националните агенции (или SALTO SEE и EECA) могат да организират еднодневно обучение преди заминаване, насочено към осъществяване на контакти с приключили службата си доброволци.

2. ПО ВРЕМЕ НА МОБИЛНОСТТА

ЕДС ЦИКЪЛ НА ОБУЧЕНИЕ И ОЦЕНКА

Доброволците на ЕДС имат правото и задължението да участват в следните дейности за обучение и оценка, организирани в съответствие с документа: „ЕДС цикъл а обучение и оценка на доброволци Насоки на Европейската комисия относно минималните стандарти за качество“, налични на уебсайта. В ЕДС цикъла на обучение и оценка са предвидени следните обучения:

ОБУЧЕНИЕ СЛЕД ПРИСТИГАНЕ (САМО ЗА ДЕЙНОСТИ НА ЕДС С ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ ОТ 2 МЕСЕЦА ИЛИ ПОВЕЧЕ)

Обучението след пристигане се провежда след пристигане в приемащата държава. По време на обучението доброволците се запознават с държавата домакин и средата, в която ще пребивават. Обучението помага на доброволците да се опознаят и да изградят среда, подпомагаща ученето и реализацията на собствените им идеи, свързани с проекта. Средната продължителност на обучението е седем дни.

СРЕЩА ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА (САМО ЗА ДЕЙНОСТИ НА ЕДС С ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ ОТ 6 МЕСЕЦА ИЛИ ПОВЕЧЕ)

Междинното оценяване предоставя възможност на доброволците да оценят и анализират участието си в проекта до момента, както и да се срещнат с други доброволци, участващи в различни проекти в приемащата държава. Средната продължителност е два дни и половина.

ГОДИШНО СЪБИТИЕ НА ЕДС

Също така в годишното събитие на ЕДС, което се организира от националните агенции в изпращащите държави (или от SALTO SEE или EECA в съответните региони) може да бъдат поканени да вземат участие бивши доброволци на ЕДС. Това събитие има характера на среща за оценка, среща на „випускниците“ или събитие за популяризиране. Продължителността е 1—2 дни.

Кой организира ЕДС цикъла на обучение и оценка ?

Кой носи отговорността за организацията на ЕДС цикъла на обучение и оценка зависи от това къде се осъществяват събитията:

- в програмни държави: обучението/оценяването се организира от националните агенции;
- в държави от региона на Западните Балкани, държави от Източното партньорство и територията на Русия, както е призната от международното право: обучението/оценяването се организира съответно от ресурсните центрове SALTO SEE и SALTO EECA;
- в други държави партньори: дейностите за обучение и оценяване не се организират от националните агенции или ресурсните центрове SALTO. Участващите организации носят отговорност да предоставят на доброволците обучение след пристигане и да им осигурят възможност да преминат междинно оценяване на техния опит като доброволци на ЕДС. Във връзка с това по отношение на дейностите на ЕДС, организирани в рамките на проект за изграждането на капацитет в сферата на младежта, разходите свързани с тази подготовка може да бъдат покривани по позицията „разходи за дейност“.

След като приемането на избрания от националната агенция проект бъде нотифицирано, координиращите организации следва да се свържат със съответната национална агенция или съответния ресурсен център SALTO, с оглед тези структури да организират дейностите за обучение и оценяване за доброволците, участващи в техния проект.

Във всички случаи бенефициентите биват насърчавани да предоставят на доброволците допълнителни възможности за обучение и оценяване, дори да няма специално разпределени средства за тези цел в рамките на безвъзмездните средства по проекта. Всички съответни организатори на дейности за образование и оценяване във връзка с ЕДС следва да предоставят информация за „Youthpass“.

За проектите с продължителност 2 месеца или повече участващите организации имат задължението да организират подготвителни занятия, адаптирани към потребностите на доброволците и/или към вида на дейността на ЕДС. В рамката на проектите за мобилност разходите, свързани с този вид подготовка, могат да бъдат покривани по позицията „изключителни разходи“ (вж. раздела „Правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство). В рамката на мащабни събития на ЕДС, разходите за тази подготовка могат да бъдат покривани по позицията „разходи за дейност“.

3. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

„YOUTHPASS“

Всеки младеж, доброволец или специалист, работещ с младежи, който взема участие в младежки проект за мобилност, има право да получи сертификат „Youthpass“. „Youthpass“ документира и признава опита, придобит по време на проекта чрез неформално и самостоятелно учене (резултати от обучението). „Youthpass“ може да бъде използван и по време на дейностите по проекта като инструмент, който може да помогне на участниците да придобият по-добра представа за напредъка си в обучението. За помощ и повече информация относно „Youthpass“, разгледайте ръководството за „Youthpass“ и други приложими материали на адрес: www.youthpass.eu.

4. МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ, ИЗВЪН ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ

Наред с проектите за мобилност по ключово действие 1 програма „Еразъм+“ подкрепя и мобилността на младежи и специалисти, работещи с младежи, в рамките на мащабни проекти, свързани с ЕДС, стратегически партньорства и дейности по изграждане на капацитет в сферата на младежта. В тези случаи, ако е приложимо, участващите организации трябва да следват същите принципи и стандарти за качество, които са определени за дейностите, финансирани в рамката на проектите за мобилност.

СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

1. УСЛОВИЯ, СВЪРЗАНИ С РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА СЪВМЕСТНА МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН „ЕРАЗМУС МУНДУС“

СМСЕМ трябва да е изцяло разработена към момента на подаване на предложението и да е налице готовност за провеждането ѝ в три последователни издания, считано от втората академична година след кандидатстването. За да отговорят на минималните изисквания, определени в ръководството за програмата (част Б), висшите учебни институции, установени в държава по програмата, трябва да могат да докажат акредитацията на всяка от присъждащите степен магистърски програми, въз основа на които е съставена програмата за СМС. В допълнение към акредитацията тези национални програми, присъждащи степен, трябва да бъдат взаимно признати от ВУИ, които са партньори в консорциума от държави по програмата.

В допълнение кандидатите следва да имат предвид, че процесът на акредитация на даден курс за СМСЕМ и на признаване на дипломите вътре в консорциума може да отнеме много време и трябва да бъде приключен преди приема на първите студенти по СМСЕМ. Висшите учебни институции от държави по програмата, които участват като пълноправни партньори в консорциума, трябва да са институции, присъждащи степени, които имат капацитет да присъждат съвместни или многостранни степени (или поне двустранни степени) на студентите, завършили СМСЕМ. Консорциумът трябва да гарантира и, че всички завършили студенти в края на техния период на обучение ще получат съвместно приложение към дипломата, в което е обхванато цялото съдържание на магистърската програма.

Първата година е година за подготовка и популяризиране (за повишаване на осведомеността), през която се осъществява популяризиране на програмата и се извършва подбор на първия прием студенти. В съвместните магистърски програми „Еразмус Мундус“ трябва да се прилагат изцяло съвместни (/обща) процедури относно изискванията за прием на студенти¹³⁸, дейностите по преподаване/обучение, механизмите за осигуряване на качество, оценяването на студентите и оценката на изпълнението, финансовото и административното управление на консорциума, характера/обхвата на услугите, които са на разположение на студентите (например езикови курсове, помощ във връзка с визи) и др. Всички студенти трябва да са обхванати от схема за здравно осигуряване и застраховане, избрана от консорциума. Тази схема трябва да е в съответствие с минималните изисквания на СМСЕМ, определени със съответните насоки, които са достъпни на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Тези елементи са от решаващо значение, за да се докаже наличието на истинска съвместна интеграция на даден курс за СМСЕМ и на изпълняващия я консорциум. Поради това от кандидата се очаква да представи на етапа на кандидатстване проект на споразумение за консорциум, който обхваща тези и други важни елементи по ясен и прозрачен начин. Наличието на актуален, всеобхватен и солиден проект на споразумение за консорциум е знак за готовност на партньорите и за зрялост на кандидатурата предвид успешното изпълнение на СМСЕМ.

Програмата за обучение за съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“ трябва да бъде разработена така, че всички студенти да имат възможност да проведат част от тяхното следване/обучение/научни изследвания в две различни държави по програмата.

Всеки от тези периоди трябва да съответства на поне 20 ECTS кредита за магистърските програми, носещи 60 ECTS кредита, и 30 ECTS кредита за магистърските програми, носещи 90 или 120 ECTS кредита.

Консорциумът за съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“ трябва да подготви съвместни дейности за популяризиране и повишаване на осведомеността с цел осигуряване на видимост в световен мащаб на съвместната програма за обучение, както и на схемата за стипендии по програма „Еразъм+“. Тези дейности за популяризиране и повишаване на осведомеността включват разработване на интегриран и подробен уебсайт на магистърския курс (на английски език, а също и на основния език на преподаване, ако е различен), който трябва да е готов преди първия кръг на подаване на заявления за отпускане на стипендии и следва да съдържа цялата необходима за студентите и бъдещите работодатели информация относно СМСЕМ. Процедурата за кандидатстване на студентите и крайният срок за подаване на заявления трябва да бъдат планирани по такъв начин, че да предоставят на студентите цялата необходима информация достатъчно рано и да им дават достатъчно време за подготвяне и подаване на техните заявления (т.е. по принцип 4 месеца преди крайния срок). Консорциумът също се насърчава да предвиди организирането на езикови курсове на езика на държавата на приемащите институции и да предлага

¹³⁸ Процедурата по подбор трябва да бъде организирана по начин, който да гарантира, че се избират най-добрите студенти от целия свят.

курсове и на други широко разпространени езици. Видимостта може да бъде подкрепена посредством уебсайтовете на Комисията и Изпълнителната агенция, националните агенции и делегациите на ЕС. На уебсайта на Изпълнителната агенция може да се намерят насоки относно уебсайтовете на СМСЕМ.

2. УСЛОВИЯ ЗА СТУДЕНТИТЕ В МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ

Студентите, които желаят да се запишат в СМСЕМ, трябва да притежават първа образователно-квалификационна степен за висше образование¹³⁹ или да докажат, че притежават призната еквивалентна степен на образование съгласно националното законодателство и практика. Всеки консорциум за СМСЕМ е длъжен да определи своите специфични процедури за кандидатстване на студенти и критериите си за подбор съгласно изискванията и насоките, публикувани на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Стипендиите за СМСЕМ по програма „Еразъм+“ могат да се предлагат на студенти от всеки регион в света, като се взема предвид географският баланс, т.е. по време на един прием на студенти стипендия за СМСЕМ могат да получат не повече от трима кандидати от една и съща държава (от една националност). Студентите с двойно гражданство трябва да посочат гражданството, с което подават своето заявление за отпускане на стипендия. В случай на допълнително финансиране за определени региони на света обаче могат да се прилагат специфични правила. Консорциумите за СМСЕМ също ще бъдат насърчавани да приемат студенти, които се финансират сами¹⁴⁰, чийто дял трябва да е приблизително 25 % от получаващите стипендия по „Еразъм+“.

Стипендии за студенти в СМСЕМ се предоставят за участие на студента в пълния курс на програмата за СМСЕМ. Стипендиантите не могат да прехвърлят университетски кредити от курсове, които са преминали преди записването им в СМСЕМ, с цел да намалят участието си в задължителните дейности на съвместната програма. Освен това стипендиантите по СМСЕМ не могат едновременно с това да са бенефициери на безвъзмездни средства за мобилност на учащи или персонал в рамките на други програми в областта на висшето образование, финансирани от бюджета на ЕС, и обратно.

За да се гарантира пълната прозрачност на правилата за прилагане на СМСЕМ, както и за да се определят правата и отговорностите на записаните студенти към консорциума за СМСЕМ, и двете страни (т.е. приетите студенти и консорциумът за СМСЕМ) трябва да подпишат студентски договор (образец на договора можете да намерите на уебсайта на Изпълнителна агенция), преди записването на студентите в СМСЕМ. Този студентски договор ще обхваща всички академични, финансови, административни, засягащи поведението и пр. аспекти, свързани с изпълнението на СМСЕМ, стипендиантите и управлението на стипендиите. Договорът следва да съдържа клаузи относно показателите за изпълнение за успешно придобиване на минимума ECTS кредити (и относно последните, в случай че кредитите не са придобити), информация относно услугите, които студентът има право да получи, както и детайли относно здравното/социалното осигуряване, изискванията във връзка с мобилността и правилата, свързани с тезата/изпитите/дипломирането и т.н. Образецът на студентския договор трябва да бъде публикуван на уебсайта на СМСЕМ с цел осигуряване на прозрачност (всички СМСЕМ трябва да имат специален уебсайт).

3. МОНИТОРИНГ И ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

За да се осигури ефективно наблюдение на провеждането на курсовете за СМСЕМ, консорциумите бенефициери трябва да приложат редица механизми за мониторинг и осигуряване на качество:

- определяне на съвместен план за осигуряване на качеството, съдържащ общи методи и критерии за оценка, договорени графици/етапи на изпълнението и последващи дейности. Необходимо е тези механизми за осигуряване на качеството да са заложили още на етапа на кандидатстване в структурата на проекта за СМСЕМ, най-вече това са дейности за вътрешно и външно оценяване, механизми за обратна връзка за показателите и др. Консорциумът трябва да докладва направените констатации във връзка с осигуряването на качеството в рамките на редовните доклади до Изпълнителната агенция;
- подаване на редовни доклади за напредъка (някои от тях ще обусловят плащането на следващите траншове от безвъзмездните средства);
- качествен и количествен мониторинг на студентската мобилност и изпълнението (от гледна точка на проведени дейности, придобити ECTS кредити и присъдени образователно-квалификационни степени) посредством онлайн инструмента за мобилност на Изпълнителната агенция (ЕМТ);
- осъществяване на контакти и сътрудничество (където е приложимо и очаквано) с Асоциацията на

¹³⁹ Това условие трябва да бъде задължително изпълнено по време на записването, но консорциумите за СМСЕМ могат да решат да приемат заявления за стипендии от студенти, обучаващи се в последната година на своя първи курс за придобиване на образователна степен за висше образование.

¹⁴⁰ Студенти, които финансират сами образованието си, са студенти, които заплащат обучението си със собствени средства или получават стипендия, отпусната по друга схема.

- завършилите студенти „Еразмус Мундус“ (уебсайт на ЕМА: www.em-a.eu);
- съвместни срещи на участващите ВУИ, представители на студентите, служители на Изпълнителната агенция, отговарящи за програмата, служители на участващите национални агенции и, когато е необходимо, външни експерти; поне две от тези срещи трябва да бъдат организирани от консорциума за СМСЕМ през периода, обхванат от споразумението за безвъзмездни средства;
- отзиви на записаните студенти, получени чрез онлайн инструмента за мобилност на Изпълнителната агенция (ЕМТ);
- участие в срещи на тематичните кълъстери за подкрепа на обмяна на добра практика и взаимното обучение, организирани от националните агенции и Изпълнителната агенция.

ПРОЦЕДУРА ПО ПОДБОР НА КОНСОРЦИУМИ ЗА СМСЕМ

Основната цел на програмата за съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“ е да привлече, избира и финансира проекти за високи постижения; това обхваща както академичното качество на основните участници (участващи организации и студенти в съвместна магистърска програма „Еразмус Мундус“), така и капацитета за изпълнение на консорциумите, които следва да проведат интегрирана международна програма за обучение с участието на студенти от държави по програмата и държави партньори. Следователно основната цел на процедурата по подбор на проекти за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ е да подбере отлични проекти, които предлагат повишени перспективи за заетост на завършилите студенти. За да се осигури възможност да се идентифицират и разгледат само най-добрите предложения в условията на силно конкурентна процедура, ще се приложи преглед на качеството на два етапа.

Стъпка 1: В рамките на този етап независими експерти оценяват предоставените от кандидатстващите консорциуми отговори във връзка с първия критерий за одобрение „Адекватност на проекта“ (вж. част Б от настоящото ръководство), отделяйки специално внимание на уместността на предложението във всичките му аспекти. Само предложенията, които са преминали минималния праг по този критерий, както е определен в част Б, ще преминат към следващия етап на процеса на подбор.

Стъпка 2: В рамките на стъпка 2 независими академични експерти анализират и оценяват предоставените отговори във връзка с останалите критерии за одобрение, т.е. качество на предложението за проекта и изпълнението му, качество на предложения проектен екип и договореностите за сътрудничество, въздействие и разпространение. В резултат на тази оценка ще бъде изготвено класиране на всички предложения. Само предложенията, които са получили поне 70 точки общо и са преминали минималните прагове, определени по четирите критерия за одобрение, както е посочено в част Б от настоящото ръководство, ще бъдат разглеждани за предоставяне на финансиране.

Кандидатите имат възможността да кандидатстват за допълнителни стипендии, предоставяни за целевите региони на държавите партньори в света, както е определено в част Б в раздела „Допълнителни стипендии за студенти от целеви региони в света“. За да се оцени тази допълнителна част от предложението, в рамките на стъпка 2 независимите академични експерти анализират и оценяват предоставените отговори във връзка с допълнителния критерий за отпускане: „Адекватност на проекта в целевия(те) регион(и)“. Само предложенията, които са получили най-малко 2,5 точки (50 %) в даден регион по този критерий, ще бъдат разглеждани с оглед получаване на допълнителна(и) стипендия(и) в този регион.

Оценката на допълнителния критерий няма да повлияе на първоначалния списък на класирането, получено в резултат на оценяването на 4-те критерия за отпускане на безвъзмездни средства, описани в част Б („Адекватност на проекта“, „Качество на структурата и изпълнението на проекта“, „Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“, „Въздействие и разпространение“), а само на отпускането на допълнителни стипендии за предложенията, разглеждани с оглед отпускане на финансиране.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА

1. ФОРМАТИ НА ПРОЕКТИТЕ

Стратегическите партньорства подкрепят широк и гъвкав спектър от дейности, насочени към въвеждане на иновативни практики, насърчаване на развитието и модернизирването на организации и подкрепа на развитието на политиката на европейско, национално и регионално равнище.

В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи стратегическите партньорства могат да имат различна численост на партньорите и да адаптират съответно своята дейност. По-опростено казано, това действие дава възможност на участващите организации да натрупат опит в международното сътрудничество и да укрепят капацитета си, а също така да предоставят висококачествени иновативни резултати. Оценката на качеството на проектното предложение ще бъде съобразена с целите на сътрудничеството и с естеството на участващите организации.

В раздела по-долу са дадени примери за видове дейности, които могат да се осъществяват в рамките на стратегическо партньорство. Тези дейности могат да имат за цел популяризиране на междусекторното сътрудничество или да са насочени към проблемите в дадена област на образованието, обучението и младежта. Примерите в този раздел служат само за илюстрация, следователно участващите организации могат да планират своите проекти по различен начин.

ДЕЙНОСТИ:

- учебни програми, курсове, съвместни програми за обучение, общи модули (включително електронни модули), интеграция на голямо разнообразие от начини за обучение (дистанционно, на непълно време, модулно);
- учене, преподаване, обучение, материали и методи за работа с младежи, педагогически подходи и инструменти;
- сътрудничество, основано на проекти, учене сред равнопоставени партньори, семинари, виртуални лаборатории, виртуални пространства за сътрудничество;
- дейности за изграждане на капацитет и за работа в мрежа;
- изготвяне и въвеждане в действие на стратегически планове за сътрудничество;
- дейности по предоставяне на информация, насоки, наставничество и ориентиране;
- проучвания, сравнителни анализи, събиране на доказателства, проучване на случаи от практиката;
- определяне на стандарти, основани на качеството и основани на компетентности/професионални профили;
- усъвършенстване на квалификационни рамки, трансфер на кредити, осигуряване на качество, признаване и валидиране;
- дейности за обучение, преподаване и учене (вж. параграф 2 по-долу).

Освен това от всички стратегически партньорства се очаква да осъществят насочено и широкообхватно разпространение на своите резултати, така че да насърчат широката им употреба и да повишат въздействието им извън рамките на организациите, които директно са взели участие в проекта. Изискванията за разпространение ще бъдат определяни пропорционално на целта и обхвата на проекта.

Организации и институции от различни области на образованието, обучението и младежта, както и от други социално-икономически сектори, могат да извършват съвместно сътрудничество за осъществяване, посредством техните проекти, на цели в една или няколко области на образованието, обучението и младежта. Следните категории дейности са от особено значение във всяка отделна област за постигането на описаните в част Б от ръководството цели на политиката, обхващащи един или повече сектори.

Междусекторно сътрудничество

Разработване, изпитване, адаптиране и прилагане на иновативни практики във връзка със:

- стратегическо сътрудничество между различни сектори на образованието и местни/регионални предприятия, например с цел изследване на пригодността за заетост или улесняване на прехода към работната сила или между образователните степени;
- съвместни изследователски проекти, осъществявани чрез партньорства между висши учебни институции и други образователни равнища, например относно оценката или резултатите от обучението, свързани с общоприложими компетентности;
- стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на формалното и

неформалното/самостоятелното образование, например свързани с основаното на ИКТ преподаване или повишаването на интеграцията на цифрови технологии в обучението;

- изследването и анализът на съгласуваните педагогически подходи и методики и по-специално такива, които водят до оформяне на многофункционални компетентности (като предприемаческа нагласа), които се развиват във всички сектори на образованието;
- транснационалното сътрудничество, основано на проекти, между партньори от различни образователни сектори (например сектора на обучението в ранна възраст в партньорство с горния курс на средното образование), проучващо използването на ИУПЧЕ¹⁴¹ или взаимното обучение с цел повишаване на езиковите компетентности на учащите на всички възрасти от различни области на образованието, обучението и младежта, включително учащи с мигрантски произход;
- сътрудничество и обмен на практики между персонал, отговарящ за спомагателните услуги (като насочване, ориентиране, инструменти и методи за наставничество, разработване на системи, подпомагащи проследяването на напредъка на студентите) на различни образователни равнища, или между лицата, участващи в предлагането на услуги в помощ на студентите за повишаване на качеството и съгласуваността между различните образователни сектори;
- партньорства между образователните равнища, които насърчават достъпа до и ученето чрез образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД) чрез обмена на добри практики и чрез разработването на ОРСД на различни нива;
- съвместни изследователски проекти, включващи партньорства между секторите на образованието и младежта, които изследват потенциала на анализа на ученето и масовото оценяване с цел повишаване на качеството на обучението;
- сътрудничество между училища, доставчици на услуги в областта на ПОО и висши учебни институции с цел изследване на дейности за насърчаване на по-голяма съгласуваност между различните инструменти на ЕС и националните инструменти за прозрачност и признаване;
- сътрудничество между сектора на младежта и висшите учебни институции с цел улесняване на признаването и валидирането на неформалното и самостоятелното учене и тяхното взаимодействие с моделите на формалното образование, както и взаимодействието с различни области.

ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ:

- Разработване, изпитване, адаптиране и прилагане на иновативни практики във връзка със:
 - съвместни курсове и учебни програми, интензивни програми и общи модули (включително електронни модули) между членове на партньорства от различни държави, дисциплини и икономически сектори (публични/частни) при гарантиране на относимостта спрямо потребностите на пазара на труда;
 - основано на проекти интернационално сътрудничество за проучване на случаи от практиката между предприятия и студенти/персонал във висши учебни институции;
 - педагогически подходи и методики и по-специално такива, които водят до оформяне на многофункционални компетентности, предприемаческа нагласа и креативно мислене, включително посредством въвеждане на мултидисциплинарни, трансдисциплинарни и интердисциплинарни подходи, по-систематично включване на учебната мобилност в учебната програма („интегрирана мобилност“) и посредством подобрено използване на ИКТ;
 - интеграция на по-голямо разнообразие на начини за обучение (дистанционно, на непълно време, модулно), по-специално чрез нови форми на персонализирано учене, стратегическо прилагане на образователни ресурси със свободен достъп и платформи за виртуална мобилност и виртуално обучение;
 - нови подходи за улесняване на взаимодействието между секторите на образованието (т.е. посредством валидиране на предхождащо учене и наличие на възможности за гъвкаво учене: модулни курсове на обучение, смесено обучение и т.н.);
 - методи и инструменти за професионално ориентиране и наставничество;
 - сътрудничеството на ВУИ с местните/регионалните власти и други заинтересовани страни, основано на съвместна работа в международна среда за популяризиране на регионалното развитие и междусекторното сътрудничество за установяване на контакти и споделяне на знания между различните сектори на неформалното и самостоятелното образование и обучение;
 - сътрудничество и обмен на практики между персонал, отговарящ за спомагателните услуги, като насочване, ориентиране, инструменти и методи за наставничество, разработване на системи, подпомагащи проследяването на напредъка на студентите; или между лицата,

¹⁴¹ ИЗУЧАВАНЕ НА УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ НА ЧУЖД ЕЗИК (ИУПЧЕ)

участващи в предлагането на услуги в помощ на студентите, за повишаване на качеството (т.е. привличане и задържане във висшето образование на нетрадиционни учащи, например възрастни и представители на слабо представени групи);

- Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище, посредством ефективно осигуряване на качеството, основано на резултати от обучението и посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки.
- Разработване на гъвкави модели на обучение за студенти и завършили студенти във висша образователна институция, включително валидиране на тяхното предходно учене;

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ:

- Разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики във връзка с:
 - определяне/повторно определяне на стандарти за компетентностите в съответствие с резултатите от обучението; адаптиране или разработване на съответни учебни програми и курсове за ПОО, а също и на придружаващи учебни материали и инструменти;
 - методики за учене и преподаване и педагогически подходи в областта на ПОО, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения; езикови умения; акцентирание върху употребата на ИКТ;
 - нови видове схеми за практическо обучение и за проучване на случаи от практиката в бизнеса и индустрията; развитие и установяване на основано на проекти транснационално сътрудничество между предприятия и студенти/персонал в рамките на институции в областта на ПОО;
 - разработване и предоставяне на нови материали и методи за преподаване и обучение в областта на ПОО, включително учене в процеса на работа, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ, например устройване на виртуални лаборатории/работни места, адаптирани към потребностите на пазара на труда;
 - методи и инструменти за професионално ориентиране и наставничество;
 - инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на преподаватели, инструктори и персонал в сферата на ПОО; специален акцент върху подобреното първоначално образование и обучението в процеса на работата за преподаватели и инструктори в сферата на ПОО;
 - управление и ръководство на организации в областта на ПОО;
 - стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на ПОО и местни/регионални бизнес общности, включително агенции за икономическо развитие;
 - сътрудничество за развитие на творчеството и иновациите между доставчици на услуги в областта на ПОО, ВУИ и центрове за дизайн, изкуства, научни изследвания и иновации;
- Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС; разработване на гъвкави модели за обучение за студенти и завършили образованието си в областта на ПОО, включително валидиране на тяхното предходно учене;
- Въвеждане от страна на институциите, предоставящи ПОО, на трансфер на кредити (ECVET) и осигуряване на качеството (EQAVET).

УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ:

- Разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики във връзка с:
 - нови учебни програми, курсове, учебни материали и инструменти;
 - методики за учене и преподаване и педагогически подходи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения; езикови умения, акцентирание върху употребата на ИКТ;
 - нови видове схеми за практическо обучение и за проучване на случаи от практиката в бизнеса и индустрията;
 - нови форми на учене и предоставяне на образование и обучение, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
 - методи и инструменти за ориентиране и наставничество;
 - инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на преподаватели, инструктори и друг персонал, с поставяне на специален акцент върху подобреното първоначално образование и обучението в процеса на работата за преподаватели;
 - управление и ръководство на институции за образование и обучение;

- дейности за сътрудничество между организации от различни сектори на образованието, обучението и младежта;
- стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на образованието, от една страна и местни/регионални власти, от друга;
- Обмен на опит и добра практика, провеждане на семинари и дейности за учене сред равнопоставени партньори;
- Провеждане на съвместни научни изследвания, проучвания и анализи;
- Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС за валидиране.

ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ:

- Разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики във връзка с:
 - нови учебни програми, курсове и съпътстващи учебни материали и инструменти за възрастни учащи;
 - методики за учене и преподаване и педагогически подходи за възрастни учащи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения; езикови умения; акцентирание върху употребата на ИКТ;
 - нови форми на учене за възрастни и на предоставяне на образование за възрастни, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
 - методи и инструменти за ориентиране и наставничество за възрастни учащи;
 - инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на преподаватели и персонал в сферата на образованието за възрастни; поставяне на специален акцент върху подобреното първоначално образование и обучението в процеса на работата за преподаватели в сферата на образованието за възрастни;
 - управление и ръководство на организации за образование на възрастни;
 - дейности за сътрудничество между организации от различни сектори на образованието, обучението и младежта;
 - стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на образованието, от една страна, и органи на местната/регионалната администрация, от друга;
- Предоставяне на гъвкави модели на обучение за възрастни учащи, включително валидиране на тяхното предходно учене:
 - сравнителен анализ на модели и подходи за управление и изпълнение
 - практическо приложение и изпитване на методи за оценяване на знания и компетентности, придобити чрез неформално и самостоятелно учене
- Подобряване на достъпността на възможности за учене за възрастни:
 - подпомагане развитието на многоцелеви учебни центрове и на регионални мрежи на доставчици на услуги в областта на образованието
 - мерки, насочени към развитие на образователното измерение на организации, които не са пряко свързани с образованието за възрастни (например, културни организации)
 - разработване на обучителни курсове с цел подобряване наличността и качеството на европейските обучителни курсове за учители, управленски кадри и друг персонал в сферата на образованието за възрастни
- Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС.

Младеж:

- Дейности за сътрудничество в областта на работата, свързана с младежи, за разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики за работа с младежи. Тези дейности могат да се отнасят до:
 - методи, инструменти и материали, насочени към изграждане на ключовите компетентности и основните умения на младежите, както и на езиковите умения и уменията в областта на ИКТ;
 - методи, инструменти и материали за професионализиране и професионално развитие на млади служители (например учебни програми, модули за обучение, ресурсни материали, най-добри практики, инструменти за валидиране и т.н.);
 - нови форми на изпълнение на работа, свързана с младежи и предоставяне на обучение и подкрепа, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави

- модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
- програми и инструменти за работа с младежи, насочени към преодоляване на социалното изключване и ранното напускане на училище
 - стратегическа работа в мрежи и сътрудничество между младежки организации и/или с организации в областта на образованието и обучението, както и в областта на пазара на труда;
 - стратегическо сътрудничество с органи на местна/регионална администрация;
- Признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС за валидиране.
 - Транснационални младежки инициативи: дейности за сътрудничество, насърчаване на социалната ангажираност и предприемаческия дух, осъществявани съвместно от две или повече групи младежи от различни държави (вж. по-долу).

ПОСТАВЯНЕ НА АКЦЕНТ ВЪРХУ:

- творчеството, иновациите и модернизиранието;
 - стратегическата употреба на методики, свързани с информационните и комуникационни технологии (ИКТ) и виртуалното сътрудничество;
 - образователните ресурси със свободен достъп;
 - качеството на образованието, обучението и на работата, свързана с младежи;
 - предприемаческото образование (включително социално предприемачество);
 - равенството и приобщаването;
 - основните умения и универсалните умения (езикови умения, умения за работа с цифрови устройства и предприемачество);
 - признаване и валидиране на резултатите от обучението в рамките на формалното, неформалното и самостоятелното учене;
 - насърчаване на гъвкавите модели на обучение;
 - професионализирането и професионалното развитие в сферите образованието, обучението и работата в областта на младежта;
-
- уменията за управление и ръководство;
 - активното участие на младежите в обществото;
 - междуинституционалното сътрудничество;
 - междурегионалното сътрудничество;
 - полезните взаимодействия между политиката и практиката.

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ И УЧАСТНИЦИ:

- практикуващи специалисти;
- персонал, участващ в образованието и обучението;
- специалисти, работещи с младежи;
- експерти, специалисти, професионалисти;
- студенти, стажанти, чираци, ученици, възрастни учащи, младежи, доброволци;
- лица, които не работят, не учат и не се обучават;
- младежи с по-малко възможности;
- преждевременно напуснали училище;
- лица, вземащи решения;
- изследователи.

ПАРТНЬОРИ, КОИТО Е ВЪЗМОЖНО ДА ВЗЕМАТ УЧАСТИЕ В ЕДИН И СЪЩИ ПРОЕКТ:

- организации в областта на образованието, обучението и младежта;
- организации, работещи в редица области и сектори (например центрове за умения, търговски палати и др.), органи от публичния сектор;
- предприятия, дружества, представители на бизнеса и на субекти, участващи в пазара на труда;
- организации от общностите;
- органи в областта на научните изследвания и иновациите;
- организации на гражданското общество;
- социални партньори.

ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ, ИНТЕГРИРАНИ В СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА

Стратегическите партньорства могат да организират също дейности за обучение, преподаване и учене за

отделни лица, стига тези дейности да носят добавена стойност за постигане на целите на проекта. Някои от тези дейности са от особено значение за една или повече области на образованието, обучението и младежта, и по-специално:

Вид дейност	От особено значение за
Смесена мобилност на обучаемите	Всички области на образованието, обучението и младежта
Краткосрочен обмен на групи ученици	Училищното образование
Интензивни програми за обучение	Висшето образование
Дългосрочна учебна мобилност на ученици	Училищното образование
Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение	Висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни
Дългосрочна мобилност на специалисти, работещи с младежи	Младежта
Краткосрочни събития за съвместно обучение на персонала	Всички области на образованието, обучението и младежта

В разделите по-долу са предоставени допълнителни описания на горепосочените дейности.

ОБУЧАЕМИ

ИНТЕНЗИВНИ ПРОГРАМИ ЗА ОБУЧЕНИЕ (ОТ 5 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА)

Интензивната програма за обучение представлява кратка програма за обучение, която обхваща студенти и преподаватели на участващите висши учебни институции, както и имащи отношение експерти/специалисти/професионалисти, с цел:

- насърчаване на ефикасно и мултинационално преподаване по специфични теми;
- осигуряване на възможност за съвместна работа на студенти и преподаватели в мултинационални и мултидисциплинарни групи, което ще им осигури възможност да се възползват от специалните условия за преподаване и учене, които не са на разположение в една отделна институция, и да придобият нов поглед към изучаваната тема;
- предоставяне на възможност на преподавателския състав за обмен на гледни точки, нови подходи към учебната програма и за изпитване на иновативни методи за преподаване, които биха могли да станат част от нов съвместен курс или учебна програма, осъществявани в условията на международно обучение.

Желаните характеристики на интензивната програма за обучение са следните:

- интензивната програма за обучение следва да предоставя на участващите преподаватели и студенти в значителна степен нови възможности за учене, развитие на уменията, достъп до информация и до висококачествени резултати от търсене и други видове знания;
- работата на участващите студенти следва да бъде призната чрез кредити по Европейската система за трансфер на кредити (или друга еквивалентна система);
- интензивните програми за обучение следва да използват ИКТ инструменти и услуги за подготовката на интензивната програма и за последващите дейности и така допринесат за създаването на устойчива общност за учене по съответната тема;
- количественото съотношение на персонала и студентите следва да гарантира активното участие в учебните занятия;
- следва да се поддържа баланс в участието на чуждестранни и национални студенти и персонал;
- в интензивната учебна програма следва да се прилага ярко изразен мултидисциплинарен подход, който да насърчава взаимодействието между студенти от различни академични дисциплини;
- интензивната учебна програма следва да насърчава наред с постигането на учебните резултати по свързаните с темата компетентности и придобиването на универсални компетентности.

Подбора на участниците в интензивна учебна програма (преподавателски състав и студенти) се извършва от консорциума за стратегическо партньорство.

Количеството на часовете за преподаване и обучение трябва да гарантира, че по-голямата част от

времето прекарано в чужбина е посветено на образование и обучение, а не на научни изследвания или друга дейност.

СМЕСЕНА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ, СТАЖАНТИ, ВЪЗРАСТНИ УЧАЩИ, МЛАДЕЖИ (ОТ 5 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА ФИЗИЧЕСКА МОБИЛНОСТ)

Дейности, които комбинират един или повече кратки периода на физическа мобилност (с обща продължителност до 2 месеца) с виртуална мобилност (т.е. употреба на информационни и комуникационни технологии, като платформи за съвместна работа, предаване на данни в реално време, видеоконференции, социални медии и т.н. за допълване или продължаване на резултатите от обучението на физическата мобилност). Тази мобилност може да бъде използвана за подготовка и подкрепа на физическата мобилност, както и за последващи действия. Тя може да бъде организирана така, че да посрещне потребностите на хора със специални потребности или с по-малко възможности и да им помогне да преодолеят бариерите, които ограничават тяхното участие в продължителна физическа мобилност.

СЪВМЕСТНА РАБОТА ПО ПРОЕКТИ НА ГРУПИ УЧЕНИЦИ (ОТ 5 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА)

Съвместната работа по проекти на групи ученици може да бъде организирана от училища от различни държави, участващи в едно и също стратегическо партньорство. По време на такива мероприятия учениците осъществяват дейността си заедно в едно от партньорските училища и по правило са разквартирувани в семействата на участващи ученици. Съвместната работа по проекти следва да е свързана с целите на стратегическото партньорство. Трябва да се отбележи, че сътрудничеството между училищата не следва да се ограничава само до такива мероприятия, а трябва включва и съвместни онлайн и местни дейности. Препоръчва се училищата да използват eTwinning за съвместна работа по проекта преди и след мероприятията за мобилност.

Съвместните мероприятия за мобилност следва да предоставят на учениците и учителите от различните държави възможност да работят заедно по една или повече теми от взаимен интерес. Тези дейности помагат на учениците и учителите да придобият и усъвършенстват умения не само по тематичната или предметната област на проекта, но и такива, свързани с работа в екип, межкултурно учене, социални взаимоотношения, планиране и провеждане на проектни дейности и използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ). Участието в съвместна работа по проекти на групи ученици от партньорски училища от различни държави също така дава възможност на учениците и учителите да практикуват чужди езици и повишава тяхната мотивация за езиково обучение.

Най-добре е дейностите по проекта да бъдат интегрирани в редовната учебна дейност на училищата и да бъдат включени в учебната програма на участващите ученици. Учениците трябва да могат да участват във всички етапи на проекта, включително в планирането, организацията и оценяването на дейностите.

ДЪЛГОСРОЧНА УЧЕБНА МОБИЛНОСТ ЗА УЧЕНИЦИ (ОТ 2 ДО 12 МЕСЕЦА)

Целта на тази дейност е укрепване на сътрудничеството между училищата, участващи в стратегическо партньорство. Дейностите за мобилност следва да са обвързани с целите на стратегическото партньорство и да са интегрирани в структурата на проекта. Препоръчва се училищата да използват eTwinning за съвместна работа по проекта преди, по време и след приключване на дейностите за мобилност на учениците. Тези мерки следва да помогнат за постигане на максимален ефект върху участващите училища. Дейността също така позволява на учениците да развият своето разбиране за разнообразието на европейските култури и езици и им помага да придобият компетентности, необходими за личното им развитие. Участващите в партньорството училища работят заедно за подготовка на споразумения за обучение, признаване на обучението, преминати в партньорско училище в чужбина, и за укрепване на европейското измерение в училищното образование. Тези дейности следва да носят ценен международен педагогически опит за учителите, участващи в организацията и изпълнението на мобилността.

Участниците се подбират от училищата. Те трябва да са навършили 14 годишна възраст и да са записани в училище, участващо в стратегическото партньорство, като ученици в редовна форма на обучение. Подбраните ученици могат да прекарат от 2 до 12 месеца в приемащо училище в чужбина, в дома на семейство домакин.

Реципрочният обмен на ученици между училищата/семействата домакини се препоръчва но не е задължителен.

Всички участващи в учебната мобилност страни (училища, ученици, техните родители и семейства домакини) следва да се запознаят със специалното ръководство за учебна мобилност на ученици, което е

предназначено да им помогне да осъществят дейността и да гарантира безопасността и благополучието на участващите ученици. Ръководството посочва ролите и отговорностите, предлага насоки и предоставя необходимите образци и формуляри за участниците. Ръководството може да се намери на английски език на уебсайта „Eurora“ и в превод на уебсайта на съответната национална агенция.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Участниците в дългосрочни дейности за мобилност (от 2 до 12 месеца) в рамките на стратегическо партньорство могат да се възползват от езикова подготовка. Във връзка с това през периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа. Европейската комисия предоставя на одобрените ученици достъп до тази услуга, чрез която ще оцени тяхната езикова компетентност на езика, който ще използват по време на своето обучение в чужбина. Този инструмент също им предлага, ако е необходимо, възможност да подобрят своите езикови умения преди и/или по време на периода на мобилност.

Когато бъде въведена за училища, онлайн езиковата подкрепа ще се предоставя въз основа на следната процедура:

- Националните агенции предоставят на училищата онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия.
- След като бъдат одобрени, всички ученици (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на езика, който ще използват по време на обучението. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на ученика и на училището.
- При отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове училищата разпределят лицензите съобразно потребностите.
- В края на периода на мобилност учениците ще бъдат оценени повторно, за да бъде проверен напредъкът им в изучаването на чуждия език.

Допълнителни подробности относно онлайн езиковата подкрепа са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и на националните агенции.

По отношение на езиците, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията — за тях може да бъдат предоставени специфични безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“.

ПЕРСОНАЛ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО И СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ

СЪВМЕСТНИ СЪБИТИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛ (ОТ 5 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА)

Форматът на съвместните събития за обучение на персонал дава възможност на участващите в стратегическото партньорство организации да организират краткотрайни събития за обучение за персонал в сферата на образованието и обучението или за специалисти, работещи с младежи, свързани с темата или обхвата на стратегическото партньорство. Тези събития следва да се организират с участието на малки групи от персонала от различни държави, с цел да се постигне максимално въздействие върху всяка от участващите организации.

Тези събития могат да се провеждат под различни форми като учебни визити, съчетаващи посещения на място в съответни организации, презентации, дискуссионни семинари, учебни курсове, и т.н. Следва да се поддържа баланс между участието на чуждестранни и национални участници.

КОМАНДИРОВКИ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ И ОБУЧЕНИЕ (ОТ 2 ДО 12 МЕСЕЦА)

Целта на тази дейност е укрепване на сътрудничеството между организациите, участващи в дадено стратегическо партньорство. Тази дейност дава възможност на представителите на персонала да развият своите познания и разбиране за европейските системи за образование и обучение и им помага да обменят и усвоят професионални компетентности, методи и практики.

Тази дейност позволява на учителите/преподавателите и друг преподавателски състав в областта на общото училищно образование, висшето образование, ПОО или образованието за възрастни, работещи в образователни институции, участващи в стратегическо партньорство, да прекарват от 2 до 12 месеца в командировка с цел преподаване и обучение в чужбина, преподавайки в партньорска институция или включвайки се в професионални дейности, които са свързани с тяхната експертна област в друг партньорска организация. Дейността може да се състои в изпълнение на работа в образователна институция/център или друга съответна организация (например предприятия, НПО, училищни ръководства и т.н.), участие в структурирани курсове или семинари (например в колежи за обучение на учители или в научни организации), временни назначения или периоди на наблюдение в дружество или организация в областта на образованието, обучението или младежта.

Изпращащата организация следва да осигури честна, прозрачна и открита процедура по подбор, да подготви съдържанието на дейността заедно с участника и да осигури вътрешно и, доколкото е възможно, външно признаване на този дългосрочен период на мобилност в чужбина.

По отношение на командировките за преподаване и обучение във висшето образование са допустими следните видове изпращащи и приемащи организации:

- Що се отнася до дългосрочната мобилност на персонал с цел преподаване, изпращаща организация може да бъде всяка участваща организация, но приемаща организация може да е само участваща ВУИ.
- Що се отнася до дългосрочната мобилност на персонал с цел да се получи обучение, изпращащата организация трябва да е участваща ВУИ, а приемаща организация може да е всяка участваща организация.
- Изпращащите и приемащите организации трябва да са разположени в различни държави, а приемащата държава трябва да е различна от държавата на пребиваване на участника.

Организациите, участващи в стратегическо партньорство работят заедно за подготовката на споразумения за мобилност, за признаване на извършената работа в партньорска организация в чужбина и за укрепване на европейското измерение в областта на образованието и обучението. Освен това тази дейност следва да носи ценен международен опит за лицата, участващи в организацията и изпълнението на дейността за мобилност, както в изпращащата, така и в приемащата организация.

МОБИЛНОСТ НА СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ (ОТ 2 ДО 12 МЕСЕЦА)

Тази дейност дава възможност на специалистите, работещи с младежи, да се запознаят с различна среда за работа от тази в техните държави и да подобрят своите професионални, лични и межкултурни компетентности. Специалистите, работещи с младежи, имат възможност да работят в чужбина за период от 2 до 12 месеца и да дават своя активен принос в ежедневната работа на приемащата организация, като едновременно с това обогатяват своя профил на професионалисти в съответната област. Също така, тези дейности имат за цел да укрепят капацитета на участващите организации, които да се възползват от

новите перспективи и придобитият опит. Дейностите за мобилност могат да бъдат осъществявани като индивидуални дейности (т.е. един специалист, работещ с младежи, бива изпратен в приемаща организация) или реципрочно, под формата на взаимен обмен на специалисти, работещи с младежи (едновременно или не), осъществяван между две партньорски организации.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Участниците в дългосрочни дейности за мобилност в рамките на стратегическо партньорство могат да се възползват от езикова подготовка. Във връзка с това през периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа. Европейската комисия предоставя на одобрените членове на персонала и специалистите, работещи с младежи, достъп до тази услуга, чрез която ще оцени тяхната езикова компетентност на езика, който ще използват по време на своето обучение в чужбина. Този инструмент също им предлага, ако е необходимо, възможност да подобрят своите езикови умения преди и/или по време на периода на мобилност.

Когато бъде въведена за персонал и специалисти, работещи с младежи, онлайн езиковата подкрепа ще се предоставя въз основа на следната процедура:

- Националните агенции предоставят на организациите онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия.
- След като бъдат одобрени, всички участници (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на езика, който ще използват по време на обучението. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на участника.
- При отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове организациите разпределят лицензите съобразно потребностите.
- В края на периода на мобилност участниците ще бъдат оценени повторно, за да бъде проверен напредъкът им в изучаването на чуждия език.

Допълнителни подробности относно онлайн езиковата подкрепа са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и на националните агенции.

По отношение на езиците, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията — за тях може да бъдат предоставени специфични безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“.

ТРАНСНАЦИОНАЛНИ МЛАДЕЖКИ ИНИЦИАТИВИ

Също така стратегическите партньорства в областта на младежта подпомагат развитието на транснационални младежки инициативи, осъществявани съвместно от две или повече групи младежи от различни държави, като насърчават социалната ангажираност и предприемаческия дух.

Например тези инициативи могат да се отнасят до:

- учредяване на (мрежи от) социални предприятия, сдружения, клубове, НПО,
- подготовка и провеждане на курсове и обучения в областта на обучението по предприемачество, по-специално, социално предприемачество и използване на ИКТ;
- разпространение на информация, медийна грамотност, дейности за повишаване на осведомеността, или дейности стимулиращи гражданската ангажираност сред младежите (например обсъждания, конференции, събития, консултации, инициативи по европейски теми и т.н.);
- дейности в полза на местните общности (например подкрепа на уязвими групи като възрастни хора, малцинства, мигранти, хора с увреждания и т.н.);
- артистични и културни инициативи (театрални пиеси, изложби, музикални изпълнения, дискуссионни форуми и т.н.).

Младежката инициатива е проект, предложен, изготвен и реализиран от самите млади хора. Тя дава шанс на младежите да изпробват идеите си чрез инициативи, които им дават възможност да се включат пряко и активно в планирането и провеждането на даден проект. Участието в младежки проект е значимо преживяване, свързано с неформално учене. Изпълнявайки младежка инициатива младежите имат възможност да участват в решаването на конкретни проблеми или предизвикателства, пред които са изправени техните общности. Те имат възможността да обсъждат и разсъждават върху избраната от тях тема в европейски контекст и да допринесат за изграждането на Европа.

Младежката инициатива трябва да е транснационална: взаимосвързани местни инициативи,

осъществявани съвместно от две или повече групи от различни държави. Сътрудничеството с международни партньори в транснационални младежки инициативи се основава на сходни потребности или интереси и има за цел споделяне на практики и учене сред равнопоставени партньори.

Младежките инициативи дават възможност на голям брой младежи да демонстрират изобретателност и творчество в ежедневието си живот и да говорят за своите местни потребности и интереси, а също и за предизвикателствата, пред които са изправени общностите, в които живеят.

Младежите могат да тестват идеи като предложат, подготвят и изпълнят проект, който оказва въздействие върху различни сфери на живота. Наред с това младежките инициативи могат да доведат до самостоятелна заетост или до създаване на сдружения, НПО и други субекти, извършващи дейност в областите на социалната икономика, дейностите с нестопанска цел и младежта.

Младежите, които осъществяват транснационални младежки инициативи могат да бъдат подпомагани от наставник. Наставникът е компетентен съветник, разполагащ с опит в областта на работата с младежи и/или младежките инициативи, който придружава групи младежи, подпомага процеса на учене и подкрепя тяхното активно участие в инициативата. Той/тя има различна роля в зависимост от потребностите на съответната група младежи.

Наставникът не взема участие в младежката инициатива, но въз основа на потребностите на групата оказва подкрепа на групата младежи в подготовката, провеждането и оценяването на техния проект. Наставниците подпомагат осигуряването на качество на процеса на обучение и предоставят текущо партньорство с цел да подпомогнат група лица да постигнат задоволителни резултати от изпълнението на техните проекти. Наставникът не е: ръководител на проекта; консултант/съветник; член на групата, осъществяваща проекта; професионален инструктор/експерт, който предоставя техническа подкрепа в конкретна, специализирана област; законен представител на проекта. Когато младежката инициатива се осъществява от малолетни, подкрепата на наставник е задължителна.

2. ПРИМЕРИ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА

НАСЪРЧАВАНЕ НА ГЪВКАВИ МОДЕЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Интегрирането на практически и теоретични знания в учебните програми на висшите учебни институции може да създаде възможности за студентите да придобият умения, които и сега и в бъдеще ще се търсят на пазара на труда, и да подобрят по този начин своята бъдеща пригодност за заетост. Стратегическото партньорство подкрепя основаното на проекти сътрудничество между предприятия и студенти и персонал във ВУИ, за разработване, изпитване и адаптиране на съвместни учебни програми между участващите ВУИ, основано на изчерпателен анализ на потребностите и с поставяне на акцент върху прилагането на ориентиран към практиката транснационален подход. Тук се включват дейности за преподаване/учене, включително обмен на персонал между ВУИ и предприятия, и интегрирана мобилност, в рамките на която студентите се обучават в съвместна програма, чиито отделни компоненти се преподават от различни партньори и на различни места. Крайният резултат е изработване на съвместна учебна програма и нейното разпространение сред организации извън партньорството. Партньорството обединява ВУИ и предприятия, включително МСП и социални предприятия, и има за цел да гарантира придобиването на необходимите компетентности, както и адекватност на развиваните в рамките на съвместната учебна програма умения.

ИНТЕГРИРАНО МЕСТНО/РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Участието на всички заинтересовани страни може да бъде изключително полезно за изготвянето на интегрирани местни/регионални планове за развитие. Стратегическото партньорство развива, изпитва и осъществява иновативни курсове, които ще обогатят учебните програми на всяка от партньорските ВУИ, посредством предоставяне на двустранни сертификати или двустранни степени. Проектът следва да привлече ключови заинтересовани страни и да разчита на постоянно наблюдение от тяхна страна, по-специално посредством специална управляваща група, която да гарантира, че потребностите на местните/регионалните участници са удовлетворени. Изпълнението на проекта предвижда и дейности за преподаване/учене, включително за обмен на персонал между участващите ВУИ, както и смесена мобилност за студенти. Крайният резултат е интегриране на тези курсове в учебната програма и присъждане на двустранни сертификати/степени. В партньорството участват както висши учебни институции, така и местни участници и местни публични органи.

Участието на по-неопитни партньори в осъществяваните дейности може да става постепенно, но трябва да се гарантира, че поне през последната година на проекта всички партньори ще са се интегрирали в пълния пакет дейности.

ТВОРЧЕСТВО И ИНОВАЦИИ

Малките и средните предприятия са изправени пред предизвикателства във връзка с иновациите и развитието на умения без непременно да притежават адекватни ресурси или стратегическо виждане за справяне с жестоката пазарна конкуренция. Стратегическото партньорство подпомага разпространението на култура на творчество и иновации сред представителите на малкия бизнес, посредством трансфер и прилагане на методики, инструменти и концепции, които улесняват развитието на организациите и създаването на продукти. Партньорите от творческите сектори и от висшето образование помагат на останалите партньори да научат как успешно да прилагат в своите организации креативно мислене и да развиват капацитета си за иновации и развитие.

Един от значимите резултати е изработването на индивидуализирани планове за действие, насочени към развитие на творчеството и иновациите, основани на съществуващи анализи на успешни случаи и методики. В партньорството участват представителите на творческите сектори, малки и средни предприятия, сдружения на работодателите, търговски, индустриални и занаятчийски камари.

КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Органи на местната училищна администрация от Швеция, Дания и Обединеното кралство съвместно предлагат създаване на стратегическо партньорство. Местните органи установяват наличието на необходимост от повишаване на качеството на образованието в областта на науката, математиката и технологиите и изготвят проект, насочен към разработване на обща рамка за повишаване на мотивацията за учене на учениците. Целите на проекта са да се повиши качеството на образованието по математика и естествени науки и да се повиши интереса към тези предмети в гимназиалното и висшето образование. Проектът се ръководи от две общински администрации и в него участват всички начални и прогимназиални училища от съответните райони. Освен това органите на местната администрация са привлекли и други партньори от своите общности: университети, медиен център и няколко предприятия и бизнес сдружения в областите на технологиите, науката и околната среда. Дейностите по проекта включват обмен на персонал между участващите организации с цел обмяна на опит и добра практика. Партньорите споделят материали и ресурси и разработват интердисциплинарни учебни пособия по математика, науки и технологии, които биват изпитвани/прилагани в начални и средни училища. Бизнес партньорите канят класове ученици на учебни визити, в рамките на които учениците придобиват поглед върху различни практически приложения, свързани с темите, по които работят. Студентите помагат на учениците при ученето на уроците, като им предоставят индивидуална помощ по предметите, а също така служат за модел за подражание, мотивирайки учениците да изучават науки и технологии. Резултатите от изпълнението на проекта са свързани с установяването на университетско сътрудничество, посветено на първоначалното образование на учители, както и с установяването на последващо педагогическо сътрудничество и изпълнение на нови проекти от участващите училища.

ПОВИШАВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО РАВНИЩЕ

В много държави повишаването на нивото на висшето образование, разширяването на достъпа и създаването на условия за завършване на висше образование представляват сериозни предизвикателства. Стратегическото партньорство подпомага разработването на по-ефективни стратегии за постъпване във ВУИ и за успешно завършване на висше образование, като се обръща специално внимание на нетрадиционните учащи, като например студенти от по-слабо представени групи или в неравностойно положение, посредством трансфер и изпитване на иновативни подходи. Партньорството ще изследва в сътрудничество между ВУИ, училища и институции, работещи в областта на ПОО, доколко добре са подготвени и насочвани гимназиалните ученици от определени обществени групи, преди да постъпят във висши учебни институции. Ще бъдат изследвани и мониторинга и предоставяната на тези категории учащи подкрепа, най-вече посредством индивидуализирани услуги (ориентиране, наставничество и т.н.), насочена към ограничаване на отпадането от образование и насърчаване на дипломирането в рамките на предвиденото време. В проекта участват както ВУИ, така и общи гимназиални и професионални училища, което гарантира, че предлаганите услуги са адекватни и отговарят на установените потребности. В проекта са предвидени и дейности по преподаване/учене, включително „смесена“ мобилност за учащи. Крайният резултат е адаптиране на съществуващия модел, неговото въвеждане в участващите ВУИ и разпространението му сред организации, неучастващи в партньорството и по-специално сред други доставчици на услуги в областта на образованието и сред ключови определящи политиката лица.

ИНОВАЦИИ

Стратегическото партньорство подпомага разработването на нови педагогически подходи и по-специално на инструменти за електронно обучение и онлайн платформи за съвместна работа, посредством които ученици, студенти и учители ще могат да учат, преподават и да създават съвместно учебно съдържание за курсове. Партньорството, обединяващо университети, училища, научни организации и/или предприятия, ще разработва съвместно инструментите, които училищата и висшите учебни институции ще използват за

преподаване и усвояване на специфични учебни дисциплини на различни равнища. Ролята на научните организации и/или предприятията е ключова. Те или ще разработват инструментите, или ще имат за задача да направят съдържанието по-приложимо и конкретно. В допълнение ще бъдат организирани интензивни програми за обучение, предназначени за изпитване на разработените от партньорството, с помощта на студенти и преподаватели, инструменти. В рамките на съвместни обучения учителите ще имат възможност да се обучат да използват тези инструменти.

ЕЗИКОВИ УМЕНИЯ

Междусекторно стратегическо партньорство, насочено към подкрепа на семейства, в които се говори повече от един език, посредством разработване на езикови ресурси за деца, които имат за цел да им покажат предимствата на владенето на два или повече езика, както от гледна точка на присъщата им стойност, така и във връзка с конкретни приложения на тези езикови умения. Този проект е насочен към всички заинтересовани страни, работещи с двуезични семейства, които могат да разпространят ресурсите по проекта сред семействата. Провеждат се изследвания за проверка на ефективността на педагогическите подходи, използвани за затвърждаване на езиковите компетентности на многоезични деца, както в класната стая, така и чрез самостоятелно учене. Партньори могат да са университети, няколко училища, малки и средни предприятия (МСП), НПО и сдружения на институции за обучение на възрастни.

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Многосекторен проект, насочен към разработване, въз основа на практически сценарии и данни, на споделена концепция за използване на ИКТ с цел ученето през целия живот да стане достъпно за всички. Употребата на ИКТ за обучение в Европа набира скорост, но за да могат тези технологии да реализират потенциала си на двигател на промяната за нашите общества и икономики е необходимо да се премине от фрагментирана употреба и пилотни проекти към възприемане и системна употреба. Партньори по проекта могат да са различни висши учебни институции и организации за усъвършенстване на умения, упражняващи дейност в различни области на образованието.

СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ РЕГИОНИ

Органи на местната администрация от Испания, Португалия, Италия и Чешката република установяват партньорство с цел проучване на причините за преждевременното напускане на училище в техните региони и за разработване на нови решения за справяне с този проблем. Те са привлекли в проекта средните училища от съответните региони и две институции за образование на учители. Гледайки на проблема с преждевременното напускане на училище в по-широка перспектива, те се опитват да обхванат няколко аспекта от живота на младежите. По тази причина да се присъединят към стратегическото партньорството са поканени местни младежки организации и сдружения на родители. Самите местни органи участват на широка, междусекторна основа, като са включени образователните отдели, младежките и социалните служби.

Целта е във всеки район да се изгради постоянна мрежа, която ще събере на едно място различни действащи лица и услуги за създаване на ефективен механизъм за подкрепа на младежите.

Партньорските институции осъществяват съвместната си дейност посредством редовни срещи по проекта и под формата на онлайн общност. Тяхната цел е първо да установят размерите на преждевременното напускане на училище в техните региони и да изследват причините за това явление. Следващата им цел е да открият и приложат ефективни начини за подкрепа на младежите, за които съществува опасност от социално изключване. Като част от дейностите по проекта, партньорите провеждат проучвания сред учениците, учителите и семействата, за да изследват причините за преждевременното напускане на училище в техния местен контекст. Наред с това се организират семинари, на които се поставят за разглеждане редица теми, като например относно въздействието на възможностите за неформално учене. В резултат са разработени общи методики, които биват приложени в двата региона. В подкрепа на тези дейности са публикувани ръководства за учители, инструктори и органи на местната администрация. Всички резултати и материали се споделят чрез уебсайта на проекта, чрез публикации на хартия и посредством проведена конференция във всеки от регионите. По този начин методиките и ресурсите, разработени в рамките на проекта, се споделят с други училища и местни администрации.

РАВНОПОСТАВЕНОСТ И ПРИОБЩАВАНЕ

Това партньорство обединява младежки организации, институции, училища, доставчици на услуги в областта на ПОО и публични органи в областта на младежта, работещи с хора, които не работят не учат и не се обучават, и с отпаднали от училище, като целта е усъвършенстване на методика, насочена към връщане на повече младежи обратно в училище или на работа. В рамките на това стратегическо партньорство партньорите организират транснационални срещи на служители за обмен на практики и разработване на проекти, както и дейности за обмен на опит на работното място и за професионално развитие на специалисти, работещи с младежи. В същото време се провежда комплекс от изследователски

дейности, резултатите от които се обсъждат на транснационална среща, в рамките на която се изготвя окончателния вариант на наръчник и се планират изпитванията и оценката на усъвършенстваната методика. С оглед гарантиране на устойчивостта и разпространението на резултатите от проекта, стратегическото партньорство предвижда провеждане на конференции на местно, национално и европейско равнище, а също така разработва съвместно стратегия за последващи дейности.

ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ СЪС СВОБОДЕН ДОСТЪП

За пожарникарите съществува риск да загинат или да бъдат тежко ранени при гасене на пожар вътре в горяща сграда. Практическо обучение, адаптирано конкретно към критични ситуации, развиващи се вътре в горящи сгради, може да помогне за предотвратяване на фатални инциденти. Стратегическото партньорство има за цел създаване на образователен пакет, основан на най-модерни методики и технологии. Крайният резултат е смесена програма за електронно обучение, която предоставя допълващо обучение по стратегия и тактика на борбата с пожарите, с която се реализира началният етап на мярка за създаване на капацитет за ранно и ефикасно реагиране при извънредни ситуации. Електронното обучение се комбинира с практически упражнения. В стратегическото партньорство участват пожарни и спасителни служби, публични органи, отговорни за обществената безопасност, и организатори на курсове за ПОО.

АКТИВНО УЧАСТИЕ НА МЛАДЕЖИ В ОБЩЕСТВОТО

Три гимназиални училища от Финландия, Германия и Нидерландия установяват контакт чрез платформата eTwinning, водени от общия си интерес да разработят проект, посветен на демокрацията в училище. Трите училища решават да кандидатстват за финансиране за стратегическо партньорство. Целта на проекта е развитие на управлението на училищата посредством участието на учителите, учениците и родителите в процесите на вземане на решения в училище. Проектът продължава три години и всяка година участващите училища анализират участието на всяка от тези групи в процеса на вземане на решения в училище и как тяхното участие може да бъде действително подоброено въз основа на наученото в резултат на сътрудничеството с техните партньори. Проектът се подкрепя от училищните ръководства, учителите и родителите, които активно участват в неговото изпълнение. Участващите ученици развиват своята независимост и важни умения за мислене, както и своето разбиране на концепции като свобода, права и задължения. Също така учениците разсъждават върху това как биха могли да допринесат за това училището да придобие по-голямо значение за тях самите. В рамките на дейностите по проекта учениците получават възможност да изразяват своето мнение, да изслушват становищата на другите, да провеждат обсъждания и да защитават взети решения използвайки валидни аргументи. Дейностите по проекта се изпълняват както посредством проекта TwinSpace на уебсайта на eTwinning, така и присъствено, в рамките на две срещи, на които групи ученици от всяко училище вземат участие, придружени от своите учители. В срещите вземат участие представители на училищните ръководства и на родителите. Между срещите по проекта партньорите използват уебсайта eTwinning, за да развиват дейностите по проекта, да обсъждат и да споделят ресурси. Учениците поддържат съвместен блог, в който публикуват снимки и актуална информация за дейностите по проекта, както и мнения и анализи по темите, върху които работят. Блогът, учебните планове и учебните материали, разработени в рамките на проекта, както и някои от материалите, създадени от учениците, са публикувани чрез eTwinning и са предоставени за ползване като ресурси от други, които биха искали да осъществят подобен проект.

УНИВЕРСАЛНИ УМЕНИЯ / ОСНОВНИ УМЕНИЯ

С цел усъвършенстване на математическата и финансовата грамотност на групи възрастни в неравностойно положение (мигранти, нискоквалифицирани лица, лица в неравностойно социално-икономическо положение и др.) организации за обучение на възрастни разработват, в сътрудничество с местни/регионални органи и социални партньори, актуални дейности за обучение въз основа на нови и адекватни методики и ресурси за обучение. Резултатите, като например учебни програми, ръководства за инструктори, набори/инструментариуми за възрастни учащи, се изпитват от партньорските организации и се валидират от съответните заинтересовани страни. Осъществяването на насочена дейност за разпространение е предпоставка проектът да даде отражение не само върху компетентностите на възрастните учащи, но също и на местно/регионално равнище, тъй като той може да предложи специализирани възможности за учене на групите в неравностойно положение, които да доведат до тяхното интегриране в местното общество.

ПРИЗНАВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Партньорските организации могат да допринесат значително за процеса на валидиране на неформалното и самостоятелното учене. При отчитане на различното положение на партньорите, обменените идеи и опит, стратегическото партньорство може да анализира настоящата ситуация и да предложи препоръки във връзка с валидирането в съответните държави.

ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ПРОФЕСИОНАЛИЗИРАНЕ НА РАБОТАТА, СВЪРЗАНА С

МЛАДЕЖИ

Вдъхновени от приоритетите на стратегията на ЕС за младежта, група опитни специалисти, работещи с младежи, установяват стратегическо партньорство с хора, отговарящи за работата с младежи на институционално равнище, експертни центрове по въпросите на младежта, образователни институции, специализирани в работата с младежи и изследователи с цел да изготвят набор от референтни документи, които да са в помощ на специалистите, работещи с младежи, в тяхната работа, свързана с психичното здраве на младежите. В рамките на проекта всички партньори обединяват усилията си, за да установят и анализират ключови концепции, които да послужат за основа на техните изследвания. Те организират семинари с участието на експерти, срещи и учебни визити, за да документират своята работа, а също и за да осъществят контакти между младежи и специалисти, работещи с младежи, с опит в областта на психичното здраве, с цел да обменят добри практики и идеи. Крайната цел е след приключването на проекта да бъде изготвена публикация, която да бъде разпространена сред специалистите, работещи в тази област.

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ПОЯСНЕНИЯ ОТНОСНО ОБХВАТА НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА ОТ ЕС

РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Кандидатът извършва оценка на необходимото натоварване на персонала въз основа на категорията персонал и броя на дните, през които ще се работи по проекта, във връзка с дейностите, работния план и предвижданите резултати. Работните дни могат да включват почивни дни и църковни и официални празници. За целите на изчисляване на бюджета работните дни няма да надвишават 20 дни на месец или 240 дни на година. Това изчисление е получено в резултат на прилагане на единичните ставки за персонал по програма „Еразъм+“. То е независимо от действителните условия за възнаграждението, които ще бъдат определени в споразумението за партньорство и изпълнявани от бенефициерите.

Профилът на персонала, участващ в проекти за изграждане на капацитет, се групира в четири категории:

- **Мениджъри (персонал от категория 1)** (включително законодатели, висши служители и управители) — извършват висши управленски дейности, свързани с управлението и координацията на дейностите по проекта.
- **Изследователи, учители и инструктори (ИУИ) (персонал от категория 2)** — обикновено извършват академични дейности, свързани с разработване на учебната програма/програмата за обучение, изготвяне и адаптиране на материали за преподаване и обучение, както и подготовка и провеждане на курсове или обучения.
- **Технически персонал (персонал от категория 3) (включително техници и приложни специалисти)** — изпълнява технически задачи, като например такива, свързани със счетоводство, отчетност и преводачески дейности. Външни преводачески услуги и външни езикови курсове, предоставени от подизпълнители, които не са членове на консорциума, трябва да се класифицират като „разходи за подизпълнители“.
- **Административен персонал (персонал от категория 4)** (включително административни служители и служители за обслужване на клиенти) — изпълнява административни задачи, като например секретарски задължения.

Действителните условия за възнаграждението на персонала, участващ в проекта, се определят съвместно от участващите организации, одобряват се от ръководителите, отговарящи за наемането им на работа, и са част от споразумението за партньорство, което трябва да бъде подписано между партньорите в началото на проекта. Ако това не бъде направено, ще се прилага обичайната политика за възнагражденията на съответната организация.

ПЪТНИ РАЗХОДИ — ЗА ПЕРСОНАЛ

Всяка категория служители (напр. мениджъри, ИУИ, технически и административен персонал), които са на официален договор в институциите бенефициери и участват в проекта, могат да се възползват от финансова подкрепа за пътни и дневни разходи, при условие че те са пряко свързани с постигането на целите на проекта.

Пътуванията са предназначени за следните дейности:

- командировки с цел преподаване/обучение;
- с цел обучение и преквалификация (допустими само за персонал от държави партньори);
- актуализиране на програми и курсове;
- практически стажове в дружества, отрасли и институции (допустими само за персонал от държави партньори);
- срещи, свързани с управлението на проекти (за целите на дейности по управление, координация, планиране, мониторинг и контрол на качеството);
- семинари и посещения с цел разпространение на резултатите.

Освен в случай на съществуване на национален закон, който предвижда противното, институциите бенефициенти не трябва да преустановяват плащането на обичайните заплати на персонала си за времето,

прекарано в пътуване в рамките на проекта.
Продължителността на такива пътувания не трябва да надвишава три месеца.

ПЪТНИ РАЗХОДИ — ЗА СТУДЕНТИ

Студенти (учащи, завършили, в следдипломна квалификация и на ниво докторска степен), регистрирани в една от институциите бенефициенти, могат да се възползват от финансова подкрепа за пътни и дневни разходи, при условие че чрез нея се подпомага постигането на целите на проекта. Пътуванията на студенти трябва да се провеждат в участваща организация или в друга организация под надзора на участваща организация.

Те трябва да бъдат насочени главно към студентите от държавата партньор и предназначени за следните дейности:

Дейност	Продължителност
<ul style="list-style-type: none">▪ периоди на обучение в институция от държава партньор;▪ периоди на обучение в институция от държава по програмата (само за студенти от държава партньор);▪ участие в интензивни курсове, организирани в институция от държава по програмата или държава партньор;▪ практики и стажове в дружества, отрасли или институции в държава партньор;▪ практики и стажове в дружества, отрасли или институции в държава по програмата (само за студенти от държава партньор);	мин. 2 седмици — макс. 2 месеца
<ul style="list-style-type: none">▪ участие в краткосрочни дейности, свързани с управлението на проекта (управляващи комитети, координационни срещи, дейности по контрол на качеството и т.н.).	макс. 1 седмица

Изисква се предварително разрешение от Изпълнителната агенция, ако съответният студент възнамерява да извършва дейности, които не са описани по-горе.

ОБОРУДВАНЕ

Финансовата подкрепа от ЕС може да се използва за подпомагане на закупуването на оборудване. Единствено покупката на оборудване, което е пряко свързано с целите на проекта, може да се счита за допустим разход. Това може да включва например (електронни)книги и периодични издания, факс машини, копирни машини, компютри и периферни устройства (включително ноутбук компютри/преносими компютри и таблети), софтуер, машини и оборудване за учебни цели, лабораторни материали (за учебни цели), видеопроектори (хардуер) и програми за видеопрезентации (софтуер), телевизионни приемници, инсталиране/настройка на комуникационни линии за интернет връзка, достъп до бази данни (библиотеки и електронни библиотеки извън партньорството) и облачни услуги, разходи за техника, поддръжка, застраховка, транспорт и монтаж.

Оборудването е предназначено изключително за висшите учебни институции от държавата партньор, които са включени в партньорството, в които то трябва да бъде инсталирано в най-краткия практически възможен срок. Оборудването трябва да бъде вписано в инвентарния опис на институцията, където е инсталирано. Тази институция е едноличен собственик на оборудването.

- Оборудването следва да е от ключово значение за постигането на целите на проекта и поради това следва да бъде закупено в началото на изпълнението на проекта и за предпочитане 4 месеца преди края на проекта.
- При никакви обстоятелства оборудване не може да се закупува за институция/организация от държава по програмата или за институции, различни от ВУИ в държавите партньори.
- Наемане на оборудване може да се счита за допустимо, но само при изключителни и надлежно обосновани обстоятелства и при условие че това наемане не продължава и след срока на споразумението за отпускане на финансовата подкрепа.
- Като се има предвид конкретното естество на дейностите за изграждане на капацитет в рамките на програма „Еразъм+“, ще се отчита общата покупна цена на оборудването, а не амортизацията на оборудването.

В случай на закупуване на оборудване над 25 000 EUR бенефициентите трябва да получат конкурентни тръжни оферти от най-малко трима доставчици и да приемат офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, при съблюдаване на принципите на прозрачност и равно третиране на потенциалните изпълнители и като се полагат усилия за избягване на конфликт на интереси. Бенефициерите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки под прага.

Кандидатите следва да са наясно с факта, че поръчката и доставката на оборудване за институции от държава партньор често е доста сложна процедура и това следва да се вземе предвид на етапа на планиране.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ

Договорите с подизпълнители са предназначени за специфични, свързани с проекта, задачи с определен срок, които не могат да бъдат изпълнени от самите членове на консорциума. Това включва самостоятелно заети експерти/експерти на свободна практика. Наемане на външни структури като подизпълнители следва да се извършва в много редки случаи. Специфичните компетентности и конкретният експертен опит, необходими за постигане на целите на проекта, следва да са налични в консорциума и да определят неговия състав. Следователно наемането на подизпълнители за задачи, свързани с управлението на проекта, не се разрешава.

Обичайните дейности, които могат да бъдат възлагани на подизпълнители, са (при условие че не се извършват от персонал на бенефициерите):

- дейности по оценка и одит
- курсове по информационни технологии
- езикови курсове
- дейности по отпечатване, издаване и разпространение
- преводачески услуги
- уебдизайн и поддръжка

Във всички случаи задачите, които ще бъдат възлагани на подизпълнители, трябва да бъдат посочени в предложението (въз основа на съответната подкрепяща информация, заедно с ясна аргументация защо задачата не може да бъде извършена от бенефициерите), а очакваната сума да бъде включена в бюджета. За сключването на договори с подизпълнители по време на изпълнението на проекта, които първоначално не са предвидени в бюджета, ще се изисква предварително писмено одобрение от Агенцията.

В случай на договор с подизпълнители на стойност над 25 000 EUR бенефициентите трябва да получат конкурентни тръжни оферти от най-малко трима доставчици и да приемат офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, при съблюдаване на принципите на прозрачност и равно третиране на потенциалните изпълнители и като се полагат усилия за избягване конфликт на интереси. Бенефициерите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки под прага.

Подизпълнителите трябва да бъдат наемани въз основа на договор, в който се посочва конкретната задача, която ще се извършва, както и неговата продължителност. Той трябва да съдържа дата, номер на проект и подписите на двете страни.

Членове на персонала на събенефициентите нямат право да участват като подизпълнители по проекта.

Действителните пътни разходи и разходи за престой на доставчици на услуги, наети като подизпълнители, трябва да бъдат декларирани в бюджетното перо за подизпълнители и да бъдат обосновани и документираны.

2. ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ И ИЗЧИСЛЯВАНЕ ОКОНЧАТЕЛНИЯ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА

За всеки проект предвиденият бюджет се представя в споразумението за отпускане на финансова подкрепа и трябва да се използва в съответствие с разпоредбите, включени в него. В рамките на проектните бюджетни пера могат се да увеличат чрез трансфер от друго бюджетно перо, максимум до 10 % без предварително разрешение дори и ако увеличената сума е над референтните тавани.

Молби за увеличаване на бюджетни пера с повече от 10 % трябва да се представят в писмен вид на Агенцията и водят до допълнително споразумение. Ако в резултат на увеличението максималните тавани на разходите за персонал, оборудване и подизпълнители са превишени, молбата няма да бъде приета.

На етапа на отчитане Изпълнителната агенция ще поиска от партньорите да предоставят информация за съфинансирането за статистически цели.

РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициентите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- съществуването на официално трудово правоотношение между работодателя и наетото лице. Изисква се официален трудов договор;
- декларираният обем на работата може да бъде установен и проверен. Изискват се доказателства за извършената работа и времето, прекарано в работа по проекта (напр. присъствени списъци, материални резултати/продукти, задължителни формуляри за отработените часове);
- не се изисква обосновка за доказване на нивото на разходите.

На етапа на финансовото отчитане към отчета по проекта трябва да бъде приложено надлежно попълнено споразумение за всяко лице, заето по проекта, и то трябва да се съхранява от координатора като оправдателен документ. Споразуменията трябва да бъдат подписани от съответното лице, след което да бъдат подписани и подпечатани от отговорното лице (напр. декана) в институцията, където това лице е назначено. За персонала, изпълняващ различни категории задачи, трябва да се подпише отделно споразумение за всеки вид дейност.

В допълнение към всяко споразумение за персонала трябва да се приложат формуляри за отработените часове. Те трябва да указват:

- датата на предоставяне на услугата;
- броят на отработените дни на тези дати;
- изпълнените задачи (кратко описание) във връзка с плана за действие.

Формулярите за отработени часове трябва да бъдат подписани от съответното лице и заверени от отговорното лице в институцията, където това лице е назначено. Оправдателните документи не следва да се изпращат заедно с финансовия отчет в края на проекта. Споразуменията за персонала (със съответните формуляри за отработените часове) обаче следва да се съхраняват заедно със отчетите по проекта.

На този етап Изпълнителната агенция ще вземе предвид разходите въз основа на финансовите отчети (списъци с разходите), изпратени от координатора (вж. приложението към Споразумението за отпускане на финансова подкрепа — „Финален отчет“). Персоналът на Изпълнителната агенция ще разгледа тези списъци подробно, за да провери допустимостта на разходите. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

На този етап реалният принос на ЕС ще бъде цялостно преизчислен за целия проект, като се използва подходът на единичните ставки, въз основа на реално мобилизираните човешки ресурси. Приносът на ЕС в разходите за персонал не може да надвишава 110 % от абсолютната стойност, посочена в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителни споразумения към него.

ПЪТНИ РАЗХОДИ И РАЗХОДИ ЗА ИЗДРЪЖКА

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициентите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- пътуванията са пряко свързани с конкретни и ясно определени дейности, свързани с проекта;
- пътуванията действително са се състояли (бордна карта, фактури от хотел, присъствен списък и пр.). Не се изисква обосновка по отношение на действителните пътни разходи и разходи за издръжка.

На етапа на финансовото отчитане за всяко пътуване към сметките по проекта трябва да бъде приложен индивидуален отчет за мобилност и той да се съхранява от координатора като оправдателен документ. Оправдателни документи трябва да бъдат приложени към всеки отчет за мобилност, за да се докаже фактът, че пътуването действително се е състояло (напр. пътнически билети, бордни карти, фактури, разписки, присъствен списък). Не е необходимо да се доказват действителните разходи за пътуването.

Оправдателните документи не следва да се изпращат заедно с финансовия отчет в края на проекта. Индивидуалните отчети за мобилност обаче следва да се съхраняват заедно със отчетите по проекта.

На този етап Изпълнителната агенция ще вземе предвид разходите въз основа на финансовите отчети (списъци с разходите), изпратени от координатора (вж. приложението към Споразумението за отпускане на финансова подкрепа — „Финален отчет“). Персоналът на Изпълнителната агенция ще разгледа тези списъци подробно, за да провери допустимостта на разходите. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

На този етап реалният принос на ЕС ще бъде цялостно преизчислен за целия проект, като се използва подходът на единичните ставки, въз основа на реално направените пътувания. Приносът на ЕС в пътните разходи и разходите за издръжка не може да надвишава 110 % от абсолютната стойност, посочена в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителни споразумения към него.

ОБОРУДВАНЕ

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициерите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- декларираните разходи могат да бъдат идентифицирани и проверени, и по-специално се записват в счетоводните системи на бенефициента;
- оборудването е надлежно регистрирано в инвентарния опис на съответната институция.

Оправдателните документи не следва да се изпращат с финансовия отчет. Следните документи обаче следва да се съхраняват заедно със сметките по проекта:

- фактура(и) за цялото закупено оборудване (моля, отбележете, че формуляри за поръчки, проформа фактури, оферти или оценки не се приемат като доказателство за разходи);
- когато прагът от 25 000 EUR е надхвърлен — документация за тръжната процедура и три оферти. В такива случаи бенефициентите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки, чиито суми са под прага от 25 000 EUR.

На етапа на финансовото отчитане Изпълнителната агенция ще вземе предвид разходите въз основа на финансовите отчети (списъци с разходите), изпратени от координатора (вж. приложението към Споразумението за отпускане на финансова подкрепа — „Финален отчет“). Персоналът на Изпълнителната агенция ще разгледа тези списъци подробно, за да провери допустимостта на разходите. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Моля, обърнете внимание, че когато общата стойност на фактурата възлиза на повече от 25 000 EUR, копията (а не оригиналите) на фактурата и сравнимите оферти трябва да се изпратят като оправдателни документи заедно с финансовия отчет. На този етап допустимите разходи за оборудване не могат да надвишават 110 % от абсолютната стойност, посочена за оборудване в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителни споразумения към него.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициентите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- наличието на официален договор;
- декларираните разходи могат да бъдат идентифицирани и проверени, и по-специално се записват в счетоводните системи на бенефициента.

Оправдателните документи не следва да се изпращат с финансовия отчет. Следните документи обаче следва да се съхраняват заедно със сметките по проекта:

- фактури, договори с подизпълнители и банкови извлечения;
- в случай на пътувания на доставчици на услуги, наети като подизпълнители — индивидуални отчети за мобилност (приложение) заедно с всички копия на пътнически билети, бордни карти, фактури и разписки, или за пътувания с автомобил — копие от вътрешните правила относно ставката за възстановяване на разходите на километър. Целта на оправдателните документи е да докажат действителните разходи за пътуването и факта, че пътуването действително се е състояло.
- когато прагът от 25 000 EUR е надхвърлен — документация за тръжната процедура и три оферти. В такива случаи бенефициентите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки, чиито суми са под прага от 25 000 EUR.

На етапа на финансовото отчитане Изпълнителната агенция ще вземе предвид разходите въз основа на финансовите отчети (списъци с разходите), изпратени от координатора. Изпълнителната агенция ще разгледа тези списъци подробно, за да провери допустимостта на разходите. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Моля, обърнете внимание, че когато общата стойност на договора за подизпълнение възлиза на повече от 25 000 EUR, копията (а не оригиналите) на договора за подизпълнение, фактурата и сравнимите оферти трябва да се изпратят като оправдателни документи заедно с финансовия отчет. На този етап допустимите

разходи за подизпълнители не могат да надвишават 110 % от абсолютната стойност, посочена за подизпълнители в споразумението за отпускане на финасова подкрепа или допълнителните споразумения към него.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ РАЗМЕР НА ФИНАСОВАТА ПОДКРЕПА

На етапа на отчитане в края на проекта реалният принос на ЕС ще бъде цялостно преизчислен за целия проект като се използва подходът на единичните ставки (за заплати, пътувания и разходи за престой) и подходът на действително направените разходи (за оборудване и подизпълнители), въз основа на действително извършените дейности. Приносът на ЕС в различните бюджетни пера не може да надвишава 110 % от абсолютната стойност, посочена в споразумението за отпускане на финасова подкрепа или допълнителните споразумения към него.

3. ДРУГИ ПРАВИЛА ЗА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА

ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А. МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СПОРАЗУМЕНИЕ

Висшите учебни институции се задължават да зачитат всички принципи на Еразъм Хартата за висше образование, насочени към осигуряване на висококачествена мобилност, включително на изложените по-долу: „да се гарантира, че заминаващите участници в мобилност са добре подготвени за мобилността, включително че владеят съответния език на необходимото ниво“ и „да се предостави подходяща езикова подкрепа на пристигащите участници в мобилност“. Облагодетелствани са институциите, които могат да използват инфраструктурата за езиково обучение, с която разполагат.

Във всички случаи бенефициентите ще бъдат задължени по договор да предоставят услуги с високо качество, като постигнатите от тях резултати ще подлежат на мониторинг на проектите за изграждане на капацитет, като се вземат предвид също и отзивите на студентите и членовете на персонала, предоставени посредством Mobility Tool+ (вж. по-долу).

В резултат на това мобилността на студенти и персонал се осъществява въз основа на междуинституционално споразумение, сключено между отделни ВУИ. С това междуинституционално споразумение в случаите на мобилност, осъществявана между държави по програмата и допустими държави партньори (и между допустими държави партньори), се уреждат общите принципи съгласно Еразъм Хартата за висше образование, като и двете страни поемат задължение да ги спазват.

Освен това обхватът на едно междуинституционално споразумение може да бъде разширен и да включи мобилност на студенти за стажове и/или мобилност на персонал за обучение, като се разчита на партньорската институция с оглед намиране на приемащи предприятия/организации в тяхната държава.

Важно е да се отбележи, че институциите трябва да имат въведени ефективни процедури и механизми за повишаване и гарантиране на безопасността и защитата на участниците в изпълняваните от тях проекти. В тази връзка всички студенти и персонал, участващи в мобилност, трябва да бъдат застраховани за рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Отговорност на организаторите на проекти е да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провежданата дейност и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците имат застрахователно покритие по договори, сключени от организациите, изпълняващи проекта.

Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие:

- когато е уместно, застраховки за пътуване (включително повреда или загуба на багаж);
- гражданска отговорност (включително, когато е уместно, професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди);
- злополука или тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност);
- смърт (включително репатриране в случай на смърт при проекти, изпълнявани в чужбина).

Б. MOBILITY TOOL+

Организацията бенефициент трябва да въведе в Mobility Tool+ общата информация относно участника и вида мобилност, която той/тя ще реализира (например името на участника, дестинация, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши най-рано на етапа на подбор на участниците. Mobility Tool+ ще подпомогне бенефициентите в администрирането на мобилностите по

програма „Еразъм+“. Организациите бенефициенти са длъжни да актуализират информацията в Mobility Tool+, като отразяват всички възникнали по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите. С помощта на Mobility Tool+ бенефициентите могат, въз основа на предоставената от тях информация, да генерират отчети с предварително въведени данни. Също така Mobility Tool+ може да генерира отчети, които се попълват от участниците в мобилност.

Допълнителна информация за инструмента за мобилност и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между EACEA и бенефициента.

V. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА СТУДЕНТИ

- ПОДБОР

Студентите кандидатстват пред партньорството, което извършва подбора на участниците в мобилност. Подборът на студенти, както и процедурите за отпускане на финансова подкрепа за студенти трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички страни, участващи в процеса на подбор.

Висшата учебна институция трябва предприеме необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които са поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на студенти.

Критериите за подбор, като например: академични постижения на кандидата, предишни участия в мобилност, мотивация, предишен опит в приемащата държава (т.е. завръщане в държавата на произход) и т.н., се публикуват.

След приключването на процеса по подбор на студенти те следва да получат от своята изпращаща институция Студентска Харта „Еразъм+“, в която са описани правата и задълженията на студентите във връзка с техния период на обучение или стаж в чужбина и е предоставена информация за различните стъпки, които следва да бъдат предприети преди, по време и след приключване на мобилността.

- СПОРАЗУМЕНИЕ СЪС СТУДЕНТА

Преди заминаването си всеки избран студент трябва да подпише споразумение, което включва и „Споразумение за обучение“, с което се определя програмата за обучението и/или стажа, както е договорена между студента, изпращащата и приемащата организация. С това споразумение за обучение се определят планираните резултати от обучението за периода на обучение в чужбина и се посочват условията за формално признаване. Със споразумението се определя и мястото на провеждане на периода на обучение и/или стажа. В споразумението за обучение изпращащата институция и студентът се договарят за нивото на владеене на езика (основен език на преподаване/език, използван на работното място), което следва да бъде достигнато от студента преди началото на периода на обучение/стаж в съответствие с препоръчаното ниво, посочено в междуинституционалното споразумение, сключено между изпращащата и приемащата институции (или в съответствие с изискванията на предприятието, когато става дума за стаж). Където е приложимо, изпращащата институция и студентът могат да се споразумеят за предоставяне на подходящата езикова подкрепа, която да позволи на студента да достигне договореното ниво.

- ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА СТУДЕНТИ

Студентите, подписали споразумение за обучение, имат право да получат финансова подкрепа (грант) от ЕС, за да се издържат по време на периода за обучение или стаж в чужбина. В допълнение към финансовата подкрепа от ЕС те могат да получават регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация (например министерство или органи на регионалната администрация).

Студентите, участващи в специално направление за мобилност за изграждане на капацитет, са освободени от заплащане на такси за обучение, регистрация, изпити и достъп до лаборатории и библиотеки в приемащата институция. Възможно е обаче студентите да заплащат някои малки такси за разходи като застраховки, за студентски съвети и използване на различни материали като фотокопирни услуги и лабораторни материали на същото основание, на което за тези разходи заплащат местните студенти. От заминаващите студенти не се събират никакви допълнителни такси и други плащания във връзка с организацията или администрирането на тяхната мобилност.

Освен това правото на стипендия или заем, предоставени на студентите за обучението им в тяхната учебна институция, трябва да бъде запазено по време на периода в чужбина.

Студентите, участващи в специално направление за мобилност за изграждане на капацитет, не могат в същото време да бъдат бенефициенти по Ключова дейност 1 „Образователна мобилност“ и обратно.

Г. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

- ПОДБОР

Членовете на персонала, участващи в специално направление за мобилност за изграждане на капацитет, трябва да се селектират от изпращащата организация по честен и прозрачен начин. Преди заминаването си членовете на персонала трябва да се договорят с изпращащата и приемащата институция/предприятие относно програма на мобилността.

Подборът на преподаватели и персонал на организацията се извършва от партньорството. Процедурите за подбор и за отпускане на финансова подкрепа трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички страни, участващи в процеса на подбор. Критериите за подбор (например даване на предимство на членове на персонала, които ще пътуват в чужбина за първи път, ограничения върху максималния брой мобилности, които даден член на персонала може да реализира за определен период от време и др.) се публикуват.

Организацията предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални бенефициенти.

В случаи на мобилност на член на персонала на предприятие в приемаща ВУИ мобилността се организира по покана на институцията, отправена до члена на персонала на предприятието.

- СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Подборът на персонал на ВУИ се извършва от изпращащата институция въз основа на проект на програма за мобилност, внесен от члена на персонала след консултации с приемащата институция/предприятие. Преди заминаването изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие уговарят формално окончателния вариант на програмата за мобилност (посредством размяна на писма или електронни съобщения).

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие.

След мобилността

А. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на периода на мобилност в чужбина приемащата институция/предприятие трябва да предоставят на студента и неговата ВУИ академична справка или свидетелство за стаж („справка за работата“), удостоверяващи резултатите от уговорената програма.

Последващите действия след мобилността включват формално признаване от изпращащата институция на получените в чужбина кредити за формално учене, в резултат на което са придобити компетентности (използвайки ЕСТК или друга еквивалентна система), включително за стажове, когато е приложимо, и документиране на резултатите от обучението, произтекли от неформално и самостоятелно учене извън аудиторията или работното място (чрез Дипломно приложение).

Що се отнася до мобилността на персонал, изпращащата институция следва да гарантира, че резултатите от обучението на участващия персонал ще бъдат съответно признати, разпространени и широко използвани в рамките на институцията.

Б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина всички студентите и членове на персонала, които са участвали в мобилност, са длъжни да изготвят и предадат окончателен отчет. По отношение на мобилностите с продължителност от два месеца или повече отчетът включва и качествена оценка на получената по време на периода на мобилност езикова подкрепа.

Партньорството може да поиска от студентите и членовете на персонала, които не са предали такъв отчет, частично или цялостно възстановяване на получената финансова подкрепа от ЕС. Възстановяване не може да се иска, когато студентът или членът на персонала е бил възпрепятстван да завърши своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от партньорството и от EACEA.

4. ДРУГИ ВАЖНИ ПРАВИЛА И ПРЕПОРЪКИ

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО

Подробните условия за изпълнение на проекта трябва да бъдат договорени между партньорите и формализирани в споразумение за партньорство, което трябва бъде подписано в началото на проекта.

Копие от споразумението за партньорство трябва да бъде предоставено на Изпълнителната агенция в рамките на 6 месеца след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Това споразумение за партньорство трябва да обхваща различните финансови, технически и правни аспекти, свързани с изпълнението на проекта, включително:

- ролята и отговорностите на партньорите;
- бюджетни въпроси (съфинансиране, разбивка на бюджета по дейности и партньори, условия за прехвърляне на средства и т.н.);
- политиката за възнагражденията на персонала;
- условията за възстановяване на пътните разходи и разходите за престой;
- механизмите за отчитане;
- механизмите за управление на конфликти и др.

СЪСТАВ И ПРОМЯНА НА УЧАСТВАЩИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Всяка предложена промяна на бенефициерите по проекта трябва да бъде обявена и за нея се изисква предварително одобрение от Изпълнителната агенция. За различните изменения на партньорството по проекта се прилагат следните изисквания:

- За добавяне на събенефициент се изисква подписано мандатно писмо между координатора и новия събенефициент, и писма за приемане от всички други събенефициенти, подписани от законния представител. Те следва да бъдат препратени от координатора заедно с молбата.
- За оттегляне на събенефициент се изисква писмено обяснение от координатора и писмо за оттегляне от оттеглящия се събенефициент, подписано от законния представител. Когато минималните изисквания за партньорство вече не са изпълнени, Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура си запазва правото да вземе решение относно продължаването на споразумението.
- За промяна на лицето за контакт за координатора се изисква писмено потвърждение, подписано от новото лице за контакт, законния представител и предишното лице за контакт на координатора.

НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

Следните разходи не се считат за допустими:

- разходи за дейности и свързаните с тях пътувания, които не се извършват на територията на бенефициентите по проекта, освен ако не е получено изрично предварително разрешение от Агенцията;
- оборудване като: обзавеждане, моторни превозни средства от всякакъв вид, оборудване за целите на изследователската и развойна дейност, телефони, мобилни телефони, алармени системи и системи против кражба;
- разходи за помещения (покупка, отопление, поддръжка, ремонт и пр.);
- разходи, свързани със закупуването на недвижими имоти;
- разходи за амортизация.

ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ВЪНШЕН ОДИТ (ОДИТОРСКА ЗАВЕРКА)

Доклад от външен одит (одит тип II) на финансовия отчет за дейността и основните счетоводни отчети трябва да бъде изпратен заедно с окончателния доклад и необходимите оправдателни документи.

Целта на одита е да се даде на Изпълнителната агенция достатъчна увереност, че разходите, както и постъпленията, са декларирани в окончателния финансов отчет в съответствие с правните и финансови разпоредби на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Всеки бенефициент е свободен да избере квалифициран външен одитор, включително своя задължителен външен одитор, при условие че са изпълнени следните кумулативни изисквания:

- външният одитор трябва да бъде независим от бенефициента;
- външният одитор трябва да бъде квалифициран за извършване на задължителни одити на счетоводните документи в съответствие с националното законодателство, привеждащо в изпълнение Директивата относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, или всяко законодателство на Европейския съюз, заменящо тази Директива.

Бенефициент, установен в трета страна, трябва да спазва еквивалентни национални разпоредби в областта на одита.

ОПРАВДАТЕЛНИ ДОКУМЕНТИ

Когато е необходимо, трябва да бъдат изпратени четливи копия (а не оригинали) на оправдателните документи. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Представянето на необходимите оправдателни документи е неразделна част от задълженията по споразумението и неизпращането на един или повече документи може да доведе до искане за възстановяване на съответните разходи.

Копия на договорите с подизпълнители и фактурите, надвишаващи 25 000 EUR, трябва да се изпратят с окончателния отчет.

Трябва да бъдат получени оферти от най-малко трима доставчици за всички покупки на оборудване и услуги, които надвишават 25 000 EUR, независимо от бюджетния ред.

ПРИЛОЖЕНИЕ II: РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

ПРАКТИЧЕСКО РЪКОВОДСТВО ЗА БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

Дейностите, свързани с разпространение и използване на резултатите, са средство да се даде публичност на работата, извършена в рамките на проектите по програма „Еразъм+“. Споделянето на резултатите, извлечените поуки и направените констатации с по-широка аудитория извън участващите организации е начин финансираните от ЕС дейности да облагодетелстват по-широк кръг субекти, а също така е средство за популяризиране на приноса на организациите към постигането на целите на програма Еразъм+, което дава фундаментално значение на връзката между програмата и политиките. По тази причина всеки от проектите, подкрепени по програмата, е стъпка в посока към осъществяване на общите цели, определени по програмата, за подобряване и модернизирание на системите на образованието, обучението и младежта.

По отделните проекти дейностите за разпространение се различават, поради което е важно да се държи сметка за това какви дейности за разпространение са подходящи за изпълнение от съответните участващи организации. Партньорите в по-малки проекти следва да предприемат дейности за разпространение и използване на резултатите, които съответстват на нивото на тяхното участие. Дейностите за разпространение, свързани с проект за мобилност, трябва да отговарят на различни изисквания в сравнение с проектите за партньорство. Мащабът на дейностите за разпространение и използване на резултатите нараства съобразно размера и стратегическата важност на проекта. В рамките на процедурата по кандидатстване от кандидатите ще се изисква да разяснят своите намерения/планове за провеждане на дейности за разпространение и използване и съответно, ако кандидатурите им са успешни, да проведат тези дейности.

В раздел 1 са дефинирани някои основни термини и са предоставени разяснения за резултатите, които може да бъдат постигнати посредством дейности за разпространение и използване на резултатите и как тези дейности ще допринесат за постигането на общите цели на проекта.

В раздел 2 са очертани изискванията, приложими към бенефициентите по програма „Еразъм+“ във връзка с разпространението и използването на резултатите.

1. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТИ: КАКВО, ЗАЩО, КОЙ, КОГА, КЪДЕ И КАК.

КАКВО ОЗНАЧАВАТ ПОНЯТИЯТА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ?

Разпространение означава информацията да достигне до широка аудитория. В контекста на програма „Еразъм+“ тази дейност включва колкото е възможно по-широко разгласяване на информацията за успеха на проекта и за резултатите от него. Повишаването на осведомеността относно проекта ще повлияе върху други организации в бъдеще и ще допринесе за повишаване на репутацията на организацията, осъществила проекта. За да се осигури ефективно разпространение на резултатите, е необходимо още в началото на проекта да бъде разработен съответен процес. Този процес следва да обхваща въпросите кой, защо, какво, как, кога, за кого и къде ще се реализира разпространението на резултатите, както по време, така и след приключване на периода на финансиране.

Използване означава употреба и извличане на полза от нещо. В контекста на „Еразъм+“ това означава постигане на максималния потенциал на финансираните дейности, така че резултатите да бъдат използвани и след края на проекта. Следва да се отбележи, че проектът се осъществява като част от международна програма, насочена към постигане на учене през целия живот и към подкрепа на европейските политики в областта на образованието, обучението, младежта и спорта. Резултатите следва да се развиват по такъв начин, че да е възможно да бъдат адаптирани към потребностите на други субекти, да бъдат трансферирани в нови области, да запазят значението си след приключване на периода на финансиране или да могат да окажат влияние върху бъдещи политики и практики.

КАКВО СЕ РАЗБИРА ПОД „РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА“?

Резултатите са постижения, реализирани вследствие на европейска дейност или финансиран проект. Видът на резултатите зависи от вида на проекта. Резултатите могат да се състоят в материални резултати като учебни програми, изследвания, доклади, материали, събития или уебсайтове. Резултати могат да са също и придобитите от участници, партньори или други заинтересовани страни, участващи в проекта, знания и опит.

КАКВО ОЗНАЧАВА ВЪЗДЕЙСТВИЕ И УСТОЙЧИВОСТ?

Въздействие е отражението, което имат осъществяваната дейност и нейните резултати върху хората, практиките, организациите и системите. Плановете за разпространение и използване на резултатите могат да помогнат за постигането на максимален ефект от разработваните дейности, така че за години напред те да могат да оказват въздействие върху непосредствените участници и партньорите. За да се постигне значим ефект и да се извлече максимумът от проекта, следва да се обръща внимание на предимствата за останалите заинтересовани страни.

Устойчивост е капацитетът на проекта да продължи да се изпълнява и да се използват резултатите от него и след приключване на периода на финансиране. След края на периода резултатите от проекта могат да бъдат използвани и експлоатирани в дългосрочен план, например посредством комерсиализиране, акредитиране или внедряване в практиката. Не всички части на проекта или резултати от него могат да са устойчиви. Освен това е важно на разпространението и използването на резултатите да се гледа като на процес, който продължава и след приключването на проекта.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО?

Първата цел на разпространението и използването е разпространяване и внедряване на резултатите от проекта. Втората им цел е да допринесат за приемане и оформяне на национални и европейски политики и системи. Бенефициентите следва да разработят собствени методи за постигане на тези цели. Разработването на идеи за разпространение и използване е важен аспект за всеки проект, финансиран по програма „Еразъм+“. Видът и интензивността на дейностите за разпространение и използване обаче следва да са пропорционални и адаптирани към конкретните потребности и вида на разработвания проект. Трябва да се отчита дали основната цел на проекта е самият процес на изпълнение или се цели в следствие на проекта да бъдат получени определени материални резултати; дали проекта е самостоятелен или е част от по-широка инициатива; дали е разработен от големи или малки по размер участващи организации и т.н. Участващите организации следва да обсъдят целите и задачите на дейностите/плана и да приемат най-ефективните дейности и подходи, а също така да разпределят задачите между партньорите, като отчетат конкретните особености на проекта.

Що се отнася до структурните проекти като стратегически партньорства, алианси на познанията, секторни алианси на уменията, спортни и други партньорства за сътрудничество и проекти за изграждане на капацитет, един добър план за разпространение и използване следва да включва измерими и реалистични цели, да се придържа към изготвен график и да съдържа планиране на ресурсите за дейностите, които следва да се осъществят. Включването на целеви групи в изпълнението на дейностите ще допринесе за максималното използване на резултатите от проекта. Много е важно да се изготви добра и работеща стратегия, тъй като тя е основният елемент, който ще подпомогне комуникацията с целевите аудитории. Подобно изискване не е предвидено за проектите за мобилност. Организаторите на проекти обаче биват приканвани да предоставят информация за резултатите от обучението, постигнати от участниците в такива дейности. Наред с това те следва да насърчават участниците да разказват какво са спечелили в резултат на участието си в дейности за мобилност. Друга цел е да се повиши качеството на програмата чрез стимулиране на иновативни проекти и споделяне на най-добри практики.

Комуникацията е понятие с широк обхват, което включва дейности по предоставяне на информация и популяризиране с цел повишаване на осведомеността и подобряване на видимостта на дейностите по проекта в допълнение към разпространението и използването на резултатите от проекта. Често обаче между тези области е трудно да се направи ясно разграничение. Поради тази причина би било по-ефективно да се планира обща стратегическа рамка, която да обхваща и двете области и така да се използват максимално наличните ресурси. Дейностите по разпространение и използване на резултатите следва да заемат съществено място във всяка комуникационна дейност, осъществявана в рамките на проекта.

ЗАЩО Е ВАЖНО ДА СЕ СПОДЕЛЯТ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТА? КАКВИ СА ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ПОЛЗИ ОТ ТОВА?

Да се отдели време за разработване на подробен план за разпространение и използване ще бъде от полза както за бенефициента, така и за неговите партньори. Освен че повишават популярността на организацията, дейностите за разпространение и използване често пъти могат да открият нови възможности за удължаване действието на проекта и резултатите от него или да доведат до създаване на нови партньорства за бъдещо сътрудничество. Успешното разпространение и използване може да доведе до външно признаване на извършената работа, повишавайки допълнително нейната стойност. Споделянето на резултатите ще даде възможност и на други да извлекат ползи от извършените дейности и полученият опит по програма „Еразъм+“. Резултатите от проектите могат да служат за пример и да вдъхновят други, като демонстрират какво е възможно да се постигне в рамките на програмата.

Разпространението и използването на резултати от проекти може да послужи за обосноваване на бъдещи политики и практики. Дейностите за разпространение и използване на резултати, осъществявани от бенефициентите, са в подкрепа на по-широката цел за усъвършенстване на системите на Европейския съюз. Въздействието на програма „Еразъм+“ се измерва не само чрез качеството на резултатите от проектите, но и въз основа на това до каква степен тези резултати са станали известни на по-широка аудитория, извън партньорството по проекта. Достигането, посредством ефективно разпространение, до колкото е възможно повече потенциални потребители ще помогне да се постигне възвращаемост на инвестициите.

Освен това разпространението и използването на резултати от проекти повишава осведомеността за възможностите, които предлага програмата, и подчертава европейската добавена стойност на дейностите, подпомогани по „Еразъм+“. Тези дейности могат да допринесат за положителния обществен образ и да насърчат по-широкото участие в тази нова програма на ЕС. От основно значение е предварително да се обмислят целите и задачите на плана за разпространение и използване. Те следва да са свързани с целите на проекта, за да се гарантира, че използваните методи и подходи са подходящи за проекта по „Еразъм+“ и резултатите от него, както и че са подходящи за предварително установените целеви аудитории. Целите на разпространението и използването могат да се отнасят до:

- повишаване на осведомеността;
- удължаване на въздействието;
- ангажиране на заинтересовани страни и целеви групи;
- споделяне на решения и ноу-хау;
- повлияване на политики и практики;
- развиване на нови партньорства.

КАКВИ РЕЗУЛТАТИ ПОДЛЕЖАТ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ?

Следващата стъпка е да се установи **какво** подлежи на разпространение и използване. Резултатите от проекта могат да са с разнообразен характер и да се състоят както от конкретни (материални) резултати, така и от умения и личен опит, придобити както от организаторите на проекта, така и от участниците в дейностите (нематериални резултати).

Материалните резултати могат да включват например:

- подход или модел за решение на даден проблем;
- практически инструменти или продукти, като например наръчници, учебни програми, инструменти за електронно обучение;
- проучвания и доклади от изследвания;
- ръководства за добра практика или случаи от практиката;
- доклади за оценка;
- сертификати за признаване;
- информационни бюлетини или брошури.

За да може да се осъществи по-широко разпространение на опит, стратегии, процеси и т.н., се препоръчва те да бъдат документирани.

Нематериалните резултати могат да включват например:

- знания и опит, придобити от участници, учащи или персонал
- повишени умения или постижения;
- повишена културната осведоменост;
- по-добри езикови умения.

Често нематериалните резултати е по-трудно да бъдат оценени. За документирането на този вид резултати може да помогне използването на интервюта, въпросници, тестове, наблюдения или на механизми за самооценка.

КОЯ Е ЦЕЛЕВАТА АУДИТОРИЯ?

Идентифицирането на целеви групи, както на различните географски равнища (местно, регионално, национално, европейско), така и в областта, в която е активен бенефициента (колеги, партньори, местни органи, други организации, които изпълняват същия вид дейност, мрежи и т.н.), е от съществено значение. Дейностите и посланията трябва да бъдат подходящо адаптирани, като се вземат под внимание аудиториите и целевите групи, например:

- крайни потребители на свързаните с проекта дейности и продукти;
- заинтересовани страни, експерти или практикуващи специалисти в съответната област и други заинтересовани участници;
- лица, вземащи решения на местно, регионално, национално и европейско равнище;
- печатни издания и медии;
- широката общественост.

Плановете за проекта следва да са достатъчно гъвкави, за да позволят на целевите групи и други заинтересовани страни да се включат по време на различните етапи на проекта. Това ще помогне да се гарантира, че проектът запазва вярната посока по отношение на техните потребности. Също така тяхното участие ще подчертае потенциалната стойност на вашия проект и ще подпомогне неговото популяризиране сред други заинтересовани страни в Европа.

КАК ДА СЕ РАЗПРОСТРАНЯТ И ИЗПОЛЗВАТ РЕЗУЛТАТИТЕ?

За да може резултатите да достигнат до възможно най-много хора, се препоръчва да преведете възможно най-много комуникационни материали и продукти на проекта на колкото може повече езици. Препоръчва се това да включва всички езици на партньорството плюс английски; ако е необходимо, разходите за тези преводи могат да бъдат включени в заявлението за безвъзмездни средства.

Съществуват много различни начини за разпространение и използване на резултатите. Ще бъдат оценени вашата изобретателност и свежи идеи, които ще помогнат резултатите и проектите по „Еразъм+“ наистина да се открият. Бенефициентите могат да използват:

- платформата за разпространение на ЕС (вж. по-долу);
- уебсайтове на проектите или на организациите;
- срещи и визити на ключови заинтересовани страни;
- посветени на темата възможности за дискусии като информационни срещи, семинари, курсове за обучение, изложби, демонстрации и партньорски прегледи;
- насочени печатни материали като доклади, статии в специализирани издания, информационни бюлетини, съобщения за пресата, листовки или брошури;
- аудиовизуални платформи и медии като радиостанции, телевизионни канали, „YouTube“, „Flickr“, видеоклипове, подкаст услуги или мобилни приложения;

- социални медии;
- обществени събития;
- брендиране на проекти и лого;
- съществуващи контакти и мрежи.

По отношение на използването е важно да се помисли как резултатите биха могли да окажат положително влияние върху проекта, крайните потребители, партньорите или лицата, определящи политиката. Механизмите на използване включват:

- положителен ефект върху репутацията на участващите организации;
- повишена осведоменост по темата, целта или сферата на дейност;
- увеличена финансова подкрепа от страна на други поддръжници или донори;
- увеличено влияние върху политиката и практиката.

КОГА СЛЕДВА ДА БЪДАТ ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙНОСТИТЕ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ?

Разпространението и използването на резултатите е неразделна част от проекта по програма „Еразъм+“ през целия период на изпълнение: от момента на възникване на първоначалната идея на бенефициента през време на проекта и дори след като е приключило европейското финансиране.

Необходимо е заедно с участващите партньори да се определи график на изпълнение на дейностите и да се определят съответен бюджет и ресурси. Освен това планът трябва:

- да съдържа договорени с партньорите реалистични цели и крайни срокове за мониторинг на напредъка;
- да включва планиране на дейностите за разпространение и използване в съответствие с ключовите етапи на проекта;
- да предлага достатъчна гъвкавост, която да позволи да се отчитат потребностите на целевите групи, както и по-широките промени в политиката и практиката.

Примерни дейности, извършвани на различни етапи на проектния цикъл:

- **ПРЕДИ** началото на проекта
 - изготвяне на плана за разпространение и използване;
 - определяне на очакваното въздействие и на резултатите;
 - обмисляне на въпроса как и до кого ще бъдат разпространени резултатите от дейностите за разпространение и използване.
- **ПО ВРЕМЕ НА** проекта
 - обновяване на платформата за разпространение с актуална информация за проекта и резултатите от проекта;
 - осъществяване на контакти с подходящи медии, например на местно или регионално равнище;
 - провеждане на редовни дейности, като информационни мероприятия, обучения, демонстрации, партньорски прегледи;
 - оценка на въздействието върху целевите групи;
 - привличане на други заинтересовани страни във връзка с трансфер на резултатите към крайни потребители/нови области/политики.
- **СЛЕД** проекта
 - продължаване на дейностите за разпространение (както е описано по-горе);
 - разработване на идеи за бъдещо сътрудничество;
 - оценка на постиженията и въздействието;
 - осъществяване на контакти с подходящи медии;
 - осъществяване на контакти с лица, определящи политиката, ако е уместно.

КАК ДА ОЦЕНИМ УСПЕХА?

Оценката на въздействието е съществена част от процеса. В рамките на тази оценка се оценяват постиженията и се изработват препоръки за бъдещи подобрения. За отчитане на напредъка по отношение на целите може да се приложат показатели. Това са признаци, които помагат да се измери изпълнението. Показателите могат да са както количествени, свързани със стойности и процентни отношения, така и качествени, свързани с качеството на участието и опита. За измерване на въздействието могат да бъдат използвани въпросници, интервюта, наблюдения и оценки. В началото на проекта следва да бъдат предвидени определящи показатели, свързани с различните дейности по проекта, и да бъдат включени в общия план за разпространение.

Ето някои примери:

- факти и данни, свързани с уебсайта на организаторите на проекта (актуализации, посещения, справки, препращания);
- брой на срещите с ключови заинтересовани страни;
- брой на участниците, ангажирани в обсъждания и информационни мероприятия (семинари, партньорски прегледи); последващи мерки;
- изработване и обмен на продукти;
- медийно обхващане (статии в специализирани печатни издания, съобщения за пресата, интервюта и др.);
- видимост в социалните медии и привлекателност на уебсайта;
- участие в публични събития;
- връзки със съществуващи мрежи и транснационални партньори; трансфер на информация и ноу-хау;
- въздействие върху мерки в рамките на регионални и национални политики и политики на ЕС;
- обратна връзка, получена от крайни потребители, други заинтересовани страни, партньори и лица, определящи политиката.

2. ИЗИСКВАНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА РЕЗУЛТАТИТЕ

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО

В зависимост от ключовата дейност, от кандидатите за финансиране по „Еразъм+“ се изисква да предвидят дейности за разпространение и използване на етапа на кандидатстване, по време на тяхната дейност и след приключване на дейността. В този раздел е направен общ преглед на основните изисквания, залегнали в официалните документи на програмата.

Разпространението и използването на резултатите е един от критериите за одобрение, въз основа на който ще бъдат оценявани предложенията. В зависимост от вида на проекта при оценката на предложението на критериите ще бъде давана различна тежест.

- По отношение на проекти за мобилност ще се изисква във формуляра за кандидатстване да са посочени планираните дейности за разпространение и да са идентифицирани потенциалните целеви групи.
- По отношение на проекти за сътрудничество ще се изисква и ще подлежи на допълнителна оценка подробен и изчерпателен план, в който са описани цели, средства и резултати. Въпреки че обикновено един партньор носи отговорността за координацията на разпространението и използването на резултатите за целия проект, отговорността за изпълнението на тези дейности следва да е споделена между всички партньори. Всеки от партньорите участва в тези дейности, съобразно потребностите и заеманата в изпълнението на проекта роля.

По отношение на всички видове проекти, по време на заключителния етап на проекта ще се изисква отчет на осъществените дейности за споделяне на резултатите вътре и извън рамките на съответната участваща организация.

ВИДИМОСТ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

ЛОГО НА ПРОГРАМАТА

За всяка публикация, плакат, предмет и пр., изработени с подкрепата на „Еразъм+“, бенефициентите са задължени да използват официалното лого и графичната идентичност на програмата „Еразъм+“. В случай на неизпълнение на това задължение окончателният размер на безвъзмездните средства може да бъде намален.

Цялата необходима информация може да бъде намерена на следния уебсайт:
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/graphics/identity_en.htm

ПИСМЕНО СПОМЕНАВАНЕ

Бенефициентите се задължават да засвидетелстват публично подкрепата, получена от Европейския съюз. Предпочитаната форма за огласяване на наличието на финансиране от ЕС е включване по подходящ начин в комуникационните материали, в които се използва емблемата на ЕС, на текста „Финансиран съвместно от ЕС“ в близост до емблемата на ЕС. Не са предвидени никакви специални указания за

позиционирането на текста по отношение на емблемата на ЕС, но текстът не следва по какъвто и да е начин да влияе на емблемата.

За информация относно други изисквания и примери, разгледайте:

http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПЛАТФОРМАТА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА „ЕРАЗЪМ+“

Новата платформа, разработена за „Еразъм+“, предоставя подробен преглед на проекти, финансирани по програмата, и ще представя добри практики. Също така платформата ще предоставя достъп до продукти/резултати/интелектуални продукти, създадени в рамките на финансираните проекти.

Всяка от националните агенции (а на европейско равнище — Изпълнителната агенция) ще извършва годишен подбор на добри практики.

Новата платформа има различни функции:

- база данни на проектите (включваща резюмета на проектите, URL връзки и т.н.);
- база данни за резултатите от проектите, предоставяща достъп на крайните потребители и практикуващите специалисти до основните резултати;
- представяне на най-добрите практики, прилагани от бенефициентите по „Еразъм+“, които ще бъдат подбирани всяка година на национално и европейско равнище.

По отношение на повечето проекти по програма „Еразъм+“ от бенефициентите ще се изисква да предоставят на етапа на кандидатстване обобщение, описващо техния проект, съставено на английски език.

Обобщението на проекта е от особено важно значение, тъй като чрез него се предоставя описание на проекта за широката общественост. Поради това то следва да бъде изготвено на достъпен език и с ясен стил, така че съдържанието на проекта да може да бъде разбрано лесно, включително от неспециалисти. В обобщението следва да присъстват следните елементи: контекст/предистория на проекта; цели на проекта; брой и профил на участниците; описание на дейностите; методика, използвана за осъществяването на проекта; кратко описание на предвидените резултати и въздействие, потенциалните дългосрочни ползи.

Платформата за разпространение на „Еразъм+“ е на разположение на следния адрес:

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

ПРИЛОЖЕНИЕ III — РЕЧНИК НА ОСНОВНИТЕ ТЕРМИНИ

Придружаващо лице	<p>Като общо определение, което се прилага за всички области на образованието, обучението и младежта, придружаващо лице е лицето, което придружава участниците — независимо дали са обучаеми или персонал/младежки работници — със специални потребности (т.е. с увреждания) в дадена мобилност, за да осигури защита и предостави подкрепа и допълнителна помощ.</p> <p>В случая на обучаеми в областта на ПОО в рамките на Ключова Дейност 1 и краткосрочна мобилност на ученици в рамките на Ключова Дейност 2, придружаващо лице може да бъде и възрастен, което придружава един или няколко обучаеми в областта на ПОО (особено ако са непълнолетни или малолетни с малък опит извън своята собствена държава) или ученици в чужбина с цел гарантиране на тяхната защита и безопасност, както и на тяхното ефективно учене по време на периода на мобилността.</p>
Акредитация	<p>Процес, гарантиращ, че организациите, които желаят да получат финансиране по дадена дейност на Програма „Еразъм+“, съблюдают набор от стандарти за качество или задължителни условия, определени от Европейската комисия за съответната дейност. В зависимост от вида на дейността или държавата, където е установена кандидатстващата организация, акредитацията се</p>

	извършва от Изпълнителната агенция, национална агенция или ресурсен център „SALTO“. Процесът на акредитация се прилага спрямо организации, които желаят да участват в проекти в областта на висшето образование (включително мобилност) или мобилност в областта на младежта.
Дейност	Направление или мярка по програма „Еразъм+“. Примери за такива дейности са: проекти за мобилност или за стратегическо партньорство в областта на образованието, обучението и младежта, съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“, секторни алианси на уменията, и др.
Дейност	Набор от задачи, изпълнявани в рамките на проект. Дейностите могат да са различни видове (мобилност, партньорство и т.н.).
Образование за възрастни	Всички форми на образование за възрастни, които не са с професионална насоченост, независимо дали са с формален, неформален или самостоятелен характер (относно продължаващото професионално обучение вж. точката за „ПОО“).
Организация за образование за възрастни	Всяка публична или частна организация, която развива дейност в областта на образованието / обучението за възрастни.
Възрастен обучаем	Всяко лице, завършило своето първоначално образование или обучение или неучастващо в първоначално образование или обучение, което взема участие в някаква форма на продължаващо обучение (формално, неформално или самостоятелно).
Кандидат	Участваща организация или неформална група, която подава формуляр за кандидатстване за финансова подкрепа. Кандидатите могат да подават проектопредложенията си самостоятелно или от името на други организации, участващи в проекта. Във втория случай кандидатът изпълнява и функцията на координатор.
Краен срок (за кандидатстване)	Крайната дата, на която формулярът за кандидатстване трябва да бъде подаден в националната агенция или в Изпълнителната агенция, за да бъде допустим.
Чиразуване (чиразуващ)	Схеми за чиразуване са тези форми на първоначално професионално образование и обучение, които формално съчетават и редуват периоди на обучение в предприятия (периоди на практическа работа на реално работно място) с училищно образование (периоди на теоретично/практическо образование, провеждани в училище или центрове за обучение) и чието успешно завършване има за резултат получаването на национално признати квалификации за образование в областта на ПОО.
Бенефициент	Ако проектът получи одобрение, кандидатът се превръща в бенефициент на финансиране по програма „Еразъм+“. Бенефициентът подписва споразумение за отпускане на финансова подкрепа (или бива уведомен за решение за отпускането им) с Изпълнителната агенция или с националната агенция, която е одобрила проекта. Ако кандидатурата е била подадена от името на други участващи организации, е възможно партньорите да станат събенефициенти на финансовата подкрепа.
Смесено учене	Вид обучение, което включва комбинация от няколко метода на учене. Често се използва по-специално за означаване на курсове, при които се използва комбинация от традиционни учебни работни групи или семинари с преподаване „очи в очи“ и техники за дистанционно обучение онлайн (като интернет, телевизия, конферентни разговори).
Покана за кандидатстване	Покана, публикувана от или от името на Комисията, за представяне в рамките на определен краен срок на предложение за действие, което съответства на преследваните цели и отговаря на необходимите условия. Поканите за представяне на предложения се публикуват в Официален вестник на Европейския съюз (серия С) и/или на съответните уебсайтове на Комисията, националната или Изпълнителната агенция.

Сертификат	В контекста на програма „Еразъм+“ това е документ, издаден на лице, което успешно е завършило участието си в дейност за обучение в областта на образованието, обучението и младежта, където е приложимо. Този документ удостоверява участието и, където е приложимо, резултатите от обучението на участника в дейността.
Съфинансиране	Принципът за съфинансиране предполага, че част от разходите по финансираната от ЕС проект ще бъдат покрити от бенефициента или с вноски от външни източници, различни от финансовата подкрепа от ЕС.
Дружество	Юридическо лице, създадено в съответствие с гражданското или търговското право, включително кооперации и други юридически лица, които се регулират от публичното или частното право, с изключение на тези с нестопанска цел.
Консорциум	Три или повече участващи организации, които обединяват усилия, за да подготвят и изпълнят проект или дейност в рамките на проект и да извършат последващи действия. Консорциумът може да бъде национален (т.е. в него да участват организации, установени в една държава) или международен (да обхваща участващи организации от различни държави).
Координатор/координираща организация	Участваща организация, която подава кандидатура за финансова подкрепа по програма „Еразъм+“ от името на консорциум от партньорски организации.
Мобилност за придобиване на кредити	Ограничен период на обучение или практика в чужбина (в рамките на текущото обучение в изпращащата институция) с цел придобиване на кредити. След приключване на мобилността обучаемите се завръщат в своята институция, за да завършат следването си.
Кредит	Пакет от учебни резултати на дадено лице, които са били оценени и които могат да се натрупват с цел квалификация или да се прехвърлят към други учебни програми или квалификации.
Мобилност за придобиване на образователни степени	Период на обучение в чужбина с цел придобиване на образователна степен или сертификат в приемащата държава (държави).
Приложение към диплома	Приложение към официалния документ за квалификация, предназначено да предостави по-подробна информация относно преминалото обучение, съгласно приет формат, което представлява международно признат документ, придружаващ дипломата за висше образование, и което съдържа стандартизирано описание на естеството, нивото, контекста, съдържанието и статуса на обучението, което е преминал притежателят на дипломата. Приложението се изготвя от висшите учебни институции в съответствие със стандартите, приети от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО. Приложението към дипломата е част от „Europass“ (вж. по-долу). Във връзка с международните съвместни програми за обучение се препоръчва изготвянето на „съвместно приложение към дипломата“, което обхваща цялата програма и е подкрепено от всички присъждащи образователни степени университети.
Двустранна/многостранна степен	Учебна програма, предлагана от най-малко две (двустранна) или повече (многостранна) висши учебни заведения, при която обучаемият при приключване на учебната програма получава отделно свидетелство за степен от всяка участваща институция.
Двойна кариера	Съчетаване на високо спортно майсторство с общо образование или работа.
Харта за висше образование „Еразъм“	Акредитация, предоставяна от Европейската комисия, която осигурява на висшите учебни заведения от държави по програмата допустимост на техните кандидатури и последващото участие в дейности за обучение и партньорство по програма „Еразъм+“. Хартата очертава основните принципи, към които дадена институция трябва да се придържа при организиране и осъществяване на мобилност и партньорство с високо качество и посочва формалните елементи, с които институцията е съгласна да се съобрази с цел да гарантира високото качество на предлаганите

	услуги и процедури, както и предоставяне на надеждна и прозрачна информация.
ECTS (Европейска система за трансфер и натрупване на кредити)	Ориентирана към обучаемите система за натрупване и прехвърляне на кредити, основана на прозрачността на процесите на учене, преподаване и оценяване. Целта ѝ е да улесни планирането, провеждането и оценката на програми за обучение и мобилност на обучаеми чрез признаването на квалификации и периоди на обучение. Система, подпомагаща проектирането, описанието и осъществяването на програми за обучение и присъществуването на квалификации в областта на висшето образование. Използването на ECTS в съчетание с ориентирани към резултатите квалификационни рамки води до по-голяма прозрачност на програмите за обучение и улеснява признаването на квалификациите.
ECVET (Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение)	Система, предназначена да улесни валидирането, признаването и натрупването свързани с работата умения и познания, придобити по време на престой в друга държава или при други обстоятелства. ECVET има за цел да подобри съвместимостта между различните системи за професионално образование и обучение, установени в отделните европейски държави, и придобиваните чрез тях квалификации. Тя следва да съдържа техническа рамка за описание на квалификации, изразени в единици учебни резултати, както и процедури за оценка, трансфер, натрупване, и признаване.
Предприятие	Всяко предприятие, занимаващо се с икономическа дейност, независимо от размера, правната форма или сектора на икономиката, в който осъществява своята дейност.
EQAVET (Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение)	Референтен инструмент за лица, определящи политиката, основан на състоящ се от четири етапа цикъл за осигуряване на качество, който включва етапите залагане на цели и планиране, изпълнение, оценка и преглед. Това е незадължителна система, която може да се използва от публични и други органи, работещи в областта на осигуряването на качество, която зачита автономността на националните правителства.
EQF (Европейска квалификационна рамка)	Общоевропейски съпоставителен инструмент, който има за цел да улесни разбирането на различните системи за образование и обучение и техните степени. Той има за цел да подобри прозрачността, съпоставимостта и мобилността на квалификациите в цяла Европа, да насърчи мобилността на работещите и обучаемите и да улесни ученето им през целия живот, както е определено в Препоръка 2008/С 111/01 на Европейския парламент и на Съвета.

ESCO (многоезична Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите)	Има за цел да идентифицира и категоризира на 25 европейски езика уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, които са от значение за пазара на труда и образованието и обучението в ЕС. Системата предлага професионални профили, показващи взаимовръзките между професиите, уменията, компетентностите и квалификациите. ESCO е разработена във ИТ формат с отворен код и е на разположение за безплатно използване от всички.
Установен(а)	Терминът се отнася до организации или структури, които изпълняват определени условия на националното законодателство (за регистрация, отчети, публикуване и т.н.), които позволяват подобни организации или структури да бъдат формално признати от националните органи. По отношение на неформалните младежки групи се приема, че седалището на техния законен представител има равностойно значение за целите на допустимостта във връзка с отпускането на финансова подкрепа по програма „Еразъм+“.
„Европас“	Това е портфолио от пет различни документа и електронна папка, което има за цел да съдържа описание на цялото образование и обучение, което е получил притежателя му, официалните му квалификации, професионален опит, умения и компетенции, придобити с времето. Тези

	документи са: автобиография „Европас“, приложение за дипломи, приложение за сертификати, мобилност „Европас“ и езиков паспорт. „Европас“ включва също европейския паспорт за умения, удобна за ползване електронна папка, която помага на притежателя си да създаде персонален и гъвкав списък на уменията и квалификациите му. Целта на „Европас“ е да улесни мобилността и да увеличи възможностите да намиране на работа и обучение през целия живот в Европа.
Европейски план за развитие	Документ, приет от училища или организации за образование на възрастни, очертаващ потребностите на институцията/организацията от гледна точка на подобряването на качеството и интернационализацията и това как планираните европейски дейности ще допринесат за задоволяване на тези потребности. Европейският план за развитие е част от формуляра за кандидатстване за училищата и организациите за образование на възрастни, които кандидатстват за образователна мобилност на персонал по Ключова Дейност 1 1.
Европейска младежка НПО	Неправителствена организация, която: 1) развива дейност посредством формално призната структура, състояща се от: а) европейски орган/секретариат (кандидатът), законово установен поне от една година в държава по програмата към момента на подаване на кандидатурата и б) национални организации/клонове, разположени в поне дванайсет държави по програмата и имащи правна обвързаност със европейския орган/секретариат; 2) е активна в областта на младежта и провежда дейности в подкрепа на изпълнението на областите на действие на стратегията на ЕС за младежта; 3) ангажира младежи в управлението и ръководството на организацията.
Форсмажорно обстоятелство	Непредвидена извънредна ситуация или събитие извън контрола на участника, което не се дължи на грешка или небрежност от негова страна.
Масов спорт	Организиран спорт, практикуван на местно равнище от непрофесионални спортисти; спорт за всички.
Ръководител на група	В младежките проекти за мобилност ръководителят на група е възрастен, който се присъединява към младежите, участващи в младежки обмен, за да гарантира тяхното ефективно учене, защита и безопасност.
Групи младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (наричани още неформални групи от младежи)	Група от поне четирима младежи, които нямат юридическа правосубектност съгласно приложимото национално право, но техните представители могат да поемат правни задължения от тяхно име. Тези групи младежи могат да са кандидати и партньори по някои от действията по „Еразъм+“. С цел опростяване в настоящото ръководство те са приравнени на юридически лица (организации, институции и т.н.) и във връзка с действието, в което могат да вземат участие, се вменват в понятието организации, участващи в „Еразъм+“. Групата трябва да се състои от поне четирима младежи и тяхната възраст следва да съответства на общата възраст на младежите в програмата (13—30 години).
Висше учебно заведение	Всеки вид висше учебно заведение, което в съответствие с националното право или практика предлага признати степени или други признати квалификации за висше образование, без значение как се нарича тази институция, или всяка институция, която в съответствие с националното право или практика предлага професионално образование или обучение на ниво висше образование.
Програма за модернизиране на висшето образование	Стратегия на Европейската комисия, целяща да подкрепи реформите на държавите членки и да допринесе за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“ в областта на висшето образование. Основните мерки за реформи, набелязани в новата програма са: да се увеличи броят на завършващите висше образование; да се подобри качеството и приложимостта на преподаването и обучението в хода на научни изследвания, да се предоставят на завършилите студенти знанията и основни практически умения, необходими за успеха им във висококвалифицирани професии; да се предоставят повече възможности на студентите за придобиване на допълнителни умения чрез учене или професионално обучение в чужбина, и за насърчаване на трансграничното сътрудничество с цел повишаване на резултатите в областта на висшето образование; да се укрепи „триъгълника на

	знанието", посредством свързване на образованието, научните изследвания и бизнеса и да се създадат ефективни механизми за управление и финансиране в подкрепа на постигането на върхови постижения.
Неформални групи младежи	Вж. определението за „групи младежи, осъществяващи работа, свързана с младежта, но не непременно в рамките на младежка организация“ по-горе.
Самостоятелно учене	Учене, което е резултат от ежедневни дейности, свързани с работата, семейството или свободното време, и което не е организирано или структурирано по отношение на целите, учебното време или подпомагането на учебния процес; то може да е непреднамерено от гледна точка на обучаемия.
Международен	В контекста на програма „Еразъм+“ се отнася до всяко действие, което включва поне една държава по програмата и поне една държава партньор.
Обмяна на опит на работното място (учене от практиката)	Кратък престой в партньорска организация в чужбина, с цел да обучение, посредством наблюдение на ежедневната работа на практикуващи специалисти в приемащата организация, обмен на добри практики, придобиване на умения и знания и/или изграждане на дългосрочни партньорства, посредством активно наблюдение.
Съвместна степен	Сертификат за една образователна степен, която се присъжда на студент при успешно приключване на съвместна програма. Съвместната степен трябва да бъде подписана съвместно от компетентните органи на две или повече участващи институции и да бъде призната официално в държавите, където са установени тези участващи институции.
Съвместни програми	Програми в областта на висшето образование (образователни и изследователски), съвместно подготвени, осъществени и напълно признати от две или повече висши учебни институции. Съвместните програми могат да се предприемат на всяко ниво на висшето образование, т.е. бакалавърска, магистърска степен или докторат. Съвместните програми могат да са национални (когато всички участващи университети са от една държава) или транснационални/международни (когато участващите висши учебни институции са от поне две различни държави).
Ключови компетентности	Основният набор от знания, умения и нагласи, необходим на всички лица за личностна реализация и развитие, активно гражданско участие, социално приобщаване и трудова заетост, описан в Препоръка 2006/962/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.
Образователна мобилност	Физическо преместване в държава, различна от държавата на пребиваване, с цел учебна дейност, обучение или неформално или самостоятелно учене. Мобилността може да се реализира под формата на практика, периоди на чиракуване, младежки обмен, доброволчество, преподаване или участие в дейност за професионално развитие и може да включва подготвителни дейности като курс за обучение по езика на приемащата държава, както и дейности по изпращане, и приемане и последващи дейности.
Резултати от обучението	В контекста на програма „Еразъм+“ резултати от обучението са знанията, уменията и поведението, придобити от дадено лице в резултат на участието му в образователна мобилност или транснационална дейност за сътрудничество.
Учене през целия живот	Всякакъв вид общо образование, професионално образование и обучение, неформално и самостоятелно учене, предприето в течение на живота, което води до подобряване на знанията, уменията и компетентностите или участието в обществото в личен, граждански, културен, социален и/или свързан със заетостта план, включително предоставянето на консултации и услуги по ориентиране.
Споразумение за мобилност/обучение	Споразумение между изпращащата организация, приемащата организация и участващите лица, в което се определят целите и съдържанието на периода на мобилност, с цел да се осигури неговата приложимост и качество. Споразумението може да се използва от

	приемащата организация за основа на признаването на периода на престой в чужбина.
Месец	В контекста на програма „Еразъм+“ и за целите на изчисляването на финансовата подкрепа, един месец е равен на 30 дни.
Неформално учене	Учене, което се осъществява посредством планирани дейности (по отношение на учебните цели и учебното време) и при наличие на някаква форма на подпомагане на учебния процес (например връзка между учащ и преподавател), но което не е част от официалната система за образование и обучение.
Професионален профил	Набор от умения, компетентности, знания и квалификации, които обикновено са от значение за определена професия.
Програми за обучение, състоящи се от един цикъл	Интегрирани/продължителни програми, водещи до придобиването на степен от първия или от втория цикъл на обучение, които в някои държави все още могат да бъдат по-добре характеризирани чрез продължителността им в години вместо чрез кредити. В повечето от тези държави програмите извън Болонския модел на първия цикъл са в областта на медицината, стоматологията, ветеринарната медицина, обучението за медицински сестри и акушерки и в повечето случаи включват 1—8 % от обучаемите. Типичната продължителност на интегрираните програми, водещи до придобиването на регламентирани професии, по принцип е 300—360 ECTS кредита/пет—шест години в зависимост от съответната регламентирана професия.
Отворен лиценз	Средство, с което притежателят на дадено произведение, предоставя разрешение на всеки да използва, споделя и адаптира съответния ресурс. Всеки ресурс е свързан с отделен лиценз. Отвореният лиценз не включва прехвърляне на авторски права или права на интелектуална собственост и на ползите.
Отворен метод на координация	Метод на междуправителствено сътрудничество, който осигурява рамка за сътрудничество между държавите членки, чиито национални политики по този начин могат да бъдат насочени към някои общи цели. В рамките на настоящата програма ОМК се прилага по отношение на образованието, обучението и младежта.
Участници	В контекста на програма „Еразъм+“ за участници се считат физическите лица, които са изцяло ангажирани с проект и в някои случаи са получатели на част от финансовата подкрепа от ЕС, предназначена да покрие техните свързани с участието разходи (най-вече за пътуване и издръжка). Въз основа на това по определени действия по програмата (т.е. стратегическите партньорства) следва да се прави разграничение между тези категории участници (преки участници) и други лица, непряко участващи в проекта (например целеви групи).
Участваща организация	Всяка организация или неформална група младежи, участващи в изпълнението на проект по програма „Еразъм+“. В зависимост от ролята, която изпълняват в проекта, участващите организации могат да са кандидати или партньори (определяни и като съвместно кандидатстващи организации, ако са индивидуализирани към момента на подаване на искането за отпускане на финансова подкрепа). Ако проектът бъде одобрен, кандидатстващите организации стават бенефициенти, а партньорите могат да станат събенефициенти, ако проектът се финансира посредством финансова подкрепа, отпуснати на много бенефициенти.
Партньор (организация)	Участваща в проект организация, която не е кандидатстваща организация.
Държави партньори	Държави, които не вземат пълно участие в програма „Еразъм+“, но биха могли да вземат участие (чрез организации партньори или кандидати) в определени действия по програмата. Списъкът на държавите партньори по програма „Еразъм+“ е даден в раздел „Кой може да участва в програма „Еразъм+“ в част А от настоящото ръководство.
Партньорство	Споразумение между група участващи организации от различни държави по програмата за провеждане на съвместни европейски дейности в областите на образованието, обучението, младежта и спорта или споразумение за създаване на формална или неформална мрежа в съответната област, като съвместни учебни проекти за ученици и техните учители под формата на обмен на класове и индивидуална дългосрочна мобилност, интензивни програми в областта на висшето

	образование и сътрудничество между регионалните и местни органи за насърчаване на междурегионалното, включително трансгранично, сътрудничество; то може да бъде разширено до институции и/или организации от държави партньори с оглед подобряване на качеството на партньорството.
Лица с по-малко възможности	Лица, срещаящи определени трудности, които възпрепятстват техния пълен достъп до образование, обучение и възможности, свързани с работа с младежи. По-подробно определение на понятието „хора с по-малко възможности“ можете да намерите в част А, раздел „Равнопоставеност и приобщаване“ от настоящото ръководство.
Лица със специални потребности	Лице със специални потребности е всеки потенциален участник, чието индивидуално физическо, умствено или здравословно състояние е такова, че неговото/нейното участие в проект или дейност за мобилност не би било възможно без допълнителна финансова подкрепа.
Държави по програмата	Държави от и извън ЕС, в които има създадена национална агенция, вземаща пълно участие в програма „Еразъм+“. Списъкът на държавите по програма „Еразъм+“ е даден в част А, раздел „Кой може да участва в програма „Еразъм+“ от настоящото ръководство.
Проект	Съгласуван набор от дейности, които са организирани с цел да се постигнат определени цели и резултати.
Квалификация	Официалният резултат от процеса на оценка и валидиране, получен, когато компетентен орган установи, че дадено лице е постигнало резултатите от обучението съобразно определени стандарти.
Приемаща организация	По някои от дейностите по програма „Еразъм+“ (по-специално мобилността) приемаща организация е участващата организация, която приема един или повече участници и която организира една или повече дейности в рамките на проект по програма „Еразъм+“.
Училище	Институция, предоставяща общо, професионално или техническо образование на всяко едно ниво, от предучилищно до гимназиално образование. Разгледайте списъка с видовете институции, определени като училища, във всяка от държавите; за повече информация, свържете се с националната агенция в съответната държава.
Изпращаща организация	По някои от дейностите по програма „Еразъм+“ (по-специално мобилността) изпращаща организация е участващата организация, която изпраща един или повече участници за участие в дейност по проект на програма „Еразъм+“.
Квалификации, придобити в рамките на кратък цикъл (или кратък цикъл на висше образование)	Краткият цикъл на висше образование в повечето държави е елемент от първия цикъл на образование в Квалификационната рамка за Европейското пространство за висше образование (ниво 5 по ISCED). В повечето държави тези курсове носят около 120 ECTS кредита, въз основа на които се придобива квалификация, която се признава на по-ниско ниво в сравнение с образователните степени, които се присъждат при завършване на първи цикъл на образование. Някои програми за обучение са по-дълги от три години, но обикновено не носят повече от 180 ECTS кредита. В по-голямата част от държавите студентите могат да използват повечето от кредитите, получени в рамките на кратък цикъл на висше образование, за да се запишат в курсове на обучение, водещи до придобиване на образователна степен. Дескрипторите на краткия цикъл съответстват на резултатите от обучението за ниво 5 по ЕКР.
МСП (малки и средни предприятия)	Предприятия (вж. определението по-горе), в които са заети по-малко от 250 души и които имат годишен оборот, който не превишава 50 млн. евро и/или стойност на активите, която не превишава 43 млн. евро.
Социално предприятие	Предприятие, което, независимо от правната си форма, не се котира на регулиран пазар, по смисъла на член 4, параграф 1, точка 14 от Директива 2004/39/ЕО и което: 1) си поставя като основна цел постигането на измеримо, положително социално въздействие в съответствие със своя учредителен договор, устав или какъвто и да било друг законово определен документ за създаване на предприятието, а не генерирането на печалба за своите собственици, членове и акционери, като предприятието: а) предоставя новаторски

	услуги или стоки, които генерират социална възвръщаемост и/или б) използва новаторски метод за производство на стоки или предоставяне на услуги и този метод на производство въплъщава неговата социална цел; 2) реинвестира своята печалба на първо място за постигането на основната си цел и е въвело предварително определени процедури и правила за обстоятелствата, при които печалбата се разпределя между акционерите и собствениците, за да се гарантира, че разпределянето на печалба не подкопава основната цел; 3) се управлява по правилата на предприемачеството, отчетността и прозрачността, по-специално чрез включване в управлението на работници, клиенти и / или заинтересовани лица, засегнати от стопанската му дейност.
Персонал	Лица, които на професионални или доброволни начала участват в образованието, обучението или неформалното учене за младежи, като може да включва университетски преподаватели, учители, инструктори, училищни ръководители, специалисти, работещи с младежи, както и непреподавателски състав.
Структурен диалог	Диалог с младежите и младежките организации, който служи като средище за непрекъснато съвместно обмисляне на приоритетите, изпълнението и следващите стъпки в европейското сътрудничество по въпросите на младежта.
Трети цикъл	Степента на обучение от третия цикъл в Квалификационната рамка за Европейското пространство за висше образование (КР за ЕПВО), договорена между министрите, отговарящи за висшето образование на срещата им в Берген през май 2005 г. в рамките на процеса от Болоня. Дескрипторът на третия цикъл на КР за ЕПВО съответства на резултатите от обучението за ниво 8 по ЕКР.
Практика (работа с цел обучение)	Период от време, прекаран в предприятие или организация в друга държава, с цел да се придобият определени компетентности, търсени на пазара на труда, да се практикува определена работа и да се повиши разбирането за икономическата и социалната култура на тази държава.
Транснационален	Отнася се, освен ако не е посочено друго, за всяко действие, което включва най-малко две държави по програмата.
Инструменти на Съюза за прозрачност и признаване	Инструменти, които помагат на заинтересованите страни да разберат, оценят и, когато е целесъобразно, признаят резултатите от ученето и квалификациите в целия Съюз.
Професионално образование и обучение (ПОО)	Образование и обучение, което има за цел да предостави на хората знания, ноу-хау, умения и/или компетентности, изисквани за определени професии или като цяло на пазара на труда. За целите на програма „Еразъм+“, проектите, съсредоточени върху първоначално или продължаващо професионално образование и обучение, са допустими за финансиране по направлението „дейности за ПОО“.

Валидиране на неформалното и самостоятелното учене	Процес на потвърждаване от упълномощен орган, че дадено лице е постигнало учебни стандарти, измерени спрямо съответен стандарт; този процес се състои от следните четири отделни етапа: 1. установяване на наличието на конкретен опит у дадено лице чрез провеждане на събеседване; 2. документиране — онагледяване на опита на лицето; 3. официално оценяване на установения опит; и 4. удостоверяване на резултатите от оценяването, които могат да доведат до частична или пълна квалификация
Виртуална мобилност	Набор от дейности, организирани на институционално ниво, подкрепяни чрез информационни и комуникационни технологии, включително електронното обучение, чрез които се осъществяват или улесняват международни прояви на сътрудничество в контекста на преподаване, обучение и учене.
Учене на работното място	Вид обучение, което включва придобиване на знания, умения и компетентности чрез изпълнение на — и размишляване върху — задачи в професионален контекст или на работното място (например чрез обучение, при което се редуват обучението в институция и ученето на работното място) или в институция за професионално образование и обучение.
Младежи	В контекста на програма „Еразъм+“, лица на възраст от 13 до 30 години.

Младежка дейност	Извънучилищна дейност (като например младежки обмен, доброволческа дейност или обучение на младежи), извършвана от младеж, самостоятелно или в група, по-специално чрез младежки организации, която се характеризира с неформален подход при учене.
Специалист, работещ с младежи	Лице, което на професионални или доброволни начала работи в областта на неформалното учене и което подкрепя младежите в личното им социално-образователно и професионално развитие.
„Youthpass“	Европейски инструмент за подобряване на признаването на резултатите от обучението на младежи и специалисти, работещи с младежи, получени в рамките на участието им в проекти, подкрепени по програма „Еразъм+“. „Youthpass“ се състои от: а) сертификати, които могат да бъдат получени от участниците в няколко от действията по програмата; и б) структуриран процес, който подпомага младежи, специалисти, работещи с младежи, и младежки организации да анализират резултатите от обучението по проект на програма „Еразъм+“ в областта на младежта и неформалното учене. „Youthpass“ е част от по-широкообхватна стратегия на Европейската комисия за подобряване на признаването на неформалното и самостоятелното учене и на работата с младежи във и извън Европа.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV: ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ И КОНТАКТИ

ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ

Наименование	Връзка
Критерии и показатели — „Европа 2020“ и „Образование и обучение 2020“	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_social_policy_equality/education_training
Анализ на образованието, обхващащ ОГРДВ, училищно, младежко и висше образование, както и много специфични образователни направления	http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/
Анализ на образованието и обучението, обхващащ всички области	http://www.oecd.org/education/
Анализ на образованието и обучението, обхващащ всички области	https://en.unesco.org/ http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx
Образец за приложение към диплома	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_en.htm
Ръководство за ECTS	http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf
ECVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_bg.htm http://www.ecvet-team.eu/
Образование за предприемачество: Ръководство за преподаватели	http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/entredu-manual-fv_en.pdf
EQAVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_bg.htm
Платформа за разпространение на „Еразъм+“	http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/
ESCO	https://ec.europa.eu/esco
Панорама на уменията в ЕС	http://euskillspanorama.cedefop.europa.eu

Уебсайт на „Европас“	https://europass.cedefop.europa.eu/bg/home
Европейска програма за образование на възрастни и актуални развия на политиката	http://ec.europa.eu/education/policy/adult-learning/index_bg.htm
Критерии и показатели — преглед на образованието	http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm
Критерии и показатели — официални документи	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_bg.htm
Библиотека с основни документи в областта на спорта	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm
Основни документи на европейска политика за младежта (включително обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта)	http://ec.europa.eu/youth/library/index_en.htm
Основни политически инициативи и резултати в областта на образованието и обучението след 2000 г. — Развитие на училищните образователни политики	http://ec.europa.eu/education/policy/school/index_bg.htm
Основни политически инициативи и резултати в областта на образованието и обучението след 2000 г. — Реформа на висшето образование	http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/index_bg.htm
Отваряне на образованието — иновативно обучение и учене за всички чрез нови технологии и образователни ресурси със свободен достъп COM(2013)654	http://ec.europa.eu/education/newtech/
Преосмисляне на образованието: инвестиране в умения за постигане на по-добри социално-икономически резултати	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/;jsessionid=LLFgTfdd6mZf3Wt4YNhTjyP8vnMcg4RnTT1rQHP2bfT8dWYrdNQC!1965766013?uri=CELEX:52012DC0669 http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_bg.htm
В подкрепа на растежа и създаването на работни места — програма за модернизиране на системите за висше образование в Европа	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:bg:PDF
Комюнике от Брюж относно засилването на европейското сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение за периода 2011—2020 г.	http://ec.europa.eu/education/brugecomm/

Към по-значително сътрудничество и последователност в обучението в областта на предприемачеството	http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/education-training-entrepreneurship/reflection-panels/files/entr_education_panel_en.pdf
Водеща инициатива „Младежта в действие“	http://europa.eu/youthonthemove/index_en.htm
Уебсайт на „Youthpass“	https://www.youthpass.eu

КОНТАКТИ

Европейска комисия, главна дирекция „Образование и култура“ (DG EAC)

<http://ec.europa.eu/erasmus-plus>

Европейска комисия, Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA)

http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Национални агенции

<http://ec.europa.eu/erasmus-plus/na>